

PAMÁTNÍK MĚSTEČKA POSTUPICE

sebral a sepsal
Petr Slavíček

*K 800. výročí první písemné zmínky
o obci vydal Obecní úřad Postupice.*

2005

*Památce své maminky Marie, rozené Buckové „Z Rynku“,
věnuje vděčný syn.*

Moje poděkování patří především panu starostovi Miloslavu Půtovi, bez jehož vstřícného postoje a pomoci by tato publikace nemohla vzniknout. Dále děkuji pracovníkům Okresního archivu v Benešově vedeného paní ředitelkou Dr. Procházkovou, zvláště pak panu Mgr. Martinu Slabovi. Děkuji pracovníkům Muzea Podblanicka ve Vlašimi vedeného ředitelem ing. Bártou, zvláště pak panu Mgr. Radovanu Cáderovi a paní Kochánkové. Děkuji postupickému kronikáři panu Jiřímu Šestákovi za jeho nezištnou pomoc, laskavé poskytnutí fotografií ze své sbírky a paní učitelce Marii Šestákové za kontrolu pravopisu. Děkuji všem postupickým sousedům a sousedkám, kteří mi byli nápomocni radou, vzpomínkami, zapůjčením fotografií apod. Děkuji všem, na které jsem si nevzpomněl a rád bych se jim za to omluvil.

V Postupicích dne 20. března 2005
Petr Slavíček

Na obálce byla použita reprodukce kresby Karla Kupky
z titulního listu k roku 1996 v postupické obecní kronice.

Vážení spoluobčané, rodáci a přátelé Postupic!

V tomto roce si připomínáme významné výročí v životě naší obce.

Připomínáme si 800. výročí první písemné zmínky o Postupicích v listině vydané českým králem Přemyslem Otakarem I. dne 17. ledna roku 1205 na Pražském hradě. Za tuto dlouhou dobu prožily Postupice jistě mnoho událostí, které více nebo méně ovlivnily život obyvatel naší obce.

K všeobecné vzdělanosti patří i znát svoji minulost a minulost společnosti ve kterém žijeme. Proto jsem uvítal iniciativu našeho spoluobčana pana Petra Slavíčka, který přišel s nabídkou, že sebere a sepíše události ze života naší obce, a naváže tak na starší práci Karla V. Mixy „Městečko Postupice“.

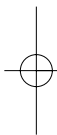
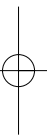
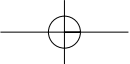
Byl bych rád, kdyby vám četba této knihy přinesla nejen poučení, ale i pocit hrdosti a sounáležitosti s naší obcí

S pozdravem
Miloslav Půta
starosta

Pohled na Postupice od severu okolo roku 1935.

Památník městečka Postupice

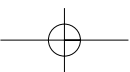
Sestavil: Petr Slaviček
Sazba: Luděk Turek – Ó la lá
Tisk: Tiskárna TRIA, vos – Olbramovice

1. vydání – červen 2005

Vydal:
Obecní úřad Postupice
Školní 154
257 01 Postupice
postupice@chopos.cz
www.chopos.cz

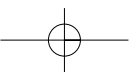
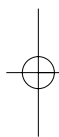
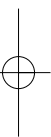
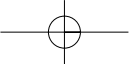
Počet vydání: 500 ks

ISBN 80-239-5179-3

Obsah

Úvod	7
Dějinný přehled	8
Postupice do roku 1918	15
Postupice v době první republiky	38
Postupice za německé okupace	58
Postupice v době budování socialismu	66
Postupice v době reálného socialismu	83
Postupice na cestě do Evropy	100
Kostel sv. Martina	111
Škola do roku 1919	122
Škola v letech 1919–1945	132
Škola v letech 1946–1959	140
Škola v letech 1960–1989	144
Škola v letech 1990–2004	148
Postupická papírna	150
Postupická továrna	152
Sbor dobrovolných hasičů	157
Čtenářský spolek	163
Sokol	168
Postupické divadlo	172
Povodeň	175
Postupické osobnosti	182
Seznam použité literatury	187

Úvod

Milí čtenáři!

Dostal se vám do rukou Památník věnovaný historii Postupic, tohoto nám všem tak drahého a milého městečka, ležícího v údolí říčky Chotýšanky, která byla pro naši obec příčinou jejího vzestupu z jinak nevýznamné farní vsi, ale někdy i příčinou zkázy, kdy její vody působily škody na majetku a mnohdy i oběti na životech.

V době blízcího se výročí 800 let Postupic, začala v mé mysli zráť myšlenka, že by si tato událost zasloužila mimo jiné i zpracování a vydání publikace, která by zachytila život a události v naší obci.

Ze začátku jsem váhal, vědom si chybějícího vzdělání v oboru historie, ale později jsem nabyt přesvědčení, že když se tohoto úkolu neujmu, neučiní tak nikdo jiný, třeba povolanější. Nakonec můj předchůdce Karel Mixa byl také „jenom“ četník.

K této práci se mi dostalo vzácného pochopení od Obecního úřadu. Měl jsem naštěstí na koho navázat. A to na pilného farního kronikáře a zdejšího faráře Františka Xavera Rádla, četnického strážmistra Karla Mixu, autora knihy „Městečko Postupice“ a na postupického kronikáře Bohumila Matouška. Jim, a ještě mnoha dalším, ať těm, kteří již nejsou mezi námi, nebo dosud žijícím, patří mé poděkování.

Soustředil jsem se hlavně na události z minulého století. Z doby dřívější jsem se snažil zaznamenat takové skutečnosti, které jsem nenašel v díle svého předchůdce Karla V. Mixy.

Doufám, že budete k úrovni tohoto díla shovívaví a přihlédnete k tomu, že se jedná o amatérskou práci .

autor

Rybník Papírník kolem roku 1960.

Dějinný přehled

Založení Postupic lze pouze odhadnout a má se zato, že k němu došlo asi v průběhu 12. století, kdy docházelo ke kolonizaci středního Posázaví a území proti toku Blanice. Jedním z hlavních impulzů bylo zřejmě i založení ženského kláštera v Louňovicích pod Blaníkem.

Podle jména založila naši obec, asi nejdříve jako dvůr, osoba jménem Postup. V Postupicích se tradoval výklad, podle kterého jméno vzniklo častou změnou majitelů, neboli „postupováním“. Tento výklad je nesprávný. Je sice pravda, že k postupování majetku docházelo, ale až v době, kdy jméno „Postupice“ již dávno existovalo.

Podle prof. Antonína Profouse, autora díla „Místní jména v Čechách“, vzniklo jméno naší obce ze starého slovanského osobního jména „Postup“, jako „ves lidí Postupových“, neboli „Postupici“. Později se koncovka změnila, jako u ostatních jmen stejného tvaru z „i“ v „e“. Jako příklad můžeme uvést jméno obce Zdislavic z osobního jména Zdislav = Zdislavici = Zdislavice.

Je to způsob, jakým získalo své jméno mnoho míst v naší vlasti. A to podle jména svého zakladatele. Ze stejného základu vzniklo i jméno hlavního města německé spolkové země Braniborska Postupim a na Moravě jméno obce Postoupky.

První doloženou písemnou zmínku o naší obci můžeme číst v listině vydané v Praze 17. ledna 1205, ve které český král Přemysl Otakar I. potvrdil Ostrovskému klášteru ležícímu nedaleko soutoku Vltavy se Sázavou u Davle majetek, který mu během času darovali jeho předchůdci a česká šlechta.

„Ve jménu svaté a nerozdílné Trojice. Amen.

Milost, blaho a mír ať je v rukou Přemysla, slavného krále Čechů.

Známo budiž veškerym věřícím v Krista, přítomným i budoucím, že my vedeni úmyslem zbožné lásky a obzvláště zřetelem k naší spáse přítomné i budoucí, jsme milosrdně pečovali o svobodu kostela ostrovského kvůli protivěnstvím, kterými byl často otrášen a že jsme jej od každého vymáhání či platu, které od soudů našeho dvora v rukou našich předchůdců ustanovené pokračují, úplně vyňali.

Aby tedy naši následovníci či potomci míru této svobody nemohli tajit, milost a milosrdenství, které jsme nepředřčenému kostelu štědrě postoupili, v psané listině prohlásit jsme ustanovili.

Kdyby snad někdo z lidí téhož kostela při krádeži, či vraždě, či baroku, či shodu, či při kterémkoli jiném zločinu byl dopaden, tak že při svou by nebyl sto omluvit, skrze soudce odsouzen, co zasloužil, ať trpí, z věcí však jeho, které k užitku našemu i těch, kterých se téhož soudu nějaký podíl týká, svrchu řečený kostel k své potřeby prospěchu, jak sám uzná, rozdělí.

Rovněž jestliže někdy lidé napřed řečeného kláštera skrze kterékoli mají být pro jakoukoli při předvolání ne jinde než toliko na soudu Pražském se budou odpovídat. - - - - - následuje vrácení kaple sv. Jakuba v Domažlicích a jejího majetku - - - - - A všechny skutky dobrých knížat, nakořik vůči klášteru Ostrovského opatství konali a výtečným založením, darováním nebo potvrzením svých privilegií památku svou učinili, v jedno snesené, počínaje od prvního počátku založení téhož kláštera všechny majetky či dary či ostatní Bohu snesené, aby v úvaze přítomných i budoucích obdržely sílu pravdu a ve věčném stálém potvrzení neporušené přetrvaly, v jedno aby sebrány a sepsány, jsme přikázali na tento způsob:

Z milosti boží vévoda Boleslav, syn Boleslava Ukruťného, skrze vše v pravdě pravověrný, zanícený láskou víry, jakmile mnohé Bohu užitečné kostelům zařídil a cítil, že nastoupí cestu veškerého těla, horle v duchu lásky místo kterési služebníkům božím skrze kterési urozené nalezl a je na počest sv.

Jana Křtitele a jiných svatých potvrdit přikázal, stavě mu v čelo kteréhosi muže dobrého života jménem Lautbert, mnicha řádu svatého Benedikta, přivolaného z Altaichského kláštera, v pravdě Izraelitu, ve kterém lest nebyla, kterého synu svému třetímu Boleslavovi, dosti pilnému muži, třeba nedostatečností těla stížen, s úzkostlivou pečlivostí předákům svým svěřil a přikázal, aby tento byl nazýván opatem.

Když tedy byl slavný Boleslav vévoda z tohoto světa odňat, syn jeho třetí Boleslav, otcovského příkazu dobře pamětliv napřed řečeného opata dobrými mravy ozdobeného tehdejšímu biskupu Thaedagovi svěřil a v jeho přítomnosti, jak jeho otec požadoval, ho ordinovat přikázal a místo toho sídlo a hojnost ve svou péči přijal, a jak potom bylo zjevné, všech statků počínatel a upevňovatel skrze stezku spravedlnosti horlivě běžel a aby nikdo dáblem oklamán nebyl tak dobrého úmyslu v budoucnosti ničitelem, obrátil se s prosbou na pražského biskupa, aby prosil, kdyby toto bylo porušeno, aby to bylo stíženo věčnou klatbou s Jidášem zrádcem a jeho následovníky, k čemuž všichni přítomní tehdy vzkřikli: Amen (Staniž se).

Toto jsou vesnice a jiné statky, které daroval blahé paměti vévoda Boleslav: - - - - následuje výčet majetku mající přes 60 položek, darovaného Boleslavem a jeho nástupci na českém trůnu a darování jednotlivých osob od založení kláštera až do doby sepsání listiny. Mezi jinými se nachází i toto darování: - - - - -

Známo budiž všem Kristu věrným, že kterýsi rytíř urozený jménem Vchyna, statek, který jest v kraji Kouřimském, který se jmenuje Postupice (Postupicých), Bohu a svatému Janu Křtiteli Ostrovskému, nezrušitelně odvezdal spolu s lesem - - - - - Aby však svoboda darování naší listiny sílu pevnosti obdržela na věky a měla větší platnost a víru, potvrzujeme tuto listinu jak naší tak i přesvatého našeho patrona ochrannou pečeti, která jména svědků, kteří byli přítomni tomuto našemu darování a souhlasili s naším skutkem, níže jsme zaznamenali. Jsou však tato: Daniel, biskup Pražský, Rupertus, biskup Moravský, Vladislav, bratr náš, markrabí Morav-

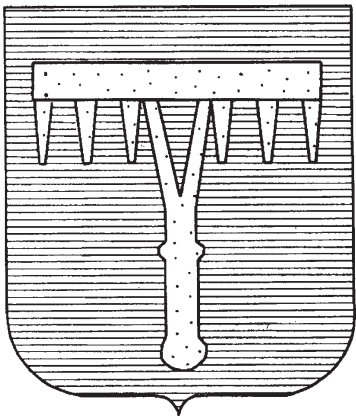
ský, Theobaldus, vévoda, Krynynus, komorník, Budivoj, sudí, Benedikt, písař, Slavko, Jaroslav, Smilo, Arnošt, Wilhelmus, Nostup, Diviš, Budislav, Beneš, Bohuslav, podkomoří.

Stalo se však toto roku od Vtělení Páně 1205.

Dáno skrze ruce Rapotona, královského dvora kancléře, sexto decimo kalendas februarium (17. ledna 1205), když nejjasnější král Čechů Přemysl slavil dvůr v Praze in octavis epiphaniae (v oktávu Zjevení Páně) s veškerými Čechy. Jestliže však kdo z potomků veden závistí či nenávistí toto, co jsme často řečenému kostelu postoupili, nějakou nahodilostí či záminkou veden by chtěl snad rušit, ať ví, že jde vstříc hněvu věčného soudce a mukám neuhasiitelného ohně s Jidášem a Pilátem.“

Další zmínky o Postupicích pocházejí až ze 14. století. V soupisu kostelů v Čechách z roku 1350 jsou uvedeny Postupice jako farnost v děkanátu štěpánovském, archidiakonátu kouřimském. Z majitelů byl znám Zdeněk Kostka z Postupic, který zemřel v roce 1401. Postupic se dostalo jeho synu Vilémovi, který při postupickém kostele založil roku 1406 nadání ročního důchodu dvou kop grošů a výnosu z půllánu s tím závazkem, aby o suchých dnech byly konány zádušní služby Boží za jeho otce Zdenka z Postupic, manželku jeho Anežku a všechny věrné duše. Téhož roku daroval faře půllán ve vsi Čelivu. V roce 1423 prodal Postupice a přesídlil na Hrádek nad Sázavou (Komorní Hrádek). Vilém Kostka z Postupic byl obratným diplomatem a také válečníkem. Když se v roce 1436 smířil s císařem Zikmundem, dostal panství Litomyšl a stal se boháčem. Při obléhání Hradce Králové byl ještě tentýž rok ve vojenském ležení zavražděn.

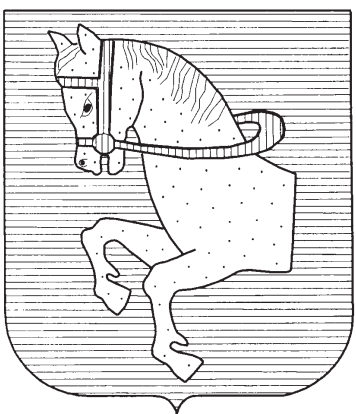
Jeho potomci drželi po mnoho let Litomyšl a později Brandýs nad Orlicí, který má dodnes jejich erb ve svém městském znaku, totiž zlaté hrábě na modrém poli. Tento rod vymřel po meči kolem roku 1560.

Kostkové z Postupic

Po více jak sto letech v roce 1525 se jako majitel Postupic zmiňuje Václav Popovský z Bezejovic. Psal se po Bezejovicích u Bystřice a v erbu měl zlaté mlýnské kolo na modrém poli. V roce 1530 koupil Postupice Jan Předbor z Radešína seděním na Vrchotových Janovicích a Obděnicích. Byl to člen staré rodiny, která se psala po vsi Radešíně u Sedlčan. Nejstarší známý člen rodu se připomíná v roce 1413 Předbor jako majitel Smolotel. Po Janově smrti drželi Postupice jeho děti Adam a Anna.

Po smrti Adama zdělila jeho polovici dcera Ludmila, která se provdala za Vlachyněho z Říčán. Druhá polovina byla roku 1574 prodána Pavlu Malovcovi z Libějovic a ten roku 1580 koupil polovinu paní Ludmily Říčanské z Radešína.

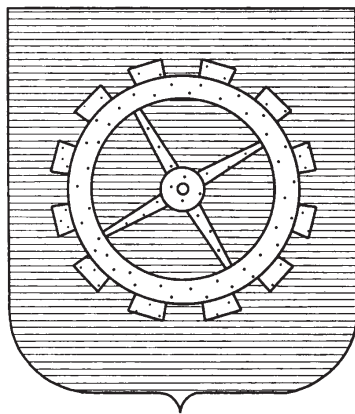
Rod Malovců se psal po tvrzi Malovice

Malovcové

u Netolic. Jejich první známý předek byl Bohuslav, připomínaný v letech 1313 – 1341. V erbu nosili zlatého nebo stříbrného půlkoňe v modrém poli.

Pavel Malovec z Libějovic odkázal Postupice své manželce Anně z Říčán a po její smrti roku 1586 přešly Postupice do vlastnictví jejího synovce Pavla z Říčán. Páni z Říčán se psali po hradu Říčany u Prahy. V erbu měli tři stříbrné lipové listy v červeném poli. Nejstarším jejich známým předkem byl na začátku 13. století Petr z Všechrom.

Pavel z Říčán postoupil roku 1593 Postupice své manželce Anežce z Hodějova, která je v roce 1596 prodala svému švagrovi Janovi z Říčán, jenž je obratem prodal Mstidruhu

Popovský z Bezejovic

Václavovi Malovci z Malovic, členu zbraslavické větve tohoto tehdy tak rozvětveného rodu Malovců. Ten Postupice prodal roku 1598 Jiřímu z Talmberka a na Jankově a nemaje jiného jmění, zemřel chudý okolo roku 1629.

Páni z Talmberka se psali po hradu Talmberku u Ratají nad Sázavou. Ve znaku měli dvě stříbrná lekna v červeném poli. Nejstarší známý předek byl Hroznata z Úžic v letech 1284 – 1291 pražský purkrabí. Jiří z Talmberka se stal v roce 1618 nejvyšším sudím a defensorem. Při příjezdu „zimního krále“ Fridricha Falckého do Prahy ho vítal před branami města oslavnou řečí. Po bitvě na Bílé hoře mu byl zabaven majetek, ale byl dán jeho synům,

z nichž se Postupic s Jankovem dostalo synu Janovi, který v roce 1663 zemřel svobodný.

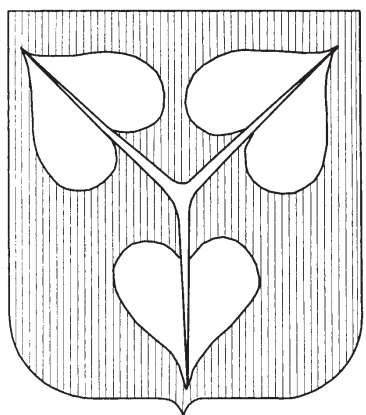
Po třicetileté válce byl v roce 1654 proveden soupis poddanské půdy zvaný „Berní rula“, aby se mohl zjistit stav země z důvodu určení daňové povinnosti. V Postupicích v té době žili:

Sedláci:

Martin Kohout, mající polí na vysetí 21 strychů (strych = 93 litrů) obilí. Na podzim vyséval 7 a na jaře 6 strychů. Měl 2 potahy a choval 3 krávy, 3 jalovice a 3 svině.

Jan Pekař, mající polí na vysetí 20 strychů obilí. Na podzim vyséval 6 a na jaře 4 strychy. Měl 2 potahy a choval 2 krávy, 1 jalovici a 2 svině.

Martin Doležal, mající polí na vysetí 22 stry-

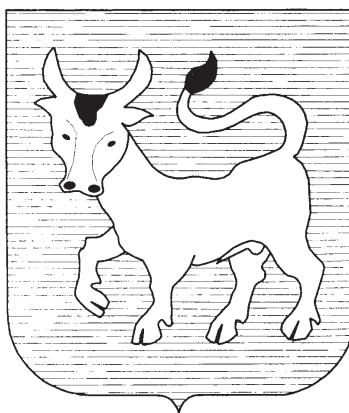
z Řičan

chů obilí. Na podzim vyséval 7 a na jaře 5 strychů. Měl 2 potahy a choval 2 krávy, 1 jalovici a 1 svině.

Jiřík Kahanů, mající polí na vysetí 27 strychů obilí. Na podzim vyséval 8 a na jaře 6 strychů. Měl 2 potahy a choval 3 krávy, 2 jalovice a 2 svině.

Bartoloměj Srp, mající polí na vysetí 21 strychů obilí. Na podzim vyséval 7 a na jaře 4 strychy. Měl 2 potahy a choval 2 krávy, 2 jalovice a 2 svině.

Vavřínek Podruh, mající polí na vysetí 20 strychů obilí. Na podzim vyséval 5 a na jaře 3 strychy. Měl 1 potah a choval 2 krávy, 1 jalovici a 2 svině.

Předbor z Radešína

Chalupníci:

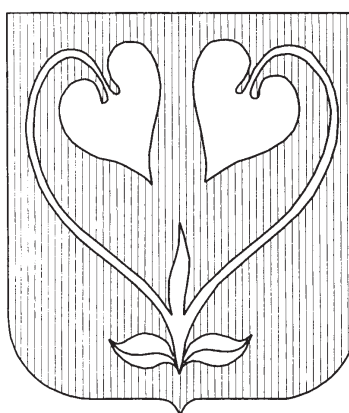
Jan Petr, mající polí na vysetí 8 strychů obilí. Na podzim vyséval 3 a na jaře 2 strychy. Měl 1 potah a choval 2 krávy, 1 jalovici a 2 svině. Ve 3. kvartálu roku 1661 vyhořel.

Jan Krejčího, mající polí na vysetí 4 strychů obilí. Na podzim vyséval 2 a na jaře 1 strych. Neměl potah a choval 1 krávu, 2 jalovice a 2 svině. Mimo to byl krejčí.

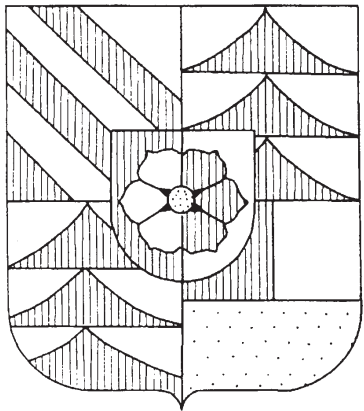
Jiřík Tkadlec, mající polí na vysetí 6 strychů obilí. Na podzim vyséval 2 a na jaře 2 strychy. Neměl potah a choval 2 krávy, 3 jalovice a 2 svině. Mimo to byl tkadlec.

Jan Koded, mající polí na vysetí 4 strychů obilí. Na podzim vyséval 1 a na jaře 2 strychy. Neměl potah a choval 3 krávy, 1 jalovici a 2 svině.

Kromě toho zde byly grunty pusté jako následek třicetileté války. Ze selských se v rule

z Talmberka

z Trautmannsdorfu

uvádí stavení Havlíkovský 23 strychů, Musilovský 21 a Václavovský 21 strychů.

Dále chalupnické grunty Kučerovský a Kocenovský po 4 stryších a 3 pustá místa po zahradnících Kadedovský, Horusovský a Kolenářovský.

Ve válce tedy asi zaniklo 8 hospodářství z 18. Přitom v sousedních Milovanicích zaniklo podle ruly z 13 hospodářství jenom jediné.

Po Janovi z Talmberka zdědil Postupice jeho synovec František. Ten zemřel roku 1665 a jankovské panství spolu s Postupicemi zdědil syn Rudolf.

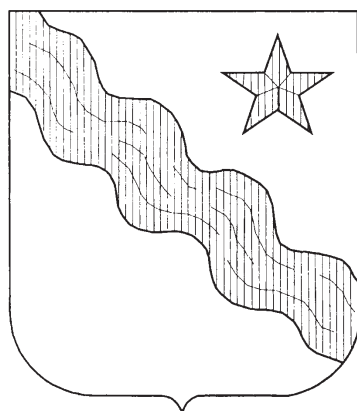
Ten prodal roku 1693 Postupice svému bratru Janovi, biskupu královéhradeckému. Když tento roku 1698 zemřel, zdědil po něm postupické zboží jeho synovec Jan František z Talmberka, který již v roce 1699 prodal Postupice Ferdinandu Františku z Říčán. Při prodeji obsahoval statek postupický: „*Tvrz a ves Postupice, v ní dvůr s poplužím, kolaturou kostela sv. Martina, pivovar, mlýn, pilu, hospodu výsadní, kovárnu a cihelnu. Dále ves Bedřichovice s podacím právem ke kostelu sv. Vavřince, dále pustý zámek Habrovku, ves Milovanice s krčmou výsadní, část Čeliva, ves Holčovice, ves Želichov, dvůr Buchov.*“ To vše za cenu 38 000 zlatých rýnských.

Tím se dostaly Postupice po 101 letech opět v majetek rodu pánů z Říčán. Ferdinand František dostal od otce roku 1693 Struhařov, po matce zdědil Jezero a koupil Jemniště a Postupice. Za něho byly Postupice v roce

1711 povýšeny na městečko a byla zde asi roku 1712 založena papírna. Z důvodu rozvoje nového městečka, kde neměli mít obyvatelé povinnost roboty, byli všichni hospodáři sehnáni z gruntů a zřejmě osazeni v ostatních vesnicích panství. Takto zvelebené zboží prodal v roce 1717 Františku Adamovi z Trautmannsdorfu.

Podle smlouvy z 4. února 1717 bylo předmětem prodeje: „*Ves Jemniště se zámekem, dvorem a hospodou panskou, městečko Postupice, kde většina lidí je svobodná a žádnou robotu nekoná, s tvrzí, dvorem, hospodou a podacím právem k farnímu kostelu sv. Martina, Struhařov s rytířským sídlem, dvorem a hospodou, Bořeňovice s dvorem a hospodou, Lhotu, dvůr Buchov, Okrouhlice s filiálním kostelem sv. Vavřince a hospodou, Věřice s hospodou, Milovanice s hospodou, díl Čeliva s hospodou, celé vsi Lísek, Rankov, Želichov, Holčovice, Dobříčkov, díl Bykovic s hospodou, Čirovice či Skalice, dále podací právo ku kostelu sv. Vavřince v Bedřichovicích, dále dvě hospody na samotě, totiž Nechyba a Sušice, všechny polnosti dominikální, louky a pastviny, lesy a porostliny, potoky se všemi mlýny na nich a také papírnu v Postupicích, dále všechny rybníky, všechny řeznické špalky, pivovar s právem várečným, krámy, kovárny panské, všechny činže a roboty, jak jich pan Říčán užíval, zásoby, všechno za sumu 112 000 zlatých rýnských.*“

V tuto dobu začal soupis podobný berní rule z roku 1654, ve kterém ale již byl pro daňové účely zapisován i panský majetek (domini-

z Rottenhanu

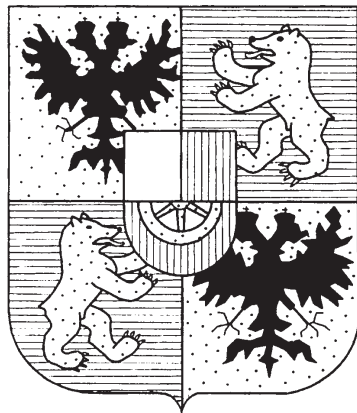
kál), a ne jen majetek selský (rustikál). Práce na tomto soupisu trvala mnoho let a byl později nazván podle tehdy panující císařovny tereziánský katastr.

Podle tohoto katastru měly v roce 1713 Postupice 100 obyvatel. Mlýn o dvou kolech a stoupou, pilu a papírnu, vše na nestálé vodě. Pivovar, který uvařil za rok 564 a 2/3 sudu piva. Faru a školu. V Postupicích byli: 1 kovář, 2 pekaři, 2 tkalci, 2 krejčí, 2 zedníci, 1 řezník, 1 švec, 1 zámečník a 1 tesař. Místo roboty platil každý hospodář 6 zlatých ročně.

Ve vizitačním nálezu z roku 1718 přibyli: 1 šenkýř, 1 šafář a 1 papírník Hans Georg Geisler s 1 tovaryšem na panské papírně (roční příjem 350 zl.). Hospodářů bylo celkem 21. Podle velikosti jich 6 mělo orných polí od 1 do 5 strychů a 14 od 5 do 15 strychů. Jen jeden spadal do kategorie od 30 do 60 strychů. Z toho je vidět, že se nepočítalo s tím, aby se obyvatelé Postupic živili pouze zemědělstvím. Podle úrodnosti polí se očekávalo, že se sklídí trojnásobek toho, co se vyseje. Celkem hospodařili postupičtí na 187 strychích. Ladem jich nechávali 37. Pastvin měli 12 strychů a z luk sklízeli 34 vozů sena. Z rustikálních pozemků se platilo 33% z hrubého výnosu jako pozemková daň.

Postupické faře patřilo 67 strychů polí, ladem necháváno 6 strychů a z luk se sklízelo 13 vozů sena. Lesů vlastnila 21 strychů.

Trautmannsdorfové se psali po Trautmannsdorfu u Gleichenbergu ve Štýrsku. Jejich nejstarším známým předkem byl David žijící v polovici 16. století, jehož synové roku 1598 dosáhli stavu svobodných pánů. František Adam vládl svým zbožím přes 50 let a zvelebil ho jako nikdo před ním. V Postupicích nechal přestavět kostel sv. Martina do dnešní podoby. Když svobodný roku 1762 zemřel, zdědil jemništské panství a spolu s ním i Postupice jeho synovec Josef Václav z Trautmannsdorfu, který se oženil v roce 1766 s Gabrielou, rozenou Černínovou. Roku 1768 se jim narodil syn Maxmilián, který po otco-

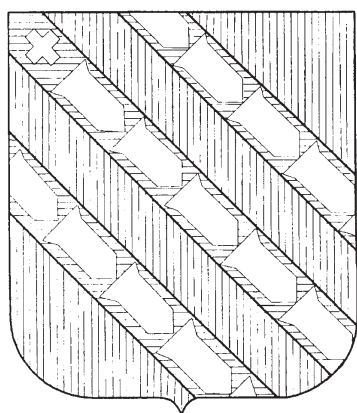
Chotkové

vě smrti v roce 1769 zdědil panství, ale již roku 1771 zemřel a majitelkou se stala jeho matka, která se roku 1773 podruhé provdala za hraběte Jindřicha z Rottenhanu.

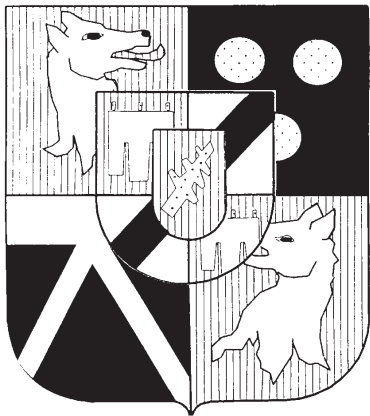
Tento sňatek se stal pro Postupice startem k nebývalému rozvoji a prosperitě, která skončila po roce 1865 obdobím úpadku.

Po smrti Gabriely a Jindřicha v roce 1806 respektive 1809 zdědily panství jejich dcery Gabriela a Isabela. Isabela, která později získala celé panství, se provdala za hraběte Jana Nepomuka Chotka z Chotkova a Vojnína.

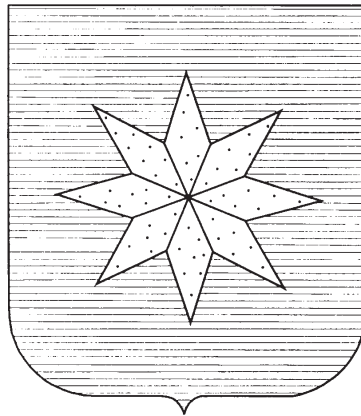
Rod Chotků vzal své jméno po vsi Chockov u Radnic nedaleko Plzně. Poprvé se připomínají roku 1379. Když Jan Nepomuk roku 1824 zemřel, dostalo se panství do rukou dcery Sidonie, která ho roku 1829 prodala svému strýci Jiřímu Buquoyovi, známému vědci a vynálezci.

Buquoy

z Windischgrätzu

ze Sternberga

Buquoyové byla stará francouzská šlechta pocházející z hrabství Artois povýšená v roce 1566 do hraběcího stavu. Ve znaku měli tři modrá břevna v červeném štítě vyložená popelčinou. Do Čech přišel Karel Buquoy jako generál císařského vojska, který spolu s Maxmiliánem Bavorským zvítězil v bitvě na Bílé hoře. Za svou statečnost a za veliké sumy peněz, kterými založil císaře, dostal v Čechách velké množství zkonfiskovaných statků.

Jiří Buquoy prodal panství roku 1836 knížeti Verandu z Windischgrätzu, bratru neblaze proslulého Alfréda, který potlačil v roce 1848 pražské povstání, za sumu 185 000 zlatých konveční měny. Za tohoto majitele bylo zrušeno poddanství a vrchnostenská správa. Od této doby přestalo existovat panství jako takové a z panského majetku (dominikálu) se stalo soukromé vlastnictví.

Vzniklý velkostatek Jemniště – Postupice byl v roce 1868 prodán hraběti Zdenku ze Sternberga za cenu 500 000 zlatých rakouského čísla. Tento rod patřil k nestarším českým šlechtickým rodům. Jejich předkem byl Diviš, žijící na počátku 12. století. Jméno vzali po hradu Českém Šternberku a ve znaku měli zlatou osmicípou hvězdu v modrém poli.

Potomkům tohoto rodu patří postupický

velkostatek, arci ve ztenčené podobě po dvou pozemkových reformách a po nucené padesátileté přestávce, do dnešních dnů.

Postupice a jeho obyvatelé žili po zrušení poddanství v roce 1848 a zavedení politické správy poklidným životem venkovského městečka, přerušovaným zřídka pro obec významnými událostmi jako bylo například zahájení provozu na železniční trati Benešov – Vlašim v roce 1895, povodeň v roce 1906, první světová válka v letech 1914 – 1918 a vznik Československa. Důležitým rokem pro obyvatele byla jistě v roce 1926 provedená elektrifikace obce a stavba sokolovny v roce 1932. Po druhé světové válce byla postavena, v roce 1951 dokončená, budova nové školy. V éře socialismu se uskutečnila, hlavně po roce 1970, rozsáhlá výstavba rodinných domků a staveb občanské vybavenosti jako vodovod, kanalizace, nákupní středisko, hasičská zbrojnice apod. V Postupicích vznikla, vedle Jednotného zemědělského družstva založeného v roce 1957, provozovna Kooperativy zabývající se hlavně výrobou ocelových zárubní a z bývalého mlýna vznikla mísírna krmných směsí. Po listopadu 1989 provedla obec výstavbu čistírny odpadních vod a zatím poslední důležitou změnou v životě Postupice byla její plynofikace.

Postupice do roku 1918

„V dubnu 1698, po smrti Jana Kryštofa z Talmberka, prodány jsou Postupice Ferdinandovi z Říčán a sice: Zámek postupický se dvorem, ves Postupice, tvrz a dvůr v Buchově, vsi Milovnice, Holčovice a Čelivo s podacím kostelním v Postupicích a sem přiřazeným kostelem Bedřichovickým.“

Ferdinand z Říčán začal zvelebovat svůj nově nabytý majetek. Jedním z těchto činů bylo i vymození povýšení naší vsi na městečko. Majestát o povýšení byl vydán v zastoupení císaře Karla VI., který po smrti svého bratra Josefa I. nebyl v říši přítomen. Eleonora Marie Magdalena byla tehdy, jako ovdovělá císařovna římská, dočasnou vladařkou.

Nově vysazené městečko Postupice mělo v roce 1712 podle výpisu z velikonočního rejstříku 20 domů s 97 obyvateli. Byli to:

Obyvatelé Postupic v roce 1712 podle velikonočního rejstříku.

Vít Doležal, rychtář	5 osob,	Jan Holub, podruh	6 osob,
Václav Kahoun	3 osoby,	Václav Bubeník, šenkýř,	
Jan Procházka	4 osoby,	Šimon Setník,	
Pavel Červenka	5 osob,	Tomáš Setník	6 osob,
Ambrož,		Vít Veselej, tkadlec	5 osob,
Václav Šmerda, podruh,		Ludi magister (učitel),	
Vít Pilař	7 osob,	Jakub Ondřej Hoyer	5 osob,
Jan Kudrna,		ve dvoře Kristián, šafář	
Václav Srba, podruh	5 osob,	3 děvečky a 1 skoták	6 osob,
Pavel Zákostelní,		Václav Skrčený, ovčák,	
Václav Pekař	5 osob,	2 pacholci a 1 děvečka	5 osob,
Ondřej Cihlář	2 osoby,	Slepička, rybníkář	6 osob,
Vojtěch Havlík,		na faře hospodyně, ministrant,	
Pavel Zeman, podruh	6 osob,	pacholek a děvečka	4 osoby,
Matěj Ježek,		Mikuláš Tůma, hrobník	4 osoby.

V roce 1723 se narodilo v celé postupické farnosti 156 dětí, z nichž bylo 6 dvojčat a 15 dětí nemanželských. Následující rok se narodilo 124 dětí z nich 5 nemanželských. Že byla v dřívějších

dobách velká úmrtnost dětí do 5 let a ten, kdo toto období lidského života přežil měl naději, že se dožije vyššího věku ukazuje tabulka úmrtí v naší farnosti v roce 1739.

Po povýšení Postupic na městečko byly založeny v roce 1728 cechy krejčovský a postřihačský, cech ševcovský a cech kovářský, kolářský, bečvářský a zámečnický. Artikuly získaly se svolením vrchnosti od cechů z Kouřimi.

V okresním archivu v Benešově jsou uloženy artikuly, které vydali 27. června 1728 cechmistrři a mistrři krejčovského a postřihačského cechu v Kouřimi, pro tentýž cech v Postupicích, a které 21. srpna 1728 potvrdil majitel Postupic František Adam z Trautmannsdorfu.

Stejně artikuly ve stejný den byly vydány i pro cech ševcovský a pro sloučený cech kovářský, kolářský, bečvářský a zámečnický.

Nestarší památkou na cech tkalcovský

Počet zemřelých v postupické farnosti v roce 1739.

zemřelých celkem	do 1 roku	1-5 let	6-10 let	11-20 let	21-30 let	31-40 let	41-50 let	51-60 let	61-70 let	71-80 let	81-90 let	
86	26	20	2	3	3	2	4	7	7	8	6	2

a mezulánický je v tomto archivu kniha přijatých mistrů, tovaryšů a učedníků a cechovní účet. Kniha byla založena v roce 1746 a na deskách ve stylizovaném srdci nese nápis: „Manual mistrů poctivého řemesla tkalcovského a mezulánického založená za pánů starších p. Jakuba Fifky a p. Jana Pavláta 1746.“ V tomto roce měl cech dva představené a to Jakuba Fifku a Jana Pavláta. Mistry byli: Pavel Procházka, Václav Vodička, Jan Burda, Pavel Burda, Josef Jonáš, Pavel Frk, Martin Roubíček, Václav Zeman, svobodník z Popovic, Jan Zeman, svobodník z Kobylího, Václav Zeman, svobodník z Kobylího, Martin Burda, Matěj Burda, Jakub Hovorka, svobodník z Kobylího, Václav Kříž, Václav Kantůrek, Matěj Pavlát a Jan Burda.

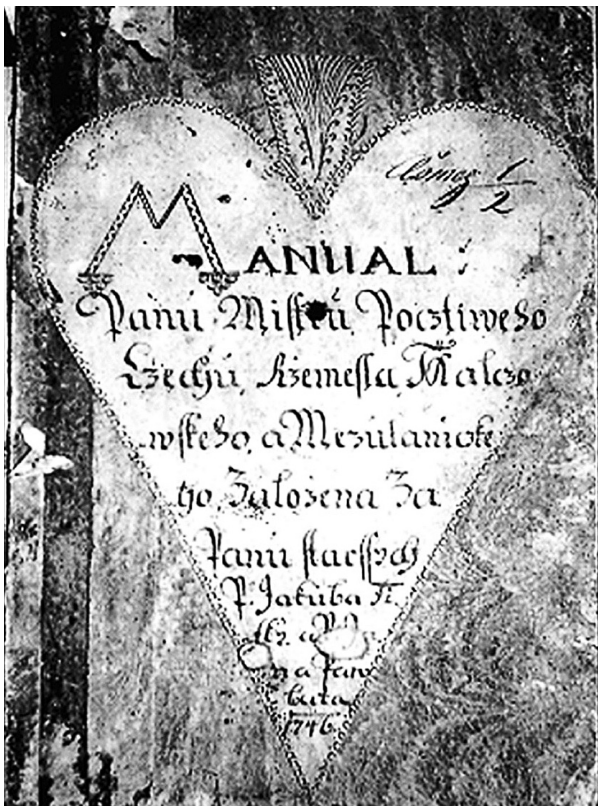
Nejstarší památkou na cech mlynářský a pekařský je výuční list Jana Procházky, který dne 22. dubna 1825 vydali cechmistry a ostatní mistři mlynářského a pekařského cechu.

Ve Státním okresním archivu v Benešově je uloženo též pečetidlo sloučeného cechu kovářského, kolářského, bednářského a zámečnického z roku 1728. Toto pečetidlo je mosazné, okrouhlé o průměru 48 mm. Je na něm znázorněno znamení kovářů (podkova a hřebíky), kolářů (kolo a kružidlo), bednářů (sud a paličce) a zámečníků (zámek).

Většina z nás se obává změny klimatu, a to zvláště, když počasí přinese nějaký extrém. Že

Otisk pečetidla sloučeného cechu kovářského, kolářského, bednářského a zámečnického v Postupicích z roku 1728 (Státní okresní archiv v Benešově).

Obálka Příruční knihy cechu tkalců a mezuláníků v Postupicích z roku 1746 (Státní okresní archiv v Benešově).

se nejedná o nic nového nám ukazuje zápis benešovského kronikáře „V létu 1671 v den obrácení sv. Pavla na víru (25. ledna) přšelo, před večerem sníh velký napadl, v pondělí, druhý den, o jarmarce zase ten den sešel, před večerem děšť přšel. Na prodej byly nabízeny houby zvané lišky. A tu celou zimu až do neděle masopustní, žádného ledu ani na řekách ani na rybnících nebylo, nýbrž ty časy větším dílem byly deště a větry“.

Roku 1734 byl na vojnu vzat Václav Švimberský, syn mlynáře v Postupicích. Roku 1746 odveden František Pavlát, měšťanský synek z Postupic. Roku 1755 byl vzat na vojnu Jan, syn Simeona Fandlpaura z Postupic, narozený 11. srpna 1728, který se po 22 letech vojenské služby vrátil jako invalida.

Jan, syn ovčáckého mistra Václava Frišky z Postupic, měl jít na vojnu, ale ovčák postavil místo něho jiného, který si dal za to zaplatit 120 zlatých. Měl štěstí, že byl ovčácký

synek, neboť zaměstnání ovčáka bylo důležité, odpovědné a dobře placené.

Významná událost se odbývala v naší farnosti 24. června 1731, kdy v jemništské kapli sv. Josefa udílel biřmování světící biskup pražský Jan Rudolf hrabě Špork. Celkem bylo biřmovanců 780, z toho z Postupic 118.

Dne 8. dubna 1762 zemřel na jemništském zámku František Adam hrabě z Trautmannsdorfu, zbožný a spravedlivý pán, který svou

pílí zvelebil jemništské panství a užitek z tohoto pokroku měl jak on, tak i jeho poddaní. Jeho srdce bylo pohřbeno v zámecké kapli, vnitřnosti v kryptě postupického kostela a jeho tělo v Praze v klášteře Paulánů na Starém Městě.

Další biřmování udílel v Postupicích 27. června 1764 světící biskup pražský Jan Ondřej Kaiser. Celkově přijalo tuto svátost 504 osob, přitom z Postupic jich bylo 125.

Tentýž biskup zde udílel biřmování po dese-

Obyvatelé Postupic v roce 1779 podle výpisu z velikonočního rejstříku.

fara (farář Pokorný)	7 osob	vdova Kateřina Ziková	4 osoby
škola (učitel Tischler)	7 osob	vdova Anna Váňová	4 osoby
1. kostelník Jan Vodička	10 osob	švec Matěj Žížala	9 osob
2. kostelník Václav Kolář	8 osob	zedník Karel Nikodim	7 osob
hrobník Jan Mrkvička	5 osob	Barbora Dvořáková	2 osoby
papírník Franc Kajsler	13 osob	řezník Antonín Hrdlička	8 osob
sládek Karel Miškovský	4 osoby	tkadlec Jan Zeman	4 osoby
slouha Václav Cacák	7 osob	tkadlec František Hovorka	4 osoby
kolář Václav Vodička	5 osob	švec Martin Hovorka	5 osob
bednář Jan Slepíčka	5 osob	krejčí Jan Straňák	4 osoby
punčochář Jan Švimberský	2 osoby	dvůr Antonín Havel	17 osob
pekař hořejší Tomáš Bubník	8 osob	hajný Václav Fryš	6 osob
vdova Mařena Brunerová	6 osob	hospoda Matěj Blažejovský	7 osob
soukeník Antonín Kolář	7 osob	švec Jiří Flanderka	4 osoby
krejčí Jan Jelínek	4 osoby	vdova Mařena Veselá	3 osoby
tkadlec Matěj Pavlát	5 osob	tkadlec Jan Pavlát	5 osob
kovář Josef Jelínek	4 osoby	pekař Josef Bubník	7 osob
kožešník Vít Bucek	4 osoby	krejčí Vojtěch Jelínek	5 osob
kramář Ignác Hloušek	5 osob	truhlář Antonín Valter	6 osob
tkadlec Jan Majšner	4 osoby	podruh Rosalie Bergová	3 osoby
tkadlec František Burda	8 osob	mlýn Antonín Švimberský	10 osob
kožešník František Bucek	5 osob	zedník Tomáš Faldbauer	5 osob
tkadlec Vojtěch Pavlát	3 osoby	krejčí Mates Eys	5 osob
soukeník František Bouzar ?	9 osob	zedník Tomáš Veselý	85 osob
vdova Kateřina Vranická	6 osob	krejčí Jan Pleva	4 osoby
podruh Josef Cábálík	4 osoby	soukeník Vojtěch Zoubek	4 osoby
tkadlec Matěj Procházka	4 osoby	šatlava Jan Žížala	3 osoby
vdova Mařena Auředníková	4 osoby	hrnčíř Matěj Beránek	5 osob

ti letech 6. června 1774, když biřmovanců bylo celkem 630, z Postupic samých 86.

V prosinci 1771 začala epidemie, která po dobu svého trvání skolila jen v postupické farnosti 372 lidí. První měsíc si vyžádala 36 životů, v lednu 48 životů, v únoru 58, v březnu 80 a vyvrcholila v dubnu 1772, kdy zemřelo 82 osob. Skončila následující měsíc, kdy počet obětí klesl na 68. Podíváme-li se na množství sňatků a porodů v následujícím čase, vidíme velký nárůst sňatků. Zatímco v roce 1771 jich bylo pouze 13, v roce po epidemii 1772 bylo slaveno 51 a o rok později 33 svateb. Tento prudký nárůst měl příčinu v tom, že v tehdejší době se směl oženit nebo vdávat jen ten, kdo převzal hospodářství a mnoho sourozenců, kteří neodešli z gruntu, bylo nuceno zůstat svobodnými. Mnoho zemřelých hospodářů nebo jejich manželek v době epidemie jim ovšem dalo příležitost pro vstup do manželství. Následky tolika svateb nedaly na sebe dlouho čekat, a tak po 34 narozených dětí v roce 1772 se jich v následujícím roce narodilo 171 a přitom počet nemanželských dětí byl v každém roce stejný a to 3 děti. Větší možnost plodit legálně se projevila i v omezení počtu levobočků. Podle výpisu z velikonočního rejstříku z roku 1779 měly Postupice v 58 domech 327 obyvatel.

Císařským patentem z 9. června 1788 bylo nařízeno zřízení kontribučních (kontribuce = rozvržení, rozdělení, rozpočtení) špýcharů (sýpek), aby se do nich povinně odváděla část úrody obilí pro případ neúrody. Dodnes stojí budova jednoho z nich poblíž železniční sta-

nice Postupice. Bylo to jedno z mnoha opatření císaře Josefa II., snad inspirované biblickým příběhem o svém jmenovci Josefu a jeho výkladu faraónova snu. Obilí z těchto sýpek mělo být použito v případě neúrody k setbě v následujícím roce. Bohužel zemědělci odváděli pro tyto účely obilí té nejhorší kvality, a tak účel tohoto opatření, zajistit obilí pro setbu v dostatečném množství a kvalitě, se minul účinkem. Navíc se stále zlepšovaly dopravní podmínky a v případě neúrody bylo možno osivo dovézt z krajů, které nebyly postiženy neúrodou. Kvalitu osiva si každý hospodář zajisté pohlídal sám.

Proto byly kontribuční špýchary zákonem z 9. července 1863 zrušeny a peníze z nich převedeny do kontribučních záložen založených pro každé jednotlivé panství, to znamenalo mnoho malých kapitálově slabých společností. Pro nápravu tohoto nedostatku bylo zákonem z 22. března 1882 nařízeno, aby se jednotlivé záložny spojily podle okresů v jeden subjekt „Okresní hospodářskou záložnu“. V okrese Benešov se sloučily tyto kontribuční záložny:

Z jednotlivých záložen byl vzat pouze podíl, připadající na území okresu Benešov.

Celkem tudíž začínala nová záložna s kapitálem přes 56 000 zlatých.

V Postupicích se 16. října 1788 narodil František Buriánek. Na kněze byl vysvěcen 17. srpna 1812 a stal se později zpovědníkem u katedrály sv. Víta v Praze.

V roce 1793 započato se stavbou nové školy, neboť bylo zřejmé, že po postavení továrny se

Podíly zrušených kontribučních záložen na území okresu Benešov.

jméno záložny	vklad	jméno záložny	vklad
konopištská	22 509 zl. 56 kr.	bedrčská	3 048 zl. 46 kr.
jemništská	10 927 zl. 04 kr.	pyšelská	803 zl. 09 kr.
drachkovská	9 760 zl.	vlašimská	180 zl. 95 kr.
komornohrádecká	5 449 zl. 22 kr.	třebětická	147 zl. 10 kr.
ostředecká	3 478 zl. 59 kr.	celkem	56 304 zl. 01 kr.

zvýší počet obyvatel a tím i počet dětí navštěvujících školu. Stará škola stála těsně vedle dnešní školní budovy. V nové škole postavené na farské zahradě nebylo zapomenuto i na místnost pro výuku budoucích dělníků v předelně, jak vyplývá i z nápisu umístěného na tabuli nad školním vchodem. Jednalo se vlastně také o učňovskou školu. Tato tabule byla odstraněna při opravě školy v roce 1897. Opis tabule ve farní kronice zní:

škoLa křesťanská Dobře zřízená
ke WzDělanI DÍtek gak W náboženstWI
tak LIternI a k rVkovnI práCI.

Wystavená od gejih Excellenci Gabriely
Hraběnky z Rottenhanů.

Nápis obsahoval chronogram, který vyznačuje letopočet vzniku stavby. Sčítáním římských číslic, které jsou v textu nápisu zvýrazněny, dostaneme letopočet. V tomto případě: $D+D+D=1500$, $C=100$, $L+L+L=150$, $V+W+W+W=35$, $I+I+I+I+I+I=8$, sečteme $1500+100+150+35+8=1793$, což je rok postavení školy.

Po zrušení sázavského kláštera Josefem II. se jeho poslední opat Leandr Kramář odstěhoval do Benešova. Zřejmě mu tam bylo smutno, neboť se i se svou velkou knihovnou přistěhoval do Postupic na faru k svému příteli faráři Ondrákovi. Zde dlouho nepobyl, protože jak praví zápis ve farní kronice:

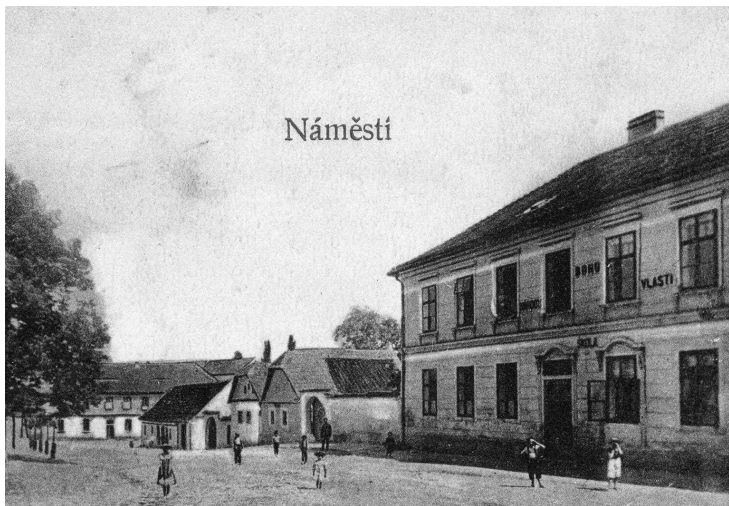
„Dne 1. září 1801 zemřel v Postupicích v čp. 12 vysocedůstojný P. Leandr Kramář, kláštera sv. Prokopa opat, království českého infulovaný prelát ve stáří 83 roků, věkem sešlý a pochován byl na Sázavě.“

Petr z Řičan roku 1599 vystavěl zájezdni hostinec při silnici nedaleko rybníčku „Sušice“. Silnice tehdy vedla kolem hospody „Nechyba“, postavené v roce 1615, a před kopcem „Čuba“ odbočovala do Dobříčkova a přes Sušici dále po dnešní trase. O stavbě

nové silnice se jednalo již od roku 1817. Když se v letech 1820 – 1835 postavila nová silnice přes „Čubu“ a minula Sušici, přestali formani zastavovat ve zdejším zájezdním hostinci, aby si nezajížděli, a proto musela být postavena nová hospoda v místě, kde stojí dodnes, a na starém místě zůstala jenom kovárna.

Nejvyšší purkrabí Karel, hrabě Chotek, nařídil založit od 1. ledna 1836 a vést pamětní knihy, čili kroniky, v každém městě, městysi, stejně jako ve farních a jiných duchovních a světských korporacích a to v jazyce německém, popřípadě latinském. Z tohoto popudu byla také založena v Postupicích farní kronika.

Že kulturní život v Postupicích byl na tehdejší dobu na vysoké úrovni dokládají zprávy uveřejněné v časopisu „Květy české“, který v roce 1844 napsal o úspěchu kulturního snažení v naší obci, kdy zdejší administrátor fary P. Jan Nepomuk Gürke založil knihovnu s 260 svazky a o uspořádání „hudební –

Pohled na školu a dolní část náměstí okolo roku 1900.

deklamatorní akademie“, při které vybráno 26 zlatých stříbra, a tento obnos darován ve prospěch knihovny.

Další zprávu o kulturní činnosti postupických občanů přinesly Tylovy „Květy“ v roce 1846. *„V tomto staroslavném působišti někdy mocných pánův Kostkův z Postupic, dávána dne 4. října 1846 hudební akademie, spojená s besedou, jejížto čistý výnos – 20 zlatých 26 krejcarů ve stříb-*

ře – obrácen byl dílem na ošacení chudých dětí, dílem na rozmnožení knihovny, péči velebného pána P. Jana Jirke, administrátora fary, před několika lety založené, a nyní již dosti četné, která zvláště na ušlechtní pracujících ve zdejších dílně blahodárně působí. Z přednášených českých kusů nejvíce se líbil zpěv: *Lesní roh*, přednášený od téhož velebného pána, jež školní pomocník p. Strželka na lesním rohu, zdejší Med. Dr. Moc na kytaře, pak paní Johanna Součková z Vlašimě na fortepianu provázeli, pak Jelenův sbor: *Dlouho buď zdráv!*, který na všeobecnou žádost opakován býti musel. Deklamována byla od p. Rence: *„Láska v starých letech“* od Svobody. Četně shromážděná společnost rozešla se s přáním, aby se jí co nejdříve opět takové zábavy dostalo“. Následující rok uspořádána dne 19. září 1847 další česká beseda, na které mimo jiných vystoupil s uměleckým přednesem pan baron Villani ze Střížkova, u něhož byl zaměstnán jako správce dvora v Jezeře otec Svatopluka Čecha František Jaroslav. Není se potom co divit, že se Svatopluk Čech dostal co žák do postupické školy, aby zde nabyl základy svého vzdělání.

V roce 1854 nechal kníže z Windischgrätzu opravit desku na škole z roku 1793. Práci provedl v sobotu před svátkem Jména Panny Marie (9. září) měšťan Josef Morávek, zámečnický a školdozorce.

V roce 1858 žilo v postupické farnosti celkem 2 582 osob, z toho 9 evangelíků a 79 židů. V Postupicích samých to bylo 1039 obyvatel, z toho 9 evangelíků a 44 židů.

Dne 14. listopadu 1860 bylo schváleno „Bratrstvo sv. růžence“. Vůdcové růžencové pobožnosti byli Jan Bubník, městský sluha a Václav Adolf, truhlář. Tito též vodívali poutníky na Svatou horu u Příbrami, do Sázavy a na Hrádek u Vlašimi.

Měsíc duben 1863 byl velmi studený. Dne 9. a 10. byly vánice jako o Vánocích. Mrazy trvaly až do poloviny května. Teprve tři dny před svátkem sv. Jana Nepomuckého (16. 5.) zimu ukončil teplý déšť.

„V noci z 4. na 5. října 1863 se vloupali zlosynové do hrobní kaple v Jemništích. V kryptě udělali otvor do cínové rakve a rukou lotrovskou hledali skvosty na těle nebohého knížete Karla z Windischgrätzu. Nenalezli ničeho, neboť padlý statečný plukovník jen ve lněném rubáši jako nejchudší byl opatřen jest, anť v hrobě ve Vlaších (v Itálii) všechno mu vzali tamtéž zlodějové.“

Dne 4. srpna 1864 se konala v Postupicích volba představenstva.

Purkmistrem se stal Karel Bryll, 1. radním Ant. Ernest, 2. radním Frant. Pízl, lékař a členy za velkostatek správce Anton Stefan, za církev kaplan P. Josef Meloun, Jan Kankovský z čp. 3, Václav Kankovský z čp. 42, Jan Frk, mistr zednický, Ant. Valter, mistr hrncířský, Frant. Pavlát, měšťan, Josef Morávek, měšťan a Josef Pauer, mlynář.

Nová vozová stříkačka byla dne 29. listopadu 1864 koupena obcí za 601 zl. V neděli 26. března 1864 o půl osmé večer vypukl oheň u Březinů v čp. 36. Vyhořelo toto číslo se stodolou a také čp. 37 a čp. 32. Zmoženi při tomto ohni zemřeli brzo na zápal plic Antonín Bucek, měšťan z čp. 44 a Josef Martínek, bednář a domkář z čp. 92.

„Dne 26. srpna 1864 žebřal v Postupicích nějaký Kroupa z Vlašimi, zpusťlý to obstarožní žebřák, prý kořalečník. Tento jda k večeru k Popovicům, oběsil se blíž cesty na smrčku. Jan Rezek, pasák farský, díval se na přípravy jeho činěné a chystal již kudlu, aby ho urízl, ale nebyl by ničeho mohl učiniti, protože postavy maličké jest. Na to štěstí šla právě z pole paní Magdalena Kaňkovská, manželka usedlého měšťana Jana Kaňkovského z Postupic čp. 3. Ta honem vzala kudlu hochovu a srdnatě urízlá darebáka, který k sobě přišel a poslán byl postrkem do Vlašimě.“

Dne 24. května 1864 padal sníh, jako by zima byla. Vyjímaje měsíc březen, byl rok tento tak studený, že mrzlo každého měsíce dokonce i v červenci. Na podzim 1865 dala obec postavit taras kolem dvou lip stojících u kostela. Železný kříž mezi lípy darovala rodina Seidlova z Jemništ na památku rodičů

Václava Seidla, duchovního a jeho manželky Anny.

Zima 1864 - 1865 byla neobyčejně krutá s velkým množstvím sněhu. Tání proběhlo ve dnech 5. – 7. dubna. Ale na sv. Josefa opět -12°C. Léto bylo suché a horké. V roce 1865 v celé postupické farnosti žilo 2 512 obyvatel, z toho 3 evangelíci a 70 židů, v Postupicích samých 998 katolíků, 3 evangelíci a 38 židů. Děti se narodilo 88. Chlapců 48 a děvčat 37. Zemřelo 89 obyvatel, z toho dětí do 5 let 43. Sňatků bylo uzavřeno 16.

Leden v roce 1866 byl suchý a teplý. Ve dnech 15. až 28. ledna létaly včely. Rybníky té zimy vůbec nezamrzly. Velikonoční obřady Vzkříšení mohly být konány venku. Ale 23. května přišel mráz a květy stromů i kvetoucí řepka pomrzly. Po mnoha letech byl ve dnech 9. a 10. října loven rybník Papírník. Vůbec rok 1866 byl rokem nešťastným. Zhoubný květnový mráz, válka s Pruskem a epidemie cholery, kterou v Čechách onemocnělo na 65 000 lidí, z nichž jich 30 000 zemřelo. O pobytu pruských vojáků v Postupicích podrobně vypráví ve svém „Městečku Postupice“ K.V. Mixa.

Dne 21. června 1866 vysvětil postupický farář kříž postavený na návrší při cestě do Roubíčkovy Lhoty. Tento kříž dal jako patron vlastním nákladem pořídit kníže Windischgrätz.

Pan farář Rádlo si často stěžoval na neblahý vliv alkoholu na jeho ovečky. V roce 1866 zapsal do farní kroniky toto: „*Jan Brejla vdovec, stár 60 let, domkář z Postupic rád pival kořalíčku. Dne 12. prosince 1866 již k večeru, šel si k židovi Frankovi pro sůl a spolu si dal nalít kořalky, a protože tam společníky našel, zdržel se tam do noci, tehdy tmavé a bouřlivé. Skulil se ze stráně do rybníka. Více ztuhl, než se utopil, neboť měl ve vodě jenom nohy. Ó té nešťastné kořalky!*“ V roce 1866 v celé postupické farnosti žilo 2 474 obyvatel, z toho 3 evangelíci a 74 židů, v Postupicích

Kostel sv. Martina okolo roku 1895.

samých 983 katolíků, 3 evangelíci a 43 židů. Děti se narodilo 102. Chlapců 55 a děvčat 47. Zemřelo 121 obyvatel, z toho dětí do 5 let 71. Sňatků bylo uzavřeno 23. Zvýšený počet úmrtí je dlužno připsat epidemii cholery.

Jako voliči pro volbu poslance do zemského sněmu byli občany Postupic zvoleni dne 19. ledna 1867 Karel Bryll, měšťanosta, P. Josef Meloun, farář a Antonín Bucek, cukrář z čp. 104. Poslancem zemského sněmu byl dne 24. ledna 1867 zvolen baron Villani, statkář ze Střížkova, a to 137 hlasy ze 140.

Dne 9. dubna 1867 nastoupil jako farář do Okrouhlice zdejší kaplan P. Josef Meloun, který zde zanechal výbornou památku. Místo něj nastoupil kaplan P. Bernard Stára, dosud kaplan v Sázavě, narozený 28. července 1841 v Mirošově u Jihlavy.

Od jara do zimy 1867 se stavěly v postupickém pivovaře nové sklepy a spilka.

Dne 27. října 1867 zemřel na zámku Hasberk v Krajině (v dnešním Slovinsku) kníže Veriand z Windischgrätzu ve věku 77 let (*31. 5. 1790). Byl převezen do Jemnišť a 4. listopadu pochován do tamější hrobní kaple.

V roce 1868 byli přestavenými v Postupicích:

Karel Bryll, bednář, Josef Matoušek, Vojtěch Jiša, tkadlec, Josef Walter, hrncíř, Matěj

Žížala, obuvník, František Mootz, kupec, Jan Pavlát, krejčí, Václav Kankovský, hostinský a pekař a Tomáš Pleticha, kominík.

Když se stavěl v roce 1868 přes Chotýšanku kamenný most, žádal postupický farář zastupitelstvo obce, aby se při jeho stavbě udělala taková úprava, která by umožnila časem na mostě umístit sochu sv. Jana Nepomuckého, patrona proti povodním. Jeho přání nebylo vyslyšeno.

Tento rok (1868) zbudovali si občané ze Lhoty Veselky kamennou kapličku zasvěcenou sv. Vojtěchu se zvoničkou. Soška sv. Vojtěcha jim byla darována od vlašimského děkana P. Jana Vilímka z kostela děkanského. Zvonek posvěcený od pana preláta opata strahovského Jeronýma Zeidlera daroval sousední postupický pan mlynář Josef Paur (z čp. 51). Dne 11. října 1868 byla tato svatovojtěšská kaplička řádně vysvěcena od postupického faráře Františka Xavera Rádlá za veliké účasti lidu.

Spousty sněhu napadly 9. a 10. listopadu 1868 a nadělaly mnoho škody na lesích, které ještě vzrostly po vichřici ze dne 7. prosince.

Bývalé panství jemništské, které koupil v roce 1836 od hraběte Buquoye kníže Windischgrätz za 180 000 zlatých, bylo 18. listopadu 1868 prodáno hraběti Zdenkovi ze Sternberga za 500 000 zlatých.

Tento rok 1868 bylo velké sucho. Od 11. dubna, kdy na Bílou sobotu napadl sníh, nepršelo vydatně až do 22. října. Úroda byla proto malá.

V celé farnosti žilo 2 347 obyvatel z toho 3 evangelíci a 75 židů. V Postupicích samých jich žilo 893, z toho 3 evangelíci a 42 židů. Děti se narodilo 98 z toho 9 nemanželských, zemřelo celkem 61 osob, z toho 23 dětí do věku 5 let. Sňatků uzavřeno 28.

Dne 1. února 1869 v půl šesté večer vyhořela Želichovským dřevěná stodola, která byla našťestí pojištěna. Dne 10. března 1869 zemřel v Postupicích Bedřich Šulc, jak praví kronikář „*Známý pitel kořalky i piva. Až před 8 dny*

hodně se namazal a jda domů, u stavení do hnojné louže upadl a ztřískal se, a tak poznenáhlu odumíral, až bez všeho opatření ze světa sešel. Opět výstraha kořalečnickům!!“ V lednu 1869 uhodily takové mrazy, že v kurnících slepicím umrzly hřebínky a některé slepice dočista zmrzly. Zato únor byl teplý, že ho ani staří nepamatovali. Dne 17. února bylo takové teplo, že lidé chodili bosí. Teplo trvalo až do 26., kdy začaly plískanice se sněhem. O sv. Vítu (15. 6.) přišla průtrž mračen s kroupami. Byla zaplavena pole i louky. Úroda byla tohoto roku malá.

V září přibyla na Jemniště poprvé veškerá rodina pana hraběte ze Sternberga, totiž hraběnka Theresie rozená Stadion – Tannhauser, mladá hrabata Filip a Alois a hrabinky Zdenka, Kunhuta a Karolina.

Dne 26. listopadu 1869 přišla sedmnáctiletá Františka Mrkvičková, dcera domkáře z Postupic, pracovnice v krumplovně na vat v Pejchovně k úrazu, kdy jí byla kolem zachycena a zle polámana noha tak, že za několik dní zemřela.

Roku 1869 žilo v celé farnosti 2 229 obyvatel, z toho 75 židů. V Postupicích samých jich žilo 786, z toho 45 židů. Děti se narodilo 64, z toho 3 nemanželské a zemřelo celkem 69 osob, z toho 29 dětí do věku 5 let. Sňatků uzavřeno 12.

Leden byl mírný, zato únor a březen krutý. Ještě 25. března 1870 napadlo hojnost sněhu. V létě 7. srpna v půl druhé odpoledne přišlo krupobití, které potlouklo ovoce. První sníh napadl 12. října. V půl dvanácté v noci 26. října se strhla náramná vichřice a do 4. hodiny ranní nadělala mnoho škod na střeších a v lesích. Jí přecházela po tři dny překrásná půlnoční (polární) záře. Sníh, který napadl dne 3. prosince 1870, zůstal ležet až do jara.

V celé farnosti žilo v roce 1870 celkem 2 163 obyvatel, z toho 71 židů. V Postupicích samých žilo 717 obyvatel, z toho 45 židů. Děti se narodilo 92, z toho 5 nemanželských, zemřelo celkem 79 osob, z toho 33 dětí do věku

5 let. Sňatků uzavřeno 20. V roce 1871 zde žilo celkem 2 189 obyvatel, z toho 75 židů. V Postupicích samých žilo 754 obyvatel, z toho 43 židů. Děti se narodilo 89, z toho 10 nemanželských, zemřelo celkem 62 osob, z toho 33 dětí do věku 5 let. Sňatků bylo uzavřeno 25.

V prosinci se ukázaly v Postupicích a okolí pravé neštovice. Dne 5. prosince 1872 na ně zemřela v Milovanicích ve stáří 32 let Rozálie Žížalová. Dne 15. prosince v Postupicích obuvník Jan Straňák ve stáří 42 let a 3. února 1873 na ně v pivovaře zemřel 24 letý Jan Hlaváček, rodem ze Šebířova.

V celé farnosti žilo v roce 1872 celkem 2 114 obyvatel, z toho 74 židů. V Postupicích samých žilo 703 obyvatel, z toho 42 židů.

Dne 2. února 1873 zemřela ve Vídni Theresie Sternbergová roz. Stadion-Tannhausen ve věku 54 let.

Celý rok 1873 náležel mezi teplé roky. Sena bylo dostatek, ale zrna málo. Na neštovice zemřelo ve farnosti sedm lidí. V Chalupách v čp. 115 se tkalci Josefu Kuthanovi utopila dvouletá dcera v mělké zahradní studni. Dne 19. listopadu shořel stoh ovsa (v dřívějších dobách se sklizené obilí ukládalo do stodol a do stohů, aby se přes zimu cepy vymlátilo) nájemci dvora Josefu Munkovi. Mělo se zato, že si sám zapálil, protože mu končila doba nájmu.

V celé farnosti žilo v roce 1873 celkem 2 123 obyvatel, z toho 61 židů. V Postupicích samých žilo 708 obyvatel, z toho 33 židů. Děti se narodilo 101, zemřelo celkem 54 osob, z toho 27 dětí do věku 5 let. Sňatků uzavřeno 21.

Protože pan hrabě Zdenko ze Sternbergů nechtěl dát finanční prostředky na opravu novogotické sušárny pod hrází Papírnicka, bylo její patro v roce 1874 zbouráno a z přízemku zřízena kolna. Dne 13. července o třetí hodině odpoled-

ní uhodil při bouři blesk do lípy u pošty a dne 5. srpna se utopil v městské studni nalezenec František Ranil, který žil u pěstounů Františka a Anny Boháčkových.

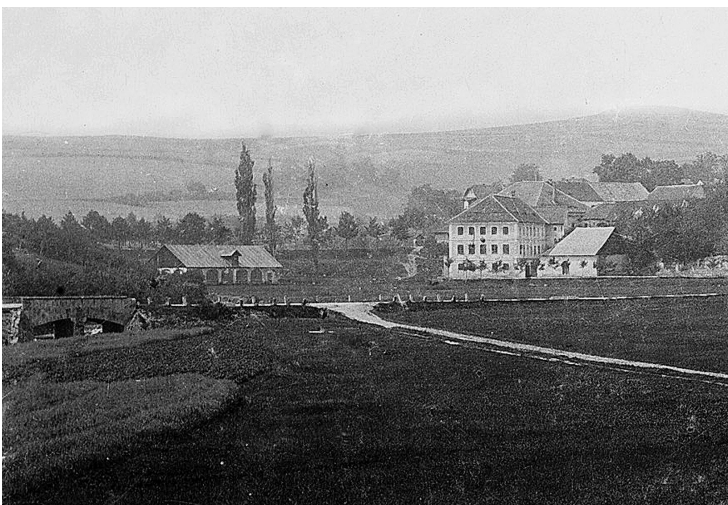
V celé farnosti žilo v roce 1874 celkem 2 223 obyvatel, z toho 47 židů. V Postupicích samých žilo 808 obyvatel, z toho 22 židů. Děti se narodilo 83, z toho 6 nemanželských, zemřelo celkem 65 osob, z toho 26 dětí do věku 5 let. Sňatků uzavřeno 29.

V prosinci 1874 napadlo mnoho sněhu a i v lednu tohoto roku. Dne 8. února 1875 napadlo opět spoustu sněhu a 21. února uhořel velký mráz -24°C . Ještě od 13. do 16. dubna byl tuhý mráz a 28. až 30. května byly v noci mrazíky. Dne 8. a 9. září ráno mrazíky a též od 16. do 19. září. Velký mráz uhořel 25. září 1875. Žně byly skrovné a bylo málo všeho i sena a otav.

V tomto roce (1875) se stavěla okresní silnice přes Bořeňovice na Sušici a odtud přes Postupice na Čelivo.

Dne 29. srpna 1875 v neděli vypukl o půl jedenácté dopoledne požár v dolejší hospodě čp. 3, vdovy Magdaleny Kankovské, který strávil všechny zásoby. Škoda byla asi 6 000 zlatých. Od pojišťovny bylo vyplaceno 2 000 zl.

O tom, jaké bývaly v těch letech zimy bohaté na sníh, svědčí tento zápis ve farní kronice.

Pohled od fotbalového hřiště na Malé Plajchy. Vlevo most z roku 1868, v pozadí kolna jako zbytek novogotické sušárny pod hrází Papírnicka. Oboje bylo strženo povodní v roce 1906.

„Dne 22. listopadu 1875 popíjel Josef Meznauer, podruh u svého švagra Václava Březiny z Dobříčkova čp. 8, kořaličku v hospodě Marka Sušického v Postupicích, byl tu výroční trh, a pak šel domů do Dobříčkova, zabloudil na cestě a upadl do závěje v touni u rybníka Klen, kde teprve 23. února 1876 navečer nalezen byl a 25. února pohřben v Postupicích.“

V celé farnosti žilo v roce 1875 celkem 2 295 obyvatel, z toho 57 židů. V Postupicích samých žilo 717 obyvatel, z toho 45 židů. Děti se narodilo 98, z toho 6 nemanželských, zemřelo celkem 63 osob, z toho 33 dětí do věku 5 let. Sňatků uzavřeno 18.

Zajímavou událostí jistě bylo zemětřesení, které popsal pan farář Rádlo ve farní kronice:

“Dne 17. července 1876 okolo půl druhé z poledne jsem seděl sám u dlouhé tabule a zaznamenal jsem lehký její pohyb, jenž trval 4 - 6 vteřin. Teprve z novin jsem se dozvěděl o zemětřesení, které bylo pozorováno ve Vídni, Budějicích a Praze.“

Paní kněžna Eleonora z Windischgrätzu, rozená z Lobkovic, zemřela jako vdova ve Štýrském Hradci 9. března 1876 ve věku 81 let.

Dne 24. března 1876 byla nalezena v lese Želichovském Barbora Kuchařová, rozená Burdová ze Želichova čp. 8, zmrzlá. Chodila po almužně v Postupicích a vracela se domů do Kamenné Lhotky.

Dne 22. května 1876 byl velký mráz, který vše spálil. Tohoto roku místo 3 ledových mužů jich bylo 11.

V celé farnosti žilo v roce 1876 celkem 2 332 obyvatel, z toho 51 židů. V Postupicích samých žilo 848 obyvatel, z toho 51 židů. Děti se narodilo 98, zemřelo celkem 88 osob, z toho 47 dětí (ve 4. čtvrtletí zemřelo mnoho dětí na spálu a záškrt) do věku 5 let. Sňatků uzavřeno 19.

Okresní silnice ze Sušice do Čeliva byla roku 1877 otevřena veřejnosti. Úsek Postupice – Čelivo stavěl postupický kupec Moric Frank za 12 000 zlatých. Též byl postaven nový dřevěný kříž na rozcestí do Jemniště a Chalup (U Sokolovny), darovaný od pana

hraběte Zdenka ze Sternberga a mladý pan hrabě Filip plechové tělo Krista Pána barvami obnovil. Tento kříž byl posvěcen od kaplana Webra 10. června 1877.

V tomto roce dal přestavět hrabě Sternberg budovu přádelny na mlýn a z předního dílu dlouhého stavení přádelny dal zřídit novou hospodu (čp. 13).

Leden a únor byl mírný a teplý. Jenom 11. března 1877 mráz -14°C. Úroda byla toho roku prostřední, ale brambor a ovoce hojnost.

Dne 17. října 1877 o postupickém jarmarku v noci ve čtvrt na jednu vypukl požár v hořejší hospodě a strávil ji i souseda Zemana, který nebyl pojištěn a domek dříve Syslův, nyní Jeřábkův.

V celé farnosti žilo v roce 1877 celkem 2 219 obyvatel, z toho 44 židů. V Postupicích samých žilo 826 obyvatel, z toho 44 židů. Děti se narodilo 92, z toho 6 nemanželských, zemřelo celkem 91 osob, z toho 39 dětí do věku 5 let. Sňatků uzavřeno 13.

Dne 30. srpna 1878 v 9 hodin večer vypukl v čp. 39 oheň, zřejmě neopatrností nájemníkovou. Přitom vyhořelo i čp. 38 patřící zeti vdovy Buckové Vojtěchu Šestákovi a čp. 37 patřící kožešníku Karlu Petrovi. Číslo 37 a 39 byla ze dřeva. Karel Petr byl pojištěn toliko na 500 zlatých. Hasiči z Vlašimi a z Divišova se svými stříkačkami zabránili tomu, aby se oheň nešířil dále. Pater Rádlo zapsal: *„Měšťané postupičtí mají sice stříkačku, leč ostatní hasební nástroje jim schází. Hubovat znají, když hoří a vidí, co schází, po ohni ale zapomínají na všechno.“*

V měsíci říjnu byl péčí měšťanů opraven misionářský kříž, který stál uprostřed náměstí. Postaven byl na památku svaté misie konané v Postupicích otci Tovaryšstva Ježíšova v roce 1752. Byl obnoven nápis „Crux Misio-nis“ a vyměněna ramena kříže.

V celé farnosti žilo v r. 1878 celkem 2 345 obyvatel, z toho 43 židů. V Postupicích samých žilo 851 obyvatel, z toho 30 židů.

Na zasedání obecní rady 14. května 1880 proběhla volba obecního strážníka. Z 11 hlasů

jich šest získal Josef Bucek a stal se obecním strážníkem.

Dne 10. července 1880 okolo deváté hodiny večer přišla hrozná bouře s krupobitím, která hodně potloukla a v Holčovicích vše zničila.

Leden 1881 byl mrazivý. Únor s březnem studený. Dne 27. května přišla bouře s krupobitím. Červen byl deštivý. Horké a suché léto bylo vystřídáno krásným podzimem.

V celé farnosti žilo v roce 1881 celkem 2 163 obyvatel, z toho 55 židů. V Postupicích samých žilo 837 obyvatel, z toho 42 židů.

Leden 1882 byl teplý. Duben a květen studený. Žně byly mokré. Dobře udělal, kdo žita zaoral a sil ječmen, který se vydařil. Urodilo se hodně brambor.

Dne 26. ledna 1882 nalezen v lese za fabrikou Na Podlesí zmrzlý František Vopravil, truhlář z Postupic, příslušný do Louňovic pod Bláníkem. „Výšel časně z rána pro nějakou potřebu k svému řemeslu, velmi špatně oděn. Bezpochyby na ledu v lese upadl a nemoci se sebrat, zmrzl. Zanechal po sobě vdovu a 5 nezaopatřených dětí.“

V celé farnosti žilo v r. 1882 celkem 2 316 obyvatel, z toho 1 evangelík (v Sušici) a 58 židů. V Postupicích samých žilo 844 obyvatel, z toho 45 židů.

Dne 27. března 1883 byl na okrouhlickém hřbitově pohřben baron Villani. Sotva se odbyly svátky vánoční, vypukl 27. prosince 1883 večer oheň u Cezemských čp. 10.

Pivní a kořalečný krejcar na rok 1885.

pivní krejcar	zlatých	kořalečný krejcar	zlatých
Kaňkovský	80	Frank	15
Kačmáček	35	Žížala	4
Justic	20	Moc	4
Sušický	30	Justic	4
Morávek	9	Sušický	4
Ryšavý	5		

Domek čp. 67 v Hůře v roce 1952 (Muzeum Podblanicka Vlašim).

V celé farnosti žilo v roce 1883 celkem 2 369 obyvatel, z toho 1 evangelík a 56 židů. V Postupicích samých žilo 854 obyvatel, z toho 45 židů.

Na 1. máje 1884 ve vídeňském votivním chrámu slavili svatbu pan hrabě Filip ze Sternberga s Karolinou rozenou Thurn-Valsassina-Como-Vercelli.

V zasedání obecní rady 11. května 1884 bylo jednohlasně usneseno, že se polní hlídka opětně svěří Josefu Buckovi za měsíční poplatky 8 zlatých. Hlídka se bude držet od 15. května do konce září 1884.

Obecní rada jednala na své schůzi dne 20. července 1884 o přiblížení železniční stanice k obci. V lednu 1884 uhodily tuhé holomrazy. V únoru bylo teplo, že děti běhaly bosy. Květen suchý a větrný. Na jeho konci přišel 22. a 30. ranní mráz. Dne 19. července se přihnala náramná vichřice, která mnoho stromů

polámala a jednu stodolu v Mladovicích shodila. Sena i otav bylo požehnaně, zato brambor málo.

Obecní rada na své schůzi 4. března 1885 rozhodla převzít za 500 zlatých akcií stavby projektované železnice z Benešova do Vlašimi. Na popud pana Franka zažádala obec o opětné umístění četnické stanice v obci a určila paušál

na pivní a kořalečný krejcar (dnes bychom řekli spotřební daň, která plynula do rozpočtu obce) pro rok 1885.

Na Hromnice 1885 bylo teplo, že včely lítaly, pak zase přišly tuhé mrazy. Jaro suché. V druhé půli června přišel konečně déšť, ale již pozdě. Dne 18. června průtrž mračen, která vyplavila mnoho brambor. Dne 2. července bil blesk do telegrafních tyčí a udeřil i do jedné lípy na Podlesí za sv. Janem.

Obecní rada na své schůzi 13. února 1886 přijala pana Michaela Kneschka ve svazek obecní a dne 18. září na ústní žádost obecního strážníka Josefa Bucka, aby se mu koupily kalhoty, bylo jednomyslně usneseno tak učinit.

Trhy se v roce 1887 pořádaly v Postupicích v tyto dny:

v pondělí 17. ledna, ve čtvrtek 24. února, v úterý 5. dubna, v pondělí 6. června, v úterý 9. srpna, ve středu 7. září, v pondělí 17. října a v pondělí 21. listopadu.

V nejbližším okolí naší obce se stala dne 28. března 1887 tragedie, která otrásla snad každým člověkem. Matěj Kolář, mrzák, chodící o berlích, z pastoušky v Jemništích se dostal do hádky s tamtéž bydlící žebračkou Kateřinou Kopeckou o spálené uhlí, a z toho důvodu ji utloukl dřevákem k smrti.

Ve své schůzi dne 11. dubna 1888, ve které se projednával pronájem obecního pole u Kuklíku, se usnesl obecní výbor:

„Anť se naskytnul pan Ján Bucek z čp. 35 z Postupic, že by jej pronajal za částku 6 zl., 65 kr., a sice po uplynutí letošního roku na dobu šesti let, usneseno, by se mu za dřívější nájemné 7 zl. 65 kr. pronajalo, a sice na dobu 7 roků, totiž od roku 1888 do roku 1895.“

Na oslavu „*Jeho Veličenstva císaře pána čtyřicetiletého panování*“ usneseno ve schůzi obecní rady dne 14. listopadu 1888, že obec věnuje na pořízení nové stříkačky pro hasičský sbor 100 zlatých.

Trhy se v roce 1888 pořádaly v Postupicích v tyto dny:

v pondělí 16. ledna, ve čtvrtek 9. února, v úterý 27. března, v pondělí 28. května, v pátek 7. září, v úterý 16. října a v úterý 20. listopadu.

Ve schůzi obecní rady 16. května 1889 se projednávalo uvítání vzácné návštěvy. Do Postupic měl přijet biřmovat pražský arcibiskup František kardinál Schönborn. V usnesení se praví: *„By se vystavěla slavobrána mezi čp. 3 a čp. 84 u můstku přes silnici, pak střelba z hmoždířů, pak aby se požádal Vysoce urozený Pan hrabě Zdenko ze Sternberga o laskavé zapůjčení dříví a latí k postavení slavobrány a chvoje. Pro hudebníky ustanovena částka 5 zl. Postavení a veškerá příprava má se obstarati okolo částky 25 zl. bez hudebníků. Zároveň zvolena komise k obstarání výše zmíněné brány a to Antonín Paur, nadlesní, Jan Mráček a Konstantin Bucek.“*

Trhy se v roce 1889 pořádaly v Postupicích v tyto dny:

v pondělí 21. ledna, ve čtvrtek 7. března, v úterý 16. dubna, v pondělí 17. června, v pátek 9. srpna, v sobotu 7. září a ve středu 20. listopadu.

V prosinci žádali obecní chudí o nějaké palivo. Bylo rozhodnuto obecním zastupitelstvem jim dát 1 m³ dříví a týdně jeden cent uhlí.

Obecní zastupitelstvo projednávalo 24. ledna 1890 dopis okresního výboru stran přídavku na stavbu dráhy a usneseno jednohlasně, že *„obec zavazuje příspěvek 500 zlatých dle protokolu z 4. března 1885 složit s tou podmínkou, když by mohlo nádraží u Postupic U kříže (u dnešní sokolovny) na silnici okresní vedoucí z Postupic do Benešova ustanoveno býti, jinak by obec závazku nedodržela, protože by nádraží pro vzdálenost obci postupické nic nepomohlo.“*

Znovu se jednalo o stavbě dráhy 1. března 1890. Okresní výbor nechtěl přijmout částku 500 zlatých. Ale žádal, aby byly odebrány akcie v částce 600 zlatých. Usneseno jednohlasně, aby se akcie odebraly.

Na další schůzi dne 24. dubna 1890 projednálo zastupitelstvo žádost Hospodářského

Postupice od severu před rokem 1909.

spolku o poskytnutí místa pro stavbu školky na náměstí před čp. 45 a čp. 117. Toto místo bylo spolku bezplatně poskytnuto.

Dne 21. ledna 1891 bylo obecním zastupitelstvem jednáno o vysazení lipového stromořadí na náměstí a zároveň rozhodnuto upravit pozemek u rybníčku na malém náměstí od studny k panu Frankovi.

Hospodářský spolek pořádal 24. ledna 1891 ples v sále hostince pana Kaňkovského.

V červnu 1891 podal na schůzi zastupitelstva pan Waltr návrh, aby obec zřídila studni u domku paní Frkové čp. 57. O měsíc později 20. července rozhodli zástupci obce jednohlasně, aby žadatelé o studni v Hůře podali písemně, mnoho-li by chtěli náhrady, když by si ji sami zřídili a do své správy převzali. V srpnu konečně poskytnuto na studnu v Hůře 50 zlatých s tím, že uživatelé si ji vezmou na věčné časy do své správy.

Při další schůzi 11. září 1891 byla projednávána žádost obecního strážníka Josefa Bucka, aby dostal definitivu, nebo byl propuštěn ze

služby. Usneseno, že se k 30. září propouští a byl vypsán konkurz na obecního strážníka a ponocného. Noční hlídka ponocného se ustanovila takto: v 1. až 3. čtvrtletí 22 – 02 hod. a ve 4. čtvrtletí 22 – 03 hod. Za nového strážníka byl dne 25. září 1891 zvolen většinou hlasů Václav Adolf a za nočního hlídače Antonín Bucek.

Dne 2. října 1891 se zastavil v Benešově císař František Josef I. na cestě z Jubilejní výstavy v Praze. Při této příležitosti mu byl představen arcibiskupský vikář a postupický farář P. Josef Meloun, který jménem benešovského okresu pronesl zdravici Jeho Veličenstvu.

Na říjnovém zasedání okresního zastupitelstva v Benešově na dotaz pana Františka Paura sděleno, že když obec Postupice dodá potřebný stavební materiál zdarma, okres příkop podél hostince pana Kaňkovského dá zakrýt na svůj náklad.

Při příležitosti odchodu okresního hejtmána I. Bohdaneckého ze své funkce se rozhodla

Pohled na severozápadní stranu náměstí okolo roku 1909.

obec Postupice na návrh pana Antonína Paura jmenovat ho svým čestným občanem.

Dne 18. ledna 1892 dostali otcové našeho městečka další žádost o zřízení obecní studny v zadní ulici před domy čp. 23, 24, 25, a 26. Výbor se usnesl, že na ni připlatí 30 zlatých, když si ji občané vezmou do správy na věčné časy. V únoru dal pan nadlesní Mráček návrh, aby se podala žádost okresnímu výboru do Benešova na postavení okresní silnice do Popovic a v říjnu tato žádost byla podána.

Obecní výbor jednal i o jiných záležitostech. V září 1892 byl podán návrh obrátit se na c. a k. okresní hejtmánství v Benešově, aby vybídlo četnickou stanici v Postupicích, „by Václava Hojavu rozvedlo s Františkou Hockovou, neboť vedou život divoký (na hromádce), který k žádné cti obci neslouží.“

V tomto roce se přiblížilo naplnění tužeb obyvatel Podlanicka, aby se jejich dosud zapadlý kraj mohl přiblížit k ostatním krajům naší vlasti zřízením železnice. Ministerstvo obchodu povolilo usnesením ze dne 13. červ-

na 1893, aby byly provedeny práce, které jsou zapotřebí k účelu zřízení železnice z Benešova do Vlašimi. Práce měly být hotovy do září 1893.

Před Vánoci 1893 jednal obecní výbor o návrhu Antonína Paura, aby se v obci zřídily tři lucerny jako veřejné osvětlení a o návrhu Jána Bucka, aby obec Roubíčková Lhota platila za své chudé, bydlící v Postupicích v obecním domku, ročně 12 zlatých.

Na schůzi 27. května 1894 se obecní výbor usnesl jednohlasně, aby se 240 zlatých vzalo z pivního krejcaru na zakoupení akcií nové dráhy a v prosinci podal návrh pan Antonín Paur, aby obec zažádala o povolení týdenních trhů.

Od jara do podzimu 1895 se konala v Praze na výstavišti v Holešovicích v tehdejší královské oboře Národopisná výstava československá. V tehdejším společenském klimatu, kdy bylo snahou českého národa dokázat svou rovnocennost s německy mluvícími spoluobčany, bylo vlasteneckou povinností výstavu

Poštovní úřad v Postupicích za Rakouska-Uherska.

navštívit. Za pět měsíců navštívilo výstavu 2 000 000 osob.

Veřejnost se o chystané výstavě dozvěděla z svolání spisovatelky Elišky Krásnohorské v roce 1891. Na výzvu pořadatelů jmenovala okresní zastupitelstva krajinské odbory pro přípravu výstav. Krajinský odbor v Benešově rozšířil svou činnost do okolních míst, kde zřídil jednateleství. Bylo to v Konopišti, Soběhrdech, Václavcích, Ostředku, Nesvačilech, Bystřici, Kozmicích, Poříčí a Týnci nad Sázavou, a také v Postupicích. Zde se ujal tohoto úkolu nadlesní Alois Melichar, který přispěl svým dílem ke zdaru Národopisné výstavy v Praze namalováním souboru asi 40 akvarelů lidových krojů na Podblanicku a sedm historických map zachycujících držbu pozemkového majetku v jednotlivých stoletích na Benešovsku. Krajinské odbory organizovaly sběr národopisného materiálu a výsledky svého snažení předvedly veřejnosti na krajinských výstavkách. V Benešově se výstavka konala 10.–12. listopadu 1894.

Ještě nebyla dohotovena trať Benešov – Vlašim a už se začalo uvažovat o další lokální trati, když ministerstvo obchodu svým výnosem z 23. února 1895 čís. 10 454 povolilo Osvaldu Životskému zahájení přípravných prací pro místní dráhu s normální kolejí ze stanice Vlašim, po případě ze stanice Jemniště – Postupice místní dráhy Benešov – Vlašim do stanice Český Šternberk poboční dráhy Rataje – Kácov.

Dne 26. dubna 1895 zemřel ve věku pouhých 30 let obvodní a panský lékař v Postupicích MUDr. Karel Janoušek. Pohřeb se konal 29. dubna.

Obvodním lékařem za zesnulého MUDr. Janouška byl okresním zastupitelstvem zvolen MUDr. Jan Ptáčník. Zároveň zastupitelstvo schválilo na žádost vdovy paní Antonie Janouškové, aby jí byl poskytnut příspěvek ve výši 100 zlatých.

Dne 28. července rozhodl obecní výbor pronajmout výběr pivního krejcaru v době od 1. srpna 1895 do 31. července 1896 panu

Antonínu Buckovi za roční nájemné 220 zlatých 50 krejcarů. Také bylo rozhodnuto, aby při příštím trhu 2. srpna 1895 dobytek stál od kovárny okolo Frankových až k zahrádce u čp. 42 z důvodu opravy dlažby na náměstí.

Dne 15. prosince 1895 byl definitivně zahájen provoz na trati Benešov – Vlašim.

Toto zahájení dopravy na železnici bylo pro Podblanicko, co do významu, událostí prvního řádu. I dnes můžeme vidět, co pro jednotlivé regiony znamená mít dobré dopravní, hlavně dálniční spojení. To platilo i před 110 lety v dopravě po železnici.

Snahu po vybudování lokální dráhy z Benešova do Vlašimi jistě vyvolalo zprovoznění hlavní trati Tábor – Praha v roce 1871. Původní trasa místní dráhy měla vést přes Černý Most a mezi Mokrou Lhotou a Skalici do Horního Podhájí, dále okolo Pecínova a přes Dobříčkov, Roubíčkovu Lhotu a Jemniště do Postupic.

V archivu dnešního postupického kronikáře pana Jiřího Šestáka se nachází rukopisný dokument napsaný okolo roku 1945 tehdejší přednostou stanice v Postupicích Františkem Iblem. Zde se můžeme dočíst, že původ-

ně měla vést dráha z Benešova přes Podhájí k Pozovu. „Podél údolí Chotýšanky, nad Podlesí (tam přemostění) dále k Milovanicům k myslivně pod Domašínské hory (zde trať měla přejíždět státní silnici) a po polích severozápadně od Domašína k okresní silnici z Vlašimi do Radošovic. Severně nad Vlašimi byla navržena vlašimská stanice.“

Postupičtí bojovali o to, aby stanice dráhy stála na tehdejší okraji obce v místech dnešní sokolovny. Dnešní umístění stanice prý bylo dílem tehdejšího majitele postupického velkostatku hraběte Sternberga, který měl svým vlivem, jako člen konsorcia stavějícího tuto dráhu zařídit, aby to ze zámku v Jemništích neměli tak daleko na stanici dráhy. Žádný důkaz neexistuje, ale lze tomuto výkladu dát za pravdu. Vlivu a ekonomické síle pana hraběte nemohla postupická obec ovšem konkurovat, a proto mnohý z nás chůzí na nádraží udělá dnes alespoň něco pro své zdraví.

Hlavním přepravovaným zbožím bylo dříví, obilí, brambory, uhlí a pálené vápno.

Dne 22. března 1896 jednali otcové našeho městyse o nabídce pana Heinze ohledně nových věžních hodin za cenu 335 zlatých.

Dotyčnému bylo sděleno, že „obecní příjmy k tomuto nestačí a z jiného pramene vzít nelze.“

V květnu se výbor musel vyjádřit k žádosti Mojžíše Sušického z čp. 18, aby mu bylo dáno právo prodávat lihové nápoje. Obecní výbor neuznal tento výčep lihovin povolil z následujících důvodů: „Čp. 18

První rok provozu 1896 na místní dráze Benešov – Vlašim přinesl tyto výsledky:

Přepraveno	53 722 osob
Zavazadel	96 800 tun
Příjem z dopravy osob	20 389 zlatých 63 krejcarů
Příjem z dopravy	526 zlatých 65 krejcarů
Příjem z dopravy nákladní	33 071 zlatých 92 krejcarů

Jízdní řád na místní dráze Benešov – Vlašim platný od 15. 12. 1895.

stanice	odjezd	příjezd	stanice	odjezd	příjezd
Vlašim	3.50	14.00	Benešov	11.05	18.45
Most-Domašín	4.18	14.28	Struhařov-zastávka	11.30	19.10
Jemniště-Postupice	4.44	14.58	Jemniště-Postupice	11.55	19.35
Struhařov-zastávka	5.01	15.11	Most-Domašín	12.19	19.59
Benešov	5.22	15.32	Vlašim	12.41	20.21

Pohled na dnešní náměstí Jiřího Franka okolo roku 1909.

je zrovna naproti chrámu Páně. Dále jsou v Postupicích tři kořaleční výčepy v čp. 42, 88 a 86, takže tyto tři výčepy lihovin pro potřeby městečka stačí.“

Ještě tentýž měsíc dne 17. května 1896 bylo nutno odpovědět na dopis Hasičské župní jednoty Podblanické ve Vlašimi. *„Na váš ctěný dopis osměluje se obecní výbor následovně odpověděti. Není pravda, že zastupitelstvo obecní se usneslo přispívati sboru hasičskému roční částkou 10 zlatých.*

Je pravda, že jest částka 10 zl. ustanovena jménem příspěvku ročního na udržování obecního hasičského náčiní. Obec přispívala sboru dobrovolných hasičů značnějšími příspěvky, a proto jest toto dovolávání dobrovolných hasičů postupických nemístné.“

Dne 4. dubna 1897 byl za obecního strážníka zvolen většinou 10 hlasů František Průcha. Bývalý strážník Adolf byl odvolán pro špatné vykonávání povinností. V září vydalo obecní zastupitelstvo usnesení, že nemá námitek proti udělení hostinské koncese Michaelu Kneškovi.

Na zasedání zastupitelstva obce dne 3. listopadu 1897 bylo usneseno jednohlasně, aby se cesta od Suširny okolo zahrady pana Petra spravila a navezením kamene zvýšila.

V lednu 1898 rozhodlo zastupitelstvo vyvést obecní rybníček na malém náměstí, protože je mnoho zanesen blátem. Dále se dalo zhotovit zábradlí na straně od pana Franka a brlení, aby nemohl padnout kámen do „oka“.

Prvního máje prohlásil obecní výbor cestu farským lesem do kopce č. kat. 368 za veřejnou, neboť se odjakživa veřejně užívala. Dne 11. května 1898 schválilo zastupitelstvo novou koncesi pro Josefa Matouška čp. 40 *„Jelikož je to hostinec starobylý, k hostinci způsobilý a zapovězených her se neužívá a pijáctví se tam nezdržuje a policejní dohled je přístupný.“*

Zábavní vlak z Vlašimi do Benešova začal jezdit od 1. června 1898 v neděle a svátky letních měsíců ve 20.08 hodin. Tak bylo umožněno benešovským konat v okolí Vlašimi celodenní výlety.

V říjnu 1898 se zdejší obvodní lékař

Dr. Ptáčník věru nenudil. Mimo běžnou zdravotní péči musel řešit dva mimořádné případy. Prvý nastal po úmrtí Josefa Kopeckého, třináctiletého syna koláře z Jemnišť čp. 23. Hned po pohřbu 4. října byl jeho otec zatčen, protože se jeho další devítiletý syn chlubil kamarádům, že otec jeho bratra utloukl klackem. Byla provedena exhumace na postupickém hřbitově a po následné pitvě dáno za pravdu Dr. Ptáčníkovi, který tvrdil, že chlapec zemřel na zápal mozkových blan. Bohužel manželka nevinného byla při jeho zatýkání raněna mrtvicí.

Druhý případ se stal 28. října, kdy obchodník František Rybenský v Popovicích nalil Františkovi Dvořákovi z tamějšího čp. 24 a paní Chudláské z Chudláze místo vína amoniak (čpavek). Oba se napili a byli s popáleninami trávícího ústrojí dopraveni do Postupic, kde na vlastní žádost zůstali v péči Dr. Ptáčníka.

Dne 24. září 1899 ve schůzi zastupitelstva projednán návrh podání žádosti okresnímu

výboru v Benešově, aby se opravila okresní silnice Nad křížem nad Postupicemi (u sušičky), „jelikož tehdejší pronajímatel silnice pan Chrupa „dle plánu kopec méně probral a dole nena-vezl“. Zároveň bylo požádáno o předělání svodnice okolo hostince pana Kneška, která přes silnici vede.

Na prosincové schůzi rozhodl obecní výbor zřídit čtyři lucerny a to: na domek pana Jíší čp. 84, u pana Matouška čp. 40, u pana Jana Nádvorníka čp. 45 a u pana Františka Nádvorníka čp. 17.

Zastupitelstvo na schůzi 22. července 1900 rozhodlo, aby se v budoucnu přespolním dovolilo kopat písek pouze za finanční náhradu. V září rozhodnuto podat žádost o postavení okresní silnice z Postupic na Pozov a ke Kopaninám.

Spořitelní a záložní spolek pro Postupice a okolí byl založen v roce 1900. Při svém založení měl 27 členů a celkový obrat 5 700 korun. V roce 1920 měl 70 členů a obrat činil 125 000 Kč. V roce 1946 měl 99 členů a jeho

Pohled na postupická náměstí od severu okolo roku 1907.

Pohled na dnešní náměstí Svatopluka Čecha kolem roku 1910.

celkový obrat v roce 1945 činil 16 650 000 Kč. Mezi lidem byl obecně zván „Kampelička“. Úřadujícím pokladníkem spolku byl v roce 1946 Jaroslav Bucek z Postupic čp. 44.

Ve středu 31. října 1900 přijela večerním vlakem do Postupic neznámá žena a ptala se po bytě kominického mistra Kohrady, kde užaslé paní mistrové vyprávěla, že jest vyslána ošetřovatelem všeobecné nemocnice v Praze, aby přinesla 26 zlatých na pohřební výlohy zemřelého manžela. Mistrová neměla peněz a vyzvala neznámou, aby u ní přečkala do rána, kdy ji peníze opatří. Osoba se k ránu o třetí hodině vytratila. Zdálo se, že je to přestrojený muž za ženu.

Hlasy od Blaníka přinesly na začátku roku 1901 zprávu: *„Věneček postupických studujících pořádáný v neděli 2. září 1900 se nad očekávání vydařil. Vedle obyčejných kolových a řadových tanců provedeny též tance národní. Po stránce materiální dostalo se této zábavě značné podpory od pana hraběte Filipa ze Sternbergu a zámeckého personálu a dosaženo čistého výtěžku 52 korun,*

kteréžto odevzdány učitelskému sboru k opatření školních potřeb pro ty nejchudší.“

V srpnu 1901 projednávali otcové městečka stížnost živnostníků na Hospodářský spolek v Postupicích, že prodává veřejně uhlí a jiné věci nečlenům a tím obchodníci a živnostníci jsou kráceni. Dále rozhodnuto, aby domácí žebráci, co chodí v pátek po almužně, tak více již nesměli činit a částka, kterou si asi vyžebrají, jim byla v pátek vyplacena obcí, počínaje 1. říjnem 1901, a aby již neobtěžovali občany.

Dne 3. prosince 1901 byl zasažen 51 letý Josef Urban z Mladovic čp.24 při kácení stromů „Na Podlesí“ padající borovicí tak, že mu byla lebka na četných místech proražena a do hodiny na místě skončil.

Ve Vídni dne 13 března 1902 zemřel bývalý nadlesní v Postupicích pan Jan Mráček ve věku 62 let.

Dne 21. ledna 1904 zemřel v Postupicích ve stáří 51 let řídící učitel a ředitel kůru pan Ota- kar Kačer. *„Byl mužem zlatého srdce, ryzího charakteru a vynikal jako vzorný pedagog.“* Pocho-

ván byl v neděli 24. ledna na postupickém hřbitově.

Na únorové schůzi zastupitelstva usneseno, aby se u staré studny u rybníčka zhotovila pumpa a aby se zakryla. Dne 22. září 1904 proběhla volba obecního strážníka. Při volbě obdržel Antonín Boháček 9 hlasů a František Vosátka jeden hlas. Nástup služby byl určen od 1. října 1904.

V roce 1905 se domáhali občané z Hůry, aby obec zřídila další obecní studnu. Podporu hledali u okresního výboru v Benešově. Zastupitelstvo odpovědělo na dopis okresního výboru: *„V obci se nalézají obecní studna pro veškeré obyvatelstvo, kdo chce mít vodu v domácnosti, každý si ji musí udělat sám, neb obec má moc velkého vydání a žádného příjmu.“* Dále byl poslán dopis správě velkostatku, aby opravil cestu od Kříže k mlýnu v Chalupách, protože ji poškodily panské povozy.

Dne 12. března 1905 bylo rozhodnuto vysázet na náměstí lípy. Potřeba stromků činila 43 kusů. Dle zaslání vzorku se stromky koupily kus za 2 koruny.

Hlasy od Blánika přinesly v září 1905 tuto zprávu: *„Na rozloučenou s létem uspořádaly v neděli 3. září 1905 dámy v Postupicích zábavu v hostinci pana Kneška. Lesk slavnosti zvýšila přítomnost urozené komtesy Elly ze Sternbergu a hraběte Jiřího ze Sternbergu. Výtěžek slavnosti ve výši 200 K byl odevzdán správci školy v Postupicích na stravu a šatstvo pro chudé žáky.“*

Nadešel rok velké zkoušky pro Postupice a jeho okolí. V lednu 1906 ještě nemohl nikdo tušit, co přinese počasí v červnu, a proto se zastupitelstvo mohlo zabývat takovými problémy jako na schůzi 11. ledna, kdy zastupitelé žádali starostu: *„Aby obecnímu strážníku bylo přísně uloženo dohlížet na obyvatele v obecním domku, zda nehrají v karty a nevedou nepořádný život. Konkubinát Hojavy s Marií Kopeckou se nesmí trpět!“*

Na mimořádné schůzi po katastrofální povodni, o které pojednává samostatný článek této knihy, konané 12. července 1906,

bylo rozhodnuto na návrh Dr. Ptáčníka napsat do Vídně do říšské rady panu poslanci Loulovi, *„aby se neodkladně zasadil o zaslání c. a k. vojska do Postupic, aby odstranilo nánosy z veřejné cesty do Popovic a učinilo ji sjízdnou“.*

Dne 16. září 1906 usneseno na schůzi zastupitelstva, aby občané Hůry mezi sebou vybrali místo pro studni, tu vystavěli, řádně udržovali a obec jim poté uhradí část nákladu ve výši, o které se rozhodne později.

„První kolonie rachitiků nalezců“, založená v dubnu 1907 iniciativou dvorního rady Dr. Jana Dvořáka z Prahy, čítala v únoru 1908 36 chovanců z toho 23 chlapců a 13 dívek. Byl zaznamenán blahodárný účinek na zdraví chovanců, zlepšení zdravotního stavu i přírůsteky tělesné váhy. Venkovský vzduch a domácí strava, zdejší voda obsahující značné množství jódu, hlavně ve studni u čp. 118, spolu s pobytem v rodinném prostředí pěstounů dokázaly své přednosti před ústavní výchovou, což platí i dnes po stu letech. Navíc i rodiny pěstounů posílily svůj rozpočet o odměnu za opatrování, tak potřebnou v obci, kde mnoho rodin nemělo tolik polností, aby je uživily. Byly to následky zaniklého průmyslu, který před lety poskytoval mnohým obyvatelům obživu. Dozorčím lékařem kolonie byl zdejší obvodní lékař Dr. Ptáčník.

Obvodní sirotčí radě v Postupicích bylo uděleno povolení, by tamní kolonie rachitiků nalezců se jmenovala „První jubilejní Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. kolonie rachitiků nalezců v Postupicích“. Tato kolonie na začátku března 1908 čítala 60 svěřenců, z toho 36 mužského a 24 ženského pohlaví. Dne 29. dubna 1908 pořádala kolonie slavnost prvního výročí své existence v naší obci.

C. a k. strážmistr a velitel četnické stanice v Postupicích Leopold Wurst obdržel od Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa v uznání dlouholetých dobrých služeb stříbrný záslužný kříž s korunou.

Jubilejní slavnost panování císaře Františka Josefa se konala dopoledne dne 2. prosince 1908, kdy na náměstí zasazeno osm lípek a nazvány „Jubilejní lípy Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. zasazené na oslavu 60-tiletého panování Jeho“.

Na schůzi zastupitelstva 31. října 1909 usneseno požádat zemědělskou radu o vypracování projektu kanalizace v Postupicích. Na prosincové schůzi bylo s ohledem na nedostatek vody, zejména po katastrofě v roce 1906, usneseno požádat zemědělskou radu pro království České o vypracování projektu a rozpočtu stavby obecního vodovodu.

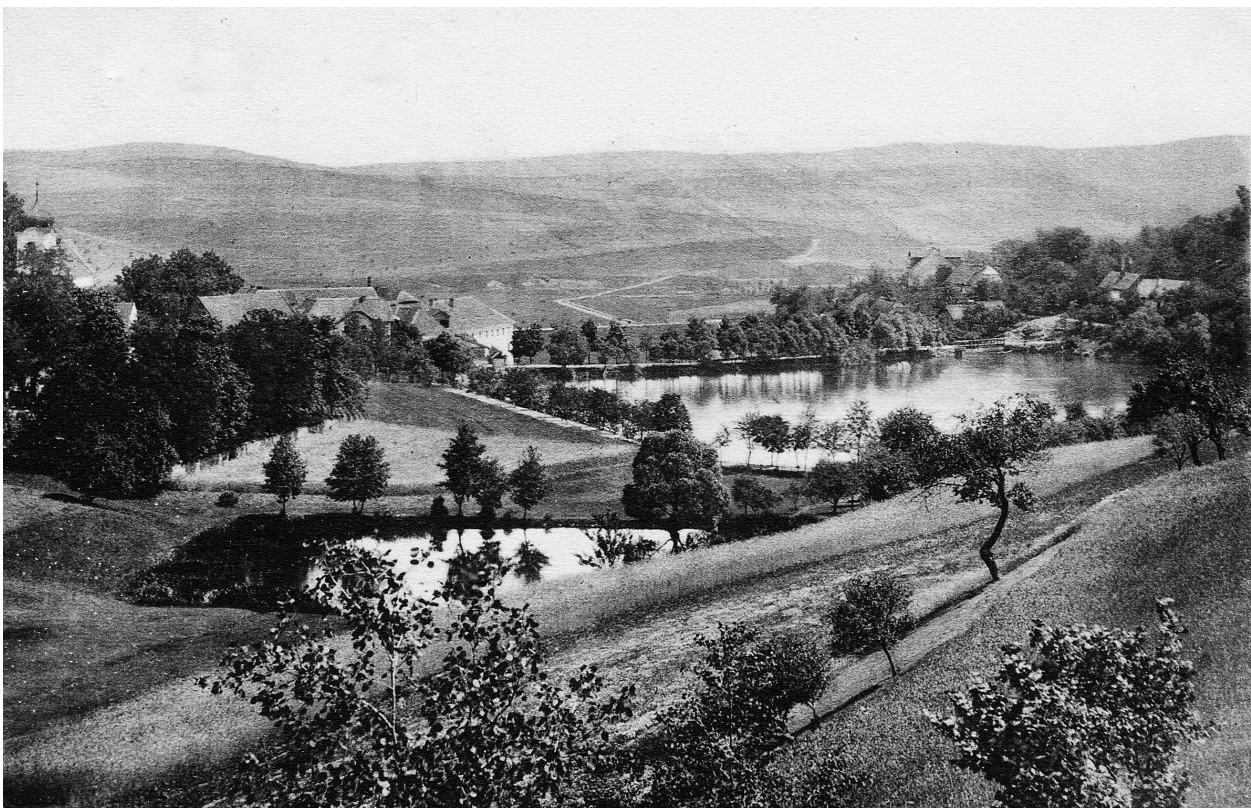
Počet obyvatelstva ke dni 31. prosinci 1910 byl v Postupicích 640 osob v 118 domech.

Na schůzi okresního zastupitelstva bylo rozhodnuto o stavbě silnice z Postupic na Podlesí podél rybníka Papírnicka v délce 320 m s nákladem 6 700 K ve vlastní režii okresu. Správa velkostatku budiž požádána o zálohu ve výši nákladu, jehož úhrada bude provedena ve dvou až třech letech z rozpočtu okresu.

Dne 5. září 1911 bylo na schůzi zastupitelstva obce rozhodnuto o příspěvku obce na hasičskou zbrojnici. Do 2 měsíců poskytnuto hasičskému sboru 500 korun jako dar a dalších 1 000 korun jako půjčku s dobou splatnosti 20 let. To znamená, že roční splátka činila 50 korun.

Dne 6. září 1911 po šesté hodině večer lehly popelem domky čp. 10 a čp. 9 i s chlěvy a zásobami píce.

Zpráva z denního tisku: „V listopadu 1911 se v Postupicích opil dělník na regulaci J. Jelínek a tu na hrázi rybníka „Papírnick“ pro svou kratochvílí a obveselení kluků kol něho se shromáždívších, počal vyvracet kameny u železného zábradlí a podařilo se mu jeden kámen povaliti a s tím železné zábradlí a dva kameny vyviklati. V této zábavě vyrušil jej obecní strážník a napomínal ho v dobrotě ke klidu a aby zanechal poškozování obecního majetku, o němž opilý tvrdil, že mu překáží v cestě. Ale tím strážník popudil ještě více opilého, který skočil zezadu na něho a dal mu políček, aby prý dokázal, co umí, a počal se na strážníka sápati tak,

Pohled z Kulišovy stráně přes Plaček na hráz Papírnicku v první třetině 20. století.

že týž byl nucen tasiti šavli a se brániti, přičemž seknul opilce do ramene, aniž by ho poranil. Výjev měl míti dohru u soudu“. Zda se tak nakonec stalo, nám není známo.

V neděli 14. ledna 1912 po 20. hodině byl viděn na severovýchodě nádherný pád meteoru. Byl podoben velikému blesku.

Na dubnové schůzi zastupitelstva rozhodnuto, aby se veřejné svítilny také umístily u Cacáků čp. 27 a u Novotných čp. 104.

Vzdělávací sbor pro okres Benešov zřídil v roce 1912 stálou lidovou knihovnu v Postupicích a zároveň poprosil veřejnost o darování knih pro tuto knihovnu. Dary přijímal p. E.V. Danielovský, jednatel sboru.

V roce 1913 byla vyčištěna obecní studna na malém náměstí a dána nová pumpa. Rok 1914, opět jeden z osudových roků našich dějin. Když 5. února proběhla volba obecního strážníka, ve které obhájil místo František Boháček, nikdo netušil, co přijde v létě. Staronový strážník byl upozorněn, „že se mu nebude trpět tak velký počet slepic, neurovnaný hnůj a přetékající močůvka“.

Na podzim byly již jiné starosti. Mnozí narukovali a začaly chybět pracovní síly. Obecní výbor se dne 27. září 1914 usnesl odepřít obecnímu chudému Hojavovi chudinskou podporu, neboť nechce žádnému pomoci v čas nutné práce za plat. Tento výtečník se odvolal a okresní hejtmanství v Benešově nařídilo podporu nadále vyplácet. Je vidět, že se dodnes vlastně moc nezměnilo.

Starostou na začátku války v roce 1914 byl Václav Pavlát z čp. 33, leč ten již v říjnu tohoto roku zemřel. První radní, mlynář Kolář, odmítl nastoupit do uvolněného úřadu z důvodu „svěho vysokého věku a z důvodu narukování jeho syna na vojnu, takže je na řízení mlýna sám“. Proto úřad převzal druhý radní Jan Nádvorník z čp. 45. Za jeho úřadování zasazeno několik lip na náměstí. Osázen „Holý vrch“ a vysázeny třešně „Na hrobech“. Obecní strážník Boháček též narukoval a jeho službu úspěšně zastávala jeho manželka.

Chodila s bubnem a vyvolávala úřední nařízení a ostatní zprávy. Pro nedostatek petroleje se přestaly rozsvěcovat lampy veřejného osvětlení.

V sousední Lhotě Veselce zakopali do země zvonek z kapličky sv.Vojtěcha, aby ho zachránili před rekvizicí pro válečné účely.

Starosta dal upravit Sušírnu pro případ výskytu infekčních chorob. Pan Václav Bril, bývalý příslušník obce, poslal 10 korun na rozdělení pro rodiny, které jsou chudé a mají muže na vojně.

Pro nezaměstnané byly zavedeny nouzové práce při stavbě silnice do Popovic. Pro stavbu bylo nutno vykoupit pozemky od pánů Kuliše a Nádvorníka. Byla s nimi smluvena cena za 1 čtverečný sáh (3,6 m²), a to 15 korun.

K ubytování přiděleno do obce 47 uprchlíků z Haliče. Strážník přestal kontrolovat dovoz piva do obce, z důvodu vyměření pivní dávky, protože si obec „vždy vyžádá soupis odebraného piva v kanceláři zemské dávky pro pivo“. Tím i odpadla odměna strážníkovi ve výši 7%.

Také bylo usneseno požádat okresní školní radu, aby osvobodila od návštěvy školy dívky, které dovrší v tomto roce 12 let věku a to po dobu války. Obec také požádala hejtmanství, aby byl zdejší mlýn zásoben obilím k výrobě mouky pro naše okolí.

V lednu 1916 bylo bez úspěchu jednáno se správou zdejšího velkostatku o zavedení elektrického osvětlení obce.

Jak šla válka následovaná hladem, nedostatkem a válečnými neúspěchy rakousko-uherské armády, museli se otcové městečka zabývat i nesmyslnými problémy. Tak například dne 17. června 1916 rozhodnuto, aby se obecní pastvina „Holý vrch“ postupně osázela jehličnatým lesem, jakožto pamětní les této války a c. a k. místodržitelství bude požádáno o 2 000 sazenic smrkových a 2 000 sazenic Banksovy borovice. Sadba se provede na podzim. Kdyby nebyla k dostání borovice Banksovka, objedná se místo ní borovice černá. Na zalesňovací práce na „Holém vrchu“ byla usta-

novena denní mzda pro muže 1,50 K a pro ženy 1,20 K.

Dne 27. dubna 1917 usneseno zasadit na počest Jejího Veličenstva císařovny a královny Zity deset ovocných stromů na cestě k Pozovu. Háj na „Holém vrchu“ ponese název „Háj Jeho Veličenstva císaře Karla I.“

Jenže bída a nedostatek všeho sílil, o čemž svědčí návrh hraběcího lesmistra Liewalda ze

dne 27. července 1917, „*aby se přikročilo k dobývání sena z listů stromových a požádalo se velitelství c. a k. pluku tyrolských myslivců č. 2 v Beněšově o přidělení pracovního mužstva v počtu 40 mužů*“. O životě obce v době první světové války a událostech kolem vzniku československé republiky v Postupicích, podrobně vypráví ve svém díle „*Městečko Postupice*“ pamětník, četnický strážmistr Karel Mixa.

Postupice v době první republiky 1919 – 1938

1919

V červnu 1919 se uskutečnily volby do Obecního výboru. Výsledky určily rozdělení mandátů takto:

- 9 mandátů Čs. strana národně socialistická
- 3 mandáty Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu (agrárníci)
- 3 mandáty Čs. strana lidová

Starostou zvolen za nár. socialisty Franta Střelka, obuvník z čp. 78. Jeho náměstkem se stal za agrárníky Michael Vaněk, učitel z čp. 39 a členy rady se stali J. Matějka (po něm Dr. Ptáčník), Antonín Paur z čp. 118 (po něm František Dvořák) a Marie Boháčková z čp. 26.

28. října 1919 v den prvního výročí vzniku Československé republiky byla zasazena žáky zdejší školy před domem čp. 104 „Lípa svobody“. Při této příležitosti občany přivítal starosta Franta Střelka a za hasiče promluvil Klement Liewald. Vládním nařízením ze dne 5. listopadu 1919 byla zřízena i v Postupicích veřejná obecní knihovna. Umístěna byla v domě pana Žížaly a svoji činnost zahájila v červnu 1920.

V tomto roce nepostihla obec žádná živelní pohroma nebo infekční nemoc. Počasí bylo celkem příznivé, jen v době žní brzdily polní práce deště. Mrazy začaly již koncem října, brzy ale polevily, takže hospodáři mohli dokončit podzimní práce.

1920

Ve schůzi zastupitelstva obce dne 28. března 1920 navrhnul Dr. Ptáčník za Čs. stranu socialistickou, aby byla vydána vyhláška, že

nikdo, třeba i majitel domu, nesmí se bez souhlasu bytové komise nastěhovat do obce. Šlo o pokus řešit svízelnou situaci v zásobování obyvatelstva. Vyhláška byla schválena a na reakci majitelů domů ukazuje stížnost člena bytové komise pana učitele Dvořáka dne 24. května 1920, když si stěžuje „s jak velkými obtížemi jest nyní pracovati, když i od slušných osob, jako je pí. Folprechtová z čp. 126 na zaslání oběžníku, že ani majitel svého bytu bez svolení komise nesmí se nastěhovati, sklídlil hrubé a sprosté urážky“. Další mezilidské problémy přineslo založení Československé církve. V březnu 1920 činí pan František Petr dotaz, „zda se zakládá na pravdě, že v případě úmrtí člena církve československé nebo osoby bez vyznání je nebude dovoleno pohřbít na zdejším hřbitově“, pan starosta odpověděl: „že hřbitov je pro všechny občany a doba je příliš pokročilou, než aby nenáviděl až za hrob sahala“. Pan farář Valášek prohlásil: „Protože občané jsou různého náboženského vyznání a hřbitov je jediný, je nesporno, že všichni budou společně bez rozdílu pohřbeni a přáno jim klidného odpočinku“.

Po uvolnění cen obilí na konci války byly zavedeny opět maximální ceny.

Pšenice a žito 190 Kč/q (metrický cent= 100 kg), ječmen 180 Kč/q, brambory 40 Kč/q, boty polobotky 320 Kč/pár, oblek pánský 1 000 Kč, maso hovězí 16 Kč/kg, vepřové 20 Kč/kg, 1 litr mléka za 1 korunu, 1 litr piva za 2.80 Kč, 1 vejce v létě 80 hal., v zimě až 1,80 Kč. Cena uhlí 20 až 35 Kč/q.

Dle vládního nařízení založena veřejná knihovna na kterou obec přispěla obnosem 300 Kč. Čtenářský spolek daroval svoji knihovnu i se skříní jako základ. Knihovna byla umístěna v čp. 8 a o knihovnu se starala kni-

Volby do Parlamentu Československé republiky v Postupicích roku 1920.

strana	Poslanecká sněmovna	Senát
Čs. strana národně socialistická	111 hlasů	102 hlasů
Čs. strana národně demokratická	70 hlasů	61 hlasů
Čs. strana lidová	65 hlasů	61 hlasů
Čs. strana sociálně demokratická	28 hlasů	34 hlasů
Republikánská strana zeměd. a malorol. lidu	20 hlasů	25 hlasů

hovní rada složená ze čtyř učitelů a jedné čtenářky.

Studentský kroužek sehrál 15. srpna 1920 hru „Charleyova teta“.

V den 2. výročí vzniku republiky 28. října 1920 zasazena u mostu „Masarykova lípa“. Při této příležitosti promluvil o významu Masarykově učitel František Potůček. O měsíc později 28. listopadu uctěna, na popud místní osvětové komise, Čtenářským spolkem památka 250. výročí úmrtí J. A. Komenského provedením hry A. Jiráka „Otec“. Po přestavení sestavili žáci zdejší školy „živý obraz“, který znázorňoval Komenského myšlenky.

Léto 1920 bylo studené a vlhké. Úroda dobrá a hlavně brambor se hodně urodilo. Bohužel v Postupicích vypukla kulhavka a slintavka. Postižen byl dobytek hovězí, vepřový i kozy. Po studeném létu následoval pěkný podzim. Zima začala již na konci října, ale hned polevila a byla mírná, takže se hostinští ledu nedočkali a konzumenti zlatavého moku byli nuceni v teplém počasí pít teplé pivo.

1921

Dne 15. února 1921 bylo provedeno sčítání lidu. Postupice měly 634 obyvatel české národnosti, 120 obydlí a 4 neobydlené

Pohled přes hráz Plačku na Kulišovu stráň.

Náročný dům čp. 86 „U Mootzů“ jako dřevěnice. Zbourán v roce 1936.

domy. Obyvatel podle náboženského vyznání bylo 404 římskokatolického, 182 československého, 12 židovského, 3 pravoslavného a 32 obyvatel bylo bez vyznání.

Cesta za čp. 41 byla navezena, aby byla lépe sjízdná. Obilí se tohoto roku urodilo tolik, že nebylo pamětníka tak velké úrody. Jeden panák žita (10 snopů) sypal až 25 kg zrna. Brambory se urodily mírou prostřední, zato píce na lukách a jetele bylo poskrovnu následkem sucha a horka. Z důvodu nadúrody obilí zrušeno omezení nakládání s obilím. Zrušena byla také regulace mlecími výkazy a dovoleno péci housky, kus po 40 hal. Zároveň byl dovolen volný prodej všech plodin. Cena žita byla 340 – 400 Kč/q, pšenice 360 – 420 Kč/q, brambory 120 – 150 Kč/q, maso hovězí 12 – 16 Kč/kg, maso vepřové 20 – 24 Kč/kg a ryby 10 – 12 Kč/kg.

Tento rok se vyznačoval trvalým suchem a neobvyklým vedrem. Jen červen byl studený s nepatrnými srážkami. Následkem tohoto počasí byl velký nedostatek vody. Rybník

Papírník vyschnul a mlynář byl nucen používat k pohonu strojů ve mlýně motor na koksový plyn. Lidé byli nuceni jezdit daleko pro vodu. Obyvatelé Hůry museli pro pitnou vodu až na Podlesí. Po vytrvalém suchu přišla suchá bezsněžná zima.

V tomto roce, dle usnesení Národního shromáždění, byl prováděn nucený nájem pozemků patřících velkostatku. Mnoho bezzemků pomohlo si takto ke kusu půdy. Kromě toho mnoho pozemků dlouhodobě pronajatých od velkostatku bylo přiřknuto těmto dlouhodobým nájemcům do vlastnictví za ceny běžné před první světovou válkou. Také byla prodávána stavební místa od velkostatku těm, kteří chtěli stavět rodinné domky. Celý rok 1921 hubil drůbež mor, a to nejen slepice, ale i husy a kachny.

1922

V tomto roce bylo jednáno o stavbě silnice z Pozova do Postupic. Většina občanů si přála vést tuto silnici od „Hrobů“ přímo kolem čp.

20 a mezi čp. 44 a 45 a přes náměstí na okresní silnici. Tedy dnešní trasou. Nevýhodou této trasy bylo velké stoupání pro tehdy používané dopravní prostředky a úzká proluka mezi čp. 44 a 45. Dále v cestě stál tehdy ještě dům čp. 21, kolem něhož byla stávající cesta nucena dvakrát měnit svůj směr ostrými zatáčkami. Dnes je tento problém vyřešen zbouráním čp. 21 a 45. Okresní správce navrhoval vést silnici od „Hrobů“ ke hřbitovu nebo kolem „Sušírny“ za lihovar. Protože zdejší hospodáři si této silnice nepřáli, bylo od této stavby upuštěno.

Na paměť zdejších padlým ve světové válce 1914 – 1918 bylo usneseno na schůzi všech postupických spolků, svolané obecním zastupitelstvem dne 18. března 1922, postavit pomník ze zbytků pranýře, sloužících do té doby jako podstavce u pump. Podstavec sestavoval zedník Karel Rajtr.

O této události se zachovalo toto svědectví: *„Dne 22. července 1922 byla slunná neděle. Náměstí bylo plno občanstva i lidí z okolí. Hudba pěšího pluku č. 48 z Benešova hraje. Náměstek starosty učitel M. Vaněk vítá shromáždění a zahajuje slavnost. Proslov má učitel Jan Maršíček, který na konec čte jména padlých.“*

Iniciátorem postavení pomníku byl František Potůček. Této myšlenky se ujal Sokol a požádal obecní zastupitelstvo o pomoc. Zastupitelstvo přeměnilo tuto iniciativu v čin za podpory Sokola, Čtenářského spolku, Sboru dobrovolných hasičů, Živnostenského spolku, jednotlivců a hlavně pozůstalých. Hlavici pomníku padlým s miskou na věčný oheň zhotovila firma Zábrodský z Benešova.

Za onemocnělého faráře P. Valáška přišel na výpomoc do Postupic jako kaplan P. Leopold Risspler, který docházel vyučovat náboženství i do školy v Struhařově. V církvi československé byl zvolen starostou Jan Jiroušek, zedník.

Věřejná knihovna se těšila stále většímu zájmu obyvatel a místní spolky uspořádaly celkem sedm divadelních přestavení.

I v tomto roce byla pěkná úroda obilí až na

Učitelé Maršíček a Potůček u pomníku padlých v první světové válce.

ovsy, které následkem sucha uschly. Úroda brambor byla neobyčejně velká a proti cenám z minulého roku klesla jejich cena ze 140 na 14 Kč za metrický cent. Také ceny obilí proti předcházejícímu roku klesly. Po žních se žito prodávalo za 80 – 100 Kč/q. Tento pád cen obilí způsobily dvě po sobě jdoucí nadúrody. Také uvolnění cen obilí v předcházejícím roce, který i přes rekordní úrodu znamenal velký nárůst cen obilí a spekulace, že následující rok bude třeba neúroda. To se ale nestalo a před našimi zemědělci vyvstal problém co s přemírou obilí a kde ho uskladnit. Rovněž i úroda jablek byla ohromná a prodávala se za 40 – 60 hal./kg. I cena koní neobvykle klesla následkem nedostatku píce. Mnoho hospodářů zkrmovalo slámu a na podestýlku používali shrabané listí v lesích. Ceny látek klesly skoro na polovic a cena železa na 40%.

V srpnu 1922 se strhl ohromný liják, který porval všechny cesty i pole. Obec musela opravit cestu do Chalup, zle vodou vymletou. I silnice kolem Kneschkovy hospody (čp. 3) byla poškozena, takže okres se rozhodl zřídit zde dvojité odpadní potrubí. Staré lípy, jež vroubily silnici za Podlesím, podlehly prudkému větru a šest těchto velikánů bylo vyvráceno z kořenů.

V době světové války ustalo pro nedostatek petroleje veřejné osvětlování obce. Obecní rada rozhodla toto osvětlování obnovit a také bylo jednáno s velkostatkem o poskytování elektrické energie k tomuto účelu, ale bez výsledku.

Ve zdejších lesích se objevil zlý host „mniška“ čili Bekyně sosnová. Objevila se ve velkém množství a na obranu proti jejím žravým housenkám byly nalepovány na kmeny mazlavé pásy. Ohromné procento lesních kultur bylo zničeno hlavně poblíž Holčovic a Želichova.

1923

V tomto roce se konaly volby do obecního zastupitelstva. Z 15 mandátů získali 6 mandátů národní socialisté, 5 lidovci a 4 národní demokraté. Starostou se stal opět Franta Střelka za národní socialisty, náměstkem František Straňák za lidovce a obecní radu ještě doplnili Vilibald Hek za nár. socialisty, Jaromír Gut za nár. demokraty a Marie Boháčková za lidovce.

Vrch „Ameriku“ dala obec osázet akáty, ale pro sucho se i tyto tak suchu odolné rostliny neujaly. Obec též uvažovala o koupi vily „Štěpánky“, ale pro požadovanou vysokou cenu a přílišnou zchátralost budovy z této koupě sešlo. Vedeno bylo také jednání o zřízení měšťánské školy. Čtenářský spolek postavil zcela novou plovárnu na Papírniku na místě její staré a sešlé předchůdkyně. Také zakoupil dvě lodičky pro projížďky po vodní hladině.

Byla provedena změna popisných čísel, když čp. 82 se rozdělilo na čp. 82 a čp. 32

a pošta dostala čp. 87. Na konci roku dostal strážník Boháček za 1 233 rozsvícení lamp veřejného osvětlení odměnu ve výši 246 korun 60 haléřů.

Pro zřízení telefonní centrály v Postupicích se přihlásilo sedm zájemců. Zřízení centrály bylo nutno stihnout do konce roku 1923, neboť potom by nebylo možno dostat státní subvenci ve výši 20 000 Kč. Každý ze zájemců zaplatil 1 000 Kč a obec zbývajících 2 000 korun.

Úroda obilovin byla průměrná, brambor bylo méně a drobných. Jablek se urodilo velmi málo. Chov prasat byl postižen nemocí „červenkou“. Bohužel mnoho hospodářů nevěřilo očkování proti ní.

Jaro začalo časně. Květen suchý, ale červen mokrý. Od července nastalo suché stálé počasí trvající až do podzimu. V květnu přišla od Nové Vsi bouře spojená se zničujícím krupobitím. To zničilo obilí v pásu od Hovorkovy Hůry ke Kahounu. Také byly zničeny jetele. Brambory v tomto roce stály 30 – 40 Kč/100 kg, žito 90 – 120 Kč/100 kg, maso hovězí 14 Kč/kg, vepřové 16-18 Kč/kg. Mouka 00 za 3 – 3,20 Kč/kg, vejce po 1 koruně, chléb 2 Kč/kg, houska 1 Kč, ryby 9 Kč/kg. Mzdy dělníků se pohybovaly mezi 8–10 korunami se stravou za den.

Následkem vysokých cen staviv se nechtělo nikomu do stavby a stavební živnosti trpěly krizí a velkou nezaměstnaností. Pivo zlevnilo na 1,20 Kč za půl litru a přesto hostince zely prázdnotou. Zdejší invalida František Petr postavil naproti hostinci pana Kneschka (čp. 3) trafikou. Před martinským posvícením vykradli boudu zloději a škoda byla 5 000 Kč!!

„Život politický, tak zjitřený po převratu a vzniku tehdejšího Československa pomalu uhasíná. Členstvo politických stran zklamáno poměry ze stran vystupuje. Strana agrární se v naší obci úplně rozpadla. Jen lidovci se činí. Pořádají divadla, taneční zábavy a jiné kratochvíle. „Jen aby nepřišly zase nějaké volby“, strachuje se tehdejší kronikář pan učitel Vaněk.

1924

V tomto roce byla asi nejdůležitější událostí parcelace pozemků patřících až do pozemkové reformy do vlastnictví majitele velkostatku. Nade dvorem zabralo po obou stranách silnice pozemky družstvo pro výstavbu domků. Sokol obdržel pozemek na stavbu sokolovny. Louku, zvanou „Malé plajchy“ mezi hrází rybníka Papírníka a silnicí do Milovanic, zakoupila obec pro zřízení tržiště. Též obec zakoupila pozemky „Nad kaštany“ a spolu se zakoupenými „Bělidy“ je přenechala zájemcům, kteří chtěli stavět.

20. dubna zdejší Osvětový sbor uctil 100.výročí narození našeho hudebního skladatele Bedřicha Smetany ukázkami zpěvů a úryvků z jeho významných oper.

Dnem 1. září 1924 odevzdána k veřejnému užívání veřejná telefonní hovorna zřízená na postupické poště. Několik zájemců si nechalo vlastním nákladem zřídit telefonní připojení do svých obydlí.

Úsilím obvodního lékaře MUDr. Ptáčníka bylo v Postupicích a hlavně v okolí umístěno jen v tomto roce na 70 dětí kolonie čs. Červeného kříže. Hostitelské rodiny dostávaly 100 Kč na dítě a měsíc.

Ceny pravidelně stoupaly. Brambory stály 40 Kč/q, žito 200 Kč, pšenice 220 Kč, ječmen až 300 Kč, oves 170 Kč. Následkem toho stála mouka 00 až 4,30 Kč/kg a chlebová mouka 2,90 Kč/kg. Maso hovězí i vepřové 16 Kč/kg.

Úroda byla výborná a brambor se urodilo nadbytek, stejně jako ovoce. Bohužel na ovoce chyběli kupci. Zima byla tuhá. Sníh ležel od Vánoc a začal tát až na konci března, a tak jarní práce bylo možno zahájit až v dubnu. Léto horké a podzim nádherný.

1925

V obecní radě nahradil Vilibalda Heka učitel Jan Maršíček a na místo Jaromíra Guta nastoupil František Nádvorník. Obec zřídila kolem pomníku padlých drátěný plot.

Fasáda školy byla opravena nákladem 8 000

Kč. Podle některých občanů zbytečně, když podle nich pravým důvodem opravy fasády školní budovy byla úprava nápisu nad jejím průčelím. Zde se až do tohoto roku skvěl nápis:

BOHU
NÁRODU VLASTI
ŠKOLA

V rámci boje proti církvi se zdejší pokrokáři v čele se skoro celým učitelským sborem prý rozhodli odstranit z tohoto nápisu zmínku o Bohu. Aby to nebylo nápadné obětovali i Národ a Vlast a na průčelí zůstal pouze prostý nápis „Škola“. Nelze se divit, že tato událost měla neblahý vliv na soudržnost obce, která se rozdělila na dva tábory. O tom jak reagovalo na zmíněný problém občanstvo mohou svědčit i výsledky voleb do Národního shromáždění, konaných v listopadu téhož roku, ve kterých zvítězila Lidová strana hájící církev a národně socialistická strana stojící v čele pokrokářů utrpěla v porovnání s volbami před pěti roky porážku.

Dne 13. května 1925 se zastupitelstvo rozhodlo začít jednat o elektrifikaci obce. V září bylo ujednáno, že elektrifikaci provede velkostatek, který ale již v listopadu od svého záměru upustil a doporučil provedení Elektrárenským svazem. Zastupitelstvo začalo uvažovat o výstavbě vlastní elektrárny. Byla provedena kalkulace a zjistilo se, že cena jedné kWh by vyšla na 7 Kč, kdežto Elektrárenský svaz dodával jednu kWh za 4 Kč. Proto bylo rozhodnuto upustit od stavby vlastní elektrárny. Bylo to moudré rozhodnutí už z důvodu nestálého průtoku vody v Chotýšance. Obec se proto stala členem Středočeského elektrárenského svazu a zaplatila vklad ve výši 18 000 Kč.

Úroda tohoto roku, zvláště ozimů, byla velmi dobrá a i brambor se hodně urodilo. Pro deštivé počasí se žně protáhly až do září. Žito stálo 150 Kč/q, oves 140 Kč/q, brambory 40 Kč/q, máslo 26 Kč/kg, hovězí a vepřové maso 14 Kč/kg, sádlo 17 Kč/kg. Ovoce skoro žádné nebylo, a proto se cena jablek vyšplha-

Výsledky voleb do Národního shromáždění v roce 1925 v Postupicích.

strana	Poslanecká sněmovna	Senát
Čs. strana lidová	124 hlasů	118 hlasů
Čs. strana národně socialistická	88 hlasů	81 hlasů
Rep. strana zeměd. a malorol. lidu (Agrárníci)	47 hlasů	43 hlasů
Čs. živnostensko-obchodní strana	43 hlasů	37 hlasů
Čs. národní demokracie	16 hlasů	17 hlasů
Strana národní práce	11 hlasů	8 hlasů
Čs. strana sociálně demokratická	8 hlasů	8 hlasů
Židovská strana	2 hlasy	0 hlasů
Německý svaz zemědělců	1 hlas	1 hlas
Komunistická strana Československa	0 hlasů	1 hlas

la na 4 – 5 Kč/kg. Na pozemcích zabraných velkostatku bylo v tomto roce postaveno šest rodinných domků. Čp. 128 (Jaroslav Novák), čp. 134 (František Dvořák), čp. 137 (Jan Maršiček), čp. 139 (František Potůček) a čp. 140 (Václav Jarolímek).

Zima na přelomu let 1924/1925 byla neobvykle mírná. 4. ledna 1925 poletovaly včely a již 15. ledna táhly divoké husy k severu. Únor byl nádherný, že v jeho polovici začali někteří hospodáři na poli s jarními pracemi. Ale 11. března přišel sníh a 12°C mrazu. Tato zima trvala jen krátce, ale stačila poškodit nalité pupeny ovocných stromů.

O této neobvyklé zimě psal i Benešovský kulturní kalendář v roce 1973 v č. 3:

„Počasí jakého není pamětníka panovalo od září 1924 až do 1. března 1925. Bylo takové teplo, že ve dnech kolem 15. února dosáhla teplota 18 - 21°C. Celou zimu panoval jižní vítr, neobyčejně teplý, bylo bez mrazu, sněhu i deště. Jaké překvapení, když na počátku března začalo mrznout. Ještě větší 10. a 11. března, kdy nastaly vánice, napadla spousta sněhu a mrzlo jako o Vánocích. Mrazy vyvrcholily 16. a 17. března, kdy teploměr klesl na - 17°C. Dne 21. a 23. března 1925 nové spousty sněhu. 24. března náhlá obleva. 27. března již teplota 16°C a veškerý sníh pryč.“

Od 15. června do 15. září 1925 skoro denně přelo. Dne 25. a 26. srpna přišla velká voda, která prověřila regulaci Chotýšanky provedené po povodni v roce 1906. Regulace se osvědčila i když ji síla vody na několika místech poškodila. Silou vzedmuté vody v Papírníku se náhle rozevřela vrata u hráze a voda se hnala dále berouc s sebou vše, co ji stálo v cestě.

1926

Rok 1926 byl rokem, kdy se Postupice zařadily mezi obce užívající výhod elektrické energie. Po jejím zavedení si vícero sousedů pořídilo rozhlasový přijímač. K žádosti občanů bydlících v Hůře byla na hrázi Papírníku odstraněna úzká lávka a postaven zde široký most umožňující jízdu povozů. Cesta přes hráz zatím pro jízdu povozů upravena nebyla.

Zastupitelstvo 31. března 1926 schválilo půjčku na elektrifikaci obce od Okresní hospodářské záložny v Benešově ve výši 175 000 Kč na dobu 30 let. Dále rozhodlo, že domovní přípojky budou též zřízeny na náklady obce. Práce spojené s elektrifikací provedla firma Hora z Kamenného Přívozu.

Na popud farního úřadu byly pořízeny na věž kostela sv. Martina tři nové zvony jako

Svěcení nových zvonů v roce 1926, které nahradily zvony zabavené v roce 1917.

náhrada za zrekvírované zvony v době první světové války.

Protože připojení k primární síti elektrárenského svazu nebylo zatím možné, byla v listopadu 1926 podepsána smlouva mezi velkostatkem a svazem o dodávce elektrické energie z elektrárny v Chalupách s jednoroční výpovědní lhůtou. Síť v Postupicích byla připojena k elektrárně v Chalupách 25. září 1926. Firma „Hora“ do 19. dubna 1927 provedla 74 přípojek světelných a 33 motorových.

K tomu, abychom si mohli udělat představu, jakou tehdy měla hodnotu československá koruna, může posloužit cena za instalaci světelného rozvodu s 9 žárovkami, která byla u pana učitele Dvořáka 112 Kč a u pana učitele Maršíčka s 6 žárovkami 120 Kč.

Došlo také ke sporu mezi obcí a stavitelem trafostanice Kottem z Benešova, umístěné před čp. 125, o proplacení zvýšených nákladů na její stavbu. Nakonec byla tato navýšená cena zaplacená v srpnu 1927.

V Postupicích byl v roce 1926 založen místní spolek čs. Červeného kříže. Předsedou byl zvolen řídící učitel Michael Vaněk. Zároveň byl ustaven spolek „Ochrana matek a kojenců“. Jinak spolky nevyvíjely žádnou větší činnost. Tělocvičná jednota Sokol oplotila pozemek získaný při parcelaci a chtěla jej upravit na cvičiště.

Úroda byla tohoto roku hubená. Brambor hodně shnilo. Píce bylo nadbytek. V únoru a v dubnu bylo nádherné počasí. Od května přšlo a to trvalo i přes celé léto. Tak teplé a slunečné počasí jako v říjnu a listopadu nebylo ani v létě.

Cena žita a pšenice 200 Kč/q a brambory stály 70 – 80 Kč/q.

Novostavby postavili František Nádvorník čp. 17, Hubert Dvořák čp. 71, pan Kunc si postavil „Na Bělidlech“ dílnu čp. 111, cukrář Pokorný čp. 47, starosta obce Franta Střelka čp. 78 a sedlář Rudolf Papež domek čp. 136.

Kronikář k roku 1926 s povzdechem poznamenává: „Politika zde usnula. Žádné strany,

mimo stranu lidovou, nevyvíjejí činnost. Politika se všem přejedla a přenechávají vše politikům, kteří si tento obor vybrali za své povolání.“

1927

Dne 16. října 1927 se konaly obecní volby. Z 389 oprávněných voličů se jich k volbám dostavilo 355.

Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v Postupicích v roce 1927.

volební strana	počet hlasů	počet mandátů
Čs. strana národně socialistická	134	6
Čs. strana lidová	124	5
strany agrární a živnostenská	95	4

Zvoleni:

za národní socialisty: Střelka Franta, Potůček František, Jiroušek Jan, Dvořák František, Zelenka Václav a Petr Josef.

za lidovce: Valášek František, Kubát Josef, Gut Jaromír, Follprecht a Boháčková Marie.

za agrárníky+živnostníky: Kolář František, Krejčí František, Liewald Klement a Štěpánek Eduard.

Starostou zvolen František Kolář 8 hlasy a jeho náměstkem pan Follprecht.

Radu dále doplnili pánové Střelka, Potůček a Marie Boháčková.

V listopadu 1927 vypověděl Elektrárenský svaz smlouvu o odběru elektrické energie od velkostatku s jeho ukončením od roku 1929. Povolení ke stavbě elektrovedení primární sítě Mokrá Lhota – Okrouhlice – Nová Ves s odbočkami do Pozova, Postupic, Kopanin, Chudláze a Miroslavi bylo vydáno 8. srpna 1928 a kolaudace uvedeného vedení proběhla 10. února 1930.

Zastupitelstvo dalo svolení paní Urbanové k zřízení hostince v Hůře v čp. 53 z důvodu, že v blízkém okolí se žádný hostinec nenachází.

Dne 29. ledna 1927 napsaly německé a maďarské noviny: *„V Bratislavě zemřel v tyto dny ve vysokém věku Jan Kostka von Postupitz, Feldmarschalleutnant.“*

V tomto roce postavil nový domek František Štěpánek čp. 138 a Jiří Cacák čp. 27. Jiří Herting přestavěl svůj domek v Hůře čp. 120 ve staroněmeckém slohu nákladem přes 250 000 Kč. Pan Rajsík přestavěl stavení čp. 22 a pan Kubát v čp. 41 postavil nové stáje.

Na Podlesí velkostatek přestavěl velkým nákladem budovu staré fabriky na obytné

stavení pro Terezii Sternbergovou, provdanou za bývalého hraběte Františka Mensdorff – Pouilly. Zároveň nákladem velkostatku postaven na Podlesí nový most přes Chotýšanku.

Jaro bylo pěkné, ale na jeho konci nastaly deště, které se střídaly s mrazy. Ještě dne 12. května uhořel silný mráz. Od konce května nastalo slunné a suché počasí. Obilí se urodilo málo a ovocné stromy v květu pomrzly. Otavy následkem sucha nebyly skoro žádné. Ceny obilí stouply na 220 Kč/q za žito a pšenici, oves 160 Kč/q. Brambory stály 30 – 40 Kč za metrický cent. Ovoce pro malou úrodu bylo drahé. Kilogram cukru stál 6,20 Kč. Podzim byl nádherný. Po našem posvícení začaly mrazy a později napadlo hodně sněhu. 21. a 22. prosince mrazy dostoupily k – 24°C.

Za zaznamenání stojí, že obecní rada, aby pomohla obecní pokladně, vydražila spadané listy na náměstí.

Kronikář vzdychá, že: *„S elektrikou je potíž, každou chvíli bliká a časem úplně zhasne, takže lampa musí být stále po ruce. Snad rokem příštím budeme spojeni s elektrárnou v Krhanicích.“*

1928

Rok byl poznamenán ztrátou dvou významných osobností. Dne 14. března 1928 zemřel ve věku 64 let na tuberkulózu ve vinohradské

nemocnici zdejší dlouholetý obvodní lékař MUDr. Ptáčník. V Postupicích působil od roku 1895. Na jeho místo byl ustanoven MUDr. Prokop Müller z Benešova.

Dne 28. května 1928 zemřel postupický farář P. František Valášek. Do Postupic přišel 1. listopadu 1899 jako kaplan a roku 1907 se zde stal farářem. Administrátorem farnosti se stal dosavadní kaplan Alois Jiříčný.

Sokol upravil cvičiště a tento čin oslavil dne 12. srpna 1928 veřejným cvičením. Čtenářský spolek velkým nákladem znovuzřídil plovárnu na Papírníku. Osvětový sbor připravil na Podlesí dvě loutková představení a z veřejné knihovny si 67 čtenářů vypůjčilo 726 knih.

Okresní zastupitelstvo provedlo v červenci 1928 válcování okresní silnice z Postupic na hranice okresu u Nesper. Most přes Chotýšanku musel být zpevněn, aby přes něj mohl přejíždět parní válec. Začátkem září se v obci objevil cizí pominutý pes. Následkem toho bylo dne 5. září na Holém vrchu zastřeleno a na mrchovišti zakopáno celkem 31 psů.

Dne 9. září 1928 se pořádal sjezd rodáků z Postupic a okolí. Hosté byli na nádraží přivítáni starostou obce a s hudbou potom vedeni do městečka. Odpoledne sehrána na Podlesí Jiráskova „Vojnarka“.

Od roku 1928 sloužila budova bývalé továrny Na Podlesí k obytným účelům.

Protože výkon elektrárny v Chalupách nedostačoval, bylo zřízeno primární elektrické vedení a elektrickou energii začal dodávat od 11. září 1928 Elektrárenský svaz.

V den desátého výročí vzniku Československé republiky 28. října uspořádán lampionový průvod. Vyšel od kostela k lípě Svobody před čp. 104 a potom na náměstí k pomníku padlých.

Novostavbu postavil pan Lenhart z Prahy čp. 135, Karel Kuthan čp. 30, Marie Pavlová čp. 99, a paní Chlístovská čp. 9.

V důsledku zákona o správní reformě zanikly okresy jako samosprávné jednotky a bylo nutno vypsát volby do okresního poradního

Volby v Postupicích 2. prosince 1928.

strana	okresní sbor poradní	zemské zastupitelstvo
Čs. strana národně socialistická	97	97
Čs. strana lidová	74	69
Rep. strana zeměd. a malorol. lidu (Agrárníci)	61	69
Čs. živnostensko-obchodní strana	40	38
Čs. strana sociálně demokratická	16	18
Čs. národní demokracie	14	13
Komunistická strana Československa	7	6
Německá národně sociální strana	-	4
Německá křesťansko sociální lidová strana	-	3
neplatné hlasy	11	-

V důsledku politické situace byly vypsaný předčasné parlamentní volby s těmito výsledky:

strana	Poslanecká sněmovna hlasů	Senát hlasů
Rep. strana zeměd. a malorol. lidu (Agrárníci)	87	78
Čs. strana lidová	71	66
Čs. strana národně socialistická	66	61
Čs. živnostensko-obchodní strana	50	43
Čs. strana sociálně demokratická	40	35
Čs. národní demokracie	27	26
Komunistická strana Československa	8	7
Německá křesťansko sociální lidová strana	3	2
Stříbrňáci (čeští fašisté)	2	1
neplatné hlasy	5	1
nedostavilo se k volbě	41	37

sboru a do zemského zastupitelstva. Jak je vidět, ani rušení okresů není nic nového, a mladší z nás se mohou těšit na jejich znovuoobnovení ve zvýšeném počtu, jako se to stalo s kraji, které jsme před pár lety zrušili, abychom je opět ustanovili v dvojnásobném počtu.

Československé státní dráhy zavedly od 17. prosince 1928 provoz kolejovými autobusy (motoráky). Jezdily třikrát denně do Benešova a zpět.

Ozimy se pěkně urodily a také jablek bylo hojně. Jaře a pícniny se pro průběh počasí nevydařily. Brambor bylo našťastí dost i když panovaly obavy, že jich bude pro sucho nedostatek. Ceny pšenice a žita se pohybovaly mezi 180 – 190 Kč/q. Brambory stály 30 Kč/q a máslo vyšlo na 28 Kč/kg. Mléko prodáváno za 2 Kč za litr.

Na svátek sv. Jana Nepomuckého dne 16. května 1928 zůstal sníh napadlý přes noc a teplota klesla na – 4°C. Od 20. června až do polovice září bylo teplo a sucho. Nový sníh napadl 1. prosince a zůstal ležet celou zimu.

1929

Dne 1. února 1929 odešel administrátor postupické farnosti P. Alois Jiříčný a nastoupil

nový farář P. Josef Kopecký, dosud farář v Chotýšanech. Prvním jeho činem po příchodu do obce bylo, že svým nákladem (10 000 Kč) dal pořídit na kostelní věži nové hodiny, čímž si získal zásluhu v té věci o celou obec.

Mrazy počaly před Vánoce 1928 a trvaly bez přestávky tři měsíce. Největší mráz byl v Postupicích naměřen v masopustní pondělí 11. února 1929 a sice – 35°C. Teprve 5. března mrazy povolily. Sněhu bylo spoustu a led dosáhl síly přes 80 cm. Ještě dne 2. března byl mráz – 22°C. Škola byla uzavřena pro nízké teploty v době od 18. února do 1. března.

21. března odpoledne, potoky byly ještě pod ledem, vypustili mlynáři z hořejších mlýnů vodu a tím se stalo, že příval vody zvedl na Chotýšance ledy, které se shlukly u hostince na Podlesí. Hasiči troubili na poplach, lidé se sbíhali a snažili se všemožně prorazit vzniklou bariéru ledu. Když se jim to podařilo, voda opadla a bylo po povodni. Léto 1929 bylo suché tak, že nebylo možno na podzim orat. Prameny vyschly a nastal nedostatek vody.

Dne 8. května 1929 zemřel člen obecního zastupitelstva Klement Liewald a na jeho místo nastoupil Antonín Fryš. Obec dala do

pořádku obecní studnu na malém náměstí a opatřila ji kovovou pumpou.

Po kruté zimě postihla Postupicko dne 4. července 1929 větrná smršť spojená s krupobitím. Tento orkán se přihnul z Bavorska v šíři přes 300 km, přehnal se Šumavou a kolem 18. hodiny vrazil do vnitrozemí a vydal se směrem severovýchodním. Od roku 1873 nebylo horšího krupobití v naší krajině. Celý den bylo nesnesitelné vedro. Bylo naměřeno až 37°C. Severní hranice ničujícího krupobití se táhla od Neveklova přes Benešov, Petroupim a Kozmice. Jižní mezi Načeradcem, Javorníkem a Zručí nad Sázkou. Kolem Postupic a Moklin zničily kroupy obilí úplně. Mnoho škod utrpěly veřejné cesty. Vítr poničil lesy v okolí a zámecký park ve Vlašimi utrpěl značné škody.

O úrodě toho roku se nedalo mluvit pro katastrofu z 4. července. Přesto byla úroda ve světě vysoká a cena obilí klesla. Pšenice stála 170 Kč/q, žito 120 Kč/q a brambory dokonce 15 Kč za metrický cent (=100 kg).

1930

Členem zastupitelstva se stal po odchodu pana Petra náhradník Josef Sysel. Hlavní prací se stala tento rok pro obec úprava rybníčku na malém náměstí. V měsíci květnu 1930 se začalo s vyvážení bahna a zedníci znovu vyzdili hráze, které opatřili novým ocelovým zábradlím. Plocha rybníčku byla asi o třetinu zmenšena. Při tom provedena kanalizace malého náměstí.

V neděli 6. července 1930 byla slavnostně odhalena na školní budově deska básníku Svatopluku Čechovi, připomínající jeho nabývání základů vzdělání na této škole v letech 1852-53. Podnět k zasazení desky dal prof. Ferdinand Strojček z Mladé Boleslavi. Náklady na desku zaplatil postupický Sokol. Deska stála 1 200 Kč. Slavnostním řečníkem byl prof. Strojček a přítomna byla i staříčká sestra básníka slečna Zdenka Čechová.

Časopis „Náš kraj“ přinesl ve svém čísle 28 ze dne 10. července 1930 tento článek:

„Slavnost odhalení pamětní desky básníku Sv. Čechovi v Postupicích, pořádaná v neděli dne 6. července 1930, měla krásný průběh. Čistě zamečené ulice i náměstí, jež místní hasičský sbor ochotně postříkal požární stříkačkou, aby se neprášilo, slavnostní tribuna a vlající prapory byly důstojným rámcem pietní slavnosti. Účast byla velká. Sokolové v krojích a hasičské sbory místní i z okolních vesnic slavnost hodně zpestřili.

Slavnost byla zahájena průvodem ze sokolského letního cvičiště na náměstí k pomníku padlých ve světové válce, kde starosta města s náměstkem položili krásný věnec. Památka jejich byla uctěna minutovým klidem. Nato po krátkém proslovu p. učitele Vorla, vedoucího kolonií Červeného kříže, vztyčena byla státní vlajka a vojenská hudba zahrála hymny. K jádru slavnosti přikročeno bylo zahájením na slavnostní tribuně umístěné před školou, na které jest připevněna deska, a uvítáním hostů p. starostou Kolářem. V pěkném svém proslovu zmínil se o tom, že Postupice v historii našeho národa mají své význačné místo a že jest chloubou pro ně, že také veliký náš pěvec příštího lepšího, básník Svatopluk Čech, získal v jejich škole prvního svého vzdělání. Přivítav hosty, zvláště pak jedinou dosud žijící sourozenku básníkovu, sestru Zdenku, kteráž ač již 77 roků stará, slavnosti se zúčastnila, prof. Ferdinanda Strojčka, jimž podány byly kytice a ostatní hosty, jako zástupce spolků či korporací, přečetl pozdravné telegramy a omluvné dopisy, požádal slavnostního řečníka spisovatele prof. Ferdinanda Strojčka o přednes slavnostní řeči.

Profesor Strojček v krásném svém projevu vzpomenu mučedníka kostnického Mistra Jana, jehož svátek světíme právě, všech vlastenců, kteří vždy a za každých okolností hrdě hlásili se k vlasti a mateřské řeči a mezi které patřil také otec Sv. Čecha, který ač správcem šlechtických dvorů úřadoval vždy česky, lásku svou k národu a řeči od mládí vštěpoval svým dětem a jak se ukázalo na synu Svatoplukovi s krásným výsledkem. Bohužel, nedočkal se velikosti svého syna. Řečník pak

Profesor Strejček řeční při slavnostním odhalení desky Svatopluku Čechovi na budově zdejší školy 6. července 1930.

vyzdvihl veliké dílo básníkovo, jeho význam a odhalil mramorovou desku s krásným reliéfem.

Po slavnostním jeho projevu přednesla žačka místní školy básně Karoliny Světlé, věnované vzpomínanému básníku. Na to předseda slavnostního výboru p. rada Follprecht předal desku v ochranu předsedovi místní školní rady p. Františku Střelkovi, který tuto přislíbuj s přáním, aby nám naše škola odchovala takové muže, jichž krásný vzor má dnes naše mládež na pamětní desce zasazené na škole stále před sebou. Odpolední slavnost byla zakončena na náměstí koncertem vojenské hudby přěš. pluku č.48 „Jugoslavia“ z Benešova, jemuž zůstali přítomni všichni účastníci slavnosti. – Večer sehráno bylo divadelní představení „Divotvorný klobouk“ od V.K. Klicpery místními ochotníky, památné tím, že v něm 2. dubna 1866 poprvé a naposled účinkoval jako ochotník Sv. Čech v roli Karla, mysliveckého mládence. Tato role byla vhodně obsazena a dosti zdařile provedena. Celkově slavnost krásně působila a zanechá jistě v každém nejpěknější upomínku. Největší snad radost způsobena sestře Čechově Zence, jež setrvala až do konce slavnosti a ujišťovala, že nikdy nezapomene krásných chvil v Postupicích zažitých a kytice, jež byla jí podána, že bude jí do smrti nejpěknější upomínkou na milé pobyty v Postupicích, kde bratru dostalo se uznání a jí pozornosti. Nejvíce ovšem získala postupická škola, na které je zasazena pamětní deska z červeného mramoru a krásným básníkovým reli-

éfem, pod nimž vyryta jsou zlatým písmem slova: „Zde nabyt prvního vzdělání Svatopluk Čech“.

Dne 30. října 1930 povolilo zastupitelstvo obce vybudování čerpací stanice pohonných hmot před domem čp. 3 panu Josefu Francovi.

Úroda byla toho roku veliká. Pšenice zlevnila na 130 Kč/q a žito dokonce na 90 Kč/q. Brambory se platily 14 Kč/q. Ceny masa mezi 12 – 14 Kč/kg, mléko 1,80 Kč/litr, máslo 20 – 22 Kč/kg, vejce v létě 50 hal. a v zimě 1 Kč za kus.

Celou obec trápila vysoká nezaměstnanost a to hlavně mezi stavebními dělníky a řemeslníky.

1931

Krise v roce 1931 stále trvala. Podpory v nezaměstnanosti tvořily velkou část v rozpočtu státu i obcí. Kronikář si stýská nad situací ve světě těmito slovy „V Číně hynou miliony lidí přírodními katastrofami. V Rusku řádí mnohde hlad, ač sovětská vláda vyváží co se dá hluboko pod cenou, jen aby zvýšila nespokojenost ve světě a připravila tím půdu pro vítězství komunismu. Ve Španělsku revoluce odstranila krále. „Hajmvéři“ a hitlerovci v Německu budí oprávněné obavy pro další vývoj v Rakousku a Německu, čímž by byl vážně ohrožen světový mír, tak těžkými obětmi získaný.“

Dne 15. března byla zavedena autobusová doprava na trase Louňovice pod Blánkem – Postupice – Popovice – Benešov a to dvakrát za den. Také vlakové spojení rozšířeno na osm spojů denně oběma směry.

Dne 27. září 1931 se konaly volby do obecního zastupitelstva. Zvítězila v nich Československá strana lidová (dnešní KDU–ČSL), která získala 133 hlasů a šest mandátů. Na druhém místě skončila strana národně socialistická s 92 hlasy a čtyřmi mandáty.

V pořadí třetí agrárníci získali 77 hlasů a tři mandáty a konečně na posledním místě skončili živnostníci s 35 hlasy a dvěma mandáty.

Zvoleni:

za lidovce: Malimánek František, Fryš Antonín, Kopecký Josef, Walter Karel, Rajsik Václav a Přeučil Josef

za národní socialisty: Střelka Franta, Potůček František, Jiroušek Jan a Dvořák František

za agrárníky: Kolář František, Matoušek Bohumil a Mitýsko Josef

za živnostníky: Zeman Karel a Brodina František

Starostou se stal, v tehdejší době nevídaném věku 29 let, Bohumil Matoušek a jeho náměstkem Jan Jiroušek. Obecní radu doplnili František Malimánek, P. Josef Kopecký a František Potůček.

Dne 21. října 1931 o půl sedmé večer povstal nezjištěným způsobem požár ve stodole mlynáře Františka Koláře (čp. 14), který zničil jak stodolu, tak i přilehlé chlévy. Štěstí ještě, že vál západní vítr, takže mlýn i obytné stavení byly zachráněny.

Úroda byla slabá následkem dlouhého sucha. Ovoce byl po několikaleté přestávce nadbytek. Brambor byl též nadbytek, ale byly

postiženy hnilobou. Houby začaly růst až v půli září, ale v takovém množství, že každý nosil z lesa plné košíky. Leden a únor 1931 byly mírné, ale v březnu uhodily mrazy, které trvaly až do půli dubna. Květen byl nadmíru suchý a na jeho konci nastala největší vedra toho roku. Od června až do sv. Václava (28. září) bylo chladno a deštivo. Následoval krásný a teplý podzim a první sníh napadl počátkem prosince.

1932

Obec v roce 1932 prodala pozemky „U Kříže“ na stavbu domků panu Hálovi a Bohumilu Matouškovi. Provedla důkladnou opravu „Sušírny“ i druhého chudobince (čp. 90). Obecní studna na malém náměstí byla rozšířena a prohloubena a dovoleno lihovaru, aby z ní mohl brát vodu pro svoji potřebu. Dále obec vyměnila Adolfu Fryšovi jeho domek čp. 21 za stavební parcelu „Nad Kaštany“. Domek byl zbourán a srovnán se zemí, čímž byl získán volný prostor pro budoucí silnici na Pozov.

Pohled přes „Kalužinu“ na kovárnu pana Jíši a na obchod pana France před rokem 1929.

Zimní Postupice v třicátých letech 20. století.

Škoda, že pro nedostatek učňů bylo nutno zavřít zdejší živnostenskou školu, takže učni museli jezdit do Benešova. Ze spolků vyvinul největší činnost Sokol, který ze skrovných prostředků se odhodlal ke stavbě sokolovny. Hasiči pořádali v červenci župní sjezd, jehož se zúčastnilo přes 300 hasičů v krojích a mnoho obecnstva.

Blízko naší obce před Domašínem se 4. července 1932 srazily dva vlaky. Při této nehodě bylo několik osob zabito a mnoho zraněno. Ke konci roku bylo zřízeno telefonní spojení mezi Postupicemi a Popovicemi. Stále trvala velká nezaměstnanost.

1933

Zdejší příslušníci se z celého světa stahovali do svých domovských obcí, které se o ně musí starat. Tak se přistěhoval do Postupic v roce 1933 František Lichtenberk se ženou a později jeho syn s pěti dětmi. Byli umístěni v bývalé sušárně.

Stavební ruch v Postupicích úplně přestal. Jen pan Kunc si postavil obytné stavení u své dílny čp. 111.

Úroda byla velice slušná a to i okopanin a ovoce. Leden mírný zato březen mrazivý. V červnu přišly vytrvalé deště. V srpnu a v září krásné počasí. Začátkem měsíce prosince uhodily 20° mrazy a trvaly čtrnáct dní. Na Vánoce už ale byla obvyklá obleva.

Dne 29. září 1933 zemřel nejstarší občan obce pan Vilém Mootz, pošt mistr v.v. ve věku téměř 90 let, Byl zasloužilým občanem a zakladatelem sboru dobrovolných hasičů.

Na konci listopadu vloupali se do „Důchodu“ (čp. 81) kasaři. Navrtali ocelovou pokladnu a sebrali asi 13 000 Kč. Nikdo nebyl jako pachatel zjištěn a jak se píše v obecní kronice „ani policejní psi ničeho nevyčtenichali“.

Vzrušení vzbudila v celém městečku svatba, již tajně uzavřela dne 5. prosince 1933 dcera zemřelého Filipa Sternberga Gabriela, spolumajitelka zdejšího velkostatku, se svým šoférem Bedřichem Malimánkem.

Nové budovy postavili pánové Hála čp. 141, Matoušek čp. 142, Fryš čp. 21 (nové), Zelenka čp. 60, Kolář čp. 123 a nová sokolovna dostala čp. 124.

K obecnému užitku bylo „Na Hrobech“

vysazeno 69 třešní. Potřebné lidi poděloval oděvem a obuví spolek čsl. Červeného kříže a Ochrana matek. Byla povolena koncese zubnímu technikovi panu Procházkovi z Prahy.

1934

Na začátku roku 1934 byl zatčen zdejší důchodní velkostatku František Malimánek pro podezření z defraudace a byl držen po šest neděl ve vazbě u krajského soudu v Táboře.

Dne 5. května 1934 o 22. hodině vypukl požár v domě Karla Bucka čp. 26, a sice v dřevěném výměnkářském stavení. Díky 13 hasičským sborům a tomu, že bylo bezvětrí, podařilo se oheň omezit na tuto jedinou budovu. Začátkem června si podřezala žíly manželka zdejšího stárka ve mlýně, načež skočila do Papírnicku. Byla vytažena, ale v nemocnici zemřela.

Manželství bývalé komtesy Sternbergové skončilo po 5 měsících jejím úmrtím. Byla pochována na postupickém hřbitově. Její manžel vdovec se později zastřelil a byl pochován v Benešově.

V září 1934 se konalo na Českomoravské vysočině velké vojenské cvičení. „Červená“ armáda měla nástupiště v našem okolí. Vojsko zde tábořilo ve dnech 18. – 20. září.

Tento rok byl suchý a horký. Následkem toho byla slabá úroda a nedostatek píce. Zato brambor se urodilo dost. Květy stromů spálil mráz, když byly v největším rozkvětu. V létě bylo sucho, že vyschly studny. Je štěstí, že studna na malém náměstí dávala i o velikém suchu dost vody třeba i pro celé městečko. Hub byla nadúroda a lidé je v nůších prodávali kilogram za 2 koruny. Tolika hub nemělo pamětníka.

Leden byl teplý a 19. dokonce poletovaly včely. Od 10. dubna 1934 nepršelo a bylo horko. Déšť přišel až 3. června.

1935

Hráz a břehy rybníčku na malém náměstí

byly podemlety, a proto bylo přikročeno v roce 1935 k nové výstavbě zdí a odkanalizování strouhy pod rybníčkem. Náklad činil 9 000 Kč a státní dotace činila 1 800 Kč. Zastupitelstvo obce dne 18. října 1935 rozhodlo poskytnout příspěvek ve výši 12 000 Kč, jako náhradu za neprovedenou elektrifikaci osady Chalupy zdejším občanům pro výstavbu společného vodovodu. Bylo založeno Družstvo pro výstavbu vodovodu v Chalupách. Členy byli: Jan Zelenka, čp. 102, František Řezníček, čp. 108, Josef Mitýsko, čp. 109, Ant. Mazour čp. 110, Jan Vojta, čp. 112, Karel Smrž, čp. 114 a Antonín Kuthan z čp. 115. Vodovod nechtěli František Pohůnek z čp. 101 a Marie Růžicková z čp. 106, protože jim stačila studánka.

Tento rok se konaly opět volby do Národního shromáždění.

Zapsáno bylo 397 voličů, z nichž volilo 357.

Tělocvičná jednota Sokol vyvíjela značnou činnost, aby mohla splácet svoje závazky ze stavby sokolovny. Dne 30. března povolena koncese pohřebního ústavu panu Čadkovi. Byla osázena část pastviny „Amerika“. Dne 1. června v 10 hodin večer se protrhla náhle hráze u Dolejšího rybníka, aniž by byl nějaký nápor vody z dešťů. Snad vlivem letních veder, nebo nedostatku čerstvé vody začala drůbež, hlavně slepice, kvapem hynout. Nejvíce jich zahynulo v domech na náměstí. V Postupicích bylo v roce 1935 celkem 17 nezaměstnaných beroucích podporu.

Tento rok si postavil novou vilu čp. 143 zdejší rodák MUDr. Oppenheimer z Prahy–Nuslí. Obchodník Benák koupil domek čp. 34 od J. Čecha a ten zas domek čp. 28 od J. Ježka. Ovoce se urodilo velmi málo a také brambor byla slabá úroda.

Zima byla mírná, až v březnu přišly mrazy. Duben byl studený a mokrý. Měsíce květen a červen suché a též studené. Zato v červenci a srpnu uhodila velká vedra a nastal velký nedostatek vody.

Výsledky parlamentních voleb v Postupicích konaných dne 19. května 1935.

strana	Poslanecká sněmovna hlasů	Senát hlasů
Rep. strana zeměd. a malorol. lidu (Agrárníci)	94	86
Čs. strana lidová	67	60
Čs. živnostensko-obchodní strana	66	60
Čs. strana národně socialistická	53	46
Národní sjednocení (Kramář)	33	33
Čs. strana sociálně demokratická	21	22
Komunistická strana Československa	16	14
Německá křesťansko sociální lidová strana	4	4
Národní liga fašistická	1	1

1936

Jako všude i v Postupicích byla v roce 1936 zavedena CPO (civilní protiletectká obrana). Byly pořádány noční poplachy, kdy se celá obec ocitla po znamení signálem v úplné tmě.

V naší obci působilo 5 spolků. Byly to Československý červený kříž, Čtenářský spolek, Ochrana matek a dětí, Sbor dobrovolných hasičů a Sokol. Hasiči oslavili 14. června 50 let trvání.

Byl zřízen protiletectký kryt ve sklepeních pod pivovarem. K osvětlení byly použity petrolejové lampy používané dříve k osvětlování obce.

V tomto roce se v celé postupické farnosti narodilo 16 dětí, zemřelo 15 osob a církevní sňatek uzavřelo 9 párů.

Velkostatek nákladem 50 000 Kč postavil od základů nový jez u Dolejšího rybníka. Na náměstí obchodník Ludvík Mootz zbouřil svůj starobylý dřevěný dům čp. 86 a postavil místo něj novostavbu. Obec zrušila kolnu u strážnice čp. 125 a zřídila čtyři obytné místnosti. Jedna z nich sloužila za obecní knihovnu a také se zde odbývaly schůze obecního zastupitelstva.

V tomto chladném a na deště bohatém roce 1936 se urodilo mnoho píce a slámy, že se nevešla do stodol a bylo nutno ji složit do množství stohů, kterých bylo tolik, že nebylo

pamětníka. Brambor byla velká úroda a prodávaly se za 15 Kč/q. Máslo stálo v létě 16 a v zimě 12 Kč/kg. Hovězí a vepřové maso za 14 Kč/kg. Ovoce pro neúrodu velmi podražilo.

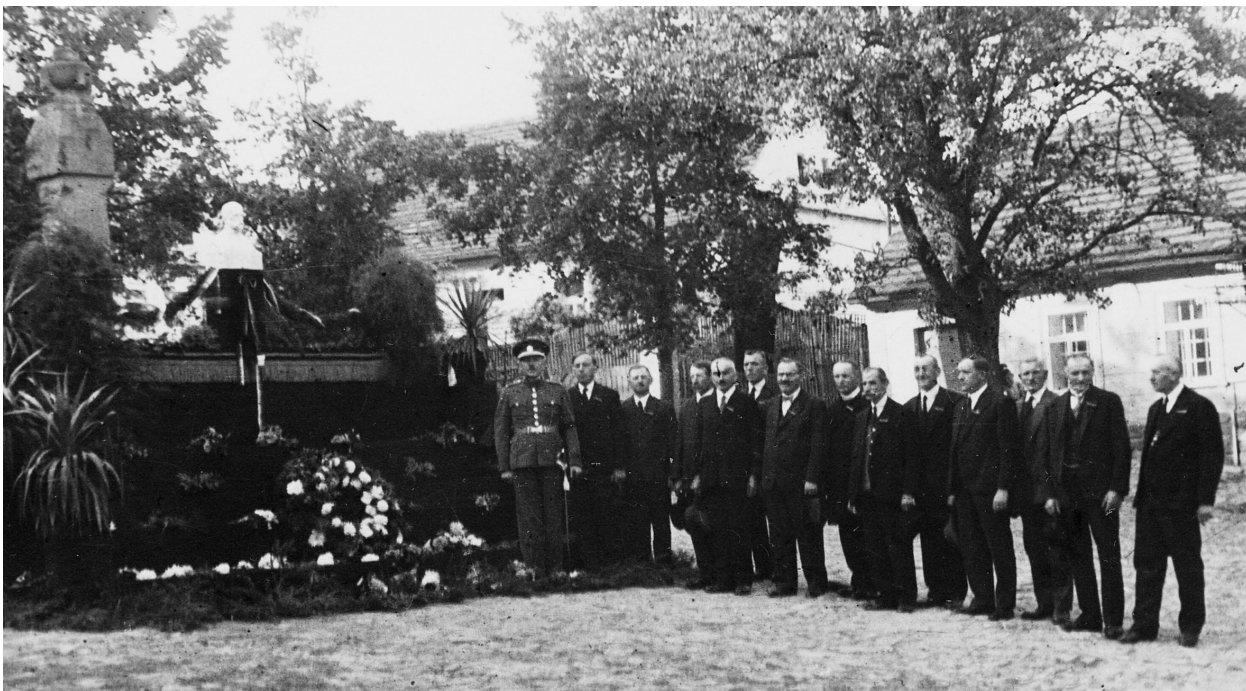
1937

Mandát obecního zastupitelstva byl vládou prodloužen, a proto se nekonaly v roce 1937 volby, ač měly. V zastupitelstvu nahradil za lidovce Antonína Fryše František Švejda a za Františka Malimánka nastoupil Karel Walter.

V obecním chudobinci měla obec sedm dospělých a dvě děti, v okresním chorobinci v Benešově tři osoby, v ústavu choromyslných jednu osobu a v ústavu hluchoněmých také jednu osobu.

Spolek Ochrana matek a dětí uspořádal 9. května 1937 zdařilou oslavu Dne matek a 4. července obec oslavila výročí bitvy u Zborova. Tato oslava začala na náměstí uctěním vlajky a po slavnostním projevu se účastníci odebrali na Podlesí, kde byla uspořádána lidová veselice.

Dne 19. září 1937 uctila celá obec tryznou na náměstí u pomníku padlých úmrtí presidenta osvoboditele T. G. Masaryka. Čestnou stráž drželi členové Sboru dobrovolných hasičů, Sdružení katolické mládeže a sokolové. Proslovy pronesli za obec starosta Matoušek, za školu řídící učitel Remta, za Červený kříž

Tryzna za T.G. Masaryka 19. září 1937 zleva: Ditrich, Matoušek, Zeman, Waltr, Švejda, Brodina, Dvořák, farář Kopecký, Přeučil, Jiroušek, Kolář, Petr, Rajsík a Potůček.

učitel v.v. Vaněk a za hasiče obchodník Mootz. Průběh pohřbu a proslov prezidenta Beneše poslouchali lidé na náměstí z rozhlasového přijímače pana Mootze.

Od 1. října 1937 smluvila obec s Elektrárenským svazem paušální osvětlování obce po celou noc. Majitel domu čp. 8 Antonín Žížala vyboural starou nárožní budovu a na jejím místě postavil jednopatrový dům. Podle zahrady domu čp. 39 byla od pradávnych dob hluboká rokle, kterou se za deště valily spousty vody. Nákladem obce zde byly položeny roury. Rokle byla zasypana a cesta tím značně rozšířena.

Úroda toho roku velmi pěkná. Brambor se urodilo nad pomyšlení. Také píce dostatek i hodně jablek a hrušek. O žních nezapršelo, a tak byly bez problémů. Cena pšenice byla 160 Kč/q a žita 130 Kč/q. Brambory stály 13 a později 10 Kč/q. Mléko prodáváno za 1,20 Kč/l a tvaroh za 3 – 4 Kč/kg.

Leden 1937 byl mrazivý a bezsněžný. Únor i březen mírný. Duben chladný a deštivý, květen suchý a teplý, červen deštivý a potom

krásně teplo a sucho až do půli září. Podzim proměnlivý.

1938

Nastal pro Československo osudový rok 1938. Po dvaceti letech stanulo na konci své existence v původních hranicích. V květnu v důsledku přístření vztahů s Německem bylo povoláno z Postupic pět záložníků do zbraně. Do naší obce přišli vojáci Hlásné služby, kteří měli sledovat přelety cizích letadel. Pozorovací stanici si zřídili na Hromasově skále. Každé neděle dopoledne docházeli z okolních obcí na sokolské cvičiště muži starších ročníků k výcviku s novými zbraněmi. Dne 23. září byla vyhlášena mobilizace. Z Postupic nastoupilo 55 záložníků. Do Postupic přibyl pluk dragounů. Dragouni u nás pobýli čtyři týdny. V polovici října 1938 se začali vracet první záložníci. Po zabrání pohraničí Německem byli v Postupicích ubytováni uprchlíci vyhnaní ze Sudet. Jednalo se hlavně o rodiny železničářů. Na faře vzal azyl bratr zdejšího faráře Kopeckého, který byl také knězem a farářem v pohraničí. Postupic-

Čestná stráž při tryzně za T.G. Masaryka 19. září 1937. Hasiči, sokolové a v bílých košilích a blůžkách členové Sdružení katolické mládeže.

ký kronikář Bohumil Matoušek v obecní kronice po válce napsal: „Českým kněžím budiž vzdána čest, že v nejtěžších dobách byli dobrými a věrnými pastýři lidu. Kde domov můj ozvalo se často v našich kostelech a bylo jistě mimořádnou posilou české duše“.

Osud byl milosrdný k panu Jaroslavu Šilhánovi, spolupracovníku prezidenta Masaryka při jeho pobytu v Rusku za první světové války. Zemřel 3. dubna 1938 ve věku 69 let ještě předtím, než bylo okleštěno a rozděleno Československo, a byl pohřben za veliké účasti lidu na zdejších hřbitově. Tento rok zemřel také Emanuel Jíša z čp. 84, kovář a lidový zvěrolékař, známý a uznávaný po celém okolí.

V květnu 1938 byly vypsané volby do zastupitelstev obcí. Strany se, v této tak vážné době pro celý národ, v Postupicích domluvily na jednotné kandidátce, do které vyslali lidovci čtyři zástupce, agrárníci tři, národní socialisté tři, živnostníci také tři, národní sjednocení jednoho a sociální demokraté také jednoho zástupce. Proto se volby nekonaly a zastupiteli se stali tito občané:

Bucek Jiří, rolník

Matoušek Bohumil, úředník

Dvořák František, učitel

Rajsik Václav, rolník

Franc Josef, obchodník

Řezníček František, zem. dělník

Kolář František, mlynář

Střelka Franta, domkář

Kopecký Josef, farář

Waltr Karel st., domkář

Kubát Josef, rolník

Vaněk Michael, učitel v. v.

Waltr Karel, úředník

Zeman Karel, hostinský a řezník

Lenhart Antonín, malíř pokojů

Starostou zvolen Franta Střelka a radu spolu s ním tvořili Matoušek, Rajsik, Vaněk a Zeman.

V Postupicích žilo roku 1938 v 180 rodinách asi 700 lidí. Vyhnaní

z pohraničí byli ubytováni hlavně v čp. 53 (Štěpánka). Pokud se zaměstnání obyvatelstva týče, byla situace v roce 1938 následující.

Vedle velkostatku, který vlastnil asi polovinu orné půdy a zaměstnával 19 rodin, živilo se zemědělstvím 35 rodin s 10 zaměstnanci. Stejný počet rodin se živilo obchodem, živnostmi a řemesly. V Postupicích byli 4 obchodníci, 2 kováři (jeden v Chalupách), 1 kolář, 2 pekaři, 1 mlynář, 4 krejčí, 4 hostinští (z nich 2 řezníci), 2 truhláři, 1 cukrář, 1 sedlák, 2 holiči, 1 zámečník, 1 hokynář, 2 tesaři, 4 zedníci, 1 malíř pokojů a 2 dámské krejčovské. Kromě toho byla v Chalupách pila v majetku velkostatku a lihovar. Pomocníků a učňů bylo 25. Stav učitelský, úřednický a zřízenecský živil 30 domácností a penzistů a soukromníků žilo v obci 37. Dělnických rodin závislých výhradně na výdělku, ať v zemědělství nebo jiných výdělečných příležitostech, bylo 20. Dále zde bylo v rodinách umístěno Dětskou kolonií celkem 34 dětí.

V obci, jinak ryze české, žila také jedna židovská rodina a jedna rodina německá.

Obec měla celkem 144 čísel popisných, z toho byla čp. 26, 72, 75, zbořeniště a čp. 107 nebylo způsobilé k obývání. Domy čp. 47, 49, 53, 56, 59, 69, 70, 99, 116, 120, 133, 137, 140 a 143 nebyly v majetku zdejších občanů

a vlastnily je většinou Pražáci. Majitelem velkostatku byla paní Mensdorffová z Jemniště. Ta žila od roku 1928 v zámečku na Podlesí a později se přestěhovala s manželem do zámku v Jemništích a zámeček na Podlesí si pronajal Dr. Sobíšek a profesor Weyr z Prahy. U nich zde byl několikrát na návštěvě pozdější protektorátní státní prezident Emil Hácha.

Nezaměstnanost byla řešena podnikáním veřejných staveb. Byly vytvořeny pracovní tábory s vojenskou kázní a za vojenského dohledu. Dělníci byli odvedeni vojenskou lékařskou komisí do táborů, kde byli ubytováni a stravováni. Z Postupic stavěli odvedení silnici přes Konopiště.

Sokol uspořádal v tomto roce celkem pět divadelních představení mezi nimi i Čapkovu Bílou nemoc a R.U.R. Také Sdružení katolické mládeže sehrálo dvě divadelní představení.

Když byl v roce 1924 zaveden v Postupicích telefon, měl 4 účastnické stanice. V roce 1938 jich bylo už deset a koncesionářů rozhlasu 123. Dosavadní poštovní Jaroslav Vacek byl přeložen a na jeho místo nastoupil poštovní Josef Švejnoha.

Zima začala kolem svátku Tří králů a bylo hodně sněhu. Jaro studené a až v červnu se oteplilo. Léto bylo krásné až do poloviny září. Následoval hezký podzim a zima začala v polovině prosince.

Postupice okolo roku 1942.

Postupice za německé okupace

V období německé okupace bylo zakázáno pokračovat v psaní obecních kronik a skoro žádné zprávy se nezachovaly.

Sokolská jednota v roce 1939 zřídila biograf ve své sokolovně. Promítací aparát byl získán po české sokolské jednotě na Slovensku, která se po odtržení Slovenska vystěhovala do Čech a aparát odvezla s sebou. Promítání začalo první květnovou nedělí. Hrál se v sobotu a v neděli odpoledne a večer. Promítačem byl a potom ještě dlouhá léta pan Valdman z čp. 42. Dne 11. září 1941 byl Sokol zakázán a sokolovna zabavena pro Kuratorium pro výchovu mládeže. „*Také zdejší „Kuratorium“ uvedeno v život přivandrovalým panem Smikou, zaměstnancem vojenské správy SS v Benešově. Jeho činnost trvala pouze půl roku a sokolovna sloužila až do konce války pouze jako biograf.*“

Spolky až na hasiče byly zakázány a jejich majetek zabrán. Tělocvičná jednota „Orel“, která byla v naší obci ustavena těsně před válkou musela rovněž ukončit svoji činnost. Obecní zastupitelstvo se scházelo velmi sporadicky a od 30. prosince 1943 se do konce války již nesešlo vůbec. Vše leželo na bedrech starosty Franty Střelky. V roce 1942 zakoupila obec motorovou stříkačku pro místní hasičský sbor. Poválečný kronikář pan Bohumil Matoušek vylíčil tuto dobu slovy:

„V Postupicích působil říšský Němec Gustav Blunck se svojí rodinou, který tu již před válkou hrál nesporně úlohu špeha. Český se za řadu let pobytu u nás nenaučil. Žil v dobách před válkou ve skutečné bídě a byl zde udržen jedině zásluhou jemništského panstva, které za něj platilo dluhy a podporovalo jeho rodinu. Rodina Blunckova zůstala v Postupicích jako dědictví po dobrodruhu, jakémsi Nigrinovi, který začal ve „Štěpánce“

(čp. 53) budovat továrnu na umělá krmiva. Ale ztroskotat a zmizel z Postupic po dvou letech tak náhle jak se objevil. Blunck zůstal, zakoupil si v Huře domek čp. 76 a v neznámé celkem existenci vydržel zde do války. Konal prý chemické pokusy a vyráběl umělá krmiva pro prasata.

V květnu 1938 zmizel Blunck před mobilizací a vrátil se po mnichovském diktátu. Po obsazení naší vlasti Hitlerem vyrostl najednou na vedoucího NSDAP v obvodu oberlandrátu táborském a oblékl žlutou uniformu se zlatými odznaky své hodnosti. Jeho tři dcery byly zuřivými nacistkami. Po celou dobu války zde nikomu neuškodil a bral místní lidi v ochranu, zvláště když došlo k obviňování jednotlivců ze strany rodiny Lichtenbergovy. Tato rodina byla do obce, kam příslušela domovským právem, nastěhována v době hospodářské krize v roce 1933. Byla umístěna v „Sušárně“ v místním chudobinci. Lichtenberg byl zemědělským dělníkem při velko-statku. Jeho manželka, původem Němka, byla zlá a výbojná. Tato rodina přednášela denně obžaloby na zdejší občanstvo. Blunck poznáv zlomyslnost žalob nedal na ně více. V roce 1944 se rodina Lichtenbergova odstěhovala do Domašína. Byla to značná úleva pro místní obyvatelstvo. Gustav Blunck se konce války nedočkal. Zemřel v roce 1944 na tuberkulózu. Při pohřbu v Benešově se naše veřejnost dozvěděla, že u nás hrál za první republiky úlohu vyzvědače“.

V roce 1942 z Německa k nám zavlečena obrna prasat, která se úžasně šířila a někde prasata úplně vyhynula.

V dubnu 1943 byla uvalena na majetek Terezie Mensdorffové německá nucená správa a 1. ledna 1944 byl prodán baronu Daňkovi jako náhrada za jeho majetek v Tloskově u Neveklova, který patřil do zabraného území vojenského cvičiště.

Zápis kronikáře Bohumila Matouška v obecní kronice.

„Rok osvobození 1945 nadešel. Poslední rok národního útlaku a utrpení. Podívejme se nyní, jak prožívala naše obec tyto události. Úřad práce v Benešově zmnožoval svoje požadavky pracovních sil do Říše a na zákopové práce. Pokuty, donucovací pracovny a šibenice, to byly prostředky k docílení úspěchů. Úspěchy však i přes tyto hrozby nebyly již patrný. Sabotoval kde kdo a jak mohl. Také naše obec měla v únoru 1945 postavit brigádu 16 hochů ve věku 17 a 18 letých na zákopové práce na Moravu. Podařilo se však 14 chlapců vysvobodit, takže nastoupili pouze dva.

1. března bylo do naší obce přivezeno na 200 Němců. Byli to uprchlíci, původem z Vratislavě. Občanstvu bylo nařízeno chovat se k nim ohleduplně, jako k „národním hostům“. Ubytování byli ve škole a v hostincích U Zemanů a U Hrabánků. Obec se musela starat o jejich stravování. Byl pro ně zřízen úřad opatrovníka a vzácnou touto funkcí byl pověřen učitel Jankovský. Pekaři vypékali pro ně chléb, hostince vyvařovaly. Zdravotně byli v ubohém stavu. Plní vši a svrabu. Mezi dětmi šířila se spála. Netajili se svým zklamáním nad tímto opatřením. Bylo jim prý slibováno, že tady dostanou do vlastnictví české statky a majetky. Ve škole se přirozeně nevyučovalo. Školní děti se občas scházely v sokolovně, v hostincích v Mladovicích a Milovanicích, kde dostávaly úlohy. Učit se musely doma s rodiči. Učitelé měli starost s „národními hosty“.

Koncem března začali Němci budovat obranná opatření i na našem okrese. Kopaly se široké a hluboké zákopy – lapače tanků – u Jírovic a v Benešově na Červených vrškách. Práce muselo konat zdejší civilní obyvatelstvo za dozoru vojáků. Naše obec měla denně vyslat 25 mužů do Jírovic. Každý měl být vyzbrojen vlastním náčiním, lopatou nebo motykou. Prvé dva dny bylo rozkazu uposlechnuto. Pak denně pracovníků ubývalo. Také pracovní výkon chabl. Práce tyto se již nedokončily.

7. dubna byl nařízen povinný odvod jízdních kol. Říkali nám, že jich potřebují pro rychlý přesun vojska. Nebyl již benzín. Za kola platili kavalírsky. Od 150 do 200 korun.

Vojenské zásoby byly přesunovány hlouběji do zázemí. Také do naší obce, do lihovaru bylo přivezeno 10 velkých nákladních aut zásob neznámého obsahu. Radost v obci nebyla z toho přirozeně žádná, neboť se šířily zprávy, že je to válečný materiál. Posádka, která hlídala tyto zásoby, byla desetičlenná. Jeden důstojník, čtyři Němci a pět ruských zajatců. Po navázání styku s ruskými zajatci, kteří byli ubytováni v sokolovně, bylo zjištěno, že zásoby nejsou válečný materiál, ale zásoby potravin.

Zásobování mele z posledního. V únoru byly příděly potravin sníženy tím, že zásobovací období ze čtyřech týdnů bylo prodlouženo na pět týdnů při stejném přidělu. Začátkem března byla naší obci předepsána dodávka 340 q moučného obilí. Přes všechno vyhrožování zemědělcům přítomnými kontrolními orgány i šibenic v případě, že se u někoho najdou větší zásoby, než nabídne, bylo stěžejí dodáno 91 q. Obilí skutečně nebylo. Sníženy byly i samozásobitelské dodávky z 18 kg na 13 kg na osobu. Je nedostatek masa. Palivo žádné. V biografu bylo zabaveno uhlí a dodáno místním pekařům, aby mohli péci chléb. Školy měly dlouhé zimní prázdniny. Vlaky jsou značně omezeny. Cestování vlakem jest bez vážných důvodů zakázáno.

Němci v obci začínají věšet hlavu. Jsou slušnější k našim lidem a Brozík, který se do obce nastěhoval koncem roku 1944, začíná dokonce již debaty o prohrané válce. Snaží si tak zajistit přízeň našich lidí. Blížící se fronta způsobuje paniku a strach z válečných hrůz. Jsou zakopávány nejnutenější zásoby do země, v polích se budují jámy jako kryty. Šatstvo, prádlo a cenné předměty jsou snášeny do sklepů a klenutých místností. V takovém napětí a očekávání prošel březen a duben. 1. května padl Berlín. Hitler prý spáchal sebevraždu. Němci začali se ztráct z úřadů. 2. května opouští Postupice rodina Blunckova. Při odchodu staví se statečně. Nutí smích do tváře, ač je vidět strach a hrůza. Při odchodu nebylo jim ublíženo. Náš člověk má měkké slovanské srdce.

4. května v poledne propukne i v naší obci osvobozující nálada. Jsou strhávány německé tabule a nápisy a vyvěšují se naše vlajky. První vyvěšuje státní vlajku na nádraží výpravčí Nový. Vrchní čet-

nický strážmistr Maxa má plné ruce práce. Nevěří v konec. Zakročuje a dává rozkazy, aby byly německé tabule znovu vyvěšeny a vlajky sejmuty. Ale nemá nikde úspěchu. Nikdo ho neposlouchá a lidé se mu smějí.

Noc ze 4. na 5. května byla vzrušená. Občanstvo nespí. Tvoří se hloučky živě debatující. Čeká se shození zbraní letadly. 5. května v poledne povstala Praha. Začalo to bojem o rozhlas. Přicházejí vzrušené zprávy. Nejsou zbraně. Staví se barikády. Volá se o pomoc. O jedné hodině po poledni schází se občanstvo naší obce před školou a řídící Stejskal prohlašuje národní výbor, v jehož čele stojí záložní důstojníci, učitelé Jankovský a Šípek. Občanstvo se vybízí ke klidu a doporučuje se nedat se strhnout k násilí proti posádce a německým uprchlíkům s poukazem na silnou posádku v Benešově. Přátelské však přímo styky představitelů národního výboru s kapitánem německé posádky způsobilo rozčarování u mnoha místních občanů a vedlo ke značným rozporům. Zvláště po navázání vyšších styků s ruskými zajatci, kteří se nabídli ke spolupráci v případě odzbrojení Němců, ještě rozpory vzrostly. Řídící Stejskal i Jankovský brání se požadavku Matouška Boh., který s mladšími členy Sokola vytvořil odbojovou skupinu, aby posádka byla přepadena a odzbrojena a aby německým uprchlíkům bylo zabráněno volně se pohybovat, neboť stále dojížděli do Benešova a podávali zprávy o místních událostech. Pražský odboj trvá beze změny 6. i 7. května. Trvalé volání rozhlasu o pomoc domácích i spojeneckých vojsk vyvolává mezi občanstvem nesmírnou bolest, ale i hrdost nad statečným a odhodlaným odporem. 6. května byla přerušena dodávka proudu. Nebylo možno poslouchati pražský rozhlas. Bylo ihned učiněno opatření. Do místnosti obecní knihovny byl pořízen přívod proudu ze samostatné linky velkostatku a došlo k poslechu veřejnému. Knihovna nestačí posluchačům. Poslouchá se i venku pod oknem. Poslouchá se ve dne v noci. Nikde se nepracuje. Dělníci nejezdí do práce.

Liknavost národního výboru přináší první ovoce neúspěchu. Uprchlíci, povzbuzeni slabošským postojem, nabývají odvahy. Svátečně vystrojeni uspořádají odvážný průvod a za halasu hitlerov-

ských písní procházejí obcí. Občanstvo neodvází se jim v tom zabránit a mlčky k tomu jen přihlíželo. Bylo mnohým z toho stydno při vzpomínce na krvácející Prahu. Ozbrojená posádka však stále naháněla strach.

Poštovní úřad je v našich rukou. Je také navázáno telefonické spojení s pozorovatelnou v Jemništi, která sem hlásí události na hlavní silnici. Kapitánovi německé posádky je spojení s Benešovem zapřeno. Již 5. května začínaly se trousiti dvou až tříčlenné skupinky německých vojáků, beze zbraní a doptávaly se na nejbližší americké posádky. Hledají cestu na západ. Bojí se Rudé armády. 8. května odpoledne rozkřikne se po obci, že velitel benzinového skladu v Domašíně hodlá vyhodit do povětří benzinové cisterny. Nastala v obci panika. Jsou otvírána okna a dveře a lidé opouští příbytky. Po navázání telefonického spojení, které díky našim poštovním úřadům pro naše hovory fungovalo dobře, je z nádraží v Domašíně sděleno, že zprávy tyto jsou liché a že v cisternách už benzín není. Nastalo uklidnění.

Vzhledem na potulující se skupinky německých vojáků vytvářejí se občanské hlídky, které konají ve dne v noci službu. Shánějí se pro ně zbraně. Je jich poskrovnu. Vykopávají se revolvery a lovecké pušky.

8. května byl opět zapnut proud. Rozhlas je stále poslouchán. Zprávy z Prahy nejsou stále potěšitelné. Zahraniční rozhlas mlčí. Komentuje sice zprávy naše, ale pomoc neslibuje. Budí to obavy. Začíná se sice mluvit o kapitulaci Němců, ale zprávy nejsou potvrzeny a boj v Praze trvá.

Odpoledne 8. května rozhodnou se zdejší němečtí uprchlíci k odchodu. Naše mládež doprovází je na nádraží a s některými výbojnějšími vypořádá si své účty. Obec si částečně oddechla. Téhož dne večer přišla do obce rota maďarských vojáků. Jsou beze zbraní, unaveni. Do rána přespali na náměstí a ráno pokračují v pochodu na západ.

Velitel zdejší německé posádky vyjednává s národním výborem. Odhodlává se k vydání zbraní i skladiště s výhradou, že jemu i posádce bude ráno 9. května povolen volný odchod. Národní výbor jeho podmínky přijal. Noc na 9. květen byla

klidnější. Hlídky neměly důvodů nikde zakročit. Šíří se zprávy o zvěrstvech, která prchající německá armáda páchá. Ráno 9. května předal kapitán posádky zbraně i skladiště do rukou místního národního výboru a odešel se 4 vojáky směrem na Bystřici. Ruští zajatci odmítli odejít s nimi a zůstali v obci. Naše stráže nyní aspoň z části ozbrojeni vojenskými puškami obsadily ihned skladiště v lihovaru. K poledním hodinám jest hlášeno, že Německo kapitulovalo a že Rudá armáda se blíží ku Praze ze všech stran. Radost nebere konce. A skutečně o jedné hodině odpolední jest již hlášeno zpráva, že Rudá armáda spěchá okolo Křemení po hlavní silnici směrem na Benešov. O hodinu později projíždějí tankové oddíly Rudé armády od Milovanic v dlouhém nepřetržitém sledu trvajícím přes dvě hodiny směrem na Popovice. Řev motorů a tankových pásů byl ohlušující. Celá obec je vzhůru a ovace Rudé armádě jsou nadšené a upřímné. Nezastavují, jedou stále vpřed. Mezitím bylo již hlášeno, že od severu dojezdy do Prahy oddíly armády Jeremenkovy. Osvobození Prahy zvyšuje nadšení. Nedají se vylíčit chvíle radosti. Šest let nejtěžšího utrpení utonulo v několika hodinách radosti z osvobození. Nastala první klidná noc. Občanstvo po několika dnech vzrušení zase poprvé klidně uléhá. Jen zesílené stráže dbají o jejich klidnou noc a spánek. Začínají se stále více trousit jednotlivě i ve skupinách němečtí vojáci, kteří se dávají bez odporu odzbrojit civilním strážím. Jen strach jim kouká z očí. Bojí se odplaty. Naše hlídky i občanstvo počíná si vůči nim nenásilně a zdá se, že lítost nad nimi byla silnější a přemohla v měkkém slovanském srdci slibovanou krutou odplatu za všechno násilí a bezpříkladný teror. Jsou po odzbrojení zajišťování v místnosti knihovny, která byla pro tento účel vyklizena. Stráž je hlídá. V noci z 9. na 10. máje zůstaly v obci jen dvě posádky nákladních aut Rudé armády, které nemohly pro poruchu dál. Noc ta byla klidná až do 3. hodiny ranní, kdy směrem od Jemniště přijížděla tanková kolona německá v plné výzbroji. Kulomety a děla připraveny k palbě. Zastavují se na rohu u kovárny a doptávají se na cestu na západ a na americkou armádu. Stráž jim takticky ukazuje směrem k Milovanicům. Daleko

nedojeli. U Velíše narazili na další postupující kolony Rudé armády a po krátkém boji se rozprchli a vzdali. Za nimi již jen ojediněle přijížděly nákladní vozy a tanky, které stráže stavěly, odzbrojily a zajistily vojáky v knihovně. Ráno 10. května přijíždějí další motorizované jednotky Rudé armády. Zastavují v obci, aby si odpočaly. Ze styku s místními občany se dovídají o zásobách v lihovaru. Naloží si část zásob a odjíždějí dále směrem na Popovice. Odpoledne přijíždí další kolona. Historie se opakuje. Velící důstojník však nařizuje našim strážím, aby zbylé zásoby byly uvolněny pro místní občany. Stráž nehodlá rozkaz respektovat a poukazuje na to, že zásoby jsou rezervovány pro Prahu. Důstojník znovu nařizuje vydat zásoby a poukazuje na dojíždějící kozáky, kteří by po požití značných zásob likérů mohli způsobit obci škody a paniku. Zpráva se rozlétla po obci rychlostí blesku a během třech hodin byly zbylé zásoby rozebrány. Nyní teprve se zjišťuje, jak nesmírné bohatství bylo zde uskladněno. Žoky kávy, bedny cukru, bedny nejlepších anglických likérů, vín, bedny amerických cigaret, tabáku, bedny čaje, koření, čokolády, másla, bedny krémů a vaselin, bedny mýdla, rozhlasové aparáty, psací stroje, šatstvo a látky a bedny různých u nás neznámých věcí, které lidi z neznalosti odhazovali. Je přirozené, že zjištění toto bylo radostným překvapením. Vždyť šest roků neměli naši lidé nic z toho, co tady bylo uloženo, nebo jen vzácně na lístky. A tak mnozí ve své lačnosti odváželi si zásoby na trakařích i vozech. Nemělo to ovšem dobrý konec, jak se dozvíme později. Neboť i závist hrála tu velkou úlohu.

Stále docházejí i dojíždějí menší skupiny Němců, které jsou odzbrojeny a bez hlídek a stráží jsou posílány na Bystřici, kde je pro ně sběrný tábor.

Osobní auta, pokud jsou jízdy schopna, jsou používána místním občanstvem k projížďkám. Mnozí se s nimi pouštějí až do Prahy, aby shlédli matičku Prahu po revoluci.

Při silnicích, na cestách, v lesích, všude jsou spousty německých tanků, nákladních vozů, osobních aut, motocyklů, které Němci tu zanechali, když je většinou znemožnili k jízdě. Mnoho jednotlivců si tu lacino pomáhá k vozům, motorům, karo-

seriím. Také zbraně, náboje, granáty, povalují se ve škarpách silnic a cest. Hrozí poranění dětí. Hlídky se rozcházejí do okolí, aby je sebraly a odevzdávají je na stanici SNB, odkud byly později předány vojenské posádce v Benešově. Mužstvo četnické stanice pro všechny tyto úkoly nestačilo a bylo proto doplněno z řad civilního občanstva bývalými vojáky – dobrovolníky. Tito se ve své funkci osvědčili, ač měli často obtížné úkoly. Velitel místní stanice Maxa byl národním výborem pro své chování za okupace i v posledních dnech odvolán, zakázáno mu volně se pohybovat a velitelem prozatímně ustanoven štáb. strážmistr Zeman Karel. Místní němečtí příslušníci – manželé Hertingovi, rodina Brozíkova, Pospíšilová Roz., Nováková Marie, jejíž manžel Jaroslav Novák byl jako zrádce a přísluhovač uvězněn, byli zatčeni a zajištěni ve škole. Také jejich majetek byl zabaven a zajištěn. Velkostatek – prodaný okupanty Daňkovi z Tloskova, byl dán pod národní správu a národními správci jmenování – pro polní hospodářství Pech Václav, hospodářský správce a pro lesní hospodaření Král Josef, lesmistr. Po jeho zatčení pak lesní Hašek Václav, který v této funkci setrval až do konečné likvidace národní správy. Mensdorfovi, původní majitelé velkostatku, byli ponecháni na svobodě a ubytováni na Podlesí.

Poněvadž hlídky složené z bývalých vojáků nestačily na všechny úkoly, bylo nutno je rozšířit i o mládež od osmnácti let. Je přirozené, že mládež neodpustila si vyzkoušet svěřené jim pušky, a tak se střelba ozývala celé dny i noci. Nejprve to působilo rušivě, ale občanstvo si na to pomalu zvyklo.

Dne 11. května dopoledne začaly přijíždět první kolony kozáků. Hrčení nekonečné řady vozíků – korbiček, tažených malými koníky, bylo ohlušující a to tím spíše, že kozáci pomalou jízdu snad neznají. Ženou své koníky, nevšední jistě vytrvalosti až do vysílení, kopec nekopec, stále cvalem. Přijíždějí od Milovanic a rozjíždějí se všemi směry. Zaplavují vesnice, osady, samoty. Všude je jich plno. Jedou celý den v nepřetržitém sledu. K večeru se některé jednotky ubytují v obci. Jestliže kolony motorizovaných jednotek byly elitním sborem, jsou kozáci pravým opakem. Noc z 11. na 12. května byla opět nocí vel-

kého vzrušení. Skupiny vojáků v obsazených dvorcích počínají si jako na dobytém území. Naše strážce jsou nejdříve bezmocné. Bojí se také zasahovat. Nevšední pozornosti kozáků těšily se hodinky, hlavně náramkové. Brali je lidem přímo z rukou: „Dávaj časy bistro“, bylo první rčení, které jsme se od nich naučili. Nejhůře bylo tam, kde se kozáci dostali k alkoholu. A kde ho měli z lihovaru dost, bylo teprve zle. Ženy prchaly a skrývaly se na půdách a ve sklepích. Kozáci brali, co se jim líbilo. Zásobování se dělo ze špýcharů a seníků rolníků. Skladiště na nádraží přes noc vybrali úplně. Vlastní vysílené koně nechávali ležet u cest a brali koně sedlákům. Rolníci pak se v náhradu ujímali těchto nemocných a opuštěných koní a léčili je, což se dělo často s úspěchem. Kozáci, zvláště na majetku Němců, ničeho nešetřili. Jemništský zámek byl úplně zrušeno. Kolony se měnily, scény se opakovaly. Ale pomalu rostla i našim lidem odvaha a začali se bránit. A to pomohlo. Také velitelství v Benešově nařídilo přísně vojáky trestat. Žel Bohu, nutno přiznat, že i mezi našimi lidmi našli se jedinci, kteří za kořalku odkupovali od kozáků kradené věci a tak je podporovali a kořalkou podněcovali k dalším krádežím. Válka nenadělala z lidí, hlavně z vojáků, anděle. Zvláště tak strašná válka, jako byla tato.

Zvěř a ryby jsou jejich specialitou. Nálože a granáty jsou házeny do rybníků a mrtvé ryby loveny při břehu. Hospodyňky mají plné ruce práce.

Kolář, kovář a truhlář mají také co dělat. Opravují vozíky a dělají kozákům nové korbičky. Jedni platí znamenitě, jiní neplatí. O koně se mnoho nestarají. Nechávací je volně pohybovat po přírodě. Stáda koní se pasou na osení a ničí obilí. Jetele a louky jsou spásány i sekány.

Dne 14. května zemřel rudoarmějce Vasilij Ivanovič v Lísku a byl pohřben na postupickém hřbitůvku. Pohřeb mu byl vypraven prostý. Jednoduchá rakev a doprovod tvořili dva vojáci. Místní občanstvo vytvořilo průvod. Farář Kopecký vykonal katolický obřad a učitel Jankovský promluvil nad hrobem česky a Avratovščuk rusky. Komunistickou stranou byl hrob upraven a opatřen hvězdou.

Dne 15. května přibyla do obce první větší posádka, která se tu umístila k trvalejšímu pobytu. Moto-

rizované jednotky zřídily opravárnu na hřišti u sokolovny. Vojáci byli ubytováni v tělocvičně. Pekárny byly zřízeny na nádvoří bývalého pivovaru. Krejčovské a ševcovské dílny na sálu hostince u Zemanů. Důstojníci se ubytovali v soukromí. Tyto posádky byly spořádané a byly svými veliteli ovládány. Spoluzití s nimi bylo dobré a občanstvo se uklidnilo. Společnou kuchyni si zřídili u Hrabánků.

Ve vojenských dílnách pomáhali naši krejčí a ševci. Směli se také s vojáky společně stravovat. Stravu si velmi chválili. Byla dobrá a tučná.

I ostatní občanstvo pomáhá a koná různé pomocné práce vojsku. Praní prádla, výpomoc při kuchyni, dílnách, atd. Zásobování vojska činí hlavně z počátku značné obtíže. Vznikají mnohé neshody. Žádá se dodávání hovězího dobytka, prasat, drůbeže, vajec. Také dodávka sena a slámy se velmi špatně opatřuje. Rolníci mají špatné stavy dobytka i po špatném minulém roce a nemají seno ani slámu. S opatřováním pracovních sil vznikaly největší potíže, zvláště když také posádka v Jemništích dožadovala se pro vojenskou kuchyň (v zámku bylo umístěno oblastní velitelství) kuchařek a posluhovaček. Místní národní výbor má těžkou situaci, má-li vyhovět požadavkům vojska a brát ohled na výmluvy a stesky občanstva.

Dne 19. května přibyla do obce další posádka pěšího vojska, která rozbila tábor na Podlesí. Velitelství obsadilo zámek, hostinec a Hertingovu vilu. Obyvatelé těchto budov byli vystěhováni. Vojáci v lese vybudovali si stanové město.

Sháňka po prknech byla značná. Kdejaká chata stala se obětí této potřeby. Tehdy skončila pěkná chata učitele Vyhnala postavená pod rybníkem Lísencem. Sněhové zábrany byly sneseny z dalekého okolí. Prkenné domky stavěli si vojáci pohodlně a s opravdovým vkusem. Když vybudovali stany, dali se do založení parku. Podle širokých písčitých pěšin založili květinové záhony, jež obložili mechem a kamením. Na zahrádkách pěstitelů opatřovali si první posly jara, byly z toho někdy mrzutosti, to je

V čele průvodu při oslavách vítězství 19. května 1945 s věncem Khún, Zelenková a Cacák.

přirozené. Ale vojáčkům nutno přiznat, že měli vkus. Proti kozákům byli svým chováním k nepoznání. Záhy se seznámili s místním obyvatelstvem, navštěvovali je a žili s ním v přátelském poměru. Děti měli rádi. Důstojníci umístění v rodinách byli přátelští a ohleduplní. Členy rodin zvali k společnému stolu, hostili je a dávali se hostit. Brzy zavládl téměř rodinný poměr. Dovedli sedět dlouho do noci při stálém jídle a pití. Měli s sebou mnoho vína, které si přivezli ze Slovenska a Maďarska. V debatách mluvili o dobré pracovní morálce v Rusku a gen. Stalina ctíli a mluvili o něm s velkou úctou. U nás se jim všeobecně zamlouvala čistota a úhlednost příbytků i zařízení. Obdivovali se úpravě a vkusu našich žen.

Přátelský a lidový poměr mezi důstojníky a mužstvem budil z počátku u nás dojem nekázně. Ale spořádané poměry svědčily o tom, že důstojníci jsou mužstvem respektováni.

Vojsku je jednou v týdnu promítán film v sokolovně. Našemu občanstvu je dovolena návštěva. Rádio využívá této příležitosti.

Dne 1. června bylo zahájeno vyučování ve škole. Slavnostního zahájení se zúčastnili i zástupci Rudé armády. Jménem obce je uvítal předseda MNV řídicí učitel Stejskal. Ocenil zásluhy Rudé armády o naše osvobození a poděkoval za ně. Školní děti přednesly oslavné básně a podaly kapitánu Kravčenkovi kytici růží. Dne 9. června ráno odjela

*posádka ze sokolovny. Zanechala sokolovnu v bíd-
ném stavu. Náradí, hlavně koza a kuň zničeno,
zámky ulámány, okna vytlučena, zařízení kuchyně
rozbito, výčep rozebrán, archiv rozmetán, zdivo
a podlahy těžce poničeny. Sokolové měli první
pohled neradostný.*

*Dne 11. a 12. června opouštěla také podleská
posádka obec. V noci z jedenáctého na dvanáctého
vojáci zapálili velké ohně, na něž snášeli celé zaří-
zení tábora. Pálili ze zdravotního hlediska všechno.
A tak lehl přes noc celý tábor popelem. Po odchodu
vojska nastal v obci konečně normální zase život.
Klidný, tichý, venkovský.“ Tolik kronikář Bohu-
mil Matoušek.*

Jelikož peněz mezi obyvatelstvem bylo mnoho a zboží málo, byla provedena výměna peněz. Staré oběživo bylo staženo. V nové měně uvolněno pouze 500 Kč na osobu. Ostatní peněžní prostředky byly umístěny na tak zvané vázané vklady, ze kterých na úřední povolení v omezené míře mohlo se vybírat pouze na vymezený účel (svatba, pohřeb apod.). Výměna peněz proběhla do 31. října a v Postupicích ji prováděla Kampelička.

Úroda tohoto roku byla dobrá. Obilí „sypalo“, píce dostatek a brambor se urodilo mimořádně. Ovoce pro jarní mrazíky bylo málo.

V říjnu vypukl slepičí mor a skoro polovina drůbeže vyhynula. Obrna prasat působila značné škody a s ní také červenka.

Marie Mootzová při přednesu poezie na postupickém náměstí na oslavě osvobození.

Opožděné jarní práce, mnoho zničené úrody a jiné okolnosti spojené s válkou hrozí krizí v zásobování obyvatel. V nejkritičtější době zachraňuje situaci americká U.N.R.A., která dodává hlavně potraviny za přijatelné ceny. Škola, která byla po zimních prázdninách 1. března obsazena německými uprchlíky, zahájila vyučování 1. června. Po prázdninách se vyučovalo již normálně. Měšťanka z Neveklova se vrátila domů a s ní někteří učitelé. Měšťanská škola však v Postupicích již zůstala a pro nedostatek učeben bylo nutné střídavé vyučování. Svaz české mládeže byl založen 14. srpna a jeho předsedou se stal Josef Cacák. Pro neshody mezi mládeží ukončil brzy činnost.

Obecní zastupitelstvo zaniklo a jeho funkci převzal Místní národní výbor (MNV). Byl 12. května ustaven a skládal se z těchto našich spoluobčanů.

Stejskal Augustin, řídící učitel jako předseda, a členové pak Střelka Franta, Jankovský Jan, Matoušek Bohumil, Valdman Jan, Sysel Josef, Zeman Karel, Mračno Antonín, Müller Josef, Vyhnal Antonín, Valter Karel ml., Kuthan Antonín, Benák Josef, Opatrný Josef a Kovrzek Josef. Podle košického vládního programu jsou povoleny jen 4 strany, a to KSČ, Sociálně demokratická, Národně socialistická a Lidová. Komunistickou stranu v naší obci založili Havel, Čech, Kovrzek a Hrabě.

Teprve když se postavil do čela strany řídící učitel Jan Kopecký, byla komunistická strana konsolidována. Ustavení politických stran vedlo k rekonstrukci národního výboru. Bylo dohodnuto, že výbor bude složen na základě parity politických stran a přizvaných odborníků, a to po třech mandátech.

Komunisté vyslali Mračnu Antonína, Kovrzka Bedřicha a Hraběte. Sociální demokraté Matouška Bohumila, Řezníčka Františka a Vyhnala Antonína, Národní socialisté Vald-

mana Jana, Střelku Frantu a Sysla Josefa. Lidovci Kubáta Josefa, Pavláta Františka a Kuthana Antonína. Z řad odborníků přizváni Stejskal Augustin, Zelenka Václav a Zeman Karel. Předsedou zvolen Augustin Stejskal a tajemníkem se stal bývalý starosta Franta Střelka.

Nová reprezentace obce nemusela dlouho čekat na řešení problémů, z nichž mnohý byl z lidského hlediska neřešitelný, a když tak jen špatně.

Dejme slovo opět kronikáři:

„Jak jsem se již zmínil (dne 10. května) zákrokem ruského důstojníka bylo hlídce v lihovaru nařízeno vydat zásoby místnímu občanstvu, které je také rozebralo. Závist těch, kteří nebyli přítomni a nebo získali méně, vedla k množství anonymních udání na okresní národní výbor. Poněvadž udání se množila, nařídil okresní výbor prohlídky domů v obci. Způsob však jakým prohlídka byla provedena, byl neomluvitelně drastický a bezohledný. Dne 16. června o šesté hodině ranní přijela do obce nákladní auta s vojskem, policií a zástupci okresu. Vojsko obsadilo obec po všech cestách a hlídkovalo i v obci. Zástupci okresního národního výboru za asistence četnictva a tajné policie prováděli prohlídky všech domů a bytů v obci. Docházelo přirozeně k scénám. Nejtrapnější ovšem bylo, když bylo hlášeno, že kontrolní orgány ze zabavených věcí samy kradly. Zjištěno a zabaveno bylo po obci a okolí různých zásob velký nákladní automobil. Dohra celé aféry byla ta, že se občanstvo mezi sebou namnoze těžce znepráčetilo a že předseda M.N.V. požádal o zdravotní dovolenou“.

Projev ředitele školy Stejskala na oslavách osvobození.

Pro zlepšení obrazu naší obce, jak nám jej podal kronikář, je spravedlivé připomenout, že když národní výbor vyhlásil sbírku ve prospěch čsl. Červeného kříže a obětí pražského povstání, bylo během dvou týdnů vybráno 110 000 Kčs.

Dne 8. června zatčen lesmistr Josef Král, obviněný z udavačství Gestapu. Byl obviněn, že na základě jeho udání byl zatčen a zastřelen Zmek z Nové Vsi. Byl osvobozen lidovým soudem v Benešově.

Dne 8. září 1945 vyhořel v Chalupách dům čp. 101. Příčina požáru nebyla zjištěna.

Do pohraničí nuceně opuštěného německým obyvatelstvem se i z naší obce vydali hledat nový domov: Brodina František, Mytýska Karel, Čechová Marie, Mračno Antonín, Novák Josef, Řezníček František, Kodajek Michal, Kadlec, Vilímek, Mytýska Josef, Masojídek s rodinami a několik svobodných.

Postupice v době budování socializmu 1946–1959

1946

Po rezignaci předsedy MNV 7. prosince 1945 byl novým předsedou zvolen Josef Kubát z čp. 41, který funkci zastával do 4. července 1946, kdy v duchu Národní fronty došlo k obnovenému ustavení Místního národního výboru. Předsedou jednomyslně zvolen Karel Walter, úředník, náměstkem František Pavlát, rolník z čp. 33 a členy Josef Kubát, Jan Kopecký, řídicí učitel a Ladislav Kotek, odborný učitel. Po odchodu Kotka na nové působiště byl zvolen členem rady Bohumil Jiříčko, učitel.

Zařazení stavby nové školy do dvouletého plánu byla významným úspěchem výboru a tím i obce.

MNV na své schůzi 6. dubna 1946 rozhoduje, aby se obec sama stala stavebníkem nové školy a usnesl se na mimořádném rozpočtu 6 000 000 Kčs. Komise k tomu zřízená měla čtyři členy a to: Waltera, Matouška, Vlčka a Jiříčka. Projekt byl zadán ing. Olexovi z Prahy. Dále bylo rozhodnuto, aby škola byla postavena na parcele č. 858/1.

Sušárna u cesty do Moklin zbouraná v roce 1948.

Provedena byla oprava obecního domku čp. 125 a oprava rybníčku na malém náměstí. Sušárna (čp. 61) na cestě k Moklinám byla v žalostném stavu a uvažovalo se, že se rozbourá. Dále se MNV usnesl, že při parcelaci velkostatku veškerá půda a budovy, o které nebude zájem, převezme obec do svého majetku.

Živnostenské koncese byly uděleny: Jaroslavu Kuncovi elektrotechnická v čp. 111, Františku Khúnovi stavitelská v čp. 65 a Janu Valdmanovi osobní autodoprava v čp. 42.

Josef Franc zřídil novou benzinovou pumpu u silnice pod rybníčkem.

Jarní práce byly dobře a včas obstarány. Ale suché jaro ohrožovalo úrodu, kterou zachránil deštivý červen. Žně měly hladký průběh a obilí sypalo 25 – 30 q z hektaru, v té době výborný výsledek. Píce bylo nedostatek.

Veřejná knihovna měla v tomto roce 694 knih, byla umístěna v domku pana Koukala v čp. 85 a knihovnicí byla paní učitelka Janurová. Místní osvětová komise uspořádala ve dnech 4. a 5. května oslavy Pražského povstání.

První den byla u pomníku padlých v první světové válce na náměstí uspořádána tryzna za padlé za svobodu a průvod na Hromasovu skálu, kde byl zapálen oheň. Druhý den zasedal na náměstí MNV, kde byly vyhlášeny úkoly dvouletky, mezi nimi stavba nové měšťanské školy a parcelace velkostatku.

Bylo také jednomyslně schváleno udělení čestného občanství prezidentu - budovateli Edvardu Benešovi a zaslán mu telegram tohoto znění:

„Pane presidente!

Místní národní výbor v Postupicích na dnešní slavnostní schůzi usnává se jednomyslně poděkovat Vám za Vaše veliké osvobozovací dílo a přeje Vám mnoho zdaru a úspěchu pro Vaši další budovatelskou práci pro stát a národ. MNV pokládá si za čest udělit Vám čestné občanství zdejší obce, jako prvnímu občanu zdejšího městyse.“

Josef Kubát, starosta

Bylo též vzpomenuo obětí německé okupace, učitele Jana Adama, který zahynul na nucených pracích v Německu a Bohumila Daniela, umučeného v koncentračním táboře v Osvětimi.

V únoru vyhlásil zemský národní výbor konfiskaci majetku Terezie Mensdorffové, bývalé majitelky velkostatku Jemniště-Postupice. Řízení bylo pro špatný postup zastaveno a v srpnu vyhlášena konfiskace nová a to na majetek Oskara Daňka, který tento majetek získal od okupační moci jako náhradu za panství Tloskov, které se za války stalo součástí cvičiště zbraní SS. Dne 29. září zvolili si občané obce rolnickou komisi pro provádění konfiskace. Členové byli zvoleni: za rolníky Václav Říha, František Pavlát a Josef Kubát. Za zaměstnance velkostatku Antonín Vyhnal, šafář a Jaroslav Kunc, lihovarník. Za drobné uchazeče MUDr. Mrázek Josef, Lidmila Josef, Franc Josef a Valdman Jan.

Na schůzi bylo též usneseno, aby byl celý velkostatek rozparcelován. Pro neshody mezi zájemníky v tomto roce k parcelaci nedošlo. Provedeno ale bylo združstevnění lihovaru. Členy družstva se stali zemědělci všech okolních obcí. Kampaň provedlo již nové družstvo a lihovar byl vybaven novým zařízením.

„Vázané hospodářství pro nedostatek všeho nadále trvá a podporuje šmelinaření. Mezinárodní pomoc válkou postiženým zemím americká U.N.R.A. velmi pomáhá a její zboží je výborné jakosti. V zemědělství je citelný nedostatek pracovních sil hlavně z důvodu odchodu lidí do

pohraničí. Jen z naší obce odešlo do pohraničí 17 rodin.“

Proto byli v létě povinně nasazeni na práce v zemědělství osmnáctiletí na dobu tří měsíců.

Vyučování měšťanské a obecní školy v jedné budově je možno pouze při střídavém vyučování. Ředitelna měšťanky byla umístěna pro nedostatek místa v domě čp. 8. Též nedostatek vyučujících byl řešen povoláním penzionovaných učitelů Dvořáka, Potůčka a Maršíčka.

Tohoto roku byla také zřízena mateřská školka a umístěna do čp. 81. Biograf, který byl dosud v majetku Sokola, byl zestátněn. 28. října uspořádal místní Sokol divadelní představení „Rukopis času“.

O žních byl zřízen žňový útulek pro děti, aby se ulehčilo matkám při polních pracích. Chodilo tam však více dětí z nezemědělských rodin.

Byla také ustavena lidová myslivecká společnost z místních nimrodů a ta si pronajala místní společenskou honitbu.

Ve volbách do parlamentu zvítězila lidová strana se 119 hlasy, následovala strana národně socialistická se 114 hlasy následovaná komunisty s 90 a sociálními demokraty s 80 hlasy. Jeden lístek byl bílý a jeden neplatný.

Za Lidovou stranu v národním výboru zasedli: Josef Kubát, František Pavlát, Antonín Kuthan, František Čadek a Josef Pokorný.

Za komunisty: Jan Kopecký, Jindřich Handške a Antonín Zikmund.

Za národní socialisty: MUDr. Josef Mrázek, Josef Sysel, Karel Walter a Josef Vlček.

Za sociální demokraty: Bohumil Matoušek, Ladislav Kotek a Jaroslav Kunc.

Do rady zvoleni: František Pavlát, Josef Kubát, Jan Kopecký a Ladislav Kotek.

1947

Místní národní výbor (MNV) se v roce 1947 usnesl, že požádá o půjčku 2 000 000 Kčs u Zemské banky na stavbu měšťanské školy. Přiznal osadníkům v Chalupách příspěvek

132 000 Kčs na připojení k elektrické síti městečka. Obecní sušárna byla určena k demolici s tím, že materiálu bude použito při stavbě školy. Bylo také rozhodnuto zakoupit veřejný rozhlas z důvodů lepší informovanosti občanů. Také bylo rozhodnuto zahájit přípravné práce na zřízení obecního vodovodu.

MNV odmítl návrh okresního výboru na udělení pamětního odznaku některým občanům, neboť „*neví nic o jejich hrdinství v odboji. Navrhuje však na pamětní odznak národního odboje „in memoriam“ Bohumila Daniela*“.

Bývalá majitelka velkostatku paní Terezie Mensdorffová žádala MNV o prohlášení, že nemá námitek proti restituci a dala příslib, že nebude již trvat na vrácení zemědělské půdy, v mezidobí již přidělené, kromě 30 – 50 ha, které podle zákona může mít v držení. MNV takové prohlášení odmítl vydat.

Koncese hokynářská udělena Antonínu Červenkovi a koncese kapelnická Antonínu Straňákovi, který se v roce 1946 vrátil po dlouhých letech z ciziny. Koncesi neužil, neboť na konci roku onemocněl a skončil v ústavu.

František Soukup koupil čp. 59 od paní Kneidlové a Ladislav Jarolímek opustil nadobro domek čp. 25, který zůstal opuštěn a nadále chátral.

Suché jaro zapříčinilo nedostatek píce a úroda byla pro pokračující sucho též velmi špatná. Ovoce bylo málo, stejně tak brambor.

Parcelace pozemků byla provázena neustálými neshodami. Zájemci chtěli více než nabízených 10 arů. Přitom by všichni mohli být uspokojeni, neboť pozemků a jejich výměry bylo dost. Když paní Mensdorffová podala žádost o restituci majetku, začaly se mezi uchazeči šířit poplašné zprávy, že k parcelaci nedojde. Konají se protestní schůze. Jiní zase podpisují prohlášení, že se paní Mensdorffová chovala za okupace dobře a že nemají námitky proti restituci majetku.

Potraviny bylo nutno pro neúrodu opět začít od podzimu regulovat přiděly. Uhlí bylo

na přiděl šest metrických centů pro jednu domácnost za rok. Pro nedostatek brambor nepálily lihovary líh.

Škola při jednání o újezd měšťanské školy se ocitá ve sporu s Chotýšany, které si nepřejí přiškolení k Postupicům pro neschůdnost cesty podle lesa Dubiny.

„*Biograf má*“, jak píše kronikář obce, „*velmi slabé návštěvy. Převážně jsou promítány ruské filmy a naše občanstvo nemůže k nim stále najít kladný postoj. Je těžko posoudit, v čem spatřovati tento tak silně se projevující nezájem. Pokud jsou promítány české filmy, jsou návštěvy velmi dobré*“.

Na podzim, jako by chtěl upozornit na budoucnost, se zřítíl z věže, která byla značně zchátralá, dvouramenný kříž. Šindelová krytina byla úplně děravá.

1948

Po vítězství komunistů v únoru jsou ve všech obcích ustaveny Místní akční výbory, které zahájily očistu veřejného života od „reakčních živlů“. Předsedou akčního výboru v Postupicích se stává Jan Kopecký. Z MNV bylo odvoláno šest v řádných volbách zvolených členů a to: Josef Kubát, Josef Pokorný, František Čadek, Antonín Kuthan, Josef Sysel a Ladislav Kotek. Byli nahrazeni: Josefem Rálkem, Františkem Veselým, Antonínem Vyhnalem, Karlem Šebou, Josefem Červenkou a Jindřichem Chudlášským.

Domek čp. 61 „Sušárna“ byl rozbořen a materiál byl dán do základů nové školy. Dne 29. dubna byl uveden do provozu veřejný rozhlas, jenž se ihned osvědčil při předávání příkazů, zákazů, výzev, upozornění a doporučení občanům.

Mechanizace v zemědělství rychle pokračovala. Již dva rolníci, Josef Kubát z čp. 41 a Jiří Bucek z čp. 20 vlastnili traktory.

Rolníci si zvykají mlátit obilí přímo z polí. Úroda tohoto roku byla dobrá. Brambor dokonce mimořádně dobrá. Ovoce se urodilo dost a švestky lámaly větve. V květnu byla záplava chroustů a školní děti je pilně sbíraly.

Dodávková povinnost byla splněna na 92%.

Práce na nové škole byla započata na jaře 1948. Výkopy základů byly provedeny brigádně. MNV vyhlásil pracovní povinnost 50 hodin na stavbu školy pro všechny muže od 18 do 55 let. Za nesplnění byla pokuta 500 Kč. Kámen byl lámán na Hromasově skále, cihly dováženy z Mladé Vožice. Do zimy bylo postaveno přízemí levého křídla budovy a pravé křídlo s tělocvičnou bylo dáno pod střechu. Spor o zapojení Chotýšan do újezdu postupické měšťanské školy trval. Všesokolského sletu v Praze se účastnilo šest žen, tři muži, čtyři dorostenky a šest žákyň. V prosinci došlo ke sloučení sportovního klubu s tělocvičnou jednotou Sokol.

V březnu byl založen pěvecký a hudební kroužek zásluhou učitele Bohumila Jiříčky. První vystoupení měl v květnu při oslavách prezidenta Edvarda Beneše. Památkový úřad provedl na věži kostela sv. Martina novou krytinu a to tak, že šindele vyměnil za prejzy. Původní kříž byl umístěn na vrchol bání. Dne 22. září 1948 v kostele uděloval svátost biřmování pražský arcibiskup Josef Beran.

Volby do parlamentu konané 30. května nabídky jednu kandidátku, takže volby ztratily smysl. Přesto možnost vhodit do urny bílý lístek jako projev nesouhlasu dal alespoň nějakou možnost volby (k volbám nebyly připuštěny pravicové strany a jejich příznivcům byla dána možnost vyjádřit nesouhlas s jednotnou kandidátkou vhozením „bílého lístku“). Odevzdáno bylo ve prospěch jednotné kandidátky národní fronty 246 hlasů, 117 bílých (prázdných) lístků a 17 lístků bylo neplatných.

V srpnu byl znárodněn mlýn Františka Koláře. Dům čp. 46 Josefa Pokorného byl zvýšen o patro.

Zima byla mírná. Jaro suché, ale 20. dubna

Hostinec Na Podlesí v padesátých letech 20. století.

přišla se průtrž mračen spojená s krupobitím. Květen byl teplý beze srážek. V červnu začalo období dešťů a skončilo v půli července. Potom parna do 19. srpna. Krásný podzim trval do půli října. Potom nastalo sychravé a deštivé počasí až do konce roku.

1949

Od 1. ledna 1949 začalo platit krajské zřízení a zdejší obec patřila do pražského kraje. Do rady MNV za odstupujícího těžce nemocného Jana Maršíčka byl zvolen Josef Rálek. Funkcí referenta mléčných výkazů byl pověřen Josef Lidmila, poštovní. V červenci zemřel ponocný Adolf Fryš a novým ponocným byl zvolen Eduard Štěpánek.

Od 1. do 10. ledna byly uzavřeny obchody a prováděn podrobný soupis zásob. V Postupicích provedli revizi soupisu dělníci z JAWY v Brodčích. Zásoby byly zdaněny. Důsledkem bylo zdražení. Nejvíce u oděvů a obuvi, které byly dány na volný trh. Na šatenky je toto zboží levnější, ale živnostníci, obchodníci, řemeslníci a rolníci, kteří měli více než 15 ha, nebo neplnili dodávky, šatenky nedostali.

Ceny na volném trhu: máslo 400 Kčs/kg, káva 1 500 Kčs/kg, cukr 250 Kčs/kg, mléko 10 Kčs/litr a jedno vejce 6 Kčs/kus.

Obecná škola přeměněna na školu 1. stupně (národní), měšťanská škola na školu 2. stupně (střední).

Práce na nové škole pokračovaly od května 1949. Nedostatek dělníků a materiálu výstavbu zpožďoval. Do zimy se podařilo dostat školu pod střechu. Mateřská školka sídlila v budově lesní správy a navštěvovalo ji 22 dětí.

Základní odborná škola zemědělská vyučovala ve třech ročnících každý čtvrtek po celý rok. Školu navštěvovalo 56 žáků a vyučovali na ní učitelé místních škol.

Nákladem obce byla vydlážděna kostkami cesta přes náměstí od školy vzhůru a mezi usedlostmi čp. 45 a čp. 44.

Podle cesty byla položena kanalizace, která byla vybudována i po západní straně náměstí s vyústěním do rybníčku na malém náměstí. Tím bylo konečně odstraněno vytékání močůvky na náměstí. Na provedení těchto prací MNV vyhlásil pracovní povinnost pro muže ve věku od 18 do 55 let.

Povinné dodávky pro naši obec na rok 1949 byly:

460 q žita, 85 q pšenice, 124 q ječmene, 180 q ovsy, 6 q olejnin, 1 000 q brambor, maso hovězí 20 980 kg, vepřové 11 350 kg, mléka 87 000 l a vajec 92 126 kusů.

Rolníkům chyběly námezdní síly, protože byly přesunuty do státních statků, kde se nedostatek pracovníků nahrazoval brigádami. Zdejší rolníci se stavěli odmítavě ke každému pokusu o združstevňování.

V dubnu byly rozděleny mezi uchazeče stavební parcely. Mnozí začali na nich vysazovat ovocné stromky a někteří je oplotili.

Na jaře bylo příznivé počasí. „*Studený máj, v stodole ráj*“ připomíná kronikář staré přísloví, které se v tomto roce potvrdilo. Úroda byla dobrá. Žně se pro deště protáhly do konce srpna. Brambor dost ale drobnějších. Také ovoce bylo mimo švestek hojnost.

V obci se narodily tři děti a zemřelo šest osob. Konaly se dvě svatby.

Ve zdejší obci existovala jen komunistická strana, která měla kolem 100 členů a byla vedoucí politickou silou.

Domek čp. 133, majetek „Ochrany matek a kojenců“, byl dán do majetku obce. Dům čp. 76 v Hůře (býv. majetek Němce Bluncka) byl Fondem národního majetku prodán Josefu Cíglerovi. Zámecká budova na Podlesí čp. 103 nebyla zatím přidělena. Měla o ni zájem obec pro zřízení bytového domu.

Soukromníci se bránili socializaci, pouze obchodník Ludvík Mootz prodal 18. července obchod „Jednotě“ a v prodejně zůstal vedoucím. Mlýn o rok dříve znárodněný a převedený do národního podniku Středočeské mlýny byl v červenci vyřazen z provozu a bylo zde zřízeno skladiště pro kukuřici.

1950

Od 1. ledna 1950 bylo zavedeno nové rodinné právo a právo matriční. Sňatky uzavírat a matriky vést začaly národní výbory. Obec proto zřídila oddací síň v domě čp. 128 (dnešní pošta). Matričním obvodem patřily do Postupic ještě obce Jemniště, Čelivo a Milovanice. Matrikářem byl jmenován penzionovaný člen SNB Josef Škramlík a farní úřad mu předal vedení matrik.

Volby do MNV se konaly 25. května za účasti 46 voličů, kteří zvolili 24 členů MNV. Na návrh akčního výboru Národní fronty se předsedou stal Karel Walter a místopředsedou František Pavlát. Během roku 1950 se pracovalo na úpravě náměstí. Obec se hlavně zaměřila na stavbu nové školy. Snaha po socializaci venkova narážela na tuhý odpor ze strany zemědělců. V březnu vykoupila Státní traktorová stanice (STS) od místního rolníka Josefa Kubáta traktor „Zetor“ a od společníků Františka Pavláta a Jaroslava Bucka samovaz. STS v Konopišti zřídila v dubnu 1950 pobočný provoz v Milovanicích, který tam působil až do skončení podzimních prací. V obci bylo v té době chováno 125 kusů dojníc. Senoseč byla špatná vlivem sucha. Žně začaly v polovině července a za 14 dní bylo obilí v panáčích a svezeno bylo do 17. srpna. Výnosy obilovin byly průměrné, brambor a řepy se uro-

Rybník Papírník s plovárnou.

dilo dostatek. Obec vysázela 3 ha pole u Remízu. Bylo vysazeno 3 000 kusů různých listnáčů, 50 kg žaludů a vysety 2 kg semena borovice. Výsadbu provedlo žactvo škol.

O prázdninách 17 dětí s učitelem Šípem jelo na chmelovou brigádu do obce Kolečovice. Na podzim hrálo v sokolovně oblastní divadlo z Benešova hru „Než lípy pokvetou“ a 1. prosince 1950 hru J. K. Tyla „Tvrdohlavá žena“.

Pokračovala socializace soukromého sektoru. Z řeznictví pana Hrabánka se stala „Masna“ a z hostince pana Zemana, cukrářství pana Nepraše, pekařství pana Matouška a pana Žízaly se stala „Jednota“. Koncem května byla zrušena provozovna pekařství v čp. 43 u Matoušků.

MUDr. Patera z Prahy si postavil na parcele „Pod Kolnou“ dřevěnou chatu. V sousedství si postavili chatu spolumajitelé Dittrich a Kolář. Dům čp. 79 byl Josefem Kulišem prodán železničáři Josefu Sladkovskému.

Tohoto roku se narodilo pět dětí a zemřelo pět spoluobčanů. Sňatky byly dva, ale novomanželé se v obci neusadili.

Přistěhovali se Sergej Čerkasov, zaměstnanec státních lesů, Ludvík Košumberský, učitel, Josef Jirásek, poštovník, Josef Pešek, železničář a členové SNB Bervida a Forman.

Obec měla 586 obyvatel, z toho ve věku do 6 let 80 osob, od 6 do 12 let 53 osob, od 12 do 20 let také 53 osob a osob starších 20 let bylo 400.

Velitelem stanice SNB se stal Antonín Bervida, poštovníkem se stal po odchodu Josefa Lidmily do Benešova Josef Jirásek.

Starší z nás si jistě vzpomenou na padesátá léta 20. století, kdy se po našich lesích pohyboval jistý Slepíčka. Po roce 1989 jsme se mohli z tisku dovědět (Jiskra, ročník 33, č. 22, str. 3), co se vlastně tehdy asi stalo.

„V roce 1950 utekl z vojny syn hospodského z Jankovské Lhoty Slepíčka. V témž roce údajně zastřelil tajemníka ONV Burdu z Kamberka (Zlaté Hory). Slepíčka nebyl dopaden, ale po tomto činu se rozpoutal rudý teror.“

Před soud bylo postaveno 120 lidí. Tresty od 18 měsíců do 24 let. Pan Jaroš, majitel zvěstovského zámku, byl odsouzen k trestu smrti. Při výsleších

nepřežil mučení pan Hons. Votický zámeček se proměnil ve věznici StB a později zde zasedal soud.

Zběh Slepíčka se objevuje opět v roce 1957, kdy střelí na tajemníka MNV na Sedlčansku. Tajemník se brání a Slepíčku smrtelně raní. Otec Slepíčky syna identifikuje, ale po čase prohlásí, že to jeho syn nebyl. Chtěl mít od StB pokoj.“

Zima byla skoro beze sněhu. Suché jaro trvalo až do května, kdy pořádně zapršelo. Jinak květen i červen byl suchý a parný a stejně tak i podzim. Na konci října napadl první sníh a vydržel celý týden. Vánoce byly „na blátě“.

1951

V únoru 1951 byly dokončeny vnitřní práce na nové škole. Žádost o povolení dostavby domku pro ředitele (dnešní čp. 147) nebyla kladně vyřízena. Mezi domky pana Papeže čp. 136 a pana Dvořáka čp. 134 byla zřízena rozšířená dlážděná cesta k nové škole. V červnu byla provedena rekonstrukce elektrického vedení. Ocelový drát nahradil měděný a dřevěné sloupy byly nahrazeny betonovými. Obecní domek čp. 90 se nacházel v žalostném stavu a bylo jednáno o jeho odprodeji.

V akčním výboru Národní fronty došlo ke změně. Úřadující místopředseda B. Matoušek odmítl ze zdravotních důvodů dále vykonávat funkci a místo něho byl zvolen ředitel střední školy B. Jiříčko.

Snahy o kolektivizaci zemědělství skončily tohoto roku opět bez úspěchu. Soukromý traktor značky „Svoboda 12“ byl dosavadnímu majiteli Jiřímu Buckovi z čp. 20 odebrán a tím byly místní žňové prostředky oslabeny. Na schůzi 10. července, která měla bouřlivý průběh, byla kolektivní práce o žních zemědělci zásadně odmítána. Zemědělci si stojí za tím, že termíny splní, když je nebude zdržovat počasí a nejisté dodávky elektrické energie. Rozpis na jednotlivé zemědělce byl proveden „třídně“, a to proto „*aby vesničtí boháči museli vše odevzdat, co bylo nad jejich vlastní potřebu a nemohli spekulovat a pletichami mařit*

vývoj vesnice k socializaci a rovněž nemohli rušivě zasahovat do zásobování“.

Rolníci byli zařazeni do jednotlivých skupin podle výměry, kterou obhospodařují.

skupiny	počet rolníků
1. skupina 15 – 20 ha	2
2. skupina 10 – 15 ha	8
3. skupina 5 – 10 ha	20
4. skupina 2 – 5 ha	19
5. skupina do 2 ha	20

Z tohoto přehledu je vidět, jak málo rolnických rodin mělo výměru polí tak velkou, aby je mohla uživit bez další doplňkové výdělečné činnosti. A to se asi 17 rodin odstěhovalo do pohraničí. Jinak by byl počet rolníků v 5. skupině ještě větší. V této skladbě vlastnictví půdy se Postupice výrazně lišily od okolních obcí, kde výrazně převažovali rolníci, kteří měli zemědělskou činnost jako jediný zdroj obživy.

Úroda byla tohoto roku velmi dobrá jak obilí, tak píce i okopanin. Jen ovoce bylo málo. Obecní lesy byly spravovány Ředitelstvím Státních lesů ve Vlašimi, polesí Postupice, nadlesním Václavem Haškem. Byl vysázen les na „Americe“ a pod „Kulišovou strání“.

Nová škola byla otevřena slavností dne 28. března 1951. Po vystěhování školy ze staré budovy byla v přízemí umístěna mateřská škola a veřejná knihovna. Mateřská škola byla v červnu uzavřena rozhodnutím Krajského národního výboru z důvodu, že do ní dochází jen málo dětí zaměstnaných matek.

Základní odborná škola rolnická, která v obci působila od roku 1922, byla výnosem Krajského národního výboru 1. března 1951 zrušena a školní obvod připojen k benešovskému.

Na začátku prázdnin 3. července sehrálo v sokolovně oblastní divadlo v Benešově hru W. Shakespeara „Zkrocení zlé ženy“.

Místní KSC na své výroční schůzi zvolila

nové předsednictvo. Předsedou zvolen Josef Benák, sběrač kůží, místopředsedou Josef Vondráček, traktorista lesní správy a jednatelem Antonín Jirásek, poštovník.

Závazek, který si strana v naší obci dala, že založí v tomto roce alespoň přípravný výbor JZD, se nepodařilo splnit.

Soukromníky zůstali pouze zámečník Antonín Kunc a vedoucí kovárny vdovským právem Anna Jišová. Do Hertingova domu čp. 120 byl nastěhován důstojník a Sergej Čerkasov byl přestěhován do Papežovy vily čp. 116. Do domu pana Kučery čp. 62 byl nastěhován poštovník Antonín Jirásek. Když se školník Handške odstěhoval z čp. 83 do bytu v nové škole, vrátil se z pohraničí František Brodina. Nová škola dostala čp. 153.

V květnu začala na místní trati doprava motorovými vlaky. Autobus na lince Mladá Vožice – Praha jezdil ráno do Prahy o 7. hodině a z Prahy přijížděl o 17. hodině.

Místní lékař MUDr. Mrázek se stal ředitelem Okresního ústavu národního zdraví (OÚNZ) v Benešově a zdejší lékařskou službu začal zajišťovat MUDr. Karel Štern z Benešova.

Koncem dubna byla zrušena pekárna u Žížalů v čp. 7, kde se pekli chléb pro místní potřebu, a chléb se začal dovážet z Teplýšovic. Docházelo k obtížím v zásobování chlebem a stížnostem na kvalitu. Zanikl obchod pana France a jeho skladiště začalo využívat Okresní hospodářské družstvo v Benešově.

Dne 13. srpna byla zrušena místní stanice SNB a byl zřízen toliko okrsek pro Postupice, Milovanice, Čelivo, Jemniště a Roubíčkovu Lhotu. Okrskářem byl jmenován vrchní strážmistr Antonín Bervida.

Po parných dnech se přihnala 4. srpna ve 4 hodiny odpoledne prudká bouře. Liják a víchra trval celou hodinu a způsobil mnoho škod. Ovocné stromy byly rozlámány a ovoce otlučeno. Věkovité stromy u silnice k nádraží polámány a některé vyvráceny. Telefonní i elektrické vedení bylo na mnoha místech strženo. Silnice a cesty vymlety. Panáci na

polích rozmetáni. Také mnohá stavení měla poškozenou krytinu. Na budově nové školy nad tělocvičnou byla část krytiny větrem vytrhána. Lipová alej u zámku v Jemništích byla také velmi poškozena.

V noci 17. srpna byl František Krejčí z čp. 100, ještě s několika mladíky z Chotýšan, při jízdě na motocyklech u Jemnišť vyzváni k zastavení. Po neuposlechnutí bylo po nich stříleno a byli těžce zraněni.

Mrazy toho roku povolily 6. ledna a deštivé a sychravé počasí trvalo až do konce března. V dubnu začala tepla a sucha. Až 27. dubna přišel déšť a přšelo až do 20. května. Červen teplý a deštivý. Celý červenec a až do poloviny září bylo horko a sucho. Podzim byl větrný, beze srážek a potom mírná zima až do konce roku.

1952

Na konferenci lidosprávy převzal MNV závazek, že do konce roku 1952 ustaví JZD, nebo alespoň přípravný výbor. Závazek se nepodařilo splnit. Funkcí předsedy MNV byl pověřen od 1. září Jan Kopecký, ředitel národní školy. Do akčního výboru Národní fronty byli povoláni předseda KSČ Antonín Jirásek, Josef Fulín, František Fojtů, Josef Benák jako předseda ČSM a za KSČ Antonín Boháček.

Neobdělané půdy bylo kolem 20 ha. Pole Seník bylo v držbě obce a ta jej za pomoci STS obdělávala, ale se značnými náklady. Tato neobdělaná půda zvyšuje dodávkovou povinnost zemědělců a byla radou MNV přidělena do obhospodařování jednotlivým rolníkům.

Žňová komise vytvořila komisi agitační, která měla za úkol agitovat mezi zemědělci pro společné žně a pro noční výmlat. Dále byla vytvořena komise pracovní, která pomocí místního rozhlasu, tabule cti, bleskovek a filmu, měla připravovat půdu pro skupinovou práci, vyvolávat soutěživost mezi jednotlivými skupinami a budovat tak základy JZD.

Zemědělci provedli žně a výmlat samostatně

a včas. Osvětová beseda každé ráno o půl sedmé vysílala místním rozhlasem žňové půlhodinky za včasnou sklizeň a výmlat. Škoda, že přerušované dodávky elektrického proudu brzdily úsilí rolníků, a tak vysílání místního rozhlasu vypadalo spíše směšně. Dne 28. srpna zjišťovali členové Lidových milic u místních zemědělců v jaké míře plní dodávky. Senoseč byla opožděna, ale sena bylo dost. Otavy uschly. Obilí se urodilo velmi málo, stejně jako brambor, kterých se urodilo tak málo, že to nikdo nepamatoval. Zemědělci byli nuceni přes nedostatek píce na zimu nezmenšovat stavy dobytka. Ti, kdo nesplnili dodávky státu, nesměli si zabít vlastní prase a udělat zabijačku.

Rybníky převzala státní správa. Odlov rybníků, který se do té doby byl jednou za tři roky, se prováděl každý rok. Při suchém počasí ale trvalo dlouho, než se rybníky opět naplnily. Odlovy se těšily velké pozornosti, ale „hoří“, které dávalo možnost dolovu a paběrkování drobných plevelných ryb, přestalo být trpěno. Pokud si pamatují, tak toto nebylo stejně dodržováno a sám si vzpomínám, jak jsme nosili domů kbelíky rybek.

Dne 1. března byl znárodněn hostinec Čeňka Hrabánka čp. 13. Soukromé zůstaly jen hostince v čp. 42 a na Podlesí.

Osvětová beseda vedená ředitelem Jiříčkem a učitelkou Danielovou každou neděli vysílala místním rozhlasem různé kulturní projevy a proslovy. V době žní to byly ranní žňové půlhodinky. Kromě toho byly vydávány v době žní tak zvané „bleskovky“, jež formou plakátu upozorňovaly na neplniče, nedostatky a závady v plnění plánu.

V květnu byl ustaven kroužek Svazu pro spolupráci s armádou (Svazarm), který pořádal cvičení každou neděli dopoledne na hřišti u sokolovny. Pro špatnou účast se cvičení nakonec přestala konat. Svaz československo-sovětského přátelství (SČSP) pořádal lidový kurz ruštiny, který pro malou účast nebyl dokončen. Od počátku školního roku

1952/53 se stalo vyučování náboženství nepovinným předmětem. Účast žactva se ale nezměnila.

V tomto roce se narodily pouze tři děti. Zemřelo šest osob a byly uzavřeny čtyři sňatky. V únoru byly ukradeny z pokladny školní kuchyně hotové peníze v částce 6 000 Kčs. V rybníčku na malém náměstí utonul 24. října tříletý chlapec Zdeněček Šindelář a druhý den byl při přechodu železničního mostu u Lhotky zachycen a usmrčen motorovým vlakem listonoš Antonín Zikmund, když se vracel z obchůzky.

Leden byl aprílový, únor pod sněhem. V půli března se oteplilo a deštivé počasí vydrželo do poloviny dubna. Potom bylo teplo a sucho až do 20. května, kdy napadl sníh a ráno bylo -3°C . Mráz spálil plůdky ovoce a přes dobrý odkvět ho bylo málo. Studené a deštivé počasí panovalo do konce června. Potom bylo horko až 38°C a sucho. Podzim byl chladný a deštivý. Začátkem prosince uhodily holomrazy a sníh napadl až 5. prosince.

1953

V radě MNV došlo ke změnám. Odešli Josef Hradec a Josef Opatrný. Přišli Antonín Jirásek a František Nepraš. Místní hřbitov byl odebrán církvi a odevzdán do péče MNV. Správcem jmenován hrobník Javůrek. Ve složení akčního výboru Národní fronty též nastaly změny. Za Československý červený kříž nastoupila M. Hašková, za KSČ Antonín Jirásek, za ČSM Jaroslav Zvíhal a za „Jednotu“ Karel Košata. Předsedou KSČ v obci byl zvolen František Tůma.

Od 1. ledna došlo k úpravě daní. Soukromému sektoru byly daně zvýšeny a byla zavedena dosti vysoká daň zemědělská, která byla kulakům ještě zvýšena o 30%.

Rovněž od 1. ledna zřízeno na místo Kampeličky jednatelství Státní spořitelny.

Dne 1. června byla provedena měnová reforma. Občanům, kteří nepoužívají námezdné práce (nemají zaměstnance), bylo měněno 5:1

do částky 300 nových Kčs. Ostatním – živnostníkům a kulakům se měnilo 50:1. Mzdy, služné a penze se počaly vyplácet v poměru 5:1. Výměna probíhala 1. – 3. června ve dne v noci za asistence vojáků.

Ceny po měnové reformě:

1 kg chleba	2,80 Kčs
1 kg mouky	6,- Kčs
1 kg cukru	14,- Kčs
1 kg salámu	32,- Kčs
1 kg sádla	36,- Kčs
1 kg vuřtů	23,- Kčs
1 kg másla	44,- Kčs
1 kg kávy	300,- Kčs
litr mléka	2,- Kčs
litr piva	1,40 Kčs

Opět bylo usilováno o založení JZD, ale místní zemědělci kladli tvrdý odpor. Rada Okresního národního výboru označila Josefa Kubáta z čp. 41 a Jiřího Bucka z čp. 20 za vesnické boháče – kulaky. Půda, která byla přidělena na poli Seník, nebyla nikým mimo Josefa Benáka obdělána a pole zarůstalo plevelem. Byla stanovena dodávka 100 vajec a 20 kg masa majitelům zahrad s výměrou nad 10 arů. Tato akce udělala mnoho zlé krve u drobných chovatelů a v mase nebyla většinou splněna.

Dodávky byly splněny u pšenice na 62%, u žita na 70%, u ječmene na 68%, u ovsa na 37% a u brambor na 68%. Ovoce byla veliká úroda, která lámala větve stromů. Dne 19. července spadla střecha kolny, následkem shnilých krovů. Vedoucím prodejny Jednoty se stal Karel Hýna.

Oblastní divadlo z Benešova sehrálo v sokolovně dne 2. ledna Zeyerova „Radúze a Mahulenu“ a 22. dubna Jiráskova „Pana Johanna“.

V tomto roce byly četné krádeže. V lednu bylo panu Jaroslavu Buckovi z čp. 44 ukradeno 20 slepic. Na podzim dvakrát vykradena chata Dr. Patery a pana Koláře z Prahy. Dne

30. října ukradena z výkupního skladu u nádraží nedobytná pokladna, ale druhý den byla nalezena neotevřená v polích u Dubin.

V lednu napadlo mnoho sněhu, který roztál do 20. února. Od 12. března bylo teplé a suché počasí. Dne 10. května napadlo 20 cm sněhu, který ale hned roztál. Po 17. květnu horka až 28°. Červen byl teplý a deštivý, červenec a srpen velmi parný a podzim suchý. V říjnu spadlo pouze 18 mm srážek. Zima byla do konce roku mírná.

1954

Dne 16. května se konaly volby do národních výborů. Při účasti 392 voličů jich bylo pro jedinou kandidátku Národní fronty 270. Proti 122. Do Krajského národního výboru z 392 voličů pro 247 a proti 145. Na ustavující schůzi nového MNV dne 25. května byl předsedou zvolen František Fojtů.

Místní akční výbor Národní fronty vypustil ze svého názvu slovo „akční“. Předsedou byl Jan Kopecký a členy předsedové složek Národní fronty. Jako noví členové přibyli Jaroslav Kuneš za myslivce a Jarmila Danielová za výbor žen. Výbor žen se dlouho nedařilo ustavit pro nezáměr ze strany obyvatelek. Svaz mládeže (ČSM) získal novou klubovnu v domě čp. 85. Nově zvolený výbor přes snahu a podporu strany a předsedy MNV činnost nerozvinul a svaz nepracoval.

Lékařská služba byla zajišťována dojížděním MUDr. Hlavatého z Ostředka čtyřikrát v týdnu. Nové zdravotní středisko v čp. 143 bylo upraveno do října, kdy byla ordinace přestěhována z domu Dr. Mrázka (čp. 80).

Socializace venkova si pro odpor zemědělců dosud nenašla cestu do naší obce. Nejlépe se dařilo malým zemědělcům, kteří byli ještě námezdně činní. Děti rolníků raději vyhledávaly zaměstnání ve výrobě. Jen málo jich zůstávalo doma. Z řemesel se drželo zámečnictví Antonína Kunce, kovářství Anny Jíšové, kolářství Františka Švejdy, sedlářství Rudolfa Papeže, truhlářství a pohřebnictví Františka

Čadka, elektrotechnický závod Jaroslava Kunce a holičství Václava Zelenky a Antonína Žížaly. Výčepní koncese drželi Božena Skočdoplová Na Podlesí a Jan Valdman v čp. 42. Živnosti krejčovské odhlásili tohoto roku František Krejčí z čp. 100 a František Soukup z čp. 3.

Na parcelách za sokolovnou si postavili chatu Růžena Bucková, rodačka z čp. 44, a za bývalou panskou kolnou Václav Ditrich z Prahy.

Jarní práce se pro nepřízeň protáhly. Sena byla špatná a bylo ho málo. Obilí se urodilo prostředně, zato brambor bylo dost. Řepa cukrová byla špatná, což ve zdejších přírodních podmínkách nebylo ani nic divného. Nedostatek píce ohrožoval stavy dobytka. Dodávky byly splněny na 78%. Panoval velký nedostatek umělých hnojiv. Lidová myslivecké společnost vysadila 4 000 sazenic na stráň nad Dolejším rybníkem.

Lihovar v roce 1954 nepálil a vykoupené brambory odvážel jiným podnikům.

V obci se narodilo pět dětí a zemřelo pět osob. Sňatky byly dva, ale obě nevěsty se prodaly za humna.

V noci 27. února o 11. hodině v domě Josefa Červenky v Hůře (čp. 54) vypukl požár. Včasnou pomocí, neboť v sokolovně byla taneční zábava a lidé odtud přiběhli k záchranným pracím, se podařilo zachránit zařízení a dobytek. Budova však lehla popelem celá. Příslušník čsl. armády, místní rodák MVDr. Josef Bucek, plukovník veterinární služby, byl dne 6. května pohřben na postupickém hřbitově s vojenskými poctami. Zemřel náhle ve věku 50 roků.

Tento rok často pršelo, celkem spadlo 667 mm srážek. Neobvyklým jevem byla vichřice, která se přihnala 23. prosince odpoledne s bouřkou.

1955

Konečně se v tomto roce podařilo přidělit ladem ležící půdu. Pole „Seník“ a „Na Hlince“

Pionýrský tábor Na Podlesí.

převzal státní statek v Roubíčkově Lhotě a ostatní pole převzali ze zákona rolníci a bezzemci s výsadou, že z nich po tři roky nemusí odevzdávat dodávky. Venkovská školní mládež byla převážnou měrou ponechávána na usedlostech rodičů, aby tak zlepšila zaměstnanost v dosud opomíjeném zemědělství. Tato opatření jako by vracela dobu tuhého feudalizmu. Nutit děti poddaných, aby musely zůstat na gruntu zrušil císař Josef II. Bezzemci, kteří dostali přidělem ladem ležící půdu byli postaveni před těžký úkol jak obdělávat půdu, když to nikdy nedělali a neměli náradí, stroje a zkušenosti. Museli se proto doprošovat sousedů, kteří byli rolníky, jak mi o tom vyprávěl pan Opatrný z čp. 122, který byl jedním z těch „obdarovaných“. Za účelem socializace vesnice prováděl v červnu a červenci Okresní národní výbor svými zaměstnanci přesvědčovací kampaň mezi místními zemědělci, ale opět bezvýsledně. Zemědělci ignorovali veřejné schůze z obav před nábořem do družstva. Přes tyto potíže se urodilo hodně obilí. V červenci pršelo 17 dní a spadlo 158 mm srážek. V srpnu také 17 dní, při nichž spadlo 80 mm srážek. Proto žně trvaly od 10. července do poloviny září. Brambor bylo málo, zato řepy se urodilo hodně. Dodávky byly splněny na 90%. Také jablek byla velká úroda.

Sokol postavil na hřišti na „Plajchách“ zděné kabiny. Fotbalové mužstvo se za to odměnilo prvním místem v okresní soutěži.

Domek čp. 28 prodala paní Čechová panu Procházkovi. Narodilo se pět dětí a zemřelo sedm spoluobčanů.

Počasí toho roku bylo velmi špatné. Sníh ležel do půli března. Jaro i léto bylo deštivé. Podzim byl krásný, ale studený.

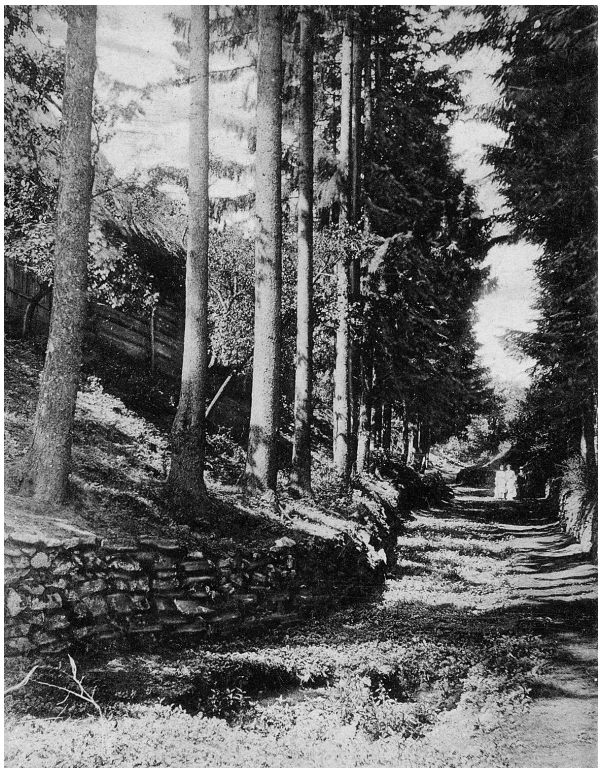
1956

Po smrti Jana Nádvorníka došlo k doplňující volbě nového člena MNV. Stal se jím František Nepraš z čp. 47. Náklady na úpravy přidělených bytů nesla obec z rozpočtu a srážela

se majiteli na nájemném až do jejich vyrovnání. Dne 1. března byla z úsporných důvodů zrušena služba ponocného. Obec provedla stavbu vodovodu ze studně na Malém náměstí do nové školy. Výkop vodovodu měl být proveden brigádnicky. Když však rada MNV povolila několika občanům připojení se na vodovod, odmítla valná část brigádníků na výkopu pracovat a nebýt vojáků z Domašína, jimž se práce zaplatila, byl by se vodovod toho roku nedostavěl. Kronikář píše: *„Vzájemnost, ochota, pospolitost, družnost a srdečnost zmizely a sobectví se ujalo v takové míře, že se s ním setkáváme všude a denně“*.

V únoru byl zrušen hostinec u Valdmanů v čp. 42. Místní lihovar opět zahájil svou činnost. První televizní přijímače si dopřáli pan Antonín Kunc a pan Josef Opatrný. Počet motocyklů dosáhl 40 a automobilů bylo v obci pět.

Pokusy o založení JZD opět ztroskotaly. V lednu provedly agitační dvojice přesvědčovací kampaň, ale bezvýsledně. Byly obavy, že obci zůstane mnoho půdy osířelé a neobdělá-

Bývalý „Průhon“ mezi Kooperativou a Janušovými.

né. Úmrtím hospodáře Jana Nádvorníka osiřela usedlost čp. 23 s výměrou 13 ha. Odchodem nájemce Antonína Červenky osiřela usedlost Josefa Pavláta čp. 24 s výměrou 5 ha. Dále byly ohroženy usedlosti čp. 14, 17, 18, 25, 26, 35, 43, 50, 70, 83, 86, 96, 104 a 119, kde hospodařily z posledních sil vdovy, nebo staří nemocní držitelé. Také lesní správa nemínila dále obhospodařovat z parcelace získané pozemky, takže se počítalo cca 80 ha opuštěné půdy. ONV a KSČ vidí řešení v založení JZD, ale rolníci argumentovali proti, že je mnoho půdy a málo lidí na práci. Také budovy bývalého velkostatku byly zchátralé.

Je potřeba si uvědomit, že tenkrát neexistovala taková mechanizace jako dnes a vše se dělalo prakticky ručně. Po válce bylo nutno nahradit německé obyvatelstvo v průmyslu našeho pohraničí a nastal též velký rozvoj průmyslu v celé republice s velkou poptávkou po pracovní síle. Naši noví spojenci v čele se Sovětským svazem byli proti nám zaostalí, připraveni odebrat jakékoli výrobky v jakémkoliv množství. To, spolu se snadnou dostupností Benešova, Vlašimi i Prahy, znamenalo odliv pracovní síly do měst za pohodlnějším a větším výdělkem, než byl v zemědělství.

Nad 15 ha měly dvě usedlosti. Od 10 – 15 ha 7 usedlostí. Od 5 – 10 ha 16 a od 2 – 5 ha 21 usedlostí. Tedy 46 usedlostí nad 2 ha, ale 46 pracovních sil se v nich nenašlo. Špatné jarní počasí protáhlo polní práce až do května. Žně začaly až 5. srpna a pro deště se protáhly až do poloviny září. Obilí sypalo hodně a brambor se urodilo nadmíru. Sklízelo se 250 – 300 q z hektaru. Dodávku obilí splnili rolníci většinou na 100% a někteří, jako Josef Benák nebo Jaroslav Bucek, i dodávky překročili.

Zima byla mírná a až silné únorové mrazy (-30°C) způsobily velké škody na ovocném stromoví, a proto úroda ovoce byla malá. V červnu přšelo celkem 20 dní. Potom následovalo studené a deštivé léto.

Trvalá lékařská služba nebyla zřízena

a MUDr. Šterna vystřídal MUDr. Rusňák. U dospělých byly zjištěny čtyři případy onemocnění tuberkulózou.

Nové domky si postavili na parcelách „Pod Kolnou“ Jaroslav Andr a Václav Kolář. Jiří Franc zde postavil zděnou chatu. Dne 8. října havaroval za Podlesím traktorista J. Žížala z Jemnišť na traktoru a zabil se.

Leden toho roku byl mírný. Únor mrazivý. Duben chladný a deštivý. V květnu se oteplilo, ale červen opět chladna a dešť. Léto a podzim také chladný a deštivý.

Narodily se čtyři děti, zemřelo šest osob a sňatek nebyl žádný. Panovaly obavy, že Postupice se časem úplně vyliční a postupně se stanou bezvýznamnou obcí. To se nestalo, protože pozdější statut obce jako obce střediskové a následná velká výstavba rodinných domků podporovaná státem znamenala, že přes vyliční okolních obcí si Postupice zachovaly v podstatě stejný počet obyvatel po celé 20. století.

1957

Rok voleb do MNV. Agitační středisko ožilo pod vedením Ludvíka Košumberského ve spolupráci s výborem Národní fronty a komunistické strany. Na předvolební schůzi 2. května byla jednomyslně proklamována manifestační volba. To znamenalo, po popření smyslu voleb tím, že při jedné kandidátce nebylo mezi kým volit, ještě ztráta možnosti tajně vyjádřit případný nesouhlas s kandidátkou třeba přeškrtnutím volebního lístku.

Volby se konaly 19. května při účasti 385 voličů z 392 oprávněných. Všichni kandidáti byli jednomyslně zvoleni. Byli to:

Benák Josef, Zvíhal František, Fojtů František, Nepraš František, Danielová Jarmila, Schovancová Marie, Tůma František, Forman Antonín, Šeba Karel, Šesták Václav, Helige Stanislav a Fulín Josef.

Předsedou MNV zvolen František Fojtů, tajemnicí Marie Schovancová a členy rady Benák, Fulín a Nepraš.

Kancelář MNV byla v listopadu přemístěna do staré školy a původní místnosti v čp. 125 uvolněny pro kanceláře nového JZD.

Před čp. 133 zřízena nová veřejná studna. Jednání o dokončení domu pro ředitele školy (dnešní čp. 147) nemělo úspěch. Okres doporučil už zhotovené sklepy rozbořit, ale MNV takové řešení odmítl.

Funkce předsedy Národní fronty po odstoupení Jana Kopeckého ze zdravotních důvodů, zůstala několik měsíců neobsazena. Na zákrok KSČ byla funkce obsazena Františkem Tůmou a místopředsedou se stal Jindřich Handške.

Nazrála doba, aby i v Postupicích zvítězilo kolektivní hospodaření. Kronikář v obecní kronice zaznamenal:

„V červenci napnuty veškeré síly a páky směřující k cíli založení JZD. ONV a KSČ denně, několika dvojicemi navštěvují zemědělce. Slibují, vyhrožují a přesvědčují o nutnosti a výhodnosti kolektivního hospodaření.“

Dne 8. srpna byla svolána ustavující schůze Jednotného zemědělského družstva v Postupicích.

Bylo to padesáté JZD na benešovském okrese. Na schůzi se sešli tito zakládající členové: Benák Josef s manželkou Annou z čp. 132 Bucek Jiří s manželkou Marií z čp. 20 Zvíhal František s manželkou Marií z čp. 4 Pavlát František s manželkou Anežkou z čp. 33 Veleba Václav s manželkou Marií a synem Jiřím z čp. 40 Červenka František s manželkou Marií z čp. 63 Chudláský František z čp. 71 s manželkou Annou Straňák František s manželkou Marií z čp. 125 Říha František s manželkou Marií z čp. 129 Bucková Antonie z čp. 35 Šestáková Františka z čp. 38 Syslová Anastázie z čp. 6 Kubát Josef z čp. 42 Fryšová Božena z čp. 16 Khúnová Marie z čp. 65 Nádvorníková Marie z čp. 17

Průchová Emilie z čp. 73

Sladkovská Marie z čp. 79

Střelková Marie z čp. 78

Cacáková Vlasta z čp. 27

Šplíchal Václav, jako brigádník

Švejda František z čp. 29

Danielová Jarmila, učitelka z čp. 117

Veselá Marie z čp. 32

Kunc Antonín, zámečník,

se svou živností z čp. 111

Šindelářová Anna z čp. 37

Družstvo mělo tedy při svém založení 36 členů.

Předsedou se stal Josef Benák, zootechnikem Jiří Bucek a rostlinářem Václav Šplíchal. Družstvo začalo hospodařit na 171 ha půdy. Na jednoho člena připadlo 4,75 ha. Soukromě hospodařící rolníci byli donuceni souhlasit s výměnou svých polí za náhradní plochy, které byly většinou horší kvality a ve větší vzdálenosti od obce.

Družstvo dále převzalo od lesní správy 7 ha pozemků při silnici do Jemnišť s úmyslem vystavět na nich nový kravín a vepřín. Byly zahájeny projekční práce, ale členská schůze rozhodla nový kravín nestavět a raději adaptovat stáje ve dvoře (čp. 1) a dále provést úpravy stájí v usedlostech členů. V čp. 41 stáj pro mladý dobytek, v čp. 20 vepřín a v čp. 33 rozšířit odchovnu prasnic.

Mimo družstvo stáli a vzdorovali tlaku ze středních rolníků ještě Jaroslav Bucek z čp. 44 a František Rajsík z čp. 22. Dále drobní držitelé půdy, řemeslníci, živnostníci a zaměstnanci.

Založením družstva nebyla však vyřešena otázka ladem ležící půdy. Družstvo se bránilo přidělení půdy, protože se obávalo svého přetížení a tak rada MNV přidělila soukromě hospodařícím rolníkům pole, po mnoha protestech z jejich strany, do vnučeného nájmu. Po změně ve vedení místní KSČ byla předsedou zvolena Marie Schovancová, která byla i tajemnicí MNV a tato skutečnost se projevila v ještě větší intenzitě úsilí o socializaci naší

Pohled na Postupice od „Hrobů“.

obce. Zdejší lihovar zastavil svůj provoz už nadobro.

Narodily se pouze dvě děti a zemřelo sedm spoluobčanů. Sňatky byly tři, ale žádný z Postupic.

Dne 21. ledna se objevila silná polární záře. Ke konci dubna byla na severozápadním nebi vidět pouhým okem po několik nocí kometa. Jaro začalo až v květnu. Ve dnech 28. a 29. května uhodil mráz – 6°C. Léto bylo chladné a deštivé, zato v září a říjnu teplo.

1958

Rada MNV a místní organizace KSČ provedly v květnu nový nábor do JZD. Vstoupili Josef Matoušek s manželkou z čp. 43 s výměrou 4 ha a František Kolář z čp. 14 se 2 ha. Na poli „Nad Pavlátem“ byla postavena, dnes již zbouraná, dřevěná drůbežárna.

Jarní práce se značně zdržely. Pole JZD byla silně zaplevelena. Brambory se sázely do poloviny června! Mnoho sena a otav shnilo na lukách. 20 ha se vůbec neposekalo.

Družstvo pracovalo špatně a tak pracovní jednotka, místo plánovaných 16 Kč, vyšla pouze na 10 korun. Špatná práce, plýtvání, nedostatek a špatná kvalita píce zapříčinila, že místo plánovaných 1 850 litrů mléka na dojnici a rok, vyšla doживost pouze na 950 litrů.

U správy místního polesí došlo ke změně. Dosavadní vedoucí Falta přešel do služeb ONV a od 15. listopadu zde nastoupil do funkce správce polesí Zdeněk Netušil.

Socializace soukromého podnikání vítězně kráčela vpřed. Jaroslav Kunc s živností elektroinstalační a Antonín Lenhart, malíř a natěrač se zapojili do neplánovaného podnikání MNV. Pohřební služba Františka Čadka byla zrušena. Do konce roku provozovali své živnosti již jen Rudolf Papež sedlářství, Anna Jišová kovářství a holiči Antonín Žížala a Václav Zelenka. Obchody spotřebního družstva Jednota si vedly dobře i když stížnosti na kvalitu chleba neustávaly. Slibovaná výstavba pekárny v naší obci se neuskutečnila. V lihovaru, kde se již nepálil líh, měl být zahájen

provoz firmy „Živena“, která zde měla vyrábět zavařeniny. Jednání bylo ale neúspěšné.

„Socializace vesnice přináší s sebou i nepěkné průvodní jevy, drásající srdce. Lidé se stávají nedůtklivými, podezřívavými a sobeckými. Z toho pramení nedůvěra, nenávisť a často i nepřátelství. Hrubost, závist a pomlouvačnost nemá meze.“ Tak si na mezilidské vztahy stěžuje kronikář pan Bohumil Matoušek.

Pan Josef Červenka nedokončil ani v tomto roce stavbu čp. 54 v Hůře. Novostavbu čp. 52 provedl pan Josef Sysel. Usedlost čp. 25 byla stále neobydlena a chátrala. Majitelé se v roce 1945 odstěhovali a o majetek se více nestarali. Chudobinec (čp. 90) byl v tomto roce rozbourán a srovnán se zemí. Čp. 72 prodal Ludvík Zeman Františku Fojtů i s nájemníkem Jindřichem Handškem.

Po odstěhování manželů Lidmilových z Postupic byla pověřena funkcí vedoucí kina Julie Matoušková a jako pokladní Anna Boháčková. Promítačem byl nadále Jan Valdman. Návštěvy kina se stále zmenšovaly. Projevuje se tak stále větší rozvoj sledování televize. V tomto roce mělo televizor již 17 domácností.

Farář P. Josef Kopecký byl dán do penze a od 15. srpna 1958 zde nastoupil jako administrátor P. Zdeněk Liščák. V tomto roce se narodily opět pouze dvě děti. Zemřelo šest lidí a sňatky byly tři, ale žádný z Postupic.

Při kopání studně na své nové stavební parcele zahynul tragicky dne 25. května odpoledne František Štěpánek. Zřítil se do hloubky 6 m a zlámal si vaz. Tento rok byl studený a deštivý. Ještě 17. dubna sněžilo.

1959

Na schůzi KSČ 13. ledna 1959 byli zvoleni do výboru komunistické strany:

Antonín Forman jako předseda, Ludvík Košumberský jako místopředseda a jako členové Marie Schovancová, Jindřich Handške, Karel Šeba, František Tůma a František Fojtů.

MNV se podařilo za velké podpory KSČ a za

použití psychologického nátlaku dostat do JZD zbývající střední rolníky Jaroslava Bucka z čp. 44 a Františka Rajsika z čp. 22, a dále Josefa Sysla z čp. 52, Annu Jíšovou z čp. 84 a Rosalii Krejčovou z čp. 100.

Do místních služeb byli od 1. července zapojeni holiči Antonín Žížala s Václavem Zelenkou a kadeřnice Marie Kahounová. Společná provozovna byla umístěna v čp. 8. Ke konci roku odhlásil sedlářskou živnost Rudolf Papež s tím, že od 1. ledna 1960 vstoupí do místních služeb obyvatelstvu. Dne 1. dubna 1959 předala kovářskou živnost do JZD Anna Jíšová.

Antonín Kunc vystoupil ke konci roku z JZD a byl převeden do služeb Státní traktorové stanice (STS) v Postupicích. Zařízení jeho dílny bylo zabaveno a převezeno do STS v Konopišti. Ještě do konce roku byla STS v Postupicích zrušena a zařízení předáno místnímu JZD. Z rozhodnutí MNV podle zák. č. 50/1950 sb. zabaven majetek Karla Zemana z čp. 3 spolu s pozemky a předán do držení JZD. Totéž se stalo s usedlostí čp. 41 v majetku Josefa Kubáta. Tímto socialismus v Postupicích zvítězil!

Z majetku obce byly převedeny bývalé panské stodoly naproti lihovaru do majetku JZD. Stodoly byly ale tak zchátralé, že jižní polovina, dříve v majetku pana Valdmana, kterou měl v nájmu výkupní podnik, se v noci na 18. června 1959 zřítila. Trámy z valné části popraskaly a tašky se rozbily úplně. Naštěstí se nikomu nic nestalo.

Dne 1. září odvolán z rozhodnutí ONV dosavadní předseda MNV František Fojtů a na návrh KSČ byl předsedou zvolen učitel Josef Fulín.

JZD žádá, aby byli vyreklamováni z dosavadního zaměstnání děti držitelů členské půdy. Jednalo se o Emilii Šplíchalovou z čp. 3, Josefa Nádvořníka z čp. 23, Václava Kubáta z čp. 41, Oldřicha Matouška z čp. 43 a Pavla Jíšu z čp. 84. Tito však vstup do JZD odmítli. Zemědělci v osadě Leč byli zapojeni do JZD

Poštovní úřad v čp. 87 kolem roku 1926. V roce 1959 byl přestěhován do čp. 128.

Nová Ves a zemědělci v osadě Chalupy do státního statku Věžníky. Polnosti (asi 50 ha) v okolí samoty Kuklík byly předány státnímu statku v Roubíčkově Lhotě.

Po vstupu pana Jaroslava Bucka do JZD bylo zvoleno nové představenstvo družstva. Předsedou se stal Jaroslav Bucek z čp. 44, rostlinářem František Říha a zootechnikem Jiří Bucek z čp. 20. Nový předseda začal řídit družstvo způsobem, jakým byl zvyklý na svém hospodářství. Dejme slovo kronikáři obce. „Nový předseda vedl si s přehledem a jako dobrý organizátor. Zasažoval často tvrdě, ale jinak by kázeň těžko udržel.“

Jarní práce proběhly dobře. Sena málo ale bylo sklizeno ve výborné kvalitě. Kukuřice na siláž dala mimořádnou úrodu. Žně proběhly včas a ve lhůtě. Postupické JZD jako první v okrese splnilo dodávkovou povinnost a to o čtyři dny před termínem celkově na 107%.

Výsledek kalila pouze malá úroda brambor a řepy.

Dům čp. 128, dříve kancelář Spořitelny, byl upraven na poštovní úřad, který se přestěhoval z čp. 87 na náměstí.

Pan Ludvík Mootz prodal starou poštu čp. 87 Josefu Kůrkovi z Milovanic a dům čp. 135 prodal pan Lenhart panu Navrátilovi z Vlašimi.

Květy peckovin spálil mráz, ale jádroviny odkvetly dobře a daly velkou úrodu. Dne 7. dubna došlo k výbuchu velkého meteoritu (bolidu), který byl u nás pozorován. Projevil se jako blesk se silnou detonací, která nebyla podobná hřmění. Zima byla mírná a jaro chladné a deštivé. Červen byl suchý a teplý, červenec studený a deštivý. Zbytek roku byl suchý a chladný.

Narodily se čtyři děti, ale zemřelo 13 spoluobčanů, to je dvakrát více, než byl průměr za poslední léta.

Postupice v době reálného socializmu 1960–1989

1960

Od 1. ledna 1960 vznikly nové kraje a okresy. Také došlo ke slučování obcí a JZD.

U nás došlo ke sloučení JZD Postupice, Jemniště, Milovanice a Roubíčková Lhota. Název nového sloučeného družstva byl JZD „Úsvit“ se sídlem v Postupicích. KSČ se také sloučila v jednu organizaci „Venkovská organizace „Úsvit“ Postupice“. Odtud vyšel podnět, aby obce sloučených družstev vytvořily jednu politickou obec, ke které se připojila ještě osada obce Městečko Lhotka Veselka. Osada Leč přešla z naší obce do obce Nová Ves.

Nový národní výbor byl rozdělen na mandáty: Postupice 9 mandátů, Jemniště 4 mandáty, Roubíčková Lhota 3 mandáty, Milovanice 3 mandáty a Lhota Veselka 1 mandát. Volby nového MNV se konaly dne 12. června při 100% účasti voličů, kteří 100% podpořili jednotnou kandidátku. 21. června 1960 byla zvolena rada MNV. Tvořili ji: Václav Šesták, předseda, Marie Schovancová, tajemník a členové rady František Vochozka, František Nepraš, Josef Fulín, Josef Říha a Josef Vladyka.

V nové sloučené obci Postupice žilo celkem 1 157 obyvatel, z toho v Postupicích samých 539, v Jemništích 249, v Milovanicích 154, v Roubíčkově Lhotě 158 a ve Lhotě Veselce s Chalupami 57 obyvatel.

Sloučené JZD Úsvit mělo 197 členů a do konce roku přistoupilo dalších pět členů. Družstvo hospodařilo na 1021 ha. Nové představenstvo tvořili předseda Jaroslav Bucek z Postupic, 1. místopředseda a rostlinář Ludvík Sysel z Jemniště, 2. místopředseda a zootechnik Václav Kubát z Dobříčkovy, členy představenstva byli Jiří Bucek, Otto Fryš, Anna Matoušková a Jaroslav Vobecký z Milovanic.

V celé nové obci se narodilo pět dětí, zemřelo 13 osob a sňatky byly tři.

V tomto roce se objevily ve velkém počtu balkánské hrdličky a některé u nás přezimovaly. Zima byla mírná a málo sněhu, léto chladné a deštivé, stejně jako podzim. První mrazíky nastaly až v půli prosince. Celkem spadlo 836 mm srážek, z toho v srpnu 146 mm.

1961

Při sčítání lidu dne 1. března 1961 bylo v celé obci 291 trvale obydlených budov, z toho v Postupicích samých 132. Z celkového počtu budov bylo 145 rodinných domků, 135 zemědělských usedlostí a 11 činžovních domů. Z toho v Postupicích samotných 94 rodinných domků, 30 zemědělských usedlostí a 8 činžovních domů. Budov trvale neobydlených bylo v celé obci celkem 10, z toho 4 v Postupicích. Provizorních staveb tj. chat, bylo v celé obci 29, z toho 9 v Postupicích samých.

V celé obci žilo 1 153 obyvatel, 573 mužů a 580 žen. Samotné Postupice měly 532 obyvatel, z toho 264 mužů a 268 žen.

Podle zákonných ustanovení byl vyvlastněn a předán do majetku Jednoty Hrabánkův hostinec čp. 13, dům paní Pavlové čp. 99, v Milovanicích hostinec Josefa Černického čp. 32 a v Lísku Hýnova prodejna a hostinec čp. 16.

Na výroční členské schůzi došlo ke změnám ve vedení JZD. Předseda Jaroslav Bucek, který byl pro svou hospitalizaci nepřítomen byl některými členy kritizován pro diktátorské způsoby vedení. Členská schůze ho odvolala z funkce a novým předsedou se stal Ludvík Sysel z Jemniště. Náměstkem a agrono-

mem J. Žížala a rostlinářem Václav Kubát z Dobříčkova. Vedoucími farem se stali v Postupicích Jiří Bucek, v Milovanicích Jaroslav Vobecký, v Jemništích sloučených s Dobříčkovem v jednu farmu Veverka z Jemnišť. Mechanizátorem zůstal Josef Vladyka z Lísku.

Jednotka v JZD poklesla na 12 Kčs (žena v rostlinné výrobě udělala 1 jednotku za den). Slibovaný blahobyt pracovníků v zemědělství se zatím nekonal. Zato na kulturní vyžití si družstevníci nemohli stěžovat. JZD uspořádalo celkem deset zájezdů do pražských divadel a dva zájezdy vlastivědné. Postupická knihovna se přestěhovala do domu čp. 6.

Ovocné stromy toho roku dobře odkvetly. Úroda švestek byla tak nadprůměrná, že je ani výkup nechtěl.

Zima byla mírná a deštivá, stejně jako jaro. Léto pak studené s hojností srážek. Podzim byl přece jen příznivější. Dne 5. června byla velká bouře, při níž spadlo 43 mm srážek. V tomto roce přšlo 132 dnů.

1962

Budova zámečku na Podlesí čp. 103 byla předána do majetku ministerstva zemědělství, které chtělo využít budovy k rekreaci svých zaměstnanců. Učitelé Fulín a Košumberský byli z této budovy přestěhováni do domu čp. 120, který byl značným nákladem opraven. Dále byla dokončena úprava cesty do Chalup, provedeno rozšíření elektrické sítě k domkům u „Kolny“. Stavba Jindřicha Handškeho a chata Jiřího France nebyly na síť připojeny. Přestavba mostu u Hůry byla na podzim dokončena. Starý most byl přesunut, aby po dobu výstavby nového mostu mohl nadále sloužit a po vybudování nového mostu byl rozebrán.

Jarní práce probíhaly pomalu. Brambory se sázely do konce května. Žně začaly až 10. srpna, ale příznivé počasí umožnilo, že proběhly bez potíží. Úroda byla toho roku podprůměrná. Brambor se urodilo v průměru

jenom 90 q/ha. Hospodářské výsledky JZD byly žalostné. Byl to důsledek nedodržování agrotechnických lhůt, nedostatečné kultivace a špatné pracovní morálky.

Pracovní jednotka klesla na 10 Kč. Dojivost byla nízká. Nemohla být ani jiná, když dojnice dostávaly pouze záchovné dávky. Denní výdělek družstevníka byl 10 – 15 korun a nebylo divu, že nikdo nechtěl v zemědělství pracovat, když v průmyslu a stavebnictví, většinou za méně dřiny, mohl pracovník vydělat několikrát více. Neobydlené usedlosti čp. 24 a 25 byly dány do používání JZD. Dále chátraly čp. 67 a 92 v Hůře. Byla dokončena hrubá stavba přístavku u sokolovny.

Kostel byl spravován bystrickým vikářem, protože zdejší farnost, právě tak jako popovic-ká, byla bez vlastního duchovního správce.

Narodilo se v celé obci 12 dětí, z toho pět v Postupicích.

1963

Po neshodách mezi výborem KSČ a radou MNV byl v květnu odvolán Václav Šesták z funkce předsedy MNV. Dočasně byl pověřen vedením MNV Antonín Forman. V doplňující volbě 28. července byl zvolen František Fojtů členem MNV a na schůzi pléna 30. července zvolen předsedou MNV. Tajemníkem se stal Stanislav Helige a administrativním pracovníkem Anděla Žížalová z Jemnišť.

Polní cesty JZD neudržovalo tak, jak to bylo zvykem, když hospodařili zemědělci soukromě. Místo po rozbitých cestách se začalo jezdit podle nich po poli.

Zavedení vodovodu do staré školy, vyřešené napojením u hasičské zbrojnice, umožnilo připojení nejbližších domů na tento vodovodní řad. Výkopy provedli občané brigádnicky. Napojeny byly čp. 7, 12, 46, 104, 117 a 132. Dostavba ředitelského domu u nové školy nebyla okresem opět dovolena a stavba byla prodána i s materiálem opraváři obuvi Vítězslavu Kotkovi (dnes čp. 147).

KSČ měla v tomto roce v Postupicích cel-

Pohled na Postupice okolo roku 1963.

kem 38 členů. Výbor se skládal z předsedy Františka Fojtů, místopředsedy Ludvíka Košumberského a z členů výboru Jindřicha Handškeho, Karla Doležala, Josefa Formana, Josefa Žirovnického, Marie Schovancové, Antonína Šindeláře a Josefa Burdy.

Jarní práce byly vlivem počasí opožděné. Sadba brambor byla dokončena až 24. května. Žně začaly 25. července. Úspěšně byly sklizeny ječmeny. Když přišly v srpnu deště, stály na polích panáky pšenice, které vzrostly a nadějná úroda byla zničena. Kronikář podotýká: *„Připočteme-li špatnou organizaci práce, držení svátků a neděli a liknavost v práci, máme výsledek jako na dlani.“*

Pole nad rybníkem Plačkem, zvané „V Sklípku“, majetek Boženy Skočdopolové, bylo zalesněno. Vysokou severní mez pole „Seník“ vysázeli František Zach z Jemnišť.

V honitbě místního mysliveckého sdružení, která měla rozlohu 2 100 ha, bylo v tomto roce zastřeleno 25 kusů srnčí zvěře, 339! zajíců a 200 bažantů. Škodné bylo střeleno

8 lišek, 30 vran, 64 koček, 12 psů, 18 strak, 1 kuna, 4 tchoři, 5 jestřábů, 2 káně a 6 krahujců.

V Postupicích bylo v tomto roce 18 včelařů se 180 včelstvy. Nejvíce včelstev měli Josef Růžička 46, František Potůček 23 a Antonín Kunc 22 včelstev.

Zhoršilo se zásobování uhlím. Příklad na rodinu činil pouze 18 q na rok. Byly zavedeny bezmasé čtvrtky. Na venkově to bylo úsměvné, když maso bylo k dostání jen jeden den v týdnu. Bývalý „Kolářův mlýn“ byl vybourán, mlýnské zařízení odvezeno do šrotu a začala přestavba na míchárnou krmiv.

Paní Karla Chlístovská nabídla k prodeji dům čp. 9, protože s malým sociálním důchodem nemohla o údržbu jednopatrového domu pečovat. Rada MNV však prodej kupci, který odmítl vzít na sebe povinnost k pozemku, který paní Chlístovská sice vlastnila, ale který byl vždy propachtován a od roku 1957 na něm hospodařilo JZD, nepovolil. Podobná situace byla i u mnoha dalších nemovitostí, které by

jejich vlastník rád prodal, v obci už nebydlel, ale protože k nemovitosti patřily pozemky, byly domy neprodejné, chátraly a pomalu se rozpadaly (čp. 23, 24, 25, 43, 45 a 67).

Dramatický kroužek školy nastudoval divadelní hru „Sestra a růže“ a představil se obecnstvu v sokolovně dne 8. května. Dvě přednášky o historii Postupic přednesl kronikář obce pan Bohumil Matoušek, Dr. Radoměrský z Prahy přednášel o nových objevech na Blaníku, Dr. Hertl, ředitel muzea v zámku Jemniště, o jeho osudech v době barokní a pan Jiří Tywoniak o minulosti Jemnišť.

V obvodu postupické pošty vzrostl počet televizních koncesí na 167.

Místní stanice Veřejné bezpečnosti byla 1. dubna zrušena a okrskář Josef Žirovnický přešel do Benešova.

V tomto roce se v Postupicích narodilo jenom jedno dítě, ale zemřelo 14 spoluobčanů. Sňatek nebyl uzavřen žádný.

Ve věku 58 let zemřel okresní hygienik a bývalý obvodní lékař v Postupicích MUDr. Mrázek. Ve věku 71 let zemřel bývalý mlynář František Kolář, který se zapsal v paměti občanů tím, že za druhé světové války pomáhal zmírňovat bídu lidí.

V lednu se dostavily silné mrazy a napadlo 40 cm sněhu, který ležel až do poloviny března. Duben byl teplý, stejně jako květen a červen. Léto bylo suché a teplé. Podzim deštivý a začátkem prosince uhodily holomrazy, které trvaly až do konce roku. V tomto roce spadlo pouze 514 mm srážek, což se projevilo nedostatkem vody ve studních.

1964

Volby do místního národního výboru proběhly 11. června. Zúčastnilo se jich 732 voličů. Volby proběhly manifestačně a do 14 hodin bylo odvoleno. Nově zvolené 29 členné plénum zvolilo dne 2. července za předsedu MNV Stanislava Heligeho, technika lesní správy. Tajemníkem Františka Fojtů a dále sedm členů rady. Jaroslava Hýnu, Josefa Fulí-

na, učitele, Josefa Fulína, cestáře, Františka Nepraše, Vítězslava Kotka, Jindřicha Handškeho a Josefa Burdu.

„Cesty do polí jsou nadále v žalostném stavu. JZD se o ně nestará a jezdí podle nich po poli. Chybí pocit odpovědnosti k majetku. Stará pravda, že „co je společné, není nič“ se bohužel potvrzuje i v naší moderní době“. Tak si opět stýská kronikář obce. V prosinci začala výměna žárovkových osvětlovacích těles veřejného osvětlení za tělesa výbojková.

Bývalou hospodu Na Podlesí čp. 119 prodala Božena Skočdoplová železničáři Václavu Tomkovi, který se s rodinou ihned nastěhoval. Paní Skočdoplová se odstěhovala k dceři do Prahy. Dům čp. 80 prodala vdova po MUDr. Mrázkovi jeho jmenovci, zaměstnanci Blanických strojírén ve Vlašimi. Jindřich Handške dokončil stavbu domku a 1. července se nastěhoval. Stavěl bez stavebního povolení a tím vzbudil mezi spoluobčany nevoli a dojem, že když má občan v kapse tu správnou legitimaci, může si dovolit cokoli. Vítězslav Kotek začal se stavbou domku na již postaveném suterénu původně určenému domku ředitele školy. Jaroslav Kunc začal se stavbou na své parcele. Dne 1. července se rozjela výroba v mísírně krmiv v přestavěném mlýně. Nový domek postavila Františka Dittrichová (čp. 66), který se stal nejvýchodněji položeným domkem v Postupicích. Přestavbu domku čp. 32 provedl od základu pan František Veselý. Na patrový přestavěl dům čp. 37 Antonín Šindelář.

V JZD se střídali funkcionáři, což jistě neprospělo jeho práci. Agronomem byl na začátku roku J. Paďour, který 28. ledna odešel bez výpovědi z místa a navíc s sebou vzal jednu družstevnici z Roubíčkovy Lhoty, která opustila manžela. Po něm funkci zastával do konce března Václav Kubát, po něm Václav Šplíchal a nakonec František Kůrka. Mechanizátorem byl do července František Zeman a po něm J. Pína.

Na schůzi 24. listopadu byl po Ludvíku

Koupání na „Farské louce“ kolem roku 1960.

Syslovi z Jemnišť zvolen předsedou družstva inž. Jiří Škoda, až dosud zaměstnanec ministerstva zemědělství. Ekonomem se stal Josef Burda a agronomem Josef Vladyka z Lísku. Od 1. října začala svou činnost Státní traktorová stanice (STS).

Náčelník železniční stanice Karel Doležal, který zde sloužil od roku 1953, byl přeložen do Bystřice u Benešova a na jeho místo nastoupil Miloslav Dolejš.

Na postupické poště byl v tomto roce přednostou Václav Šesták, jeho zástupcem byla Jana Mládková, telefonistkou Alena Průchová a doručovateli Antonín Průcha a Antonín Boháček. V obvodu pošty bylo přihlášeno 359 radiopřijímačů, 170 televizorů a 47 telefonních stanic.

Obvody listonošů:

Průcha Antonín – část Postupic, Lísek, Jemniště, Sušice, Roubíčková Lhota, Dobříčkov, Rankov, Mokliny, Pozov a Jezviny
Boháček Antonín – Hůra, Milovanice, Holčovice, Želichov, Buchov, Čelivo a Nespery
Průchová Alena – část Postupic a Chalupy

V neděli 16. února byl v ranních hodinách zjištěn počínající požár v podstřeší sokolovny, který vznikl tím, že se vzňal trám zadržný do komína. Trámy v okolí komína už byly ohořelé. Oheň v zárodku se podařilo uhasit.

Dne 24. prosince 1964 oslavil 100. výročí narození pan Jan Nádvorník z čp. 45. Blahopřáli mu mimo příbuzných i zástupci obce, pionýři, bystřický děkan Josef Otradovec, sousedé, známí a přátelé.

V únoru zemřel zdejší farář na odpočinku P. Josef Kopecký (* 19. srpna 1879). V Postupicích se stal farářem 1. února 1929. Tím skončily každodenní ranní mše svaté. Pochován byl v Chotýšanech do hrobu svých rodičů.

V květnu odešla dobrovolně ze života paní Ludmila Mootzová, bývalá obchodnice a později prodavačka Jednoty v čp. 86. Její manžel zemřel o týden dříve v nemocnici. Účast na jejím pohřbu byla velká, pro její všeobecnou oblíbenost.

V celé obci se narodilo osm dětí a zemřelo 10 spoluobčanů. Sňatky byly tři.

Jaro bylo deštivé, stejně tak červen. Červenec teplý a suchý. Srpen chladný. Od 8. do 21. napršelo 197 mm vody. Podzim příznivý. První sníh napadl 3. prosince a potom teplo až do konce roku.

1965

Obec opravila most v Chalupách a na Podlesí vyměnila dřevěnou lávku za železobetonovou. V Chalupách bylo prodáno čp. 114 Štefanu Hrajnohovi za 6 700 Kč jako konfiskát po Antonínu Červenkovvi. Na náměstí koupila obec patrový dům od paní Chlístovské čp. 9 s úmyslem zřídit zde zdravotní středisko. Během roku spadl na obec jako odúmrtý domek čp. 96. Vítězslav Kotek dostavěl rodinný domek pod školou a ten dostal čp. 147.

Mnoho budov chátralo, protože jejich uživatelé JZD a MNV neměli zájem je opravovat. Budovy ohrožené nedostatkem údržby byly hlavně: čp. 23, 24, 25, 40, 42, 43, 45, 50, 64, 92, 96, 97 a 105.

„Veřejné cesty byly v dezolátním stavu. Traktory JZD cesty ničily, ale JZD je neopravovalo. To trvalo již řadu let a rada MNV k tomu mlčela. JZD se chovalo jako „Výsadní společnost“, které je vše dovoleno. Snad tato benevolence měla být pomocí zaostávajícímu družstvu“.

Jarní práce pro nepřízeň počasí byly opožděny. Sena začala 10. června a sklízelo se vymoklé seno velmi špatné kvality. Žně začaly až 10. srpna, měly deštivý průběh a protáhly se až do 10. října. Sklizeň brambor skončila 5. listopadu, kdy začalo mrznout.

Hektarové výnosy odpovídaly péči, kterou věnovalo JZD polím. Byly opravdu žalostné: žito 1,95 t/ha, pšenice 2 t/ha, ječmen 1,6 t/ha, oves 1,55 t/ha, brambory 9,2 t/ha, a řepka 1,3 t/ha.

Vyvažovna JZD začala svoji činnost od 1. září v obytné budově lihovaru (čp. 131). Družstevníci platili za oběd 3 Kčs a ostatní 6 Kčs. Jednotka toho roku byla 13 Kčs.

Kronikář Bohumil Matoušek vyjádřil v kronice obce svůj názor na dění v naší obci těmi-

to slovy: *„Zrušení pout lidí k rodné hroudě, zrušení živností a řemesel, to jsou hlavní příčiny, proč se mladí lidé stěhují jinam a zde zůstávají jen staří. Deset roků stačilo k přerušování pout k rodovému majetku a k rodné obci.“*

Uhelné sklady u nádraží byly ke konci roku i přes protesty okolních obcí zrušeny a uhlí se začalo rozvážet z Benešova.

V novém lomu na Želichově se prováděly výzkumné vrty, které prokázaly výskyt kame- ne výborné jakosti. Zatím bez výsledku skončil zájem obnovit rybník Klen u Remízu. Tohoto roku byla provedena ve dnech od 7. do 23. září generální oprava železničního mostu u Lhotky.

Ovocné stromy špatně odkvetly a i počasí v průběhu roku ovoci nepřálo. Z iniciativy Bohumila Matouška byla ustavena místní organizace Svazu zahrádkářů, jejímž předsedou se dotyčný i stal. Na začátku měla 21 členů.

Tento rok byl mimořádně mokrý. Spadlo celkem 814 mm srážek, což je 150% dlouhodobého průměru. V zimě napadlo hodně sněhu, který držel až do 20. března. Duben byl chladný a deštivý a stejný byl i květen, ve kterém spadlo 140 mm srážek. Teprve ve druhé půlce června se počasí zlepšilo, ale červenec byl opět mokrý. Dne 17. července přišla strašná bouře, která trvala od 17. hodiny do půlnoci, kdy nepřetržitě přšelo. Spadlo ten den 63 mm srážek a velké proudy vody braly ornici a zanášely ji do potoků a zahrad. Potoky vystoupily z břehů a rybníky byly tak přeplněny, že bylo nutno zvednout všechna stavidla. Srpen byl již příznivý i podzim byl převětivý. Vánoce, skoro jako každý rok, na blátě.

Dne 13. června tragicky zahynuli při autohavárii na silnici u Popovic dva mladíci z Chalup. Josef Jíša, čtyřadvacetiletý student a Antonín Mazour, třiatdvacetiletý zedník.

V celé obci se narodilo jedenáct dětí, zemřelo deset spoluobčanů a bylo uzavřeno sedm sňatků.

1966

JZD začalo vedle sokolovny se stavbou sušičky. Postavila se na nápadném, široko daleko viditelném návrší, aby ta hrůza byla vidět i z velké dálky. Šlo zřejmě o způsob zviditelnit úspěchy „budování socialismu a míru.“ Spíše se však ukázala primitivnost a nízká kulturní úroveň rozhodujících činitelů. Jak v krajině působí tato zrůda, například ve srovnání se zámekem Jemniště. A ten byl postaven v době všeobecně nazývané dobou „temna“. Jak potom nazvat tuto dobu.

Na podzim se začalo s rozšiřováním hřbitova zbouráním východní zdi. V Chalupách dokončily Československé státní dráhy výstavbu rekreačního zařízení se čtyřmi zděnými ubikacemi a hlavní budovou pro společné stravování. V listopadu odešel předseda JZD inž. Škoda, který sem byl uvolněn ministerstvem. O prodloužení ve funkci nechtěl vůbec slyšet. Do výroční schůze byl pověřen vedením družstva dosavadní mechanizátor František Lípa, který přišel z STS Chotýšany. Na místo zootechnika nastoupil Josef Macháček a agronomem se stal Josef Vladyka. Farmu vedl v Postupicích Jindřich Handške, který byl zbaven funkce a od 1. září vedla farmu Anežka Stará.

Teplý a vlhý květen dal naději na dobrou úrodu. Píce se urodilo dostatek. Žně začaly 26. července, pro deštivé léto byly velmi ztíženy a skončily 20. září. Úroda byla průměrná.

Sociální důchody byly 165 – 200 Kčs měsíčně. Důchody zemědělců a živnostníků mezi 200 – 360 Kčs. V JZD byla výše jednotky 13 Kčs. Denně se udělalo 1 až 1,5 jednotky. To je při 26 dnech práce za měsíc 340 – 510 Kčs. V průmyslu si vydělal pomocný dělník 800 Kčs, kvalifikovaný 1 800 – 2 500 Kčs.

V tomto roce se v naší obci zakupovali dolnokralovičtí občané, kteří budou vystěhováni pro zatopení přehradou. Číslo popisné 94 koupil od Josefa Tichého Václav Vopěnka z Kralovic, čp. 57 od rodiny Kneškových koupil Jan Novotný z Borovska. Bývalý hostinec na Podlesí čp. 119 koupil Josef Jukl a čp. 48 koupil

pan Bárta z Prahy. Obec prodala nájemníkovi Frant. Tůmovi čp. 133 za 16 000 Kčs. Od Zdeňka Papeže koupilo JZD pro svého člena Vilda čp. 45.

Ve věku 101 let zemřel nejstarší občan Postupic pan Jan Nádvorník. Dobrovolně odešel ze života elektrikář Jaroslav Kunc. Zemřel František Potůček, učitel v. v. a veřejný pracovník.

Leden byl normální, zato únor nejteplejší za posledních 200 let. Celý rok byl deštivý. Celkově spadlo 845 mm srážek, z toho v létě 400 mm.

1967

Z důvodu zvýšeného odběru elektrické energie a zahájení provozu v nové sušičce bylo postaveno nové vedení vysokého napětí, odbočující ze stávajícího vedení u cesty na Pozov, dále vedoucí přes „Ameriku“ k začátku Postupic u silnice k Jemništím, kde byl postaven nový transformátor. Na podzim zahájilo JZD stavbu obytné budovy na parcele paní Valdmanové. Také započato s navážením kamene na cestu do Chalup, kdy na tuto akci přislíbilo finanční pomoc rekreační středisko ČSD. Jinak přibylo rozvalin. U domu čp. 40 se rozvalila kolna, bývalá lednice i stodola byla prolomena a hrozila sesutím.

V tomto roce skončilo veřejné sledování televize, protože již skoro v každé domácnosti byl televizní přijímač. V kině bylo instalováno nové promítací zařízení od firmy Meopta. Promítačem se po úmrtí pana Valdmana stal Pavel Jíša.

Jarní práce pro příznivé počasí byly dokončeny včas. Žně byly zahájeny 20. července a proběhly úspěšně. Úroda obilovin byla velmi dobrá. Jen brambor pro sucho málo. Zato se urodilo hodně jablek.

Část severního svahu Želichova byla vykáčena pro otevření lomu. Byla povolena druhá přístavba sokolovny. Sbor požárníků zasahoval 9. srpna při požáru v mísírně krmiv a při požáru domku v Mladovicích.

Zlepšování poměrů mezi státem a církví se projevovalo také účastí školních dětí na vyučování náboženství. Počet dětí se zvyšoval. Lidé se přestávali bát. Bystřický pan vikář Otradovec konal ve zdejších kostele bohoslužby každou neděli. Sbor církve československé z Benešova se pokusil obnovit konání mši v oddací síni staré školy. Autobusem přivezl 40 účastníků, ale ze zdejších příslušníků církve se dostavili pouze tři.

V celé politické obci se narodilo 18 dětí, zemřelo 11 spoluobčanů a bylo uzavřeno sedm sňatků.

1968

Předsedou MNV, i přes pohyb na celostátní politické scéně, zůstal Stanislav Helige. V akci „Z“ se pokračovalo ve výstavbě nového hřbitova, obřadní síně a asfaltové cesty do Chalup. Parcely přidělené v roce 1949 byly dány do osobního vlastnictví. S výstavbou rodinných domků začali Tampier, Macháček a Nová. Pokračovalo se na přístavbě u sokolovny. Do Postupic se přistěhovali do čp. 141 František a Marie Tulachovi ze zátopového území přehrady na Želivce.

Jarní práce začaly 25. března, žně 17. července a trvaly do 19. září. Rok byl celkově deštivý a chladný.

Počet obyvatel obce byl 1 132. Narodilo se celkem 16 dětí, zemřelo osm lidí a bylo uzavřeno deset sňatků.

1969

V dubnu vzniklo družstvo Kooperativa. Začalo pracovat v Červenkově stodole (proti čp. 16), ke které bylo přistavěno sociální zařízení. Kancelář byla umístěna do čp. 125. Postupně byly vykoupěny usedlosti čp. 23, 24, 25 a 26. Prvním vedoucím byl Stanislav Kunc a po něm Josef Benák. Vyráběly se osvětlovací stožáry a ocelové zárubně.

Parcely z konfiskátu přidělené v roce 1949 byly v březnu vloženy do katastru nemovitostí. Předsedou vesnické organizace (VO) KSČ

byl zvolen Antonín Forman. Lom na Želichově byl uveden v březnu do provozu. Byl zaveden pětidenní pracovní týden.

Po odstěhování MUDr. Burdy do Vimperku začal ordinovat od 1. srpna MUDr. Piler z Benešova. Od podzimu začala v zdravotním středisku pracovat zdravotní sestra Jitka Filandrová.

Jarní práce začaly 2. dubna. Dne 30. května přišla velká bouře s krupobitím. Padaly až 1 cm velké kroupy. Žně začaly 26. července a trvaly do 14. září. V noci z 18. na 19. září uhořel mráz – 5°C. Dne 1. září se u porodny prasat na silnici na motorce zabil mladý člen JZD, agronom Josef Brambora.

V celé politické obci se narodilo deset dětí, zemřelo osm spoluobčanů a bylo uzavřeno 14 sňatků.

1970

V akci „Z“ byla vybudována komunikace s živičným povrchem od dnešního nákupního střediska k Andrům (čp. 156). Vykoupena též louka pod hřbitovem určená pro skládku komunálního odpadu. Obec koupila výsuvný požární žebřík. Vznikla místní organizace Lidové strany v čele s Františkem Neprašem. Do důchodu odešel vedoucí pošty Václav Šesták. Na poště pracoval celý život, nejdříve jako listonoš, potom jako poštovník. Na jeho místo nastoupila Marie Formanová z Louňovic pod Bláníkem. Po Vlastě Škramlíkové se stala vedoucí v prodejně domácích potřeb v čp. 86 („U Mootzů“) Marie Andrová.

Zima 1969 - 1970 byla jako z Ladových obrázků. Na sv. Kateřinu (25. listopadu) napadlo přes noc půl metru sněhu, který vydržel až do 12. března. Dne 2. srpna přišlo krupobití s kroupami až 1 cm velikými. Žně začaly 6. srpna a skončily za tři neděle. Září bylo příjemné, zato podzim deštivý a od poloviny prosince ležel sníh a mrzlo.

V celé obci se narodilo 21 dětí, zemřelo 14 spoluobčanů a bylo uzavřeno devět sňatků.

1971

Volby do MNV se konaly ve dnech 27. a 28. listopadu. Za Postupice zvoleni:

František Tůma, Antonín Fryš, Antonín Forman, Josef Fulín, Josef Žirovnický, Václav Tomek, Marie Andrová, Jiří Franc, Vlasta Rohová, Josef Opatrný, Libuše Javůrková, Karel Kuthan, Václav Svatek, Jaroslav Zvíhal, Marie Daňková a Josef Benák. Předsedou MNV se stal František Tůma a tajemníkem Antonín Fryš.

Ve volebním programu byla mimo jiné také výstavba obecního vodovodu a stavba požární zbrojnice. Předsedou VO KSČ zvolen František Chládek.

21. února byl zvolen předsedou TJ Sokol Josef Opatrný a tajemníkem se stal Bohumil Matoušek. Požárníci začali se stavbou zbrojnice na Plajchách. V prosinci byla ustavena místní skupina Českého rybářského svazu. Měla 24 členů. Předsedou zvolen František Hendrych ze Struhařova, místopředsedou Miroslav Januš a jednatelem Pavel Jiša, oba z Postupic.

Na postupickém nádraží byla třetí kolej prodloužena o 160 m.

Na Kavčíně začali stavět Josef Střelka z Holčovic, Jiří Straňák z Kuklíku a František Chládek z Prahy. Na náměstí přistavoval patro u svého domu Antonín Mazour.

Leden byl mrazivý, zato únor slunný a teplý. Jaro studené až do začátku května, na jehož konci dosahovaly denní teploty až k 28°C. Červen byl mokrá. Dne 15. června přišel liják s kroupami, který vyplavil mnoho země a zasázených brambor. Od půli července do konce října teplé a suché počasí. První mrazík přišel 15. září a první sníh napadl 17. listopadu. Žně trvaly od 1. do 27. srpna a brambory se začaly vybírat 7. září.

V celé politické obci se narodilo 11 dětí, zemřelo 10 spoluobčanů a bylo uzavřeno 13 sňatků.

1972

Obec řídil František Tůma. Tajemníka Fryše,

který se vzdal funkce, nahradil Antonín Forman. Na Kubátově louce se začalo s hloubením studní pro obecní vodovod. Byly vyhloubeny tři studně o průměru 1,5 m, hluboké 7 metrů.

JZD Postupice a Popovice byla ke dni 1. červenci sloučena a měla celkem 201 členů. Z Kooperativy pro neshody odešlo 12 lidí a 24 jich zůstalo. Ve funkci vedoucího vystřídal pana Benáka pan Škramlík.

Členové rybářského svazu obnovili pod Kulišovou strání rybníček dříve zvaný Horní Plaček, který v roce 1820 nechal zrušit a zavést František Mootz. Má rozlohu přibližně 30 arů. Dále vyčistili rybníček Na Občích (Amerika) a u Kuklíku.

Byla dokončena přístavba sokolovny. Na výroční členské schůzi tělovýchovné jednoty byli vyzvednuti ti, kteří se nejvíce zasloužili o toto dílo. Byli to, J. Opatrný, Stan. Svatek, V. Svatek, J. Mazour a Jar. Kunc.

Dne 18. března shořela střecha na stodole čp. 20. Požár zdolal sbor z Benešova, protože hadice postupských požárníků praskaly.

Od prosince nastoupila nová vedoucí pošty Eva Baloušková. Listonoše Mládka vystřídal Václav Šesták ml. Dále doručovali poštu Jan Brunner a Marie Syslová. U přepážky byla Alena Tampierová.

Antonín Mazour vystavěl poschodí na svém domě na náměstí. Patro dostala na náměstí i budova bývalé pošty (čp. 87). Přestavbu provedl i Antonín Bucek z čp. 35.

Zima byla mírná, ale dne 4. března byl mráz -28°C. Jarní práce začaly 20. března. Květen a červen byly chladné a deštivé. Léto pěkně s teplotami až 32°C.

V celé politické obci se narodilo 15 dětí, zemřelo 10 spoluobčanů a bylo uzavřeno osm sňatků.

1973

V JZD zrušeny pracovní jednotky a přešlo se na měsíčně vyplácené odměny. Průměrná výše odměny činila 1 500 Kč. Pro srovnání, v lomu Mladovice byl tehdy průměrný plat

2 250 Kč. JZD převzalo šest bytových jednotek v novém obytném domu vedle dnešního nákupního střediska.

U pomníku padlým byly poraženy dva zera-
vy a vysázeny zde čtyři nové. Také byly vysá-
zeny zera-
vy v urnovém háji.

Výnosy obilovin v tomto roce byly: pšenice 3,4 t/ha, žito 2,9 t/ha, ječmen 3,4 t/ha. Plán splněn na 114%. Rodina člena JZD mohla mít ve vlastnictví jednu krávu, nebo dvě kozy, nebo dvě ovce, dvě prasata na výkrm ročně, nejvýše 10 včelstev a 35 kusů drůbeže. Měla-li záhumenek menší než 50 arů, nesměla chovat krávu.

Majitelům parcel, kteří nechtěli, nebo nemohli zahájit do dvou let výstavbu rodinných domků, byly parcely vyvlastněny za úřední odhad a přiděleny zájemcům o výstavbu. Těm, kteří výstavbu zahájili, byla stejně vyvlastněna polovina pozemku. Stavbu rodinného domku zahájili Josef Macháček, zaměstnanec

výkupu, Zdeněk Boháček, Jan Děd, Jaroslav Nový, František Nepraš, Antonín Mašín, Luboš Bervida, Antonín Mareš a Antonín Daněk. Do nového domu se nastěhovali Straňákovci z Kuklíku, Josef Střelka a Miroslav Sysel.

Dokončena byla oprava kostela sv. Martina. Ve farní budově byla zřízena garáž. V knihovně převzala funkci knihovnice po M. Müllerové učitelka zdejší školy Marie Šestáková. Počet knih byl 4 032.

Oddíl odbíjené mužů zdejšího Sokola dosáhl mimořádného úspěchu, když se probojoval do krajské soutěže.

V tomto roce slavili zlatou svatbu manželé Jan a Marie Kopeckých, Václav a Hermína Zelenkovi a Rudolf a Anna Papežovi.

V březnu zemřela v domově důchodců ve věku 88 let poslední hostinská na Podlesí slečna Božena Skočdopolová. Dne 5. srpna utrpěl pádem z výšky při práci na sušičce, smrtelný úraz Miroslav Cacák z Mladovic.

Pohled od milovnické Hůry v roce 1974.

Zima byla mírná, následovaná mokrým jarem a suchým létem i podzimem. Žně proběhly od 6. do 26. srpna.

V celé politické obci se narodilo 15 dětí, zemřelo 12 spoluobčanů a bylo uzavřeno 14 sňatků.

1974

V akci „Z“ se Postupice umístily v okrese Benešov na 2. místě a obec obdržela od ONV odměnu 10 000,- Kčs. Bylo zbudováno veřejné osvětlení z obce na nádraží a položen vodovod v délce 3 150 m. Plánovaná částka 440 000,- Kčs nebyla prostavěna, neboť nebylo možné sehnat materiál na vodovod. Bylo prostavěno pouze 160 000,- Kčs. Na hřbitově byla osazena nová ocelová vrata, jejichž estetická hodnota a způsob řemeslného zpracování nejlépe ilustruje dobu vzniku.

JZD Úsvit na podzim převzalo Státní statek Roubíčkovu Lhotu.

Svaz socialistické mládeže (SSM) nevyvíjel skoro žádnou činnost. Schůzky se konaly v přístěnku staré hasičské zbrojnice, odkud se často ozývala harmonika. Ani máj na náměstí toho roku nevystavěli.

Domky začali stavět Miroslav Říha, Vlasta Štětinová, Marta Jurníčková, Pavel Jíša, Vladislav Souček, Antonín Fryš, Josef Vojta a Petr Kunc.

Rok byl deštivý. Sklizeň brambor přerušil mráz a byla dokončena až 6. listopadu. V rybníku Papírnicku byl nalezen utonulý dělník z lomu František Švejda.

V celé politické obci se narodilo 20 dětí, zemřelo 18 spoluobčanů a bylo uzavřeno sedm sňatků.

1975

Dne 4. ledna byly zahájeny práce na stavbě nové mateřské školy. Od 1. května byla k naší obci připojena obec Čelivo. Rozorána byla cesta, která vedla od sokolovny do Dubin a dělila se na druhou cestu do Chalup a část cesty ke Klenu. Také rozorána cesta od hřbi-

tova točící se do oblouku kolem Kulišovy stráně až k lesu Březiny a k louce Bejkovce.

Z důvodu havarijního stavu byla snesena střecha školní tělocvičny. Byly zjištěny prasklé vazníky. Obvodové zdivo bylo při této příležitosti zvýšeno o 4 řady tvárnic. V dubnu započato s bouráním márnice u kostela, na hřbitově vybetonována hlavní cesta a hřbitovní kříž přesunut ze středu dolů na dnešní místo.

V březnu až květnu postavena budova JZD, později nazvaná „Bílý dům“ (dnešní obecní úřad). Na náměstí koupila obec čp. 45 od Jaroslava Vilda, za účelem jeho zbourání pro vybudování komunikace k Pozovu. Stavět začali Šetek, Kuneš, Brabenec, Kubásek, Kunc a vedle hospody u Hrabánků bývalý člen SNB Žirovnický.

Dne 10. června přišla průtrž mračen provázená krupobitím, které zničilo třetinu nadějných úrody.

Zlatou svatbu slavili dne 13. července manželé Půtovi z čp. 2 (na místě dnešního nákupního střediska). V celé politické obci se narodilo 17 dětí, zemřelo 11 spoluobčanů.

V lednu byl v Postupicích uzavřen poslední sňatek.

1976

Dosud samostatná obec Popovice byla 1. května připojena k naší obci. Pokračovalo se ve stavbě obecního vodovodu. Hlavním organizátorem byl Josef Vladyka. Na hřbitově byla postavena nová márnice a zaveden gravitační vodovod z Horního Plačku.

Předsedou MNV zvolen Josef Vladyka, místopředsedou Antonín Stojánek a tajemníkem se stal Jiří Franc. Ve volebním programu na léta 1976 – 1980 si MNV stanovil dokončit stavbu mateřské školy, dokončit vodovod, vybudovat obchodní dům a vybavit zdravotní středisko. V soutěži národních výborů se zdejší MNV umístil na 1. místě a obdržel odměnu ve výši 15 000,- Kčs.

Dne 30. května 1976 slavnostně otevřena nová požární zbrojnice. Stavba byla vybudo-

*Lípa „U Kříže“ na rozcestí před sokolovnou
(Muzeum Podblanicka Vlašim).*

vána svépomocí v akci „Z“. Byla porážena lipová alej u sokolovny z důvodu rozšíření komunikace.

Jarní práce začaly 30. března, žně probíhaly od 2. do 28. srpna. Již 3. ledna se ukázala na obloze duha, symbol míru, ale následující den 4. ledna vyvrátila vichřice konec lesa Březiny u cesty do Leče. Živlu za obět padlo kolem 1 000 plnometrů dřeva. První bouřka se ozvala již 22. ledna. Rok 1976 byl celkově velmi suchý a z tohoto důvodu zavládl velký nedostatek píce. Tento nedostatek se ještě prohloubil po požáru seníku v Milovanicích. Na konci roku v polovině prosince napadlo 25 cm sněhu a tak Vánoce byly celé bílé.

Společný pohřeb měli František Brodina a jeho sestra Marie Chudláská. V celé politické obci se narodilo devět dětí, zemřelo devět spoluobčanů a byly uzavřeny čtyři sňatky.

1977

Tohoto roku byla dokončena stavba vodu, jehož celková délka činí 6,5 km. Byla

vybudována kanalizace v ulici U Sokolovny. Nad Plačkem byla zřízena nová skládka komunálního odpadu. Dne 3. září otevřena nová budova mateřské školy s kapacitou 70 míst. Silnice, vedoucí naším městečkem, byla opatřena živičným povrchem. Od Jiřího Veleby bylo koupeno čp. 40, aby se sem mohli nastěhovat Půtovi z čp. 2, které bylo zbouráno a na jeho místě postaven obchodní dům.

ONV povolil výstavbu dalších 31 domků. Bylo usilováno, aby byly stavěny čtyř až šestiřadé domky a tím se ušetřilo místo. V prosinci se přestěhovala kancelář MNV na náměstí do budovy staré školy a do místností mateřské školy tamtéž se nastěhovala mateřská škola z Benešova. Její děti sem byly denně dováženy autobusem.

Jarní práce byly zahájeny 11. března a žně proběhly od 8. srpna do 11. září. Na konci roku došlo ke sloučení JZD Úsvit s JZD Jiskra Struhařov. Nové družstvo hospodařilo na více než 6 000 ha a předsedou se stal Karel Zoubek.

Byla provedena přístavba čp. 61 Josefem Sejkem, dokončen domek manželů Žirovnických vedle hospody u Hrabánek a dokončena přístavba čp. 27.

Zima byla mírná se sněhem. Ještě na Bílou sobotu 9. dubna napadlo 15 cm sněhu. Dne 20. května přišla velká bouře s kroupami, které zničily květy a mladé plody ovocných stromů. Léto bylo mokré, podzim mírný a prvního sněhu jsme se dočkali 14. listopadu. Na Vánoce nastala tradiční obleva a teplo.

Matriční obvod byl v Postupicích zrušen a matrika byla nadále vedena v Benešově. Zlatou svatbu oslavili manželé Mensdorffovi a Žízalovi. V celé politické obci se narodilo 12 dětí, zemřelo 13 spoluobčanů a bylo uzavřeno 10 sňatků.

1978

Na výroční schůzi VO KSČ opět zvolen předsedou Josef Macháček. Na ustavující schůzi ZO KSČ při novém JZD se stal předsedou

dou Antonín Stojánek z Popovic a předsedkyní ZO KSČ při ZDŠ se stala Věra Kosinová.

Poslední pár koní, které ošetřoval pan Josef Kubát, byl dán na jatka.

V lednu a únoru byl zbourán na náměstí dům čp. 45. V dubnu poraženy na malém náměstí dvě lípy a rybníček byl postupně zavezen. Obecní domek čp. 125 byl prodán paní Antonii Sirotkové, vdově po obecním poslovi Jaroslavu Sirotkovi. Na konci roku prodalo JZD obci „Bílý dům“. Nové domky kolaudovali J. Brabenec, J. Vojta, J. Štětina, M. Jurníček, V. Kubásek a pan Volf z Benešova.

Koncem roku odešel do invalidního důchodu náčelník železniční stanice Kortus a na jeho místo nastoupil nový náčelník stanice Srna.

Leden byl mírný, únor mrazivý, jaro studené a mokré. Ještě 11. května napadl sníh při ranní teplotě -3°C . Na Dolejším rybníku od 9. do 18. dubna plavalo pět labutí. Nebylo pamětníka, že by se někdy dříve v Postupicích objevily labutě. Léto bylo chladné a mokré. Žně probíhaly od 1. srpna do 9. září. Podzim byl také chladný a deštivý. Poslední den v listopadu a první den v prosinci napadlo přes půl metru mokrého sněhu, který způsobil četné polomy.

Od 4. do 7. prosince mrazy až -16°C . Na Vánoce nastala obleva. Konec roku byl poznamenán největším teplotním zlomem v historii záznamů o počasí u nás. Teplota na Silvestra byla $+12^{\circ}\text{C}$ a přes noc klesla na -18°C . Mnoho lidí v celé zemi oslavujících příchod nového roku při cestě domů zmrzlo.

V celé politické obci se narodilo 18 dětí, zemřelo 17 spoluobčanů.

1979

Pokračovala výstavba kanalizace na Kavčíně. Provedena generální oprava čp. 40 a prodána Antonínu Půtovi výměnou za jeho čp. 2. Na místě bývalé „Kalužiny“ na malém náměstí byl vybudován parčík. Z důvodu roz-

šíření komunikací posunut plot u čp. 136 a 147. Obec prodala vilu v Hůře čp. 120. Jednalo se o konfiskát po německých spoluobčanech. Vedle sokolovny bylo hřiště pokryto živичným povrchem.

Mzdy byly v JZD: traktoristé 2 300,-, živočišná výroba 2 000,- a v rostlinné výrobě 1 000,-Kčs. Tato mzda byla čistou mzdou, neboť v JZD se neplatily ze mzdy odvody a daně. V červenci zvýšeny důchody o 30,-Kčs. Minimální důchod se zvýšil pro jednotlivce ze 600,- na 780,- Kčs, pro dvojici z 1 100,- na 1 330,- Kčs. Přídavky na děti zvýšeny při jednom dítěti z 90,- na 140,- Kčs. Byla zdražena elektrická energie o 50%, též benzín, uhlí apod. Celý leden až do poloviny února leželo hodně sněhu a trvaly tuhé mrazy. Jaro bylo chladné, květen teplý a suchý. Léto bylo mokré a chladné. Dvacátého října napadl první sníh.

Tohoto roku zemřel v kněžském domově v Senohrabech P. Jaroslav Vosátka, rodák z čp. 97, který byl dlouhá léta děkanem na staroslavné Budči, kde byl i pochován. Jeho bratr Josef, také kněz, je pochován v Radošovicích u Vlašimi. V prosinci zemřel ve věku 81 let známý postupický holič Antonín Žížala.

V celé obci se narodilo 23 dětí, zemřelo 27 spoluobčanů a bylo uzavřeno 14 sňatků.

1980

V září pořádala TJ Sokol oslavy 60. výročí založení jednoty. Slavnosti se zúčastnilo 240 bývalých i současných členů. V tomto roce byl v naší obci ustaven Svaz chovatelů, který měl 17 členů. Předsedou se stal Josef Červenka, místopředsedou Václav Havel, jednatelem Jiří Franc ml. a pokladníkem Stanislav Šetek.

Byl napuštěn obnovený rybník Klen. V říjnu se na Podlesí natáčel německý film „Kousek nebe“.

Při sčítání lidu bylo v Postupicích 170 domů, z toho trvale obydlených 137 a 23 jich bylo využíváno k rekreaci. Počet obyvatel 485.

Počet osob a domů podle stáří:

Domy postavené		Osoby narozené	muži	ženy
do roku 1899	47	1978 až 1980	13	19
od 1900 do 1919	21	1975 až 1977	8	17
od 1920 do 1945	37	1961 až 1974	38	42
od 1946 do 1960	12	1946 až 1960	66	65
od 1961 do 1969	16	1921 až 1945	64	51
od 1970 do 1979	37	do roku 1920	38	64

Rok 1980 byl deštivý s velmi malým podílem slunečných dnů. Dne 22. dubna napadlo 30 cm mokrého sněhu, který způsobil mnoho polomů. Půda byla v průběhu léta tak promáčena, že se na Kulišově stráni samovolně vyvrátily stromy. Žně probíhaly od 31. července do 19. září.

1981

Po volbách do MNV ve dnech 5. a 6. června byli do rady MNV z pléna zvoleni: předseda Josef Vladyka, místopředseda Antonín Stojánek, tajemník Jiří Franc a členové Josef Benák, František Smrž, Stanislav Svatek, Jaroslav Vobecký, František Páv, Libuše Javůrková a Jaroslava Netušilová. Nová budova MNV byla slavnostně otevřena 8. května 1981.

Jarní práce začaly 19. března, sena díky počasí byla bez problémů, stejně jako žně, které proběhly od 10. července do 19. srpna.

Leden s únorem byly mrazivé. Jaro a léto suché. I podzim byl suchý a první sníh napadl dne 7. listopadu. Prvého prosince napadlo 30 cm sněhu, který vydržel do konce roku.

V celé politické obci se narodilo 12 dětí, zemřelo 15 spoluobčanů a bylo uzavřeno sedm sňatků.

1982

Tohoto roku zanikla místní organizace zahrádkářů. U cesty na Pozov byla zbourána Kubátova stodola, která měla zdi narušené mnohaletým lajdáckým uskladňováním umě-

lých hnojiv. Na konci roku byla dokončena výstavba nákupního střediska. V říjnu se začalo s generální opravou budovy železniční stanice na postupickém nádraží. Místní lidová knihovna byla přestěhována z čp. 8 do budovy staré školy na náměstí. Knihovnu nadále vedla paní učitelka Marie Šestáková.

Jarní práce začaly 17. března a žně proběhly od 27. července do 24. srpna. Hektarový výnos brambor byl 2,08 t. Urodilo se hodně třešní a jablek. Leden a únor byly na sněhu s teplotami až -24°C. Jaro studené a suché až do června, který spolu s červencem byl mokrý. Srpen byl pěkný a suchý. Po něm následoval krásný podzim. První sníh napadl 17. listopadu. Konec roku co do počasí mírný.

V celé politické obci se narodilo 12 dětí, zemřelo 17 spoluobčanů a bylo uzavřeno 13 sňatků.

1983

Prováděna generální oprava budovy železniční stanice na postupickém nádraží. Z kanceláře náčelníka stanice byla zřízena čekárna a rozdělením bývalé čekárny vznikla šatna a nová kancelář náčelníka. Byl zaveden vodovod z místní studny a etážové topení. Dne 28. března bylo otevřeno nové nákupní středisko postavené v akci „Z“.

Oddíl mládeže Svazu pro spolupráci s armádou (Svazarm), vedený Jaroslavou Netušilovou, vyhrál zimní vzduchovkovou ligu mládeže. Jeho člen Miroslav Januš se stal kraj-

ským přeborníkem v mladších žácích a postoupil do národního kola. Jaroslava Netušilová byla vyhodnocena jako nejlepší cvičitelka. Byla zahájena stavba garáže na autobus a kabin pro fotbalový oddíl.

Žně začaly 11. července a skončily 22. srpna. Úroda obilí byla pěkná: pšenice 3,8 t/ha, ječmen 4,1 t/ha a žito 3,6 t/ha.

Leden byl teplý (až +12°C), zato únor byl mrazivý. Jaro bylo teplé a vlhké. Léto pak horké a suché až do konce září. Nastal velký nedostatek vody. První mráz uhodil 2. října a první sníh napadl 15. listopadu. Prosinec byl mrazivý ale na Vánoce nastala tradiční obleva.

Dne 16. dubna oslavili diamantovou svatbu manželé Kopeckých a dne 4. září zlatou svatbu manželé Cíglerovi.

V celé politické obci žilo v tomto roce 1288 obyvatel, narodilo se 15 dětí a zemřelo 20 spoluobčanů.

1984

Obec vybudovala novou studnu u Moklin hlubokou 15 m a propojila ji se stávajícími studněmi, aby byl posílen zdroj obecního vodovodu. Vozovka do Chalup byla opatřena živичným povrchem. Pokračovala výstavba garáže a šaten pro fotbalisty. Ve Lhotě Veselce byla opravena kaplička sv. Vojtěcha a opatřena novou střechou, dveřmi a mříží. Při vichřici padla u kostela sv. Martina jedna z lip zasazených v roce 1725. Byla památným stromem chráněným státem.

Leden byl mírný zato únor mrazivý. Mokrě jaro vystřídal suché a horké léto. Deštivé září vystřídal krásný podzim. První mrazík se dostavil 17. října. Jarní práce začaly 21. března a žně probíhaly od 4. srpna do 4. září.

1985

Začalo se se stavbou silnice do Pozova. Poslední stavení v Postupicích čp. 105 bylo elektrifikováno. V září byla do Postupic přestěhována mateřská škola z Popovic.

V mladovickém lomu bylo zaměstnáno 24

pracovníků, kteří za rok vylámali 125 000 tun kamene. Kooperativa zaměstnávala 27 lidí a vyrobila za rok 8 400 ocelových zárubní, 5 600 výložníků pro osvětlovací stožáry a 840 kusů stojanových brusek. Na pile v Chalupách 10 pracovníků zpracovalo 4 400 m³ dřeva. V míchárně krmných směsí umíchalo 22 pracovníků 32 600 tun směsí. Na postupické poště byla vedoucí paní Ludmila Kotková a poštu doručovali paní Václavíková, paní Neprašová a pan Nádvořík.

V tomto roce měla Vesnická organizace KSČ 29 členů a předsedou byl Antonín Stojánek. Základní organizace (ZO) KSČ v JZD měla 39 členů a předsedou se po Jaroslavě Vobeckém stal František Kuneš. ZO KSČ v Kooperativě měla 7 členů a předsedou byl Jan Javůrek. ZO KSČ ve škole měla 11 členů a předsedkyní byla Marcela Nová.

Útvar železničního vojska z Olomouce provedl obnovu železničního svršku na trati z Benešova do Vlašimi. Ve funkci předsedy hasičů vystřídal Jaroslava Zvihala Josef Kahoun.

Leden a únor byly mrazivé se sněhem. Ještě 23. února klesla teplota na -28°C. Půda byla promrzlá do 80 cm. Od dubna do konce prázdnin trvalo deštivé počasí. Podzim byl krásný a suchý. 13. listopadu napadlo 25 cm sněhu a vydržel do 3. prosince. Konec roku byl mírný.

Paní Terezie Mensdorffová rozená Sternbergová zemřela 27. února 1985 ve věku 82 let a byla pohřbena na postupickém hřbitově do hrobu své sestry Elly.

V Postupicích samých se narodilo sedm dětí, zemřeli čtyři spoluobčané a byly uzavřeny čtyři sňatky.

1986

Od 1. ledna 1986 byly k Postupicům připojeny osady MNV Nová Ves. V těchto osadách žilo celkem 244 obyvatel:

Nová Ves	72	Pozov	7
Miřov	39	Vrbětín	7

Kopaniny	17	Leč	5
Mokliny	14	Jezviny	6
Chudláz	11	Peklo	2

Celá politická obec Postupice měla 1 522 obyvatel a v Postupicích samých žilo 581 osob.

Ve dnech 23. a 24. května se konaly volby do MNV. Bylo zvoleno 37 poslanců, z toho 20 z Postupic. V radě MNV zasedli Benák, Dvořák, Netušilová, Patraková, Páv, Smrž, Svatek, Štěpánek, Vojta, Vyhnal a Javůrek. V čele rady jako předseda byl až do své smrti dne 2. října 1986 Josef Vladyka, kterého potom vystřídal ve funkci Antonín Stojánek. Tajemníkem byl Jan Javůrek.

Dne 21. června se slavilo 100. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Postupicích. Oslav se zúčastnily i sbory Chotýšan, Popovic a Nové Vsi.

Průtrž mračen spojená s krupobitím postihla naši obec 19. srpna. Kroupy hodně potloukly a způsobily velké škody na plodinách.

V Postupicích samých se narodilo 11 dětí, zemřeli tři spoluobčané a nekonala se žádná svatba.

1987

Nejdůležitější událostí v tomto roce byla změna na postu předsedy JZD Struhařov, kdy Karla Zoubka vystřídal ve funkci Miroslav Kocourek. Mnozí posměváčkové se smáli a říkali, že to bude teď v JZD jako v „Kocourkově“. To se nevyplnilo a jedno z prvních opatření nového předsedy bylo, že nechal oplotit areály JZD a zabezpečit budovy. Účelnými organizačními opatřeními připravil družstvo na změnu společenských podmínek po roce 1989 a dnes lze soudit při pohledu zpět, že bez těchto opatření a jeho vedení by možná zemědělské družstvo Struhařov nepřežilo tvrdou transformaci zemědělství v devadesátých letech minulého století.

U rybníka Na Kulišce (Horní Plaček) si

upravili členové rybářského spolku vyřazený vagón, aby zde mohli pořádat své schůzky.

V Postupicích samých se v tomto roce narodilo devět dětí, zemřel ve věku 66 let jediný spoluobčan pan Jaroslav Andr a nekonala se žádná svatba.

1988

V akci „Z“ se začalo s budováním vodojemu „Na Kahounu“. Se svým objemem 250 m³ zlepšil zásobování vodou, zvláště v letních měsících. Započato s budováním tranzitního plynovodu přes katastr Postupic. JZD oplotilo areál sušičky a zrušilo chov ovcí. Z ovčína v Popovicích byl zřízen teletník. Na pile v Chalupách byla provedena rekonstrukce vodní elektrárny. Turbína byla dána do zkušebního provozu. Její roční výkon je 130 000 kWh. Vlastní spotřeba pily 89 000 kWh. Výhledově bylo plánováno přebytek vyrobené energie dodávat do veřejné sítě. Plánování je jedna věc a vodní poměry na Chotýšance druhá. Už na začátku 20. století byly vodní poměry na ní, s ohledem na potřebu vody pro tehdejší vodní turbínu pily, nedostatečné a vodní poměry se od té doby, hlavně pro meliorace na horním toku říčky, ještě zhoršily.

Miroslav Januš, začínající ve střeleckém kroužku vedeném Jaroslavou Netušilovou, byl vyhlášen nejlepším sportovcem roku a zároveň nominován na ME v Kodani ve střelbě na běžící terč.

Vesnická organizace KSČ měla v tomto roce 28 členů s předsedou s. Makovcem. Ve zdejší škole 13 členů s předsedkyní s. Novou. V Kooperativě byli 4 členové s předsedou s. Javůrkem a v JZD vedl KSČ s. Kuneš a po něm s. Vašata. Ve státním statku Čelivo zůstal jediný člen Josef Král.

U Horního Plačku (Kulišky) shořela klubovna rybářského spolku ze starého vagónu. Dlouho tam bohužel nestála. Celá politická obec Postupice měla k 31. prosinci 1988 celkem 1 471 obyvatel.

V Postupicích se narodily pouze čtyři děti a zemřelo 11 spoluobčanů. Sňatky byly čtyři.

Zima byla mírná bez velkých mrazů. Léto teplé a deštivé. Úroda obilí a ovoce byla nadprůměrná.

1989

Pokračovala výstavba tranzitního plynovodu. Stavební základna byla vybudována na Plajchách proti čp. 111. Ve stavebních buňkách bylo ubytováno asi 90 pracovníků, kteří významným způsobem pomáhali zvedat tržby v místních hostincích. Rozorána byla cesta ze Lhoty Veselky přes Homoli do Postupic a cesta od rybníku Ovčín do Lísku.

Mistrem světa ve střelbě na běžící terč se

stal Miroslav Januš z čp. 27. Zlatou svatbu oslavili manželé Opatrných z čp. 122.

Po „sametové revoluci“ 17. listopadu se rozpadly organizace komunistické strany v místním JZD a na zdejší škole. V Kooperativě byla, pro malý počet členů, organizace strany zrušena již dříve.

Zima byla mírná sněhu málo, půda ani nezamrzla. Jaro, léto i podzim byly suché. První sníh napadl 22. listopadu a potom uhořdily mrazy až -20°C , které trvaly až do 15. prosince. Tento rok převzal po Bohumilu Matouškovi funkci pozorovatele srážkoměrné stanice Karel Kuneš. Dne 14. března vyhořela kolna na Kavčíně.

Zemřelo osm občanů, narodilo se sedm dětí a sňatků bylo uzavřeno také sedm.

Postupice na cestě do Evropy 1990–2004

Po změně politických poměrů v naší vlasti, byla Rada MNV v březnu doplněna za Občanské fórum (OF) občany: Miroslav Červ – Popovice, Josef Papež – Milovanice, Ivan Matoušek a Pavel Jíša – Postupice. V dubnu nahradil ve funkci tajemníka Jana Javůrka Josef Benák z Postupic.

V Postupicích vzniklo OF. Svoji činnost obnovila lidová strana, mající 20 členů s předsedou Václavem Šestákem, sociálně-demokratická strana s předsedou Josefem Králem z Milovanic a komunistické straně zůstalo věrno 46 členů s předsedou Josefem Macháčkem. Národní fronta a Svaz československo-sovětského přátelství zanikly.

Volby do Federálního shromáždění proběhly ve dnech 6. a 7. června 1990. Po čtyřiceti letech to byly opět skutečné volby. Zapsaných voličů bylo 1 135 a voleb se jich zúčastnilo 1 125. Platných odevzdaných hlasů bylo celkem 1 120.

Jednotlivé kandidátky získaly tento počet hlasů:

Občanské fórum	538
Křesťansko-demokratická unie	171
Spojenectví zemědělců a venkova	154
Komunistická strana	117
Čs. strana socialistická	29
Zelení	24
ostatní	87

Dne 24. listopadu se konaly volby do obecního zastupitelstva. Bývalá obec Popovice se rozhodnutím občanů osamostatnila.

Starostou nové politické obce Postupice se stala Olga Zemanová z Milovanic, místostarostou Petr Voříšek, ředitel zdejší školy a radu doplnili Pavel Jíša, Jaroslav Kaucký a František Nepraš.

Firma Plynostav, která stavěla v naší obci tranzitní plynovod, se po ukončení prací přestěhovala na podzim do Loun.

O majetek, zabavený minulým režimem, se přihlásili majitelé nebo jejich dědicové. Šlo o hostinec U Hrabánků čp. 13, hostinec U Zemanů čp. 3, Šplíchalovi, mlýn Miroslav Kolář a Marie Kopecká, špýchar u nádraží, Jiří Franc, uhelné sklady na nádraží, Josef Opatrný, zdravotní středisko čp.143, příbuzní MUDr. Oppenhaimera, který za války zahynul pro svůj židovský původ.

Kolaudaci novostaveb provedli Gottwaldovi v Hůře čp. 229 a Josef Marčan čp. 230.

Na náměstí a u sokolovny byly pokáceny uhynulé lípy. Leden byl mírný stejně jako únor s březnem. Duben teplý a vlhký. Dne 29. května přišel mrazík, při kterém pomrzly brambory a okurky. Léto bylo suché a úroda obilí malá. Zato ovoce bylo dosti. Krásný podzim ukončil 5. listopadu první sníh. Od konce listopadu do konce roku sníh a mráz.

V tomto roce se narodilo v Postupicích pět dětí, zemřelo 11 spoluobčanů a sňatků bylo uzavřeno šest.

1991

Při březnovém sčítání lidu žilo v Postupicích samých v 216 domech 567 obyvatel a v celé politické obci jich žilo v 520 domech 1 139.

U benešovské firmy AQA byl zadán projekt čističky odpadních vod, která bude stát na Plajchách za fotbalovým hřištěm. Vyhořelá bývalá panská kolna za Kavčínem byla rozprodána zájemcům o stavební materiál. Vybudována byla též otočka pro autobusy před nákupním střediskem. V září zřízena v budově Obecního úřadu pobočka Státní

spořitelny, která se sem přestěhovala z budovy pošty.

Společenské změny, které daly možnost opět samostatně hospodařit, se nesetkaly se zájmem majitelů půdy. Samostatně začal hospodařit jen pan Václav Kubát v sousedním Dobříčkově.

Jarní práce bylo možno zahájit dříve než obvykle a i přes suchý rok byla dobrá úroda obilovin a také žně proběhly bez problémů.

Panu Opatrnému z čp. 122 byl vrácen sklad uhlí na nádraží a panu Francovi byl vrácen špýchar tamtéž. Mlýn vrácen dědicům Kolářovým a míchárna jim začala platit nájem. Výroba směsí poklesla z 35 000 tun na 25 000 tun za rok. V Kooperativě začal čilý stavební ruch. Na lom dopadl dočasný nezájem o stavební kámen. Rekreační středisko Automatizace železniční dopravy v Chalupách skončilo svou existencí. Nákupní středisko provozovala nadále Jednota. V bývalém pekařském obchodě u Žížalů byla otevřena prodejna Mája s textilem, ale pro malý zájem zákazníků a konkurenci obchod koncem roku zanikl. V čp. 141 si otevřel pan Škoula prodej lahvového piva a nealko nápojů s doplňkovým prodejem. Hostinec u Zemanů (čp. 3) byl vrácen paní Šplíchalové. V bývalé prodejně samoobsluhy tamtéž si synovec paní Šplíchalové pan Hofman otevřel obchod textilem a drogerií. Hostinec u Hrabánků prodal pan Hrabánek manželům Herboltovým z Benešova. V čp. 140 založil stavební firmu Montana pan Píkl. Obecní úřad zavedl poplatky ze záboru veřejných prostranství, což vedlo k úklidu mnohých vraků nebo nepořádku a zbytků stavebních hmot.

Na podzim byla uspořádána v zasedací síni OÚ výstava obrazů malířů Stanislava Příhody z Vlašimi, Karlů Kupků, staršího i mladšího, Jaroslavy Kupkové a intarzie ředitele zdejší školy Petra Voříška.

V lednu zemřel v Hornu v Rakousku pan František Mensdorff, potomek šlechtické hraběcí rodiny Mensdorff–Pouilly, původem z Francie, která byla nucena po francouzské revoluci uprchnout ze země a která se později usadila v Rakouské říši. Byl v Hornu pohřben a v dubnu byly vyzvednuty ostatky jeho manželky Terezie, rozené Sternbergové z hrobu její sestry Gabrielly na postupickém hřbitově, a po převozu do Rakouska uloženy vedle ostatků jejího manžela.

V tomto roce se narodilo v celé obci 10 dětí, z toho v Postupicích samých čtyři. Zemřelo 25 spoluobčanů, v Postupicích šest.

Zima byla mrazivá a bezsněžná. Od května trvalo hezké počasí až do října, proto nastal velký nedostatek vody v obecním vodovodu. Ve dnech 26. května a 17. srpna postihlo naši obec krupobití. Na konci října uhodily první mrazíky. Sníh napadl 6. prosince a od 9. do 17. prosince mrzlo až -17°C. Na Vánoce nastala obvyklá obleva.

1992

Dne 14. května proběhly volby no Národního shromáždění a České národní rady. V Postupicích se z 877 oprávněných voličů voleb zúčastnilo 776 občanů, kteří odevzdali 770 platných hlasů jednotlivým kandidátkám.

Volby do národního shromáždění a České národní rady 14. 5. 1992.

volební strana	Sněmovna národů	Česká národní rada	Sněmovna lidu
Občanská demokratická strana	190	141	181
Liberální sociální unie	175	171	162
Čs. strana lidová + KDS	85	87	82
Levý blok + KSČM	63	58	64
Čs. strana sociálně demokratická	49	40	45

Obec postavila proti nákupnímu středisku autobusovou čekárnu z oceli podle návrhu ředitele školy Voříška. Na stavbu čekárny přispěla jako sponzor firma Montana částkou 20 000,- Kčs.

Obecní úřad zaregistroval více než 70 žádostí o živnostenský list. Majitelé hostince v čp. 13 Herboltovi ho na podzim 1992 prodali. V srpnu byla zahájena přestavba domu na náměstí čp. 99 na penzion. Zkolaudován byl rodinný domek Miloslava Matouška.

V zasedací místnosti OÚ uspořádalo Muzeum Podblanicka z Vlašimi výstavku „Život na Podblanicku“. V kostele sv. Martina vystoupil národní umělec Eduard Haken.

Tento rok byl chudý na sníh a déšť. Léto bylo suché a velmi teplé. Úroda obilí byla průměrná. Došlo k transformaci JZD na Zemědělské družstvo Struhařov. Při rozhodování, zda družstvo rozdělit na menší celky, bylo odhlasováno členy družstva a vlastníky půdy zachovat družstvo jako celek. Družstvo přestalo obdělávat 210 ha půdy, na kterých začali hospodařit jejich majitelé. Začalo nově hospodařit na 14 ha půdy zrušeného státního statku Čelivo.

V celé obci se narodilo 21 dětí, zemřelo 11 spoluobčanů a sňatků bylo nevídané množství 22. Z toho v Postupicích samých se narodilo sedm dětí, zemřeli dva lidé a sňatků bylo uzavřeno 13.

1993

K 1. lednu přestalo existovat Československo.

Budova zdravotního střediska byla vrácena majiteli a lékařské ordinace se přestěhovaly do budovy obecního úřadu. Na opravu kostela sv. Martina půjčil OÚ lešení a přispěl částkou 10 000,- Kč na opravu fasády. Nová fasáda dostala barvu okru v kombinaci s bílou. V červenci zahájila benešovská firma AQA stavbu čističky odpadních vod. Na její vybudování přispělo ministerstvo pro životní prostředí částkou 6 000 000,- Kč a dalších 3 000 000,- Kč si vzala obec jako bezúročnou

půjčku. Jednotlivé domácnosti začaly být opatřovány vodoměry, aby se mohl zpoplatnit odběr vody z obecního vodovodu a tím mimo jiné šetřit vodou, které bylo v letním období sucha stále nedostatek. Na pozemku pod OÚ byla postavena hala pro sběrnou surovin.

V lednu byl slavnostně otevřen penzion „Mensdorff“. Zahájil svoji činnost, s ohledem k jeho velikosti, s nepochopitelným počtem sedmi zaměstnanců: provozní, vedoucí, dvěma číšníky, dvěma kuchaři a pokojskou. Na konci roku byl počet personálu zredukován na kuchaře a číšníka.

Pan Stanislav Kunc v čp. 111 po svém otci zavedl výrobu šrotovníků. Další náplní jeho činnosti byly zámečnické a obráběcí práce.

Rok byl na déšť a sníh o mnoho bohatší roku předchozího. Dne 23. března byla první bouřka. Žně proběhly díky příznivému počasí bez problémů a úroda byla dobrá. Urodilo se hodně brambor. Povodeň na Chotýšance 21. prosince dosáhla úrovně padesátileté vody.

V celé obci se narodilo 14 dětí, zemřelo 20 občanů a bylo uzavřeno 13 sňatků, z toho v Postupicích samých se narodilo osm dětí, zemřeli tři spoluobčané a sňatků bylo šest.

1994

Dne 2. února 1994 ve věku 92 let zemřel pan Bohumil Matoušek, kronikář naší obce od roku 1938 do roku 1968. Odešel neobyčejně aktivní a obětavý člověk, který miloval svou rodnou obec, a byl vždy ochotný dát všechny síly v její prospěch. Byl členem, zakladatelem a funkcionářem snad všech spolků a organizací, z nichž se nejvíce zasloužil o postupický Sokol.

V tomto roce se dostalo naší obci pojmenování jednotlivých ulic, což jistě opět „posunulo“ naši obec od venkova k městu. Ve dnech 18. a 19. listopadu se konaly volby do obecního zastupitelstva. Z 861 oprávněných voličů se jich voleb zúčastnilo 648, platných odevzdaných hlasů bylo 646. Volby vyhrála ODS

s 42,3% hlasů, ČSSD získala 23,5%, KDU-ČSL 22,8% a KSČM 11,4% hlasů.

Starostkou opět zvolena Olga Zemanová. Místostarostou se stal Petr Voříšek a radu doplnili František Nepraš, Karel Vilímek a Jaroslav Kautský.

Penzionu Mensdorff chyběli stále zákazníci a pomalu upadal. Když se zamyslíme nad tímto podnikatelským projektem, dojdeme k názoru, že šlo o špatný odhad možností. V Postupicích ani za první republiky nebyl žádný hotel. Stačil jeden hostinský pokoj u Hrabánků, kde mohl příležitostně přespát nějaký ten „cesták“, jak se tehdy říkalo obchodním cestujícím. Pro letní hosty bylo výhodnější se ubytovat u jednotlivých rodin zdejších usedlíků. Šlo vesměs o příslušníky tehdejší střední třídy z Prahy, a to ve většině o manželky v domácnosti s dětmi. Ty jsou dnes zaměstnány a dovolenou tráví raději u moře. Ceny v hotelích u nás doma a u moře jsou stejné a někdy i v případě, že započítáme do ceny i náklady na dopravu.

Hostinec u Chmelů, dříve u Hrabánků, byl uzavřen. V bývalém rekreačním středisku Automatizace železniční dopravy v Chalupách otevřel nový majitel penzion „Elizabeth“, který byl zaměřen na intenzivní výuku angličtiny.

Dne 16. května na svátek sv. Jana Nepomuckého byl učiněn pokus o obnovu staré tradice postupických poutí. Procesí s hudbou šlo ke kapli tohoto světce na Podlesí a večer byla pouťová zábava u Chmelů.

V zimě bylo opět málo sněhu. Jaro bylo deštivé, následované teplým a suchým létem, které zapříčinilo nedostatek vody v jejích zdrojích. Dne 21. ledna přišla krátká vichřice, která způsobila velké škody v lesích a vyvrátila mnoho ovocných stromů.

V celé obci se narodilo 11 dětí, ale zemřelo 24 spoluobčanů. Sňatků bylo celkem sedm.

1995

Proběhla anketa o plynofikaci obce, ve které byla větší polovina občanů proti. Hlavní kul-

turní akcí se staly oslavy 790 let první zmínky o Postupicích. Oslavy byly rozloženy na měsíce červen a červenec. Vše začalo dnes už tradičním během kolem „Paperáku“ dne 17. června. Koncert skupiny „Plavci“ se konal dne 23. června v sokolovně. Dne 1. července se v kostele sv. Martina konal pěvecký koncert pana Eduarda Hakena za varhanního doprovodu prof. Kvěchové.

Hlavní oslavy 15. a 16. července začaly v sobotu odpoledne vystoupením členů Sokola z Votic a Vlašimi. Sokolskou slavnost zakončilo na hřišti utkání v dívčí kopané. V neděli sloužena slavná mše svatá, při níž vystoupil sólista Národního divadla v Praze Bohumil Černý. Poté následoval na náměstí promenádní koncert a odpoledne se hrálo fotbalové utkání Staré gardy Postupice proti internacionálům z Benešova. Zakončení oslav se uskutečnilo dne 22. července v sokolovně, kde vystoupil na koncertě zpěvák Karel Zich.

Dne 7. října byl vypraven z Benešova historický parní vlak v rámci oslav 100. výročí zahájení provozu na lokální trati Benešov – Vlašim. Přivítalo ho slavnostně vyzdobené postupické nádraží.

Na konci roku se přestěhovala Místní lidová knihovna z budovy staré školy do objektu mateřské školy. Knihovnicí byla touto dobou paní učitelka Marie Šestáková.

Obchodník pan Děd přestěhoval svůj obchod do budovy staré školy, kde měl více prostoru. Prodejna Jednoty zrušila rychlé občerstvení a prodejnu textilu, drogerie a papírnictví a rozšířila svůj sortiment o železářské zboží. V dubnu byl uzavřen penzion „Mensdorff“ a definitivně hostinec u Chmelů (dříve u Hrabánků). Pilně se pracovalo na dokončení kanalizace v obci a její napojení na čistiřnu odpadních vod.

Tento rok byl bohatý na sníh i dešťové srážky. Sníh ležel téměř po celou zimu. Léto bylo teplé a vlhké. Úroda obilí, brambor i ovoce byla malá. Jenom švestek se hodně urodilo.

V celé politické obci Postupice se narodily

čtyři děti, zemřelo 14 spoluobčanů a sňatku bylo uzavřeno šest.

1996

Letošního roku byla dokončena čistička odpadních vod a v květnu předána do ročního zkušebního provozu benešovské firmě SVAK. V srpnu byla zrušena skládka komunálního odpadu za hřbitovem. Komunální odpad se začal vozit na skládku v Bystřici u Benešova. Zrušená skládka se musela rekultivovat a předpokládalo se, že rekultivace bude trvat tři roky.

Zemědělské družstvo Struhařov se od 1. srpna změnilo na DZD a.s., závod Postupice, hospodaří na 1 253 ha orné půdy a 431 ha luk. V malém se zabývali v Postupicích zemědělskou výrobou Václav Gruber, Zdeněk Reissig a František Říha. Úroda byla dobrá, žně komplikovaly rozmarné počasí. Ovoce bylo dostatek a velká úroda vlašských a lískových ořechů.

Tento rok byl nadprůměrně bohatý na sněh i déšť. Co se týče teplot byl studený. Srážky za celý rok 740 mm, nejvíce v červnu 170 mm a sněhu napadlo dohromady 65 cm.

Telefonní ústředna v Postupicích byla rozšířena o 200 účastnických přípojek na 550. Vedoucí pošty byla nadále Ludmila Kotková a roznášku zajišťovaly tři poštovní doručovatelky.

Ve dnech 7. a 8. června proběhly oslavy 110. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Postupicích. Volby do Poslanecké sněmovny parlamentu České republiky se konaly 31. května a 1. června 1996. V Postupicích se z 852 oprávněných voličů účastnilo 699. Platných hlasů bylo 674. Strany, které se dostaly do Poslanecké sněmovny, získaly v naší obci toto umístění a procenta: 1. sociální demokraté 30%, 2. občanští demokraté 25%, 3. lidovci 11%, 4. Sládkovi republikáni 7% a 5. komunisté 6%.

Do horní komory parlamentu – Senátu, proběhlo první kolo volby 15. a 16. listopadu.

Přišlo z 846 oprávněných voličů pouze 233, tj. necelých 28%. Senátorem se stala až ve druhém kole, konaném 22. a 23. listopadu, paní Libuše Benešová, která získala 52% hlasů. Je smutné, že ke zvolení jí stačilo pouze necelých 13% hlasů všech oprávněných voličů.

V celé obci se letos narodilo devět dětí, svaťeb bylo osm a úmrtí 18.

1997

Likvidace komunálního odpadu doznala změny. Jsou zrušeny kontejnery na odpad a likvidace je nadále prováděna popelnicemi, jejichž svoz prováděly Technické služby z Benešova, a to jedenkrát týdně.

Rozhodnutím zastupitelstva obce byla přijata nabídka Ministerstva zemědělství na bezúplatný převod čp. 103 (zámeček) na Podlesí.

Po tuhé zimě, kdy pomrzlo mnoho mladých stromků, růží a okrasných dřevin, byl průběh počasí průměrný, až na velký výkyv v červenci, kdy na některých místech na Moravě spadlo za několik dní 334 litrů vody na čtvereční metr. Tyto enormní srážky, nikdy předtím nezaznamenané, způsobily rozsáhlé záplavy. V Postupicích spadlo v tomto období „pouze“ 135 litrů/m².

Úroda ovoce byla dobrá. DZD Struhařov ve svém středisku v Postupicích mělo tento rok tyto výnosy obilí: pšenice 4,1 t/ha, ječmen 4,3 t/ha, řepka 3,2 t/ha a brambory 20,3 t/ha.

V říjnu byla výroba krmných směsí převedena do Benešova a zdejší míchárna byla uzavřena. Znamenalo to v poměrech naší obce citelný úbytek pracovních příležitostí, zvláště když Kooperativa propustila ve stejné době 11 zaměstnanců. V bývalém hostinci u Hrabánků čp. 13 zřídil pan Chmel štukatérskou dílnu, která zhotovovala ozdobné prvky na opravy fasád historických objektů. Ve svém domě čp. 231 zřídil pan Jaroslav Zvíhal prodejnu barev, laků a malířských potřeb. V únoru zrušila Česká spořitelna svoji pobočku v Postupicích.

V létě prošel generální opravou objekt transformační stanice u kostela. Byla nahrazena stávající rovná střecha střechou valbovou a provedena nová fasáda.

Tohoto roku se narodilo v celé obci 12 dětí. V Postupicích samých pět. Zemřelo 15 spoluobčanů a sňatků bylo uzavřeno 11.

1998

Volby do Poslanecké sněmovny parlamentu České republiky se konaly ve dnech 19. a 20. června. Na volebním seznamu zapsáno 849 voličů a odevzdaných hlasů celkem 639, tj. 75%. Pro jednotlivé kandidátky hlasoval tento počet:

volební strana	počet hlasů
Sociální demokraté	274
Občanští demokraté	135
Křesťanští demokraté (Lidovci)	65
Komunisté	42
Unie svobody	38
Důchodci za životní jistoty	29
Republikáni	20
Demokratická unie	15
Strana zelených	11
Občanská koalice	6
Nezávislí	3
Česka strana národně sociální	1

Z kulturních akcí se sluší připomenout koncert žesťového kvarteta z Vlašimi v kostele sv. Martina, kulturní večer, na kterém přednášel básně Déda Papež. Dětský karneval, běh kolem Paperáku a běh Terryho Foxe.

U školní jídelny provedena přístavba skladu potravin. Vybudována kanalizační větev na pozemku nad školou, na kterou se připojily čp. 72, 138 a 141.

Po rozpadu Sovětského svazu a vzniku nástupnických států se v Asii slovanská etnika dostala do nezáviděníhodné situace. Byla

vnímána jako cizí živel. Naše republika se rozhodla nabídnout repatriaci potomkům Čechů, kteří se před mnoha lety vystěhovali do carského Ruska a pomoci jim tak v jejich nesnázích. Dejme slovo panu kronikáři Jiřímu Šestákovi, jak zachytil v obecní kronice příjezd jedné z rodin potomků Čechů z Kazachstánu do naší obce, jak mu to vylíčila paní starostka Zemanová.

„Po dlouhé týdenní cestě vlakem přijela rodina Jarmolajeových v neděli 25. října 1998 v 8.30 hodin do Prahy z Arkťjubinska. Tam je očekávali zástupci nadace „Člověk v tísní“ při České televizi a odvezli je mikrobusem do jejich nového domova. Přivítání byli starostkou a místostarostou, spolu se skupinkou místních občanů. Přijeli s několika velkými taškami, které nemohly obsahovat vše, co pro začátek potřebovali. O tom obyvatelé Čeliva prostřednictvím Obecního úřadu věděli a s plným pochopením darovali do bytu vše, co mohli postrádat a co bylo pro začátek nezbytně nutné. Stůl, židle, válečky, gauč, křesílka, prošívání deky, ložní prádlo, záclony, pračku, nádobí, potraviny a ovoce. Očekával je příjemně vytopený byt a připraveno teplé jídlo – polévka s játrovými knedlíčky, guláš s knedlíky, zákusky a obložené chlebičky. Po přípitku, který nabídli Jarmolajeovi, byli ponecháni k odpočinku po úmorné cestě.“

Počasi v roce 1998 bylo teplé s malými srážkami. Celkem spadlo 656,5 mm, nejvíce v červnu 118,8 mm. Úroda dobrá a to jak na polích tak v zahradách. Na podzim se urodilo velké množství hub. Brambor se urodilo průměrně 31,7 tun/ha.

Koncem roku ukončila svoji činnost stavební firma Montana a pan Píkl otevřel v sokolovně novou restauraci.

Doručovací obvod postupické pošty se rozrostl o obvody Chotýšan a Popovic. Telecom dokončil digitalizaci celého okresu a v červnu byla zahájena stavba nové budovy pro digitální ústřednu na pozemku Telecomu vedle pošty. Kapacita ústředny je 1 500 účastnických přípojek. Na ústřednu je připojeno 650 účastníků z Postupic a okolí.

Volby do zastupitelstva obce proběhly ve dnech 13. a 14. listopadu. Před volbami bylo rozhodnuto snížit počet zastupitelů z 15 na 9. Nebude ustavena rada a o všem bude rozhodovat zastupitelstvo v plénu. Do voleb se přihlásily čtyři kandidátky a za velké účasti voličů, která dosáhla 84%, získaly jednotlivé kandidátky tento počet hlasů:

volební kandidátka	hlasů
Sdružení nezávislých kandidátů	1744
ČSSD	1507
KDU-ČSL	683
KSČM	491

Do zastupitelstva obce byli zvoleni:

za Sdružení nez. kandidátů

Nepraš František 324 hlasů

Voříšek Petr 187 hlasů

Kautský Jaroslav 234 hlasů

Hovorka Luboš 246 hlasů

za sociální demokraty

Vrňák Pavel 365 hlasů

Netušil Zdeněk 219 hlasů

Půta Miroslav 331 hlasů

za komunisty

Svatek Václav 230 hlasů

za křesťanské demokraty (Lidovce)

Brabenec Josef 233 hlasů

V prosinci proběhla volba starosty a místostarosty. Starostou zvolen jednohlasně pan Miloslav Půta. Místostarostou se stal pan Zdeněk Netušil, když získal většinu pěti hlasů a jeho protikandidát pan Petr Voříšek pouze čtyři hlasy. Dne 30. prosince na schůzi pléna zastupitelstva obce přijal mandát za odstoupivšího Petra Voříška další v pořadí na kandidátce pan Pavel Filandr mladší. Nové rodinné domky zkolaudovali pan Michal Matoušek čp. 233 a manželé Slavíčkovi čp. 234. Postupice měly v tomto roce i s připojenými osadami 1079 obyvatel. Narodilo se šest dětí z toho v Postupicích samých tři. Bylo uzavřeno sedm sňatků a zemřelo deset občanů.

1999

Nejdůležitějším rozhodnutím zastupitelstva naší obce bylo jednomyslné schválení plynofikace obce. Toto rozhodnutí, i když po zdražení plynu v dalších letech někdy kritizované, bylo rozhodnutím správným. Nejlepším důkazem toho se staly vyšší ceny pozemků určené pro bytovou výstavbu. Naše obec se může vyrovnat co do komfortu bydlení které-mukoliv velkému městu, ale s výhodou čistého vzduchu, bez problému s parkováním a ostatními nevýhodami městského bydlení. Snad jedinou nevýhodou je nedostatek pracovních míst. Jak to na světě bývá, nic není dokonalé.

V únoru bylo založeno zájmové sdružení obcí Chotýšany, Postupice, Popovice a Struhařov pod názvem CHOPOS – zájmové sdružení obcí se sídlem v Chotýšanech za účelem spolupráce při řešení společných problémů.

Bylo provedeno vyasfaltování komunikace v Hůře. Provedena byla též rekonstrukce vodovodu v Tiché ulici.

Počasi bylo v tomto roce teplé s mírnou zimou a s létem bez extrémně vysokých teplot. Celkem spadlo 586 mm srážek. Nejvíce v únoru, červnu a červenci (cca 68 mm) a nejméně v dubnu, říjnu a v listopadu (cca 31 mm).

Dne 30. září oslavili manželé Opatrných z čp. 122 „diamantovou svatbu“.

V kostele sv. Martina byl dne 17. prosince uspořádán vánoční koncert, na jehož programu se objevily skladby s vánoční tematikou a koledy starých mistrů.

Osvětlení vnitřku kostela bylo při koncertu provizorní, protože při pravidelném čištění křišťálového lustru visícího uprostřed lodi kostela, došlo při jeho spouštění k ulomení rohatky zabraňující roztočení spouštěcí kliky. Ta se potom roztočila, přičemž zlomila panu Václavu Kubátovi ruku a lustr se zřítil a rozbil.

Stav obyvatel v politické obci Postupice se zvýšil v tomto roce o 17 občanů. Narodilo se

celkem šest dětí z toho ve vlastních Postupicích tři. Sňatků bylo 12 a zemřelo také 12 spoluobčanů, v Postupicích samých šest.

Stoupla kriminalita, ani v tom Postupice nezůstaly pozadu. Dvakrát byl vykraden obchod s potravinami pana Děda ve staré škole. Ve dne byl vykraden domek pana Ledviny. Ze školy byl v nočních hodinách ukraden televizor a videopřehrávač. Z garáže domku pana Macháčka z čp. 184 bylo ukradeno truhlářské nářadí. Pan Václav Šesták byl surově napaden zločincem, který právě vykrádal jeho automobil.

2000

V roce 2000 Postupice žily plynofikací obce. Bylo rozhodnuto, aby každý zájemce zaplatil příspěvek 5 000,- Kč. Bylo vybráno za 178 přípojek celkem 890 000,- Kč. Polovinu nákladů uhradí Státní fond životního prostředí formou dotace. Regulační stanici postaví na svůj náklad distributor plynu Středočeská plynárenská. Postupice těží z toho, že tranzitní plynovod prochází těsně okolo obytné zóny Na Kavčíně. Jinak by o plynofikaci sídla, ve kterém je pouze okolo 200 možných odběratelů, nebyl z ekonomických důvodů ze stra-

ny distributorů zájem. Ve výběrovém řízení konaném v září 2000, byla vybrána firma Plynostav Praha, která práce spojené s vybudováním provedla za 4 600 000,- Kč.

Voleb se zúčastnilo 294 voličů tj. 33,4%. Současně proběhlo první kolo voleb do Senátu. Do druhého kola konaného dne 19. listopadu postoupily kandidátky Helena Rógnerová za Čtyřkoalici a dosavadní senátorka Libuše Benešová za ODS. Ve druhém kole zvítězila Helena Rógnerová, když v Postupicích získala 82,7%, zatím co Libuše Benešová pouze 17,3%, ač bydlela v okrese Benešov.

V prostoru pod domem čp. 33 byla vybudována nová trafostanice a elektrické vedení na ni napojené se převedlo do kabelů pod zem.

V rámci nového krajského zřízení a převedení pravomocí z okresů na obce z rozšířenou pravomocí měly Postupice patřit pod Vlašim. Od začátků politické správy v roce 1850 ale patřily Postupice vždy pod Benešov. Na základě žádosti zastupitelstva obce byly Postupice přiřazeny k Benešovu.

Počasi v tomto roce zaznamenalo rekord. Byl to zatím nejteplejší rok od doby, kdy se teplota v naší zemi začala zaznamenávat. A to je již 225 let. Celkové srážky v tomto roce

Výsledky voleb do krajských zastupitelstev konané v Postupicích 12. listopadu 2000.

Název volební strany	Počet hlasů	%
Čtyřkoalice	93	34,7
ODS	58	21,6
ČSSD	43	16,0
KSČM	38	14,2
Nezávislí-ČSNS	16	6,0
Strana venkova	6	2,2
Strana za životní jistoty	5	1,9
Republikáni M. Sládka	4	1,5
Strana zelených	2	0,7
KAN-Pravý blok	2	0,7
Národně dem. strana	1	0,3

v Postupicích činily 717 mm. Nejvíce v březnu 123,1 mm a nejméně v dubnu 12,2 mm. Dne 7. června ulomila vichřice velkou větev na věkovité lípě stojící u kostela na bývalém hřbitově. Naštěstí až na poničené oplocení nevznikly škody a nikomu se nic nestalo. Ochránci přírody z Vlašimi lípu ošetřili, nalezené vzácné brouky převezli a otvor po ulomené části stromu odborně zakryli.

Sklizeň obilí, hlavně jařin byla menší než v minulých letech. Brambor se urodilo průměrně. Úroda jablek a hrušek byla velká.

Zlatou svatbu oslavili manželé Antonín a Jiřina Formanovi. V kostele sv. Martina vystoupil dne 3. listopadu Sukův sbor benešovských učitelek pod vedením dirigenta pana Malého z České filharmonie. Tradiční předvánoční koncert koled a církevní hudby se v tomto chrámu konal 15. prosince.

Po několikaleté stagnaci opět začala výstavba rodinných domků. Se stavbou začali tři stavebníci.

V roce 2000 se narodilo v celé obci osm dětí, z toho v samých Postupicích šest. Bylo uzavřeno sedm sňatků a zemřelo 12 spoluobčanů.

2001

K 31. prosinci 2000 měla politická obec Postupice 1106 obyvatel, z toho v Postupicích samotných v 212 trvale obydlených domech 575 obyvatel. Domů majících číslo popisné užívaných k rekreaci bylo 21.

Největší akcí v roce 2001 byla bezesporu stavba rozvodu zemního plynu. Zahájení prací začalo 30. března a dokončeny byly 31. srpna. Vybudováno bylo 4 812 metrů středtlakých plynovodních řadů a provedeno 187 přípojek o celkové délce 1 208 m. Plyn napuštěn 7. prosince. Na konci roku si užívalo pohodlí plynofikace 45 domácností. Celková hodnota díla je 5 300 000,- Kč.

Rok byl chladnější, bohatý na dešťové přeháňky a na sněh. Za celý rok činily srážky 878,8 mm. Za celý rok napadlo dohromady 83 cm sněhu, z toho v prosinci 52 cm. Stude-

né a deštivé počasí se nepříznivě podepsalo na sklizni a na úrodě ovoce. Pro podmáčená pole se nepodařilo vše sklidit a jenom v Postupicích zůstalo nesklizeno 50 ha polí.

Z kulturních podniků pokládáme za důležité se zmínit o koncertech v kostele sv. Martina. V září koncert sólistů Státní opery Praha a před Vánoci vystoupení Sboru benešovských učitelek. Dne 6. října oslavili zlatou svatbu manželé František a Marie Smržovi.

V roce 2001 se narodilo v celé obci osm dětí z toho v Postupicích tři. Sňatků bylo celkem devět, úmrtí také devět z toho v Postupicích čtyři.

2002

Obecní zastupitelstvo rozhodlo o prodeji čp. 103 na Podlesí panu Sternbergovi z Jemnišť za cenu 2 300 000,- Kč. Tím se tato budova zámečku, přestavěného z bývalé tovární budovy přádelny, dostala v držení rodiny původních majitelů. Po dohodě OÚ a TJ Sokol byl pozemek fotbalového hřiště převeden z majetku obce do majetku tělovýchovné jednoty.

Velkou povodní postižené obci Vojkovice v okrese Mělník věnovala naše obec dar 100 000,- Kč.

Ve dnech 13. a 14. června se konaly volby do Parlamentu České republiky. Z 867 oprávněných voličů se jich voleb zúčastnilo 466 tj. pouze 53,7%. V Postupicích zvítězila ČSSD s 35,4% hlasů, následována ODS se ziskem 20,1% hlasů. Na třetím místě skončila KSČM s 18,1% hlasů a čtvrtá byla KDU-ČSL se 14,2%.

Ve dnech 1. a 2. listopadu se konaly volby do obecního zastupitelstva. Voleb se z 883 oprávněných voličů zúčastnilo 477 tj. 54%. Ve volbách získala každá kandidátka po třech mandátech:

za ČSSD	Miloslav Půta, Pavel Vrnák a Josef Němec
za KSČM	Jana Jíšová, Stanislav Šetek a Václav Svatek

za KDU-ČSL Ladislav Pěkný, Pavel Forman
a Jaroslav Andr

Nejvíce hlasů obdržel Miloslav Půta.

Na plenárním zasedání byl do funkce starosty jednohlasně zvolen dosavadní starosta Miloslav Půta a do funkce místostarosty, též jednohlasně, Ladislav Pěkný.

V srpnu se nově otevřela restaurace „U Sokola“ v prostorách sokolovny. Na náměstí Jiřího Franka bylo vybudováno parkoviště. Začaly se opět stavět rodinné domy. Rozestavěny byly domy pánů Řezníčka a Zoubka pod školou a pana Čadka na východním konci Kavčina. Se stavbou začal také Stanislav Šetek ml.

Úroda obilí byla podprůměrná, zato jablek se urodilo nadmíru.

Na začátku roku přišel velký vítr, který spolu se sněžením způsobil v celých Čechách třídní kalamitu. Na silnici nad sokolovnou se vytvořily dvoumetrové závěje a na pomoc musela přijet sněhová fréza. Sníh ležel tři neděle až do velké oblevy a následného oteplení, kdy 29. ledna bylo naměřeno +12°C. Zbytek zimy byl mírný, jaro chladné, květen teplý a suchý, zato červen deštivý. Červenec byl krásný. Jen 21. července odpolední bouřka přinesla krátkou vichřici, jíž neodolala silná větev na věkovité lípě u kostela sv. Martina.

V srpnu postihla naši zem povodeň podle některých odborníků tak zvaná pětisetletá voda. Postupice, kde v tomto měsíci spadlo 234,6 mm srážek, měly štěstí, že jim tato voda nijak neuškodila. Září bylo teplé. Dne 9. listopadu napadl první sníh, ale hned roztál a následovalo dušičkové počasí. Konec roku byl mrazivý.

V celé obci se narodilo 12 dětí, z toho sedm v Postupicích samých a zemřelo 16 spoluobčanů, z toho v Postupicích šest. Sňatků uzavřeno celkem devět.

2003

Ve dnech 13. a 14. června se konalo refe-

rendum o vstupu do Evropské unie. Z 898 oprávněných voličů se jich referenda zúčastnilo 484 tj. 54%. Pro vstup do Evropské unie jich hlasovalo 72%.

Zastupitelstvo obce schválilo finanční příspěvek na opravu kostela sv. Martina ve výši 120 000,- Kč a zároveň ve prospěch této opravy vyhlásilo veřejnou sbírku. Začal vycházet Postupický zpravodaj, který má za úkol lépe informovat občany o dění v obci a o práci OÚ. Pro další výstavbu rodinných domků byly rozšířeny inženýrské sítě s nákladem 1 637 314,- Kč. Na Kavčíně začali se stavbou domků pan Filandr ml. a pan Bárta z Prahy.

Postupickou poštu nadále vedla Ludmila Kotková. Poštu rozvážely autem v obvodu pošty paní Říhová a paní Neprašová. Po Postupicích doručovala poštu pěšky paní Tůmová.

Úroda byla malá, poznamenaná suchem. Byl nedostatek píce. Ovoce se urodilo také málo. Tento rok byl celkově slunný a teplý. Padaly teplotní rekordy a jediným stínem bylo sucho. Naštěstí studně na náměstí Jiřího Franka opět, jako již mnohokrát v historii obce, dávala jakékoliv množství vody, jako by sucha ani nebylo.

V celé politické obci Postupice se narodilo 12 dětí a zemřelo 13 lidí. Sňatků bylo uzavřeno pět. V Postupicích samých se narodilo šest dětí a zemřeli čtyři spoluobčané. Ve věku 97 let zemřel nejstarší občan Postupic pan František Fojtů z čp. 72. Manželé Marie a Jan Zemanovi oslavili zlatou svatbu.

2004

V květnu se stala Česká republika členem Evropské unie. Můžeme si jenom přát, aby naše členství ve sjednocené Evropě bylo k prospěchu nejen nám, ale i Evropě jako celku. Ve dnech 11. a 12. června se konaly volby do Evropského parlamentu. Z 898 oprávněných voličů se voleb zúčastnilo 196, tj. 21,8 %.

volební strana	počet hlasů
ODS	60
KSČM	32
KDU-ČSL	23
SNK-ED*	22
ČSSD	17
Strana zelených	6

Ve dnech 5. a 6. listopadu se konaly volby do krajských zastupitelstev. Z 894 oprávněných voličů se voleb zúčastnilo 192, tj. 21,8 %.

volební strana	počet hlasů
ODS	80
ČSSD	46
Koalice pro Středočeský kraj**	26
KSČM	23

Na východ od budovy školy bylo zřízeno dětské hřiště na které z 80% přispěl fond Středočeského kraje na podporu sportu a volného času.

Z fondu Evropské unie SAPARD byl opraven pomník padlých na náměstí Svatopluka Čecha a opraveny drobné sakrální objekty

(kapličky a kříže) v celé politické obci Postupice.

V kostele sv. Martina byly opraveny za 55 000 Kč varhany a osvětlení kostela připojeno na veřejné osvětlení obce.

Nové domky dostavěli pánové Filandr, Bárta a Šetek ml.

30. března shořel stoh slámy na poli za sušičkou. Dne 4. května došlo k loupežnému přepadení postupické pošty. Lupič byl vyzbrojen ručním granátem. Ještě téhož dne večer byl dopaden ve Vlašimi.

Od začátku roku do půli března ležel sníh. Jaro i léto bylo proměnlivé. Celkem spadlo za tento rok 671, 5 mm srážek. V prvním čtvrtletí napadlo celkem 110 cm sněhu. V létě byla rekordní úroda obilí. Průměrný výnos v ZD Struhařov byl u pšenice ozimé 7,6 t/ha, u ječmene ozimého 6,5 t/ha, u ječmene jarního 5,5 t/ha. Na poli „Pod Kaplí“ v Jemništích byl rekordní výnos u pšenice 9 tun z hektaru.

V celé politické obci Postupice se tohoto roku narodilo sedm dětí, z toho v Postupicích samých pouze jedno. Zemřelo 18 spoluobčanů, z toho z Postupic samých devět a bylo uzavřeno devět sňatků.

* Sdružení nezávislých kandidátů-Evropští demokraté
** včetně KDU-ČSL

Kostel sv. Martina

Kostel sv. Martina, biskupa tourského*, jehož nejstarší část pochází z doby před polovinou či okolo roku 1250, stojí na jižní straně náměstí Svatopluka Čecha obklopen bývalým farním hřbitovem.

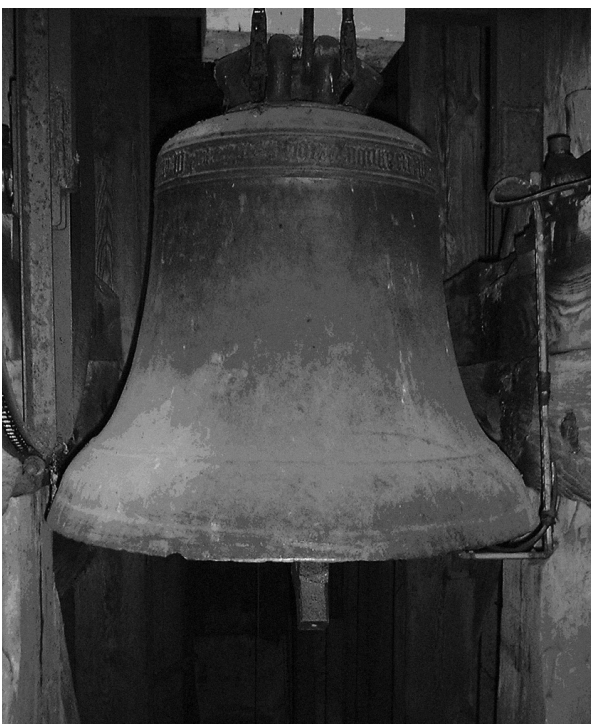
Z původní gotické stavby se zachoval pouze presbytář, jehož východní okno si zachovalo dodnes gotickou kružbu. Klenba presbytáře má dvě pole s gotickými žebry. Loď kostela o dvou lodích má valenou výsečovou klenbu a spolu s věží pochází z barokní úpravy, kterou roku 1718 provedl tehdejší patron kostela hrabě František Adam z Trautmannsdorfu. V přízemí věže je umístěna sakristie, nad kterou byla roku 1864 zřízena oratoř a spolu s předsíní i schodiště na ni. Věž kostela s cibulovitou bání, pokrytou měděným plechem, ční do výše 27 metrů. Při opravě kostela v roce 1825 byl vrchol věže opatřen makovicí a dvouramenným křížem.

Ve věži se dnes nachází pouze jeden zvon lidově zvaný „sv. Kateřina“ i když podle nápisu by se měl spíše jmenovat sv. Vít. Pochází z 16. století a jen díky své historické ceně přečkal dvojí rekvírování zvonů za obou světových válek. Zvon je 62 centimetrů vysoký a jeho průměr je 97 centimetrů. Na zvonu je gotickým písmem nápis „*Ke cti a chvále pánu Bohu i také všem svatým apoštolům svatému Vítu jest dělán zvon.*“

V roce 1799 byly dva starší zvony přelity, z nichž jeden zvaný „sv. Martin“ dostal tuto podobu. Byl 72 centimetrů vysoký a 97 centimetrů v průměru. Nahoře měl německý nápis v českém překladu znějící „*Jan Václav Kühner slil mne v c. a k. Novém Městě Pražském roku 1799*“. Na plášti zvonu byly reliéfy

sv. Jana Nepomuckého a svatých Jana a Pavla mučedníků římských. Druhý zvon zvaný „sv. František“ se stejným nápisem byl na svém plášti opatřen reliéfy sv. Jana apoštola, sv. Pavla apoštola a sv. Jana Nepomuckého. Tyto zvony byly v roce 1917 sejmuty z věže a roztaveny pro válečné účely. V roce 1926 byly pořízeny na věž kostela sv. Martina tři nové zvony jako náhrada za zrekvírované zvony v době první světové války.

Zvony dodala firma Buřil a Riss v Kukleňách (dnes součást Hradce Králové). Největší nesl jméno „sv. Martin“, vážil 473 kg a měl nápis „*Pějme Pánu píseň novou*“. Druhý zvon jménem „sv. Václav“ vážil 190 kg a nesl nápis „*Od moru, hladu a války vysvobod' nás Pane*“. Třetí nejmenší vážící 57 kg byl beze jména

Zvon z 16. století zvaný „sv. Kateřina“.

* Martin se narodil v římské provincii Panonii v dnešním Maďarsku. Mládí prožil ve vojenské posádce v italské Pavii, kde byl jeho otec vojákem z povolání. Sám vstoupil do císařské gardy a tehdy se stala příhoda, kterou můžeme spatřit na oltářním obraze postupického kostela. Při vjezdu do města Amiens v dnešní Francii se potkal u městské brány se zimou se třesoucím žebřákem. Neváhal a mečem rozpůlil svůj plášť a jeho polovinu daroval žebřáku. Po skončení vojenské služby vstoupil do kláštera v Ligudé u Poitiers ve Francii. Když v městě Tours zemřel biskup, byl Martin v roce 370 ustanoven jako jeho nástupce. Biskupem byl 27 let až do své smrti 11. listopadu 397. Ve Francii ho uctívají jako prvního patrona své země.

i bez nápisu. Náklad na jejich pořízení byl 17 778 Kč. Tyto zvony byly za druhé světové války opět zabaveny pro válečné účely.

Na severní straně věže stál až do roku 1971 dřevěný misionářský kříž z roku 1752, který stál původně uprostřed náměstí, a to až do doby, kdy zde po roce 1800 byly postaveny domy. Kříž se dostal k rohu čp. 122 a zde stál až do roku 1909, kdy byl přemístěn ke kostelní věži.

Na jižní zdi chrámové lodi byl v roce 1971 po otlučení omítky objeven pozdně gotický portál se sedlovým obloukem z červeného pískovce, dnes bohužel již dosti zvětralý působením agresivních kyselých dešťů z posledních desetiletí 20. století. Do jižní stěny předsíně zasazeny dva náhrobní kame-

ny se znaky pánů z Říččan. Na levém byl dnes již chybějící nápis „*Leta Páně 1586 ve čtvrtek po sv. Matouši umřela urozená paní paní Anna Malovcová z Říččan a na Popovicích a tuto jest pochována, očekává příští Syna Božího, Pána a Spasitele svého*“ Na druhém kameni je nápis „*Leta Páně 1578 v sobotu po svatém Pavlu na víru obrácení umřel jest Šebestián, syn urozeného pána pana Šebestiána z Říččan a na Popovicích a tuto odpočívá*“. Vpravo od těchto náhrobníků vedle dveří na kruchtě v zemi zasazený žulový kříž ve tvaru srdce s již nečitelným nápisem „*LETA PANE 1762 DNE 6. BRZEZNA USNUL W PANU ANTONIN KAISLER STAR 117 LET OCZEKAWAIE SLAWNEHO Z MRTWYCH WSTANL*“ Tento žulový kříž sloužil za náhrobek u hřbitovni

zdi a stál na ní až do roku 1913, kdy byla zeď zbourána, a bývalý hřbitov dostal oplocení ze sloupků a laťových polí.

Vnitřek kostela zdobí tři barokní oltáře z doby přestavby kostela v roce 1718. Hlavní oltář s obrazem sv. Martina dělícího se s žebrákem o vlastní plášť. Po stranách oltáře stojí sochy, vlevo sv. Ivana a vpravo sv. Františka Xaverského. Na levé straně chrámové lodi u vítězného oblouku oltář Panny Marie chovajícího Ježíška na klíně. Po stranách oltáře sošky vlevo sv. archanděla Michaela a napravo sv. Jana Nepomuckého. Naproti na pravé straně oltář sv. Jana Křtitele po stranách se soškami vlevo sv. Vojtěcha, biskupa a vpravo sv. Františka z Assisi.

Na západní straně kostelní lodi stojí dřevěná kruchta s varhanami z roku 1900, postavenými za 308 zlatých varhanářem Josefem Votrubou z Počátek (nástroj byl nově pořízen v roce 1930), které vystřídaly varhany z roku 1839 postavené za 200 zlatých Matějem Walterem z Divišova.

Žulový kříž z roku 1762.

Ty nahradily nejstarší varhany z roku 1698 od Jana Knesla.

Jižní strana presbytáře byla v roce 1718 prolomena barokními okny, dnes opatřenými barevnými vitrážemi, z nichž jedna darovaná roku 1939 rodinou Kneškovou znázorňuje „Narození Páně“, a druhá darovaná roku 1938 rodinou Pavlovou „Zvěstování Panně Marii archandělem Gabrielem“. Barevná okna v lodi kostela znázorňují české zemské patrony sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého, sv. Ludmilu a sv. Anežku českou.

Z roku 1972 pocházejí nové hlavní dveře, kostelní lavice a do chrámové lodi zavěšený křišťálový lustr. Křížovou cestu namaloval v roce 1846 pražský malíř Jan Mysliveček (1812 – 1882), který je i autorem obrazu sv. Jiljí na hlavním oltáři děkanského kostela ve Vlašimi.

Velký kříž s postavou ukřižovaného Krista na epištolní straně vítězného oblouku daroval v roce 1807 pan Tomáš Málek z Prahy. Na protější evangelijní straně stála až do sedmdesátých let 20. století kazatelna darovaná roku 1802 kostelu hraběnkou Gabrielou z Rottenhanu jako projev uznání, když farnost postoupila za náhradu pozemky pod farou pro rozvoj postupické továrny.

Od srpna 1864 se opravoval postupický kostel. Překládala se dlažba v lodi, chrámová předsíň se zvýšila o patro, přeložila se střecha a vyměnily se podle potřeby trámy krovu. Také byla bání věže kostela pobita osikovým šindelem. Při této příležitosti se též zřídila oratoř se schodištěm na ni, pro některé z řad měšťanů. Stavba byla dokončena v roce 1865 mistrem Janem Frkem z Postupic. Na tuto oratoř přispěli podílníci Jan Kankovský

Kostel sv. Martina. Vpravo misionářský kříž, stojící zde od roku 1909.

Detail jesliček v kostele sv. Martina v Postupicích.

Sluneční hodiny na jižní straně kostela zanikly při opravě v roce 1972.

54 zl., Antonín Mootz 34 zl., Václav Kankovský 34 zl., Josef Pauer 39 zl., Josef Hotovec, sládek 24 zl., Jan Žížala, pekař 6 zl., věžnický pan správce Zahálka 6 zl. a Jan Frk, stavitel 5 zl. 20 krejcarů. Toto právo užívání oratoře nešlo přenechat nebo s usedlostí prodat a zaniklo v případě, že rodina podílníka vymřela.

Na Vánoce v roce 1903 daroval Josef Zvára, rolník z Čeliva, do kostela jesličky, které vyřezal Jan Procházka z Příbrami.

Původ fary v Postupicích je pradávny. První zmínky o ní pocházejí ze 14. století. V soupisu kostelů v Čechách z roku 1350 jsou uvedeni nejstarší nám známí faráři Bartoloměj, který zemřel v roce 1392, Matěj Martinův z Janova 1392 – 96, po něm Jan, dříve farář v Bedřichovicích, Petr do roku 1414, od roku 1414 do roku 1415 Václav, dříve farář ve Šlapánově, po něm v letech 1415 – 1417 Jan předtím farář v Liběči a posledním katolickým

Gotický a do něj vsazený pozdně gotický portál se sedlovým obloukem, objevený v roce 1971.

farářem před husitskými válkami zde byl Martin, dříve farář v Chotěboři.

Po husitských válkách 1419 – 1434 se víra podobojí stala převládající v Čechách. Z kališnických farářů té doby jsou v Postupicích známi Šimon 1525 – 29, Jiří 1535 – 48, v roce 1550 Jan Moravus řečený Bessius, spisovatel, jenž přeložil roku 1566 spis Bartoloměje Georgeviče „*O začátku tureckého císařství, též jak se ve svém válečném běhu řídí a jakého cvičení užívá*“, která byla vydána v Praze u Josefa Jičínského. Kniha nese datum „*Ve vsi Postupicích v pondělí před slavností Proměnění Páně na hoře Tábor léta Páně 1566.*“ V roce 1579 se připomíná Martin a roku 1612 Vít Meziříčský. Po bitvě na Bílé hoře byli nekatoličtí duchovní vypovězeni ze země a pro nedostatek katolických kněží zůstaly Postupice až do roku 1656 bez duchovního pastýře a duchovní péči vykonával farář z Benešova.

Prvním katolickým farářem po více než 230 letech se stal roku 1656 Václav Bernard Sartorin, jak sebe nazývá v nejstarší matrice, farář Jankov – Postupický. Měl na starosti nejen postupickou faru, ale i fary v Popovicích, Chotýšanech, Jankově a Bedřichovicích. Druhým farářem byl od roku 1666 do března 1668 P. Georgius Slanina, třetím byl od roku 1668 do 27. července 1770 P. Venceslaus Ignatius Zezulka, rodák z Místku u Ostravy.

Dne 30. října 1669 zemřel na postupické faře bratr faráře Tomáš Zezulka ve věku 36 let a byl pohřben v kostele sv. Martina. Čtvrtým farářem v letech 1670 – 1672 byl P. Adam Causalius, po něm od roku 1673 až do roku 1681 byl postupickým farářem P. Johannes Josephus Chmel. Šestým v pořadí byl od 9. března 1681 P. Floridus Paur, řeholník kanovník kláštera Augustiniánů v Praze Na Karlově.

Sedmým farářem od roku 1684 byl P. David Josephus Adalbert Krška. Po něm se od 23. února 1687 stal farářem P. Carolus Casimirus Suchánek. Devátým v pořadí od 20. května 1689 P. Joanes Vacek.

Kostel sv. Martina, pohled na kruchtu.

Od 16. října 1690 P. Laurentius Benedictus Meczer, jeho nástupcem byl od 22. prosince 1695 P. Krištof Václav Slánský alias Kantorovský, rodák z Domažlic. Jeho vystřídal od 5. ledna 1703 P. Joanes Franciscus Pergner a toho přesně po roce P. Václav Rudolf Paušmon. Za něho byla roku 1705 přivtělena okrouhlická fara.

Pohled do presbytáře kostela sv. Martina v roce 1935.

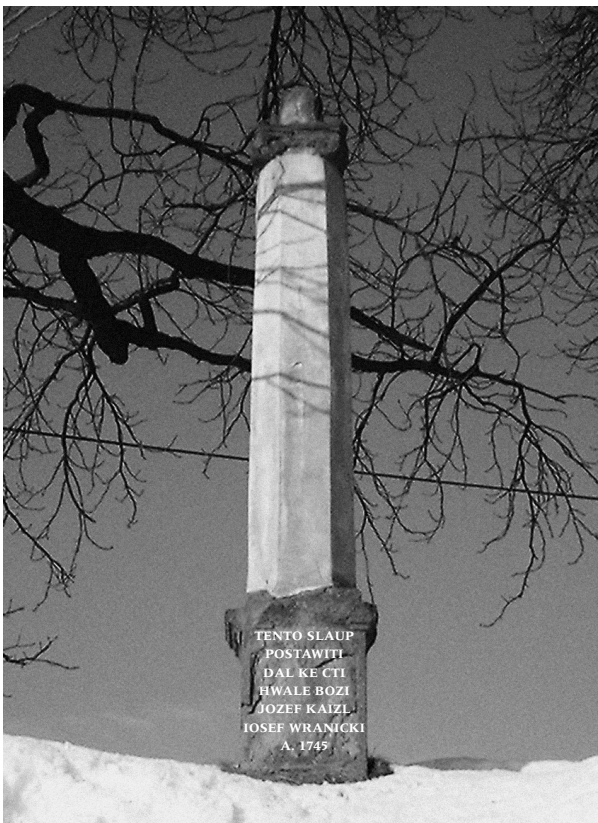
Čtrnáctým v pořadí se v roce 1706 stal farářem P. Mattheus Severa, který byl pochován dne 5. prosince 1711 v chrámu sv. Martina. Za něho roku 1707 odloučena od Postupic farnost jankovská. Do nástupu nového faráře administroval farnost františkán P. Abrahám, zámecký kaplan v Jemništích.

Novým farářem se stal 12. března 1712 P. Adam Jacob Váňa, který v 27 letech zemřel a dne 24. května 1713 byl pochován ve zdejší chrámu.

Jeho nástupcem se stal od 23. července 1713 P. Josef Vencel Kott, který dne 25. února skonal ve věku 30 let a byl pochován v kostele sv. Martina.

Od 1. března 1717 administroval faru P. Dominicus a S. Alexis, piarista z Benešova.

Potom krátce farářoval P. Josef Marnitius Griesmüller, pražský rodák, kde také na léčení po devítinedělním farářování 26. června 1717 zemřel.

Sloup sv. Jana u železničního přejezdu z roku 1745 s dnes již zničeným nápisem.

Sledujeme, jak mnoho pánů farářů umíralo ve velmi mladém věku. Jen o něco delší čas byl farářem jeho nástupce P. Georgius Franciscus Horák a to od 13. srpna 1717.

Dalším v řadě postupických farářů byl od 15. března 1718 P. Joanes Carolus Czeňek, který po čtyřicetiletém farářování v roce 1759 úřad opustil a zbytek života strávil v Praze v domově pro staré kněze u sv. Karla Boro-mejského v Resslově ulici. Za něho byl přestavěn kostel sv. Martina a vystavěna nová fara. V roce 1740 byla od Postupic odloučena farnost okrouhlická. Roku 1752 se uskutečnila misie od Jezuitů pro povznesení duchovní úrovně farnosti. Misionářský kříž z borového dřeva stál až do roku 1909 uprostřed náměstí a po jeho zástavbě u rohu čp. 122. Poté byl znovu vztyčen u severní strany kostelní věže.

Nástupcem penzionovaného faráře Čeňka se od 18. února 1759 stal P. Johan Antonín Printz, rodák z Plzeňska, který zemřel ve věku 48 let 19. března 1772.

Dalším v řadě postupických farářů se stal od 1. dubna 1772 P. František Xaver Jiljí Pokorný, vlašimský rodák. Za tohoto byly farní polnosti a les popuštěny roku 1794 vrchnosti za finanční a naturální rentu. Také za něho roku 1799 přelity dva kostelní zvony nákladem 270 zlatých. Zemřel na prsní nedostatečnost 5. května 1800 ve stáří 66 let.

Novým farářem se stal od 6. července 1800 P. Josef Antonín Ondrák, rodák z Benešova. V Postupicích byl nejdříve kaplanem, pak tři roky lokalistou v Popovicích a vrátil se do Postupic jako farář. Za něho dostal kostel roku 1802 novou kazatelnu. Arcibiskup Václav Leopold Chlumčanský vykonal generální vizitaci postupické farnosti 26. června 1823. Byl zřejmě spokojen, neboť P. Ondrák byl v roce 1826 jmenován osobním děkanem. Zemřel 19. listopadu 1831 ve stáří 72 let.

Jeho nástupcem se stal P. Jan Hlaváč nar. 3. ledna 1781 v Praze, jako syn pražského měšťana, nákladníka z domu „U Kamenné Panny“. Na kněze vysvěcen roku 1806, začal

jako kaplan v Postupicích (7. měsíců), pak čtyři roky lokalistou v Popovicích a 21 let farářem v Okrouhlici. Roku 1832 se stal farářem v Postupicích a zemřel v pražské nemocnici 14. července 1842. Byl literárně činný. Přispěl k „Věnci“ (sbírky českých zpěvů od Františka Škroupa) a roku 1832 přispěl do Časopisu katolického duchovenstva článkem „O Jeruzalému“. Ve farní kronice se o něm dočítáme že: „Byl muž vzdělaný – hovorný, zvláště v němčině výborně obeznalý – spisovatel krásných novell – též přispěvovatel do časopisu theologického v řeči české.“

Dne 2. června 1842 udílel biřmování v Postupicích pražský arcibiskup Alois Josef Schrenck. Celkem bylo biřmováno 673 osob z toho z Postupic 229.

Po něm byla od 14. července 1842 do 2. října 1856 farnost postupická administrována P. Janem Nepomukem Gürkem, pro spor s tehdejší patronem kostela knížetem Veriandem z Windischgrätzu o zvýšení farních důchodů na základě smlouvy z roku 1794. Tento se narodil 19. května 1814 a později se stal děkanem v Českém Brodě, kde také dne 4. května 1895 zemřel ve věku nedožitých 81 let.

V roce 1843 nechali postavit kapličku ke cti sv. Jana Nepomuckého nájemci továrny Karel Otto a František Linke na místě údajného zjevení u skály Na Podlesí, jehož se dostalo jednomu z jejich zaměstnanců.

Dalším duchovním pastýřem postupické farnosti se stal P. František Xaver Rádlo. Narodil se dne 31. srpna 1804 v Městečku u Pecky v tehdejší bydžovském kraji. V letech 1832–41 byl kaplanem ve zdejší farnosti, potom zámeckým kaplanem v jemništském zámku a od roku 1857 farářem v Postupicích. Měl velkou zálibu v místopisu, dějinách a vedl vzorně zdejší farní kroniku. Byl velkým přítelem a zastáncem chudého lidu.

Na slavnost Nanebevstoupení Páně 10. května 1866 byla provedena generální vizitace postupické farnosti pražským arcibiskupem

Kostel sv. Martina v první polovině 20. století.

Bedřichem kardinálem Schwarzenbergem spojená s udílením svátosti biřmování. Biřmovanců bylo z Postupic a okolí celkem 580. Po návratu do Prahy onemocněl pan kardinál planými neštovicemi. Nakazil se asi v Postupicích, neboť mnohý z biřmovanců měl známky čerstvě přestálých neštovic.

Dne 16. listopadu 1873 vedl bohoslužbu v kostele sv. Martina postupický rodák František Walter, ředitel školy v Poděbradech a okresní školdozorce tamtéž. Nový kaplan Jan Ev. Weber, narozený 27. července 1842 v Písku, přibyl do Postupic 11. prosince 1873 jako náhrada za kaplana Stáru, který se stal farářem v Popovicích.

Biřmovat přijel dne 4. července 1876 do Postupic arcibiskup pražský Bedřich kardinál Schwarzenberg. Postupičtí při této příležitosti postavili dvě slavobrány z chvojí, jednu u dvora a druhou u fary. Biřmováno bylo z farnosti postupické 362 a z farnosti popovicické 426 osob.

Dne 20. července 1880 slavil pan farář František X. Rádlo 50 let od vysvěcení na kněze. V podvečer 19. července měšťané postupičtí z hmoždířů stříleli a městečko osvětlovali. Před čp. 104 cukráře Ant. Bucka plál bengálský oheň a na náměstí hrála hudba. Druhý den při slavných službách Božích dostal pan farář prsten s routami, odznak to arcibiskupského notáře, kterým byl dekretován 9. července 1880.

Zemřel 19. července 1883 a je pochován na postupickém hřbitově za hřbitovním křížem, který je dnes posunut ze středu hlavní cesty dolů k jižní zdi.

Na uvolněné místo faráře se dostal okrouhlický farář a bývalý postupický kaplan Msgr. Josef Meloun. Narodil se 30. července 1831 v Uněticích (u Kopidlna), gymnázium s vyznamenáním studoval v Jičíně, vysvěcen na kněze byl 29. července 1858 a poté byl kaplanem ve Vepřku, Velvarech, Kojeticích, Postupicích a farářem v Okrouhlici. V Postupicích byl farářem od roku 1883, čestným měšťanem se stal roku 1891, bystrickým knížecím arcibiskupským vikářem byl od roku 1889 do roku 1903 tj. po 14 let; konsistorním radou jmenován roku 1896, rytířem řádu Františka Josefa se stal roku 1898, čestnou medaili za čtyřicetileté služby dostal roku 1889 a monsignorem jmenován roku 1903. Zemřel 25. března 1907.

V roce 1884 došlo k důkladné opravě fary s nákladem 614 zl. 66 krejcarů. Stavbu vedl mistr zednický Jan Frk z čp. 57, jenž náhle dne 22. dubna v Brtnici zemřel, a tak se dokončení oprav nedočkal. Práce byly potom svěřeny p. Ant. Poupětovi z Divišova. Práce zámečnické provedl purkmistr Josef Matoušek a truhlářské pan František Straňák. Kolaudace byla provedena 16. října 1884.

Dne 6. července 1884 byly vysvěceny sošky v kapličce na Sušici. Tuto kapličku vystavěl pan Ludvík Prokop „Pánu Bohu na poděkování, že zraku ve své dlouhotrvající nemoci nepozbyl.“ Tato kaple měla vtěleno na hospodě Ludvíka Prokopa 200 zlatých.

V tomto roce zřídili v oratoři kostela sv. Martina se svolením původních účastníků pro sebe každý jednu lavici pánové Matěj Kůstka z Jezvin a Konstantin Bucek z Postupic. Nový kříž postavený obcí postupickou Na Hrobech při cestě k Pozovu byl od faráře Josefa Melouna 27. dubna 1884 na druhou neděli po Velikonocích slavnostně posvěcen. V říjnu 1885 nastoupil nový kaplan P. František Alois Maleček, narozený v Nekoři u Kynšperka.

V pondělí 8. července 1889 udílel v Postupicích svátost biřmování pražský arcibiskup František de Paula hrabě Schönborn. Ve školní kronice se zachoval popis této pro celou farnost důležité události.

„O osmé hodině 8.července 1889 přijel z Konopiště p. arcibiskup, byv uvítán u slavobrány u mostu na počátku města městskou radou. Za branou stála školní mládež, vedená svými učiteli, špalírem a následovala pak v průvodu do chrámu Páně. Po mši sv. bylo udíleno sv. biřmování hochům, pak děvčatům, po němž průvod na hřbitov a po něm odbyvána ve škole náboženská zkouška.“

Dne 24. února 1894 se zdejší kaplan P. Josef Kučera stal farářem v Lukové (okres Kralovice). Za něj se stal kaplanem P. František Kubín.

Koncem února 1896 přeložen P. František Kubín za kaplana do Divišova a kouřimský kaplan P. Ferdinand Schmidt se dostal za kaplana do Postupic.

U příležitosti padesátiletého výročí panování císaře Františka Josefa I. bylo uděleno zdejšímu faráři P. Josefu Melounovi vyznamenání rytířského řádu císaře Františka Josefa I. Toto vyznamenání předáno při slavných službách Božích dne 26. ledna 1899 panem c. a k. okresním hejtmanem za přítomnosti velikého počtu lidí.

Ve středu 9. července 1902 udílel v Postupicích svátost biřmování biskup pražský František Krásl svátost biřmování.

Dne 25. března 1907 uspořádal učitelský sbor zdejší obecné školy besedu s rodiči, kte-

rých se dostavilo přes 150. Pan postupický farář Meloun nabádal rodiče k výchově svých dětí a pochválil dítku za zpěv, který zpestřil setkání. Mimo jiné jim řekl: „*Že jen dobrý člověk zpívá, aby rády zpívaly*“. Potom děti odešly domů a před koncem besedy, která následovala, náhle pan farář padl k zemi mrtev. Přítomný lékař Dr. Stejskal okamžitě přerušil svou přednášku o zdraví mládeže a počal s oživovacími pokusy, ale marně.

Hlasy od Blánika přinesly článek popisující pohřeb pana vikáře Melouna: „*Dne 25. března zemřel náš zasloužilý farář P. Josef Meloun, ve stáří 76 let. – Pohřeb konán ve středu 27. března za ohromné účasti obecnstva. Za c. k. okresní hejtmánství dostavil se p. komisař Iserle, za úřady samosprávné ředitel Jan Matoušek, za velkostatek nadlesní Liewald s úřednictvem, sbory hasičské z Postupic, Milovanic a Čeliva, živnostenský spolek, obecní výbor atd. a 15 kněží.*

*V kostele rozloučil se velmi tklivě se zesnulým jménem kněžstva P. Ferdinand Schmidt, farář z Chotýšan po zásluze vylíčil jeho šlechetnou povahu, již četnými odkazy všem lidumilným spolkům nejlépe dokázal, že jediné oko nezůstalo nezaroseno. – Za vhodných, dojemných zpěvů postupického sboru učitelského – v čele veškerá mládež školní – donesen na hřbitov a zde nad otevřeným hrobem jeho rozloučil se s ním jménem osadníků MUDr. Ptáčnick asi takto: „*Velevážené shromáždění! Jsou lidé, jimž sice není údělem hráti roli osob dějinných a přece život jich není tak všední. Dobráctví, to staré, poctivé dobřactví, svítí jim na cestu a jest jim majákem v bouřlivých dobách životních ústrků a protivenství. Postava jich musí každého zajímati, přitahovati, hráti, neboť není v ní nic nepřirozeného, připravovaného, umělého; v každém okamžiku přísní jsou k sobě, shovívaví k svému okolí a běrou na se povinnosti i ty nejtěžší, zastávajíce je ve prospěch jak jednotlivce tak celku co nejlépe. Práce jest na široké lísce veřejnosti tichá, včelí, ustavičná, nepozoruje se sice a jeví se jako něco, co zde jest a býti musí, a teprve když pracovník ten neúnavný odchází, ví se, že za něho náhrada bude těžká.**

A postupický pan vikář byl jednou z takových

postav. Prostinký jeho život dal by se vylíčiti několika větami, ale mravenčí jeho dílo nedovede oceniti nikdo. Již z těch titulů, které tak bohatě jeho jméno zdobí, jest vidno, čím pro krajinu naši byl a jak síly na malém okrsku vydatně dovedl uplatniti. Dnes, kdy stojíme nad jeho otevřeným hrobem, můžeme upřímně říci, že zemřel muž dobrý a kněz dobrý. Velectění, co v těchto dvou slovech ušlechtilého, vzácného a čistě lidského! A jaká veliká ztráta to pro nás, jsme-li nuceni říci, že tento dobrý člověk a dobrý kněz odešel nám navždy. Umřel dobrý muž, nemající nepřátel, vyjma ty, kdo lží a licoměrností se přiodívají a brání, opustil nás kněz, jehož dobré jméno daleko široko bez rozdílu víry ode všech ctěno bylo.

Starý pan vikář, tak zvali jsme svého milého duchovního správce, nepřijde již mezi nás, neuslyšíme již jeho vzletného slova, které tak mnohému bylo jediným spásným lékem na drsné dráze života. Všichni osadníci milovali jej a on miloval je. Toho nejlepším důkazem jest dnešní doprovod, nekonečný, nevidaný to zástup na našem venkovském, útulném hřbitůvku.

Kaplička sv. Jana Nepomuckého Na Podlesí.

Farář Josef Kopecký s dětmi o svátku Božího Těla okolo roku 1958.

Nuž rozlučte se přátelé s panem vikářem s tím hrdým vědomím, že jste měli duchovního správce, jenž nadlidskou silou funkce své zastával a jednáním svým na věčnou paměť do srdcí našich písmem zlatým se zapsal, postaviv si tím pomník slávy nehynoucí. Buďte s Bohem, dobrý pane vikáři, duch Váš křídly svými at' nás ovívá až do posledního vzdechu, a země, které drahou Vaši tělesnou schránku svěrujeme, budiž Vám lehkou!"

Po té chopil se slova místní velebný pán František Valášek, jenž všem přítomným z upřímného srdce za vřelou, nelíčenou účast při pohřbu poděkoval a na konec sám se svým představeným se rozloučil. Za hlasitého jeho pláče a nářku osiřelých osadníků uloženy tělesné ostatky tak všeobecně váženého kněze do hrobu.

Jeho nástupcem se stal dosavadní kaplan P. František Valášek, který do Postupic přišel 1. listopadu 1899 jako kaplan a roku 1907 se zde stal farářem.

Dne 4. května 1926 udílel svátost biřmování pražský arcibiskup František Kordač. Katecheta a kaplan P. Leopold Risspler odešel do Mukařova a na jeho místo kaplana nastoupil od 1. září 1925 novosvěcenec P. Rudolf Dörner.

Katecheta P. Rudolf Dörner odešel 15. listopadu 1926 do Říčán a jeho nástupcem se stal Alois Jiříčný.

P. František Valášek zdejší farnost spravoval přes dvacet let až do své smrti dne 28. května

1928. Novým postupickým farářem se 1. února 1929 stal P. Josef Kopecký, narozený 19. srpna 1879, dosud farář v Chotýšanech.

Zemřelý postupický farář P. František Valášek pamatoval ve své závěti na zdejší chudé a odkázal v jejich prospěch částku 500 Kč.

V roce 1930 byly do kostela pořízeny nové varhany na elektrický pohon a ze starých varhan byly ponechány jenom skříňe pro svou památkovou hodnotu.

Dne 4. května 1937 provedl generální vizitaci zdejší farnosti spojenou s udílením svátosti biřmování pražský arcibiskup Karel kardinál Kašpar.

Sešlá krytina báně kostela byla v r. 1948 místo šindele nahrazena eternitem.

Dne 22. září 1948 udílel svátost biřmování v kostele sv. Martina pražský arcibiskup Josef Beran, vězeň koncentračního tábora v Dachau. Zanechal nám zápis v obecní kronice. Byl v roce 1949 zatčen a 15 let vězněn, aby byl, poté co mu byl papežem přiznán titul kardinála, vypovězen z vlasti.

P. Kopecký byl dán v roce 1958 do penze a od 15. srpna 1958 zde nastoupil jako administrátor P. Zdeněk Liščák. Když v únoru 1964 zemřel zdejší farář na odpočinku P. Josef Kopecký, osiřela zdejší farnost, protože politické poměry nedovolily obsazení farnosti novým pastýřem. Duchovní správu zde zajišťoval bystrický vikář P. Josef Otradovec.

Po uvolnění politických poměrů v roce 1968 mohl být od 1. května 1969 ustanoven duchovním správcem zdejší farnosti řeholník P. František Štětina, narozený 23. prosince 1925 v Čeňovicích, ležících sedm kilometrů severovýchodně od Benešova. Po maturitě na reálném gymnáziu v Kroměříži vstoupil do františkánského řádu a začal studovat na teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Na kněze byl vysvěcen ve svatovítské katedrále dne 20. června 1948 pražským arcibisku-

pem Josefem Beranem. Po zrušení řeholních řádů v dubnu 1950 byl povolán do pracovních praporů PTP. Poté zatčen a odsouzen vojenským soudem na čtyři a půl roku odnětí svobody. Po propuštění na svobodu pracoval v civilních povoláních. V roce 1969 mu byl vrácen státní souhlas pro výkon povolání duchovního a byl tehdejším apoštolským administrátorem a pozdějším kardinálem Tomáškem ustanoven od 1. května 1969 duchovním správcem postupické a chotýšanské farnosti s duchovní obsluhou zámecké kaple v Ostředku. Tuto funkci vykonává pater Štětina v naší farnosti již 36 let.

V roce 1971 se začalo s generální opravou kostela sv. Martina. Byla otlučena fasáda a nahozena nová. Na vrcholu věže pozlacena makovice a dvojitý kříž. Do makovice vloženy dokumenty o opravě. Věžní bání byla pobita měděným plechem. Na jižní straně lodi kostela při těchto pracích objeven pozdně gotický portál. Opraveny byly věžní hodiny a zbourána vrata se zdmi. Zasazena byla nová

mřížová vrata, odstraněny keře na bývalém hřbitově, zaset zde trávník, vysázeny růže a magnólie. Škoda, že na jižní fasádě zanikly při těchto pracích sluneční hodiny. Práce organizoval farář P. František Štětina, který ale již nebydlel na postupické faře, ale u svých rodičů v Čeňovicích.

V roce 1972 pokračováno v opravě kostela. Byly pořízeny nové hlavní dveře, kostelní lavice a do chrámové lodi byl zavěšen křišťálový lustr.

Při okresní silnici poblíž železničního přejezdu u stanice Postupice stála mezi dvěma stoletými kaštany na zděném polygonálním sloupu barokní soška sv. Jana Nepomuckého z r. 1745. Na podstavci byl dnes již nečitelný nápis: TENTO SLAUP POSTAWITI DAL KE CTI HWALE BOZI JOZEF KAIZL IOSEF WRANICKI A. 1745". Materiál sošky a podstavce je červený pískovec. Vlivem povětrnosti byla památka poškozena a větší část sochy roku 1989 spadla a poté byla uložena na Obecním úřadě v Postupicích.

Vlevo postupický rodák P. Jaroslav Vosátka a dnešní farář P. František Štětina při bohoslužbě okolo roku 1970.

Postupická škola

Postupice se věru nemusí stydět za své dějiny vzdělávání. Málokterá obec podobného významu a velikosti se může pochlubit tím, že již před rokem 1712 měla školu, o čemž svědčí zápis ve farní kronice. K tomuto roku ve výpisu z velikonočního rejstříku obyvatel Postupic čteme o „Ludi magistru“ (učiteli) Jakubu Ondřeji Hoyerovi. Těžko hádat, zda škola vznikla v tuto dobu jako reakce na povýšení obce na městečko, nebo zde škola byla již dříve. Prameny uvádějí v Postupicích k roku 1700 pouze faru a k roku 1713 již i učitele. Ve stejnou dobu měli školu v okolí Postupic také v Divišově, Domašíně, Vlašimi, Jankově, Bystřici a Benešově.

Původní škola byla jednotřídní a teprve kolem roku 1826 zřízena druhá třída. Od 1. října 1873 se stala postupická škola školou trojtřídní.

K roku 1731 se zmiňuje učitel Ignác Vacek a po něm učitel Jan Hrdlička, který zemřel roku 1759 ve věku 64 let. Jeho nástupce Karel Pavlíček byl již dekretovaným učitelem. Zemřel hned v roce 1760 máje věku 62 roků. K roku 1788 je zmiňován učitel Antonín Ebner.

Dalším známým učitelem byl Václav Tischler, za něhož v roce 1826 zřízena druhá třída. Mladším učitelem se stal Vojtěch Střelka, rodilý z Čeliva, výborný pedagog a hudebník. Když pak roku 1833 ve věku 74 let Václav Tischler zemřel, zastával totéž místo pod novým učitelem Janem Vlachem, který se narodil ve Velíši 12. března 1797 a na zdejší škole působil dlouhá léta.

Po smrti Vojtěcha Střelky nastoupil na jeho místo dne 16. června 1849 Vlachův zeť František Tobiáš, který byl později stížen choromyslností a zemřel v pražském blázinci 9. května 1861. Po jeho smrti nastoupil místo mladšího učitele Antonín Červ z Trhového

Štěpánova. Jan Vlach zemřel 27. února 1870. Na postupické škole působil celých 37 let.

Vzácným počinem bylo založení školní nadace Josefa Morávka z Postupic čp. 20. Nadace byla založena 1. července 1869. Sestávala ze státního úpisu na 200 zlatých na 4% úrok, který ročně činí 8 zlatých. Nadace měla sloužit potřebám chudých žáků postupické školy.

Vlachovým nástupcem se stal Václav Jindřich, který byl předtím mladším učitelem ve Voticích, a po ročním pobytu na zdejší škole se vrátil do Votic už jako řídící učitel. Za něho došlo k oddělení školství od církve.

Po jeho odchodu spravoval školu prozatímně Antonín Červ. Na místo mladšího učitele ustanoven Ferdinand Wenig. Ten na škole pobyl dva roky a poté odešel na místo řídícího učitele do Staňkova u Domažlic.

Krátce nato zemřel Antonín Červ na tuberkulózu u rodičů ve Štěpánově. Po rozšíření školy 1. října 1873 o další třetí třídu se stal řídícím učitelem Josef Fortýn z Prahy. Nastoupil 13. září 1873 a přišel do Postupic ze školy v Olešce u Kostelce nad Černými Lesy. Prvním učitelem se stal Karel Kubíček ze Stráže. Pobyl zde od 1. října 1876 do 1. března 1878, kdy odešel na školu do Mladé Boleslavi.

Z knihy rokovacích protokolů se ke dni 14. února 1875 dovídáme o potřebě koupě šindelů na opravu střechy školy. Cena 1 000 ks šindelů byla 18 zl. a potřeba 2 000 kusů šindelů a od práce 10 zl. Též schváleno pojištění školní budovy na 1 000 zl. Pojistné činilo ročně 8 zlatých 40 krejcarů.

I v předminulém století „zuřil“ skrytý boj o každého žáka, o čemž svědčí zápis ze schůze postupické školní rady 30. dubna 1876, kde se rada usnesla na nesouhlasu s vyškolenním obcí Roubíčkovy Lhoty, Dobříčkova

a Sušice ze zdejší školy, „neboť by školní obec postupická utrpěla škodu při udržování školy. Naproti tomu se nekladou překážky obci čelivské na příškolení do Postupic“.

Po Františku Wenigovi zastával místo pomocného učitele Mikuláš Patka z Hradce Králové, ale již 1. října 1876 odešel do Struhařova a jeho místo obsadil Josef Podiour z Litomyšle. Ne na dlouho, protože již následující rok přešel na školu do Chotýšan. Po něm se stal pomocným učitelem Josef Tomek z Neveklova, jenž po krátkém čase z důvodu onemocnění souchotinami musel zanechat učitelství a na podzim v listopadu 1877 na tuto nemoc zemřel. Dalším pomocným učitelem byl Hubert Pírk z Ústí nad Orlicí, který se po roce odebral na Moravu. Na místo prvního učitele nastoupil dne 12. dubna 1878 Josef Petr z Kardašovy Řečice. Místo mladšího učitele svěřeno od 1. září 1877 podučitelovi Janu Žížalovi z Podhájí. Josef Petr odešel od 1. března 1879 do Vlašimi a na jeho místo dosazen Stanislav Novák.

V roce 1877 sděluje farní úřad v Postupicích, že „hraběnka z Rottenhanu dala pole pod pozovskou cestou ve výměře 1 035 sáhů čtvereč. (asi 0,370 ha) a kus zahrady panu učiteli za řízení kůru a hudby“, později byl odstoupen kousek zahrady od zahrady farské a spojena byla takto se zahradou školní.

Při zasedání dne 2. prosince 1877 navrhuje pan předseda školní rady, aby se u kompetentního úřadu zažádalo o industriální učitelku a o povinné vyučování němčiny ve všech třídách, což všichni pánové s potěšením přivítali.

Velká sláva byla uspořádána v Postupicích dne 24. dubna 1879. Slavila se památka pětadvacetiletého výročí zasnoubení Jejich apoštolských Veličenstev císaře Františka Josefa I. a císařovny Alžběty. „*Městys byl slavnostně osvětlen a hrála hudba procházející obcí. Po vysvěcení kříže pro 3. třídu měl proslov řídící učitel Josef Fortýn a žákyň 3. třídy Magdalena Žížalová pronesla „přiměřený proslov“.* Po slavných službách

Božích a slavném „*Te Deum*“ zapěla školní mládež národní hymnu. Poté byly na náměstí zasazeny dvě „císařské lípy“ za hojně účasti obecnstva a střelby z hmoždířů.“

Dne 1. prosince 1878 místní školní rada přijímá navrženou slečnu Blaženu Klubnerovou jako industriální učitelku (učitelku ručních prací) a žádá, aby byla brzy dosazena na místo. Podle všeho místo nikdy nenastoupila.

Po Janu Žížalovi nastoupil na místo mladšího učitele dne 1. září 1879 Rudolf Jungmann ze Soběslavi. Ve stejný den nastoupila na zdejší školu, jako první žena v její historii, slečna Antonie Šaldová z Pyšel na místo industriální učitelky. Podle tehdejší předpisů nesměla být učitelka vdaná. Jakmile by se provdala, musela by dráhu učitelky opustit. Toto omezení platilo až do roku 1919. Do září 1881 obnášel plat industriální učitelky 96 zl. Na žádost místní školní rady byl plat zvýšen na 144 zl.

Po Stanislavu Novákovi nastoupil 1. září 1880 Antonín Pokorný, narozený 27. září 1857 v Pelhřimově.

V červnu 1881 bylo zaopatřeno tělocvičné nářadí a započato s výukou tělocviku. Slečna Šaldová se dobrovolně vzdala místa učitelky a od 1. ledna 1882 ji do konce školního roku vystřídala slečna Josefa Černá ze Sadské.

Učitel Antonín Pokorný se pomátl na mysl a byl 23. února 1882 zbaven vyučování a již 28. června téhož roku zemřel v pražském blázinci.

Místo slečny Černé bylo na počátku školního roku 1882–1883 prozatímně přiděleno Františku Janovskému, který v té samé hodnosti zastával místa ve Šternberku a Okrouhlicích. Během roku 1883 odešel na místo učitele do Hostivaře (část Prahy 10) Rudolf Jungmann. Nástupcem Janovského, zbaveného svého úřadu, se stal dne 28. srpna 1883 František Mirovský, rodák ze Střechova nad Sázkou, narozený 10. února 1852. Stejný den ustanoven jako podučitel Vojtěch Skočdopole, rodák ze Soběslavi, který předtím učil

v Chotýšanech a po odchodu Františka Mirovského byl ustanoven 12. října 1885 definitivním učitelem v Postupicích.

„Dne 28. prosince 1883 byla rodina řídicího učitele při svačině vyděšena pokřikem „Hoří, hoří“ a v malé chvílce šlehaly plameny kolem zdi až nad střechu školní budovy. Nezjištěným způsobem chytíl domek a stodola souseď školy pana Cezemského, který měl dosti velké zásoby slámy. Poněvadž požár vznikl za tmy a plameny osvítil celé náměstí, ba celé městečko, bylo zděšení lidu veliké a každý spěchal na pomoc. Brzy přitažena na pomoc zdejší stříkačka, ale v jakém stavu! Bez žebříků, bez košíků a polámaná. Voda stříkala ani ne do polovice výšky školní budovy. Na pomoc přikvapili i přespolní Václav Harvan, rolník, Josef Harvan, rolník a obchodník a Josef Hruška, rolník, všichni z Milovanic. Vydatně pomáhali z Postupic, pánové Konstantin a Jan Buckové, kteří otvorem ve střechě školy udělaným, polévají střešní krytinu, tenkrát ještě šindelovou, a svou statečností školu chránili. Při zachraňování nábytku se vyznamenal pan Loužecký, nájemce mlýna, truhlář Václav Straňák, Josef Matoušek, purkmistr a řídicí učitel Josef Fortýn se svým bratrem Aloisem. K půlnoci byl oheň skoro uhašen.“

Druhého dne při snášení nábytku shledáno, že mnoho věcí chybělo, což nás, žijících na počátku 21. století, již nemůže překvapit.

Pro velký počet školních dětí, jichž bylo 365, byla zřízena od 1. ledna 1884 čtvrtá třída. Na toto místo byl ustanoven učitel Eduard Cihelna rodem ze Soběslavi, kde se narodil 18. března 1864. V červenci dosazen jako produčitel na zdejší školu Josef Vondrák, dříve prozatímní učitel ve Střechově nad Sázavou, narozený 8. prosince 1855 v Načeradci.

Dne 22. září 1886 se školní výbor jednohlasně usnesl, že „studeň vystaví a řádnou pumpou zaopatří“. Místo pro školní studnu vybráno bylo poblíže lípy, u strouhy. Stavba byla ve veřejné dražbě pronajata Vojtěchu Kuthanovi z Milovanic a Josefu Fryšovi z Lísku, a to za cenu od jednoho sáhu hloubky 7 zlatých 20 krejcarů a kdyby se přišlo na skálu, bude jim dle uznání přidáno.

Při zasedání rady 30. ledna 1887 se pachtýřům kopání studně přidalo za to, že přišli na skálu a že vodu musí vyvážeti, úhrnem 5 zl. V hloubce 11 metrů se narazilo na silný pramen, načež se studna ještě o dva metry prohloubila a stěny se vyložily kamenem.

Ve školní kronice se zachovalo popsání zakončení školního roku 1886-1887.

„Koncem školního roku byl na návrh řídicího učitele zakončen slavnými službami Božími, jako každoročně, a nato v neděli výletem do blízkého lesa na Podlesí. O výletě se bavila mládež zpěvem a hrami, načež byla chlebem s máslem, rohlíky, uzenkami, jaternicemi podělena a pivem napojena! K výletu dostavilo se velké množství obecnstva. Hlavním dobrodincem této zábavy byl pan Prokop Polak, pachtýř jemništských dvorů, jenž věnoval pivo pro mládež a pro hudebníky. Z příškolných obcí, vyjmouc pozovskou, kromě pana Kůstky z Jezvin, došlo chleba a másla dostatek. Ku konci dětské zábavy byl vypuštěn, učitelským sborem zhotovený, papírový balon 3 m v průměru. Při návratu zazpívána mládeží hymna národní. Po té se mládež se svými rodiči rozešla.“

Od 28. září do 14. října byly vynucené školní prázdniny z důvodu epidemie spalniček. V době od 14. do 21. ledna 1890 byly školní prázdniny z důvodu onemocnění chřipkou.

O prázdninách v roce 1890 (24. srpna) přednesl ve schůzi školní rady svůj návrh pan Antonín Bucek stran zřízení pokračovací školy pro učeně a syny z hospodářství. Návrh byl přijat. Bylo rozhodnuto, aby rada požádala zároveň o zrušení vyučování němčiny a místo toho se zavedla pokračovací škola.

Řídicí učitel Josef Fortýn zemřel na ztučnění srdce 16. června 1891. Zdejší školu řídil 18 let. Postupická škola dostala v září 1891 nového řídicího učitele, kterým se stal Otakar Kačer, narozený 25. července 1853 v Jankově.

Zajímavý je počet neomluvených zameškaných půldnů (v těchto dobách se vyučovalo ve dvou denních blocích rozdělených dlouhou polední přestávkou). Ze zameškaných

půldnů bylo omluvených 9 725, ale neomluvených 37 837 !

Osvobozených žáků od školného bylo 26 čili 7,73%. Úleva z návštěvy školy byla poskytnuta v letních měsících (z důvodu jejich pomoci doma v hospodářství) 9 chlapcům a 16 dívkám.

V září 1892 odešel učitel Vondrák do Zdislavice. Za něj nastoupil Michael Vaněk, dosud ve Skuhrově, narozený 3. července 1869 v Uhelné Příbrami. Po Novém roce 5. ledna 1893 odešel učitel Cihelna do školy v Přestavlkách a místo něho byl na postupickou školu ustanoven František Pešek, narozený 21. dubna 1866 v Sedletíně, dosud vyučující v Kutné Hoře.

Komise, jež byla konána 21. října 1892, shledala, že plocha i objem tříd neodpovídá počtu žáků a vyžaduje rozšíření školy. Zároveň rozhodnuto od počátku školního roku 1893–1894 otevřít 5. třídu.

Celkový počet žáků v tomto roce byl 386, z toho 189 hochů a 197 děvčat. Postupická škola se stala školou pětitřídní a jako nový učitel ustanoven Jan Kovář, dříve učící v Trhovém Štěpánově, narozený 7. června 1862 ve Vlachově Březí. Na začátku roku 1893 zaveden ve čtvrtek volný den místo dvou volných půldnů ve středu a v sobotu. Z Morávkovy nadace obdrželo šest žáků látku na oblek. Rok ukončen 14. července 1894.

Léta 1893 a 1894 byla ve znamení oprav školy. Předělávaly se příčky, schodiště, komíny, fasáda apod. Střecha školy dostala novou tvrdou krytinu, kdy tašky nahradily šindele.

Učitelka ručních prací Josefina Černá odešla v září 1894 na Městskou dívčí školu do Benešova a na její místo nastoupila slečna Marie Zimová, narozená 6. ledna 1871 ve Vídni, po svém dědovi pocházející z Mladé Vožice, předtím vyučující v Chotýšanech. Technický posudek z 21. prosince 1894, který vypracoval c. a k. okresní inženýr Podhajský, shledal školní budovu naprosto nevyhovující.

Na schůzi školní rady 9. června 1895 bylo

rokováno o budoucnosti školní budovy, která už sto let stará, neodpovídala požadavkům doby. Pan Antonín Bucek byl toho názoru, „že celá nynější školní budova je pro školu nedostačující a vzhledem k tomu, že je možno získati subvenci, dále že nynější budovu je možno slušně zpeňžiti, dále že náklad na zaopatření pěti tříd a bytu řídícího učitele by byl veliký, bude nejlepší stavět novou školní budovu“. Pan Konstantin Bucek učinil protinávrh, aby se nová škola nestavěla, ale aby se stará budova opravila. Při hlasování zvítězil návrh Konstantina Bucka.

Postupickou školu začalo na podzim 1895 navštěvovat 403 žáků. Byl to zatím největší počet v její historii. Tento počet se hned následujícího školního roku snížil na 347, protože na žádost obce Dobříčkov bylo provedeno komisioní řízení a přeměřena vzdálenost do školy v Postupicích a v Struhařově. Dobříčkov byl přiškolen od září 1896 ke Struhařovu.

V roce 1896 vyvstal před postupickou místní školní radou velký úkol. Bylo zapotřebí přestavět již více jak sto let starou budovu školy na náměstí postavenou hraběnkou z Rottenhanu, protože již nevyhovovala jak po stránce stavební, tak z důvodů hygienických. Na své schůzi dne 16. února 1896 odsouhlasila místní školní rada, aby školní budova byla přestavěna podle plánů zednického mistra Jaroslava Škouly z Benešova. V další schůzi dne 8. září téhož roku bylo rozhodnuto dát na stavbu částku 10 000 zl. a stavbu provést v roce 1897. Vyhlášeno offertní (výběrové) řízení, do kterého se přihlásili pánové Škoula a Dusil z Benešova a pan Václav Svatek z Mladé Vožice. Po otevření obálek s nabídkami jednotlivých stavitelů na schůzi dne 25. října 1896 zjištěno, že pan Škoula slevuje 16%, pan Svatek 15% a pan Dusil 4%. Na to přikročeno k hlasování, ve kterém dostal pan Svatek 7 hlasů, pan Škoula 3 hlasy a jeden hlas byl neplatný. Pan Antonín Bucek učinil návrh, aby dozor nad stavbou měl pan nadlesní Melichar. Tento návrh byl přijat a pan nadlesní tuto funkci

přijal. Stavba měla začít 1. března 1897 a pan řídící učitel měl dočasně bydlet v domě pana Kneschka (čp. 3) za celkovou částku 50 zl.

Školní rok z příčiny přestavby školy nebyl ukončen pravidelně 15. července 1897, ale následkem výnosu okresní školní rady až 1. srpna pro překážky ve vyučování. Nakonec pro epidemii zájímavého kašle bylo skončeno vyučování 21. července 1897.

Stavba proběhla v určené době se zpožděním 36 dnů. Penále za nedodržení termínu bylo sjednáno na 10 zl. denně, a proto oznáměno staviteli, že mu bude z odměny za práce strženo 360 zl. Zároveň se místní školní rada rozhodla na své schůzi dne 7. listopadu 1897 předložit okresnímu hejtmanství stížnost na nedodělky při stavbě školy a za špatnou práci. Stavitel podal na radu žalobu. Místní školní rada trvala na tom, že *„výplata poslední třetiny z ujednané částky 8 500 zl. je podmíněna odstraněním nedostatků (jako např. vodorovnosti podlah, jednostejnými dlaždicemi, aby kamna řádně svou službu konala, vzdálenosti polštářů pod podlahami jsou příliš velké, kování oken, jakož i okna sama mají odpovídat ceně atd.) a když tak stavitel neučiní, školní rada tak učiní sama a náklady s tím spojené strhne z poslední splátky, která je splatná 6. září 1899“*.

Stalo se to, co se stávalo, stává a bohužel stávat bude, že se přijme nejnižší nabídka stavebních prací, aniž by se tato nabídka nechala prověřit zkušeným odborníkem, zda je možno za navrženou částku vůbec stavbu postavit bez toho, aby se nemuselo šetřit na kvalitě prováděných prací. Navíc škola měla smůlu, že práce přidělila protřelému a „všeho“ schopnému člověku, o čemž svědčí následující. Stavitel Svatek požadoval zaplacení prací udělaných navíc. Školní rada to odmítla s tím, že podle smlouvy nemá stavitel tyto práce povoleny. Okresní školní rada uložila místní radě v únoru 1898, aby zaplatila soudní výlohy ve výši 18 zl. 80 kr. a též uložila zaplatit staviteli obnos ve výši 1 470 zl. 15 kr. Rada se usnesla vyslati starostu pana Pavláta, pány Jišu z Milo-

vanic a Soukupa z Rankova, aby v Benešově vše vysvětlili.

Tam je čekalo překvapení! Ukázalo se, že stavitel má v podmínkách větu *„Vícepráce provedené bez předcházejícího schválení ohledně způsobu a obnosu místním školním výborem se panu staviteli nahradí“*. V původním znění ale stálo *nehradí*, což také dává větě logiku, ale i tenkrát platilo přísloví *„co je psáno to je dáno“*. Školní rada zaplatila staviteli 1 348 zl. za vícepráce a tak došlo k narovnání.

Je to poučný příklad i pro nás, abychom při uzavírání smluv dávali velký pozor na každé slovo smlouvy, neboť jak vidíme i záměna jednoho písmena znamená úplný opak toho, co jsme původně zamýšleli, zvláště když nás potká ta smůla, že jednáme s podvodníkem.

Slečna učitelka Zimová byla od září 1898 na vlastní žádost přeložena do Načeradce, když si vyměnila místo s tamní učitelkou Terezií Hellerovou, narozenou 20. dubna 1867 v Benešově, kde její otec byl dlouhá léta řídícím učitelem.

Na schůzi dne 21. ledna 1899 měla školní rada příjemnější starost než bylo handrkování se stavitelem. Bylo rozhodnuto zúčastnit se zavěšení kříže řádu rytířského císaře Františka Josefa panu vikáři a zdejšímu faráři P. Josefu Melounovi dne 25. ledna 1899 a usneseno povolit hudebníkům ke slávě zaměstnaným vyplatit 10 zl.

Ale opět 14. června a také 13. srpna 1899 byl vyzván stavitel Svatek, aby odstranil závady a nedodělky. Dne 27. srpna usneseno ve schůzi školní rady vyplatit poslední splátku staviteli Svatkovi s tím, že se mu z ní zadrží částka 500 zl. dokud neodstraní závady a nedodělky. Teprve po dalších dvou letech, po ukončení oprav ve škole, bylo dne 18. srpna 1901 usneseno, aby se mu zadržovaná částka vyplatila.

Dne 12. září 1899 shledal okresní inženýr Podhájský, že nově položené trámy při přestavbě jsou napadeny houbou, jelikož byly čerstvě kácené a hned ku stavbě použité. Ulo-

ženo podnikateli, aby je novými suchými nahradil. Pan Svatek se zdráhal tak učinit a až po roce se uvolil je o prázdninách v roce 1901 vyměnit.

V květnu 1901 ve škole „řádily“ spalničky a neušetřily snad jediného dítko. Neučilo se od 5. do 16. května a po jednodenním vyučování opět volno až do 1. června 1901. O prázdninách v létě 1901 vyměněno 18 trámů, které po čtyřech letech byly zpuchřelé. Poté mohla být staviteli Svatkovi z Mladé Vožice vyplacena zadržaná kauce 1 200 zlatých.

Podučitel Vaněk jmenován definitivním učitelem a přiznáno mu roční služné 1 300 zlatých. Učitel Jan Kovář dosazen jako řídicí učitel do Načeradce, kam se 1. března 1903 odebral. Učitelka Hellerová absolvovala roční kurz v Praze a zastupovala ji na zdejší škole Marie Šedivcová z Benešova a to po celý rok. Po Janu Kovářovi nastoupil Ladislav Bureš, dosud učitel v Libži, narozený 19. března 1872 v Kožlanech.

Na začátku zimy 27. listopadu 1902 řešila školní rada založení polévkového ústavu. V usnesení se praví: *„Co se týká připsu okresního hejtmanství v Benešově ohledně zřízení polévkového ústavu pro přespolní a chudou mládež, přítomní uznávají důležitost, protože zařízení by mělo velice příznivý výsledek v příčině školní docházky. Ale počet potřebných je veliký, nejméně 120, kdežto těch, kteří by příspěvky platili je malý, ba zcela nepatrný. Všechny přískolené obce jsou přeplněny chudými příslušníky.“*

Místní školní rada konstatovala v zápisu ze dne 9. července 1903. *„Školní pumpa dřevěná jest již shnilá a usneseno by se opatřila pumpa železná, takové konstrukce jako se osvědčila ve mlýně p. Paura (čp. 51). Také se usneslo vyměnit dřevěné roubení u studně za roubení kamenné.“*

Dne 21. ledna 1904 zemřel řídicí učitel Otakar Kačer raněn mrtvicí. Školu vedl prozatímně učitel Vojtěch Skočdopole. Novým učitelem ustanoven Josef Majer, rodák z Butovic, (dnes Praha 5) narozený roku 1884.

Novým řídicím učitelem se stal na podzim 1904 Josef Martínek, dosud učitel v Bystřici, který se narodil dne 21. března 1861 v Divišově. Dne 4. září 1904 se představil místní školní radě. Učitelskému sboru zároveň nevyhověno v požadavku, aby vyučování začínalo místo o deváté hodině už o osmé.

Důvod k zamítnutí byl, že děti musí ráno pomoci v hospodářství. Též přeložení volného dne ze čtvrtka na středu bylo zamítnuto, protože ve čtvrtek je v Benešově trh.

Učitel Ladislav Bureš byl od 1. března 1905 ustanoven učitelem v Bystřici a do Postupic jmenován Jan Houdek, narozený 1. října 1882 ve Znosimi.

Nový řídicí učitel Martínek dal hned na podzim celou školní zahradu zrigolovat a terasovitě upravit. Z jara 1905 bylo zasazeno do nově upravené zahrady 21 roubovaných stromků, 25 keřů rybízů, 10 stromků angreštu a 11 keřů růží naroubovaných od zahradníka Zimmermanna z Jemnišť. Pro zajímavost si uvedme tenkrát používané odrůdy jabloní: Reneta Baumanova, Parména zlatá, Reneta ananasová, Reneta šampaňská, Panenské české, Car Alexandr, Citrónové zimní apod.

Úklid školy a vytápění školních místností svěřeno řídicímu učiteli za roční obnos 520 zlatých.

Pro tělesný neduh nechodili do školy dva žáci ve věku šesti let a dvě čtrnáctileté žákyňe, z nichž jedna zemřela na tuberkulózu a druhá přestála těžký zápal plic. Jeden žák z 1. třídy si těžce pohmoždil ruku v žentouru.

Z podnětu řídicího učitele Martíňka byl založen v Postupicích „Školský podpůrný spolek“. Jeho účelem bylo podporovat hmotně i mravně školství v Postupicích. K dosažení tohoto cíle měly sloužit tyto aktivity:

- 1) Podělování chudého žactva stravou a oděvem, jakož i učebními pomůckami dle potřeby.
- 2) Pokud peněžité prostředky spolkové stačí, financování učebních pomůcek a školní knihovny.

3) Přednáškami a rozhovory obsahu pedagogického i jinak poučného.

Pan hrabě Filip ze Sternbergu daroval na polévky pro chudou mládež, na žádost školy, 30 korun.

Ve schůzi dne 10. prosince 1905 zvolen za místního školdozorce po panu Nádvorníkovi MUDr. Stejskal. Pan řídící též žádal o příspěvek k nově založenému „Školskému podpůrnému spolku“. Usneseno, aby se zatím nevyhovělo. Pan řídící učitel chtěl také, aby spolek rozdělval úroky z „Morávkovy“ nadace.

Dovídáme se, že učitelka ručních prací měla toho roku za vyučování 12 hodin týdně roční služné 528 korun.

Se svolením obecního výboru propůjčil svůj byt k vaření a rozdělávání polévky obecní strážník pan Boháček. Polévka byla rozdělována denně mezi 50 – 90 dětí.

Od 2. ledna 1906 do 15. března téhož roku bylo vydáno 3 964 porcí polévky s bandurem (houskou). Vařena byla střídavě polévka bramborová, hrachová, strouhaná, drobená, rýžová, kmínová, mléková a chlebová. Polévka měla na zdraví dětí dobrý účinek a také návštěva školy se značně zlepšila.

Zahájení školního roku se posunulo na 17. září 1906, protože letní prázdniny byly dvouměsíční, místo šestinedělní, jak bylo ustanoveno výnosem zemské školní rady ze dne 30. listopadu 1906, ve kterém se praví, že na obecných a měšťanských školách se zavádí dvouměsíční prázdniny a zimní prázdniny se prodlužují až do Nového roku. Školní rok bude ukončen 13. července 1907.

Školský podpůrný spolek uvedl 26. prosince 1906 v sále pana Kneška (čp. 3) vánoční dramatickou hru, kterou sehráli žáci školy, se zpěvy o třech jednáních „Cizinci o Štědrém večeru“. Hru napsal J. Š. Baar. Režie se ujal řídící učitel za pomoci učitele Houdka a slečen Mařenky Paurové, Klotyldy Kneškové, Filomeny Hnízdilové a Marušky Martínkové. Výtěžek přestavení odevzdán do spolkové pokladny.

V zimě 30. prosince 1906 místní školní rada projednávala další žádost učitelského sboru, aby v zimních měsících začínalo vyučování o půl deváté a odpoledne o půl jedné a v létě o osmé hodině a odpoledne o půl jedné. Tentokrát byla změna začátku schválena jednohlasně.

Školský podpůrný spolek ve své výroční zprávě za rok 1906 mimo jiné uvádí příjmy a výdaje:

Příjem	
dary	61 K 12 hal.
výtěžek letní zábavy v roce 1905	200 korun
členské příspěvky	56 korun
úroky	7 K 19 hal.
úhrnem	324 K 31 hal.
Vydání	
za knihy	5 K 20 hal.
(jednací protokol a pokl. knihu)	
za pečivo (housky a chléb)	63 K 62 hal.
za mléko	2 K 96 hal.
za kuchyňské potřeby a vařivo	48 K 74 hal.
za uhlí	2 K 74 hal.
za posluhu	12 korun
úhrnem	135 K 26 hal.

Zbylo 189 korun a 5 haléřů. Z toho uloženo v místní záložně 180 korun 39 hal., v pokladně spolkové zůstal zbytek 8 korun 66 haléřů.

Příjem od začátku roku 1907 do 19. března 1907 činil 460 korun 12 hal. a vydání 243 korun 42 hal. Zbylo 216 korun 70 hal.

Dne 25. března 1907 pořádal učitelský sbor besídku s rodiči s tímto programem:

1. Mužský sbor „Ó Bože náš!“
2. Dětské písně pro jeden hlas a doprovodem harmonia
3. Deklamace žáků 5. třídy
4. Proslov řídícího učitele
5. Přednáška MUDr. Stejskala „Některé rady ze školního zdravotnictví“

Při této přednášce náhle skončil postupický pan farář Josef Meloun.

Při příležitosti ukončení školního roku uspořádal učitelský sbor 14. července 1907

besídku s rodiči spojenou s výstavkou učebních pomůcek a prací žáků.

Polévkový ústav v době od 4. ledna do 14. března 1908 podělil průměrně 123 dětí a bylo vydáno celkem 6 338 porcí polévky a stejný počet housek.

Od 11. května do 15. července 1908 za nemocného učitele Houdka zastupovala slečna Marie Houdková. Jedna z naučných vycházek školní mládeže vedla do uhelného dolu v Chobotě.

Místní školní rada projednávala dne 26. července 1908 dopis okresní školní rady, že je zapotřebí zvláště vyučovat děti slabomyslné (ve zdejší škole se jednalo o 15 dětí). Odmítnuto s tím, že náklady na zařízení zvláštní pomocné třídy jsou nad možnosti místní školní rady.

Hlasy od Blaníka přinesly ve svém čís. 36 z roku 1908 vylíčení výletu postupického žactva do Prahy: „Dny 18. a 19. srpna 1908 se staly svátkem pro starší žáky postupické školy. Byl pro ně uspořádán, zdejší školní radou spolu s učitelským sborem, výlet do Prahy, spojený s návštěvou jubilejní výstavy Obchodní a živnostenské komory a s prohlídkou pražských památek. Celkem se zúčastnilo 43 žáků a jako doprovod 3 učitelé pánové Jan Houdek, Vincenc Houdek a Michael Vaněk.

Na uhrazení výloh přispěli: Místní školní rada 20 K, záložna Reiffaisen v Postupicích 30 K, pan Filip ze Sternberga 10 K, mezi účastníky hudebního večírku, domácími pány hudebníky – ochotníky uspořádaného na týž účel v hostinci p. Čeňka Hrabánka (čp.13), bylo vybráno 20 K, rodiče na své děti složili 88 K 30 hal. Škol. podpůrný spolek 20 K a sbírka konaná se vzácnou ochotou spanilomyslnými slečnami Eliškou Svobodovou z Královských Vinohrad a Emilkou Skočdoplovou z Postupic, vynesla celkem 114 korun 40 haléřů.

Celkem zbylo pro výpravu po zaplacení poštovních výloh 300 korun, z nichž se dobrým hospodařením ušetřilo 57 K 63 hal., které posloužily k zaplacení nových čítanek pro 4. a 5. třídu. Zdarma bylo vypraveno 21 žáků. K finančnímu úspěchu výpravy přispěli: Pan Kejhar, restaurátér na

výstavě, který daroval 41 chutných obědů a 30 svačín. Pan restaurátér „u Primasů“, který nejen velmi levně účtoval obědy, ale také dal zdarma 4 bochníky chleba. Chvalně známá uzenářská firma Chmel na Královských Vinohradech značně levně účtovala párky. Slavné c. a k. zámecké hejtmanství na Hradčanech, které povolilo všem dětem i průvodcím bezplatný vstup do staré části hradu.

Správa školy v Postupicích, konajíc milou povinnost, vzdává všem uvedeným dárcům a dobrodincům nejvřelejší díky a volá jménem dětí, jimž umožněno bylo výpravy do Prahy se zúčastniti Zaplat' Bůh!“

Polévkový ústav vydal v době od 8. ledna do 20. března 1909 celkem 7 692 porcí polévky s houskou v průměru 122 dětem. Na 72 dětí přispěli rodiče penězi nebo potravinami. Kuchyně byla v domku pana Michálka (čp. 21, dnes zbouráno).

Dne 26. dubna 1909 se žáci 4. a 5. třídy zúčastnili poučné vycházky do Benešova spojenou s návštěvou zvěřince cirkusu Kludský. Šlo se pěšky přes Pozov, Jezviny atd. Zpátky se jelo vlakem. Žáci se o prázdninách 1. srpna 1909 zúčastnili na Podlesí lidové slavnosti „Česká selská svatba“. V národních krojích tančili národní tance, které s nimi nacvičila slečna učitelka Hellerová, a v dětské kapele hráli pod vedením Františka Straňáka.

Ve školním roce 1909–1910 byl zdravotní stav školní mládeže špatný, neboť se objevily mezi žáky infekční nemoci ve zvýšené míře. Jednalo se o plané neštovice, spálu a břišní tyfus. Tyto poměry trvaly od počátku prosince 1909 do května 1910. Spála si vyžádala mnoho obětí na životech dětí. Zemřelo na ni i šest žáků zdejší školy. Nejvíce postiženy touto nemocí byly dvůr v Postupicích a hostinec v Jemništích. V tomto hostinci paní Šimůnkové zemřeli tři dospělí a jeden chlapec ze 4. třídy naší školy. U některých dětí spála zanechala trvalé následky, jako částečná hluchota, duševní slabost aj.

Polévkový ústav byl toho roku v činnosti od 3. ledna do 9. března 1910. Děti podělova-

ných polévkou bylo v průměru 160 a porcí pro ně vydaných 6 060. Menší počet porcí má důvod v epidemii spály, kdy děti nechodily do školy.

Učitel Stanislav Skočdopole narozený 26. prosince 1887 v Postupicích zastupoval svého otce Vojtěcha v době od 1. října 1910 do 16. července 1911, z důvodu jeho operace a následné rekonvalescence.

Na schůzi místní školní rady dne 20. prosince 1910 bylo usneseno podat žádost o zřízení pokračovací hospodářské školy. V lednu 1911 začala epidemie spalniček, která polevila až po 20. únoru. V tomto školním roce se nevařila polévka pro přespolní a chudé žáky, protože se nepodařilo najmout místnost pro vaření polévky. Jako náhradu Školský podpůrný spolek obdaroval 16 chudých žáků zhotovením dvanáctera šatů a čtyř párů obuvi.

V září 1911 ze školy odešel učitel Houdek do Bystrice a na jeho místo nastoupil Václav Andršt z Benešova. Slečna učitelka Hellerová odešla do Benešova a na její místo industriální učitelky nastoupila jako na své první místo slečna Marie Macalová, narozená 8. listopadu 1888 v Čerčanech. Za opět nemocného učitele Vojtěcha Skočdopoleho zastupoval Alois Kubálek, narozený 1. dubna 1892 v Graffenegu v Dolním Rakousku. Po čas nemoci P. Valáška vyučoval katolickému náboženství P. František Macháň, farář z Texasu v USA, dlící zde na dovolené, rodák z Valašského Meziříčí. Náboženství mojžíšskému (židovskému) vyučoval jednoho žáka naší školy ve Struhařově kantor Gustav Reichner z Benešova.

Po dvaadvacetiletém úsilí konečně zahájeny 1. února 1912 přípravné práce pro zřízení živnostenské pokračovací školy. Při jednání s příškolenými obcemi, ohledně jejich svolení, aby do rozpočtu školy se mohl zařadit obnos v částce 200 korun na otop a úklid spojený s činností živnostenské pokračovací školy, souhlasila obecní zastupitelstva Postu-

pic, Jemnišť a Roubíčkovy Lhoty. Proti byla zastupitelstva Milovanic a Pozova.

Učitel Pešek odešel v září 1912 na místo řídícího učitele do Okrouhlice. Na jeho místo nastoupil Alois Slavík, narozený 21. června 1886 v Poříčí nad Sázavou.

Dne 27. března 1913 podlehl dlouhé nemoci ve věku 52 let učitel Vojtěch Skočdopole. Na jeho místo nastoupila slečna Blažena Kahounová, narozená 19. října 1887 v Bělci u Neveklova. Slečna Hellerová se vrátila z Benešova do Postupic a do Benešova odešla slečna Macalová.

Od března do konce května řádil mezi dětmi černý kašel. Od vaření polévek opět upuštěno pro nedostatek dam ochotných polévky vařit, nemožnosti zajistit vhodné místnosti a pro drahotu brambor a jiných potravin.

Učitelský sbor a Podpůrný školský spolek v Postupicích uvedly dne 26. a 29. prosince 1912 divadelní hru o 3 dějstvích „Zlatá husa“ od V.B. Plumlovské. Přestávky vyplňovali naši nejmenší hudebníci pod řízením pana Františka Straňáka.

Na školu v září 1913 nastoupil učitel František Dvořák. Na schůzi místní školní rady dne 21. listopadu 1913 bylo konstatováno, že „zatím nikdo neviděl stanovy a osnovu pokračovací školy, která zahájí 27. listopadu 1913 svoji činnost“. Dále na žádost místní školní rady a řídícího učitele byl vyměněn učitel Pešek za učitele Macešku ze Struhařova. V tomto školním roce, zvláště na jaře, onemocnělo mnoho dětí příušnicemi. Také několik dětí mělo záškrt.

Vzácným příznivcem postupické školy se ukázal pan František Srb, majitel vily v Hůře (čp. 56) a burzovní úředník z Prahy. Ten daroval na opatření školních pomůcek při dostavění své vily 60 korun.

Pan hrabě Filip ze Sternbergu s chotí Karloou podarovali, jako každoročně o Vánocích, větší počet chudých dítek ze zdejší školní obce šatstvem.

Řídící učitel Josef Martínek byl velkým nadšenec pro pomologii. Výsledkem jeho šle-

chtitelské práce na školní zahradě, byly též ovocné stromky, které byly rozdány na jaře 1914 jednotlivým hospodářům, kteří se o ně přihlásili. Také na hrázi rybníčka na malém náměstí se vysadilo několik švestek.

Začátek školního roku 1914–1915 vážně poznamenala válka, později nazvaná světová. Děti navštěvujících školu bylo celkem 283, z toho 134 hochů a 149 děvčat. Pro konání vojenské povinnosti učitelů Andršta a Macešky byl od 16. září 1914 ustanoven pomocný učitel Jan Chvátal nar. 16. května 1893 v Budkově. Byl však již 25. října povolán do domobrany. Po jeho odchodu nastoupil na jeho místo Josef Škarvan, narozený 1. července 1893 v Neštětících. Prvého února narukoval uč. František Dvořák. Od té doby vyučovali na zdejší škole jen tři učitelé. Na zastupování byla povolána prozatímní učitelka Marie Přerovská z Benešova narozená 3. ledna 1893 v Držkově u Železného Brodu.

V lednu 1915 byl na ruské frontě zraněn učitel Maceška. Po operaci se dostal na doléčení do lazaretu na Podlesí. Po třech měsících se vrátil ke svému pluku do Lince a jako invalida byl poslán do civilu.

Na konci školního roku dostalo vysvědčení na propuštěnou (ukončení povinné školní docházky) 24 chlapců a 46 dívek. Výjimečně, v tomto válečném roce, dostaly úlevu z vyučování děti, jimž bylo do konce školního roku 12 let.

Jelikož na vojně sloužili učitelé Andršt, Maceška a později i Dvořák, nastoupila na zdejší školu učitelka Antonie Nováková, narozená 5. února 1893 ve Stříteži u Dolních Kralovic. Zůstala zde do konce školního roku a potom se vrátila na školu ve Struhařově. Ve schůzi místní školní rady se usneslo upsat na 3. válečnou půjčku 200 K z „Nadace Josefa Morávka“. Nakonec dáno 200 K hotově,

Učitelský sbor v době první světové války. Stojící: Maceška, Nováková a Dvořák. Sedící: farář Valášek, řídící Martínek a Vaněk.

neboť nebylo možno nadační peníze včas použít. Po propuštění z vojska nastoupil 16. listopadu 1915 opět učitel Maceška.

Dne 26. listopadu 1915 došlo nařízení, aby se nedovolovalo žákům užívat živnostenských výrobků se znaky zemí Koruny české na obálkách, škatulkách, pouzdrech aj. Dne 20. ledna 1916 zakazoval oběžník, aby si žáci kupovali obrázky s obrazy sokolů nebo husitského vojska. Dne 3. března bylo zakázáno půjčovat knihy ze žakovských knihoven. Na jaře 27. března 1916 vyreklamován na žádost školních úřadů od 102 pěš. pluku v Bekescsabě v tehdejších Uhrách učitel František Dvořák.

Na začátku školního roku 1916–1917 navštěvovalo postupickou školu 309 žáků. Nově byla přiškolená do Postupic osada Leč. Za učitele Vaňka nastoupila slečna Marie Kolbabová z Dolních Kralovic.

Na schůzi školní rady 29. července 1917 konstatován naprostý nedostatek uhlí na příští zimu a beznaděj při jeho opatrování. Řídící učitel žádá radu, „aby během prázdnin byly opatřeny čtyři kusy portrétů Jeho Veličenstva císaře a krále Karla I“. S jejich opatrováním zřejmě nebyly takové problémy jako s uhlím.

Na začátku školního roku 1917–1918 sehráli žáci divadelní hru „Honza pán“, jež vynesla při dvojím uvedení čistých 425 korun.

Začátkem srpna 1917 byl učitel Maceška opět povolán k vojsku. Místo něj byla do Postupic ustanovena Aloisie Hradecká z Příbyslavi. Marie Kabeláčová z Týnce nad Sázavou zde učila od 17. září 1917 do července 1918.

Řídící učitel Josef Martínek zemřel náhle dne 6. ledna 1918 raněn mrtvicí ve stáří 55 let. Byl to velmi agilní člověk. Jeho působením byla založena školní zahrada, Školský podpůrný spolek, Živnostenská škola pokračovací aj.

Hlasy od Blaníka přinesly toto oznámení: *„Dne 6. ledna 1918 zemřel náhle řídicí učitel v Postupicích p. Josef Martínek ve stáří 55 let. Narodil se v Divišově roku 1861, zkoušku dospělosti vykonal na ústavě ku vzdělávání učitelů v Soběslavi v roce 1881 a zkoušku způsobilosti roku 1883 v Praze. Působil jako podučitel v Bělci a v Divišově, jako učitel v Bystřici téměř 20 roků a jako řídicí učitel v Postupicích přes 13 let. Pohřeb, jehož se zúčastnilo skoro celé obyvatelstvo Postupic a okolí, mnoho učitelstva s p. školním inspektorem V. Fenclem v čele, vydal dne 9. ledna 1918 svědectví, jaké přízni a lásce se zesnulý těšil. Po zádušních bohoslužbách rozloučil se se zesnulým v kostele místní pan farář, před kostelem okresní školní inspektor p. V. Fencel a předseda „Budče“ benešovské učitel Josef Šuma. Pak vezen zesnulý ku stanici postupické, odkud převezen do Prahy a pohřben 10. ledna odpoledne na hřbitově vinohradském do rodinného hrobu. Vděčně ho bude vždy pamatováno ve všech obcích, kde působil. Účastnil se vši práce osvětové a všech humanitních podniků jako tichý, skromný ale vždy horlivý pracovník.“*

Školní rok 1918-1919, tak významný pro celou naši vlast, byl zahájen 16. září s počtem 293 žáků. Všichni byli až na jednoho izraelitu katolického vyznání. Pan učitel Vaněk byl zproštěn vojenské služby a nastoupil dne 1. října 1918 na naši školu. 1. prosince nastoupil opět službu Václav Andršt. Dne 1. února 1919 odešla učitelka Růžena Hálová do Popovic a stejný den byl na zdejší škole ustanoven nový řídicí učitel Josef Vaněček, narozený 6. července 1863 Sezemicích u Pardubic. Přišel ze školy v Kondraci.

Škola v letech 1919–1945

Výnosem ministerstva školství ze dne 25. dubna 1919 bylo rozhodnuto, že školní rok bude začínat 1. září a končit 28. června. Vánoční prázdniny budou od 23. prosince do 6. ledna a velikonoční prázdniny od Květné neděle do Středy velikonoční (celkem 11 dní).

O letních prázdninách 24. července 1919 byl vydán zákon, kterým se zrušil celibát literárních a industriálních učitelek.

Po přestávce zaviněné nedostatkem vyučujících v době války 1914–1918 bylo opět zahájeno vyučování na zdejší živnostenské škole.

Jako záskok za učitele Vaněčka přišla na školu v září 1919 učitelka Pavla Vlčková z Kutné Hory. Narodila se 14. června 1899 v Souticích. Později zastupovala za učitele Václava Andršta, který přestoupil do školy v Neveklově. Dne 1. září nastoupil nový učitel František Potůček, který dosud učil ve Střeňově a 15. září přišel na zdejší školu učitel Jan Maršíček.

Do nové školní rady zasedli za obec Franta Štrelka jako její předseda a František Petr. Školním dohlížitelem se stal učitel Jan Maršíček. Při zasedání školní rady dne 8. září 1919 se projednával trvajícím nedostatek uhlí na zimu. Bylo usneseno *„objednat na zkoušku uhlí z Chobota a bude-li jeho výhřevnost dostatečná, objednat další“*. Nově založená tělocvičná jednota Sokol navrhla, aby žáci hodiny tělocviku trávili v tělocvičně jednoty v sále hostince u Hrabánků.

Vyučování začalo 1. září 1920 a končilo 28. června 1921. Pohyb žáků podle náboženského vyznání byl způsoben vznikem Církve československé.

Na školu nastoupila 1. září učitelka Josefa Macešková a od 1. prosince 1920 do konce školního roku zde učila učitelka Josefa Potůčková.

V říjnu 1920 bylo více žáků postiženo svra-

Počet žáků postupické školy podle vyznání ve školním roce 1920-1921.

počet žáků	celkem	katolíků	českoslov.	izraelitů	bez vyznání
září 1920	273	269	0	2	2
červen 1921	266	223	37	3	3

bem a byli proto do vyléčení zproštěni docházky do školy. Ošacovací akce česko-americké mise obdarovala osm žáků soupravou oděvu, obuvi a kabátu. Hodnota daru byla 3 200 Kč. Tato mise přispěla naturáliemi k vaření polévek a kakaa školním dětem v ceně 2 342 Kč. Stravování zajišťoval místní spolek Československé péče o děti s předsedou MUDr. Ptáčníkem. Stravovna byla u Antonína Koukala v čp. 85.

V školním školní roce 1921-1922 byl řídicím učitelem Josef Vaněček (*1863). Vyučovali Michal Vaněk (*1869), Jan Maršíček (*1886), František Potůček (*1885), František Dvořák (*1886) a ručním pracím Josefa Macešková (*1883). Náboženství na škole

vyučoval místní farář František Valášek do 9. ledna, kdy onemocněl a další výuku převzal až dne 26. března do Postupic nově ustanovený kaplan Leopold Risspler.

Nejdůležitější událostí v životě školy v tomto roce bylo určitě rozhodnutí místní školní rady, aby se žákům bez rozdílu majetku veškeré učebnice a všechny ostatní školní potřeby poskytovaly zdarma. Tento čin předběhl o více než 40 let svoji dobu. Náklady činily 9 000,- Kč.

V den „Svobody“ 28. října 1921 se konala slavnost na počest 100. narozenin Karla Havlíčka Borovského. V letním období měli žáci hodiny tělocviku na sokolském cvičišti na Podlesí.

Slavnost „Vzkříšení jara“ v roce 1926 u rybníčku na malém náměstí.

První třída postupické školy v roce 1927 s panem učitelem Vaňkem.

Dne 13. března 1922 zemřel žák 5. třídy Karel Bucek z Postupic čp. 44 na zánět bérce. Dne 21. června 1922 podnikli učitelé se 119 žáky školní výlet na Konopiště a to vlakem do Benešova. Založena též ovocná školka v dolejší cípu školní zahrady a vysazeno zde 120 švestek k dalšímu pěstění.

Konány byly též sbírky na hladovějící v Rusku (vybráno 606,- Kč), čsl. Červený kříž (320,- Kč) a Masarykovu ligu (4,- Kč).

Místní školní rada se na svém zasedání dne 8. července 1923 usnesla přistavět druhé patro školní budovy z důvodu zřízení měšťanské školy. Byl předložen plán stavitele Maříka z Benešova. Bylo rozhodnuto, aby byla podána žádost na vyhotovení rozpočtu a svolení příškolných obcí. Obec Holčovice zažádala o příškolení do Postupic a místní školní rada dala svolení. V lednu až v březnu mnoho dětí onemocnělo spalničkami. Na školním výletě byli žáci v tomto roce dne 26. června na Blaníku.

Paní učitelka Macešková odešla v září 1923 na školu v Poříčí nad Sázavou. Na její místo

nastoupila paní Eliška Zapletalová, dosud působící v Radošovicích. V tomto roce navštěvovali zdejší školu i žáci z jiných školních obvodů. Místní školní rada se usnesla, aby od příštího roku začali navštěvovat školy, kam patří, neboť důvodem jejich návštěvy bylo, že dostávali školní potřeby zdarma. Stran přístavby školy rozhodla školní rada začít se stavbou, až bude stavební materiál levnější. Taková podmínka ovšem znamenala, že se nezačne nikdy, což se, jak víme, také stalo.

Během školního roku 1924-1925 onemocněl řídicí učitel Josef Vaněček a byl 1. května 1925 dán do penze. Jeho nástupcem se stal Michael Vaněk. Paní učitelka Zapletalová byla přeložena do Domašína a na její místo ustanovena 1. května 1925 slečna Kabeláčová.

Žáci z jiných školních obvodů nebyli v tomto školním roce přijati. Výjimka byla udělena pouze čtyřem žákům ze Želichova. Při parcelaci velkostatku zakoupila místní školní rada část pole „V Kaštanech“, aby tam zřídila pěstební školku. Pozemek byl oplocen

drátěným pletivem a školku společně využívaly zdejší obecná škola a Lidová hospodářská škola.

Katecheta a kaplan P. Leopold Risspler od 1. září 1925 odešel do Mukařova a na jeho místo nastoupil novosvěcenec P. Rudolf Dörner. V 1. třídě vyučoval Michael Vaněk, v 2. třídě Božena Malimánková, ve 3. třídě Jan Maršíček, ve 4. třídě Frant. Dvořák a v 5. třídě Frant. Potůček. Leden a únor byl poznamenán u menších dětí spalničkami a ku konci školního roku postihl děti dusivý kašel. O „Květné neděli“ 28. března 1926 sehráli žáci scénku „Smrtka“. V národních krojích na velkém i malém náměstí zpívali případné písně a ukázali lidové zvyky spojené s „Vítáním jara“. Výtěžek z představení byl zaslán České zemské komisi.

Na vlastní žádost odešel v roce 1926 učitel Jan Maršíček jako správce jednotřídky do Hrádku u Bohdanče. Nastoupila paní učitelka Ludmila Novotná, která zde působila pouze do 1. dubna. Její nástupkyní se stala slečna Melánie Ingrišová dosud v Petroupimi. Katecheta P. Rudolf Dörner odešel do Řičan a na jeho místo nastoupil P. Alois Jiříčný.

V prosinci a lednu bylo mnoho žáků postiženo chřipkovým onemocněním. Dne 6. března uspořádal učitelský sbor slavnost „Ochrany matky“ za veliké účasti rodičů a širšího obecnstva a 3. dubna 1926 žáci vyšších tříd slavnost „Vzkříšení jara“ s pestrým programem. Po delší době se zastavil pokles počtu žáků. Tohoto roku jich měla škola 185. Dne 1. září 1927 opustila školu slečna Ingrišová a v únoru byla paní Malimánková přeložena do Popovic jako definitivní učitelka. Na začátku školního roku nastoupil jako učitel Stanislav Karas spolu se slečnou M. Jankovskou jako učitelkou ručních prací a v únoru 1928 za paní učitelku

Malimánkovou M. Hálová. Nákladem místní školní rady postavena na studni na náměstí nová „patentní“ pumpa nákladem 4 500,- Kč.

Žáků bylo 192, z toho 99 děvčat a 93 chlapců. Na začátku školního roku 1928–1929 odešel učitel Karas do Týnce nad Sázavou a ze Zdislavic za něj nastoupila slečna Marie Kocourková, která na konci školního roku přešla do Bystřice. Do důchodu odešel řídící učitel Michael Vaněk po 37 letech služby na postupické škole. Do Postupic byla přiškolená osada Leč.

Dne 1. února 1929 začal vyučovat náboženství místo administrátora P. Aloise Jiříčného nový postupický farář P. Josef Kopecký, dosud farář v Chotýšanech.

Od 18. února 1929 do konce měsíce byla škola uzavřena pro kruté mrazy, které klesaly pod -30°C . Školní zahrada velmi utrpěla touto krutou zimou a musela se nově zřídit.

Řídícím učitelem ustanoven na začátku školního roku 1929–1930 František Dvořák. Ze školy v Popovicích přešla definitivně do zdejší školy paní učitelka Božena Malimánková a z české menšinové školy v Broumově nastoupila paní učitelka Kateřina Čumpelíková.

Na rok 1929 připadlo „milénium“, neboli tisící výročí mučednické smrti hlavního patrona českého národa sv. Václava. Dne 27. září promluvila při školní oslavě paní učitelka

Škola mezi lety 1927-30.

telka Malimánková a správce školy pan učitel Dvořák. Oslava byla zakončena chorálem „Svatý Václave“.

O státním svátku 28. října 1929 uspořádali žáci besídku zakončenou průvodem k pomníku padlých na náměstí a položením věnců.

Dne 21. června tragicky zahynul žák 2. třídy František Mazour, když se při koupání o polední přestávce utopil.

O prázdninách došlo k přestavbě školních záchodů při nákladech 31 000,- Kč.

Počátkem školního roku 1930–1931 bylo založeno sdružení rodičů. Žáků nastoupilo do školy 184, z toho 91 chlapců. 1. třídu učil F. Dvořák, 2. třídu F. Potůček, 3. třídu M. Hálová, 4. třídu B. Malimánková a 5. třídu K. Čumpelíková. Dne 27. října se stala nevídaná věc. Pro sněhovou vánici a prudký vítr nemohly přespolní děti do školy. Při besídce uspořádané 19. dubna sehrály děti divadelní hru „Popelushka“. Dne 23. června byli žáci na školních výletech. Třetí a pátá třída na Konopišti, čtvrtá se vydala do zlatodolu v Roudném. O prázdninách odešla učitelka M. Hálová do Václavic a na místo řídícího učitele nastoupil Emanuel Remta, dosud řídící učitel v Chotýšanech. Narodil se 25. prosince 1881 v Horním Žďáře u Jindřichova Hradce.

Školní rok 1931–1932 zahájen při počtu 186 žáků. Učitelka Jankovská byla přeložena do Louňovic a na její místo nastoupila Ludmila Dvořáková. Narozeniny pana prezidenta Masaryka oslavili v tomto školním roce žáci loutkovou hrou „Na stříbrné pavučině“, kterou s dětmi nacvičila paní učitelka Malimánková.

Dne 17. září 1932 se zúčastnili žáci průvodu na „Skálu“ (Hromaska), kde byla zapálena hranice na počest 100. výročí narození jednoho ze zakladatelů sokolského hnutí Miroslava Tyrše. 12. března 1933 se konala slavnostní akademie na oslavu 83. narozenin prezidenta Masaryka v nové sokolovně. Dne 10. dubna sehrál dorost čsl. Červeného kříže divadelní hru „Práce šlechtí“ a žáci a žákyně dne

14. května pohádkovou hru „Krkonošova medicína“. Výtěžek byl věnován účinkujícími škole na učební pomůcky.

Dne 10. června 1933 se zúčastnila zdejší škola Národní pouti do Střížkova k uctění památky buditele lidu a vlastence Karla Drahotína Villaniho (1818-1883). Milovanický rolník a člen místní školní rady pan František Zeman přijel do Postupic s vyzdobeným „žebříňákem“ a dopravil 38 žáků a tři učitele na pouť.

V školním roce 1933–1934 navštěvovalo postupickou školu celkem 210 žáků, z toho 112 hochů a 98 dívek. Povolením pobočky při 4. třídě se škola změnila v šestitřídní. Nově nastoupila do školy učitelka slečna J. Müllerová, dosud učící v Louňovicích pod Blánkem (*19. listopadu 1911 v Táboře).

V sobotu 22. prosince 1934 se konala vánoční školní besídka, při níž žáci recitovali, zpívali vánoční koledy, dívky tančily v národních krojích apod. Výtěžek akce byl 162 Kč, za které se zaplatilo 417 porcí polévek přespolním dětem.

Stále trvalo poskytování školních potřeb zdarma. Dne 5. prosince 1935 zemřela slečna Zdenka Čechová, sestra básníka Svatopluka Čecha. O Vánocích 1935 obdrželo 68 dětí vánoční nadílku (oděv, obuv, spodní prádlo aj.) v hodnotě 2 700,- Kč.

V Praze 6. března 1936 zemřel bývalý řídící učitel školy pan Josef Vaněček. Krajincké výstavy Podblanicka v Benešově se účastnila naše škola ukázkami prací žáků a učitelů. František Potůček poslal na výstavu 13 svých olejomalb. Hromadně navštívili žáci výstavu dne 17. července 1936, v den, kdy byl přítomen na výstavě pan prezident Edvard Beneš s chotí.

O prázdninách 1936 zemřel žák 2. třídy Karel Roubíček z Holčovic následkem úrazu utrpěného pádem ze stromu. Ve dnech 7. - 15. srpna 1937 pořádal výstavu svých obrazů ve škole akademický malíř Karel Kupka, bydlící v Postupicích. Vybrané vstupné ve výši

355 Kč věnoval škole ve prospěch chudých žáků.

Škola byla od začátku školního roku 1937–1938 definitivně zařazena jako šesti-třídní. V lednu 1938 bylo zavedeno ve škole místní rozhlasové zařízení s gramofonem a mikrofonom v ceně přes 6 000 Kč. Základ dal správce Lidové školy hospodářské učitel František Potůček, který za tuto školu poskytl 1 400 Kč a pan Václav Řezníček, předseda Občanské záložny v Praze-Vršovicích, bývalý žák této školy obnosem 1 000 Kč a mnoho dalších dárců. Zařízení dodala firma Philips. Jistě pokrok, ale elektrické osvětlení všech tříd, jistě daleko důležitější, bylo zavedeno bohužel až po válce.

Školu ve školním roce 1938–1939 začalo navštěvovat 187 žáků, z toho 90 děvčat a 97 chlapců podle vyznání 170 katolického, 15 československého a 2 bez vyznání. Na začátku školního roku odešly učitelky K. Čumpelíková do Benešova a B. Malimánková do Ronova nad Doubravou. Přišla Vlasta Rališová (* 3. 5. 1912 v Plzni) a Lidmila Jiroušková (* 13. 10. 1909 v Benešově). Dne 1. dubna byl penzionován řídící učitel E. Remta (zastupoval ho F. Dvořák) a na jeho místo nastoupil Bedřich Vlček (* 29. 6. 1915 v Čeňovicích). Jako výpomocný učitel ustanoven též Bedřich Jiříčko (* 27. 12. 1917 v Hronově). Býval před příchodem do Postupic učitelem v Záluží u Mostu, v území zabraném v roce 1938 Německem.

Ve školním roce 1939–1940 bylo celkem 197 žáků v 6. třídách. Učili Bedřich Vlček a Květuše Koppová z Popovic. 1. dubna byla dána na odpočinek z moci úřední J. Svobodová-Müllerová. 1. července nastoupil Jan Kopecký dosud v Benešově. Dne 15. března 1940 byla provedena nařízená oslava prvního výročí vzniku Protektorátu. Dne 19. dubna oslava narozenin Adolfa Hitlera připadající na příští den, kdy bylo volno.

V školním roce 1940–1941 do školy nastoupilo celkem 199 žáků. Hochů 97 a děvčat 102.

Podle náboženského vyznání 171 katolického, 23 českomoravského (Církev československá se přejmenovala v důsledku zániku našeho státu na českomoravskou), 3 českokobratrského a 2 žáci bez vyznání. Řídícím učitelem byl František Dvořák (* 31. října 1886 v Chramostech okres Sedlčany), působící na škole v Postupicích od 1. září 1913. František Potůček (* 5. 10. 1885 v Phově-Soběhrdech), od 1. září 1920 na zdejší škole. Později se stal i správcem Lidové školy hospodářské. Jan Kopecký (* 1. 7. 1896 v Městečku v okr. Vlašim), který nastoupil na zdejší školu 1. července 1940. Od 9. října 1940 nastoupil učitel Bohdan Doležal (* 1. 7. 1902 v Českých Budějovicích).

V prosinci se stal obětí dopravní nehody řídící učitel v.v. Emanuel Remta. Pohřbu v Praze se dne 13. prosince 1940 za postupickou školu zúčastnili učitelé Dvořák, Rališová a Jiroušková. Pozůstalí darovali zdejší škole 500 K. Z úsporných důvodů byly zavedeny v prvním a druhém postupném ročníku **břidlicové tabulky!!!**

K 1. dubnu dáni na odpočinek učitelé František Potůček, který na zdejší škole působil přes 20 let a František Dvořák, který zde učil přes 27 let. Místo nich nastoupila Jiřina Součková (* 5. 3. 1914 v Citolibeč u Loun).

Ve školním roce 1941–1942 byl počet žáků 186, a to chlapců 89 a děvčat 97. Nově na školu ustanoven učitel Jan Adam. Ručním pracím vyučovala Marie Janurová z Popovic. Pro menší počet žáků byla škola změněna opět na pětitřídní. Dne 18. října zemřel v Postupicích řídící učitel v.v. Michael Vaněk (* 3. 7. 1869 v Uhelné Příbrami okr. Chotěboř). Od roku 1892 do roku 1929 učil na zdejší škole. V Postupicích žil 49 let a z toho 37 let zde působil jako učitel. Postupáci se s ním rozloučili dne 20. října 1941 a potom bylo jeho tělo převezeno k zpopelnění do Prahy. V prosinci byl dán do trvalé výslužby řídící učitel Jan Kopecký. Správa školy přešla na Bohdana Doležala. Vánoční prázdniny od

První třída postupické školy v roce 1936 s paní učitelkou Malimánkovou.

22. prosince byly prodlouženy až do 3. března pro nedostatek paliva.

V září 1942 nastoupilo do školy 181 žáků, 96 děvčat a 85 chlapců. V učitelském sboru nastaly opět změny vyvolané válečnou dobou. Odešly učitelky Vlasta Rališová do Vodsliv a Ludmila Jiroušková do Bystřice u Benešova. Nově nastoupili z Bělce Bedřich Vlček, který učil na zdejší škole již v r. 1939 a Marie Hocková (* 4. 9. 1920 v Praze). V dubnu převzal správu školy Augustin Stejskal, dosud řídící v Chlístově (* 2. 9. 1899 v Krásné Hoře) a nastoupil Josef Šrámek (* 20. 1. 1919), poselndně ve škole v Týnci nad Sázavou. Ze školní služby odešel Bedřich Vlček a nastoupil jako hospodářský adjunkt

ve Všetvicích na území nově zřízeného cvičiště zbraní SS.

V dubnu se začala upravovat školní zahrada. Byla zrušena ovocná školka a místo ní upravena zelinářská zahrada. 27. - 29. dubna 1943 pracovali žáci místo učení na zalesňovacích pracích v okolních lesích. Byla nastartována éra tak příznačná totalitním režimům, kdy má škola i jiné „důležitější“ úkoly než je vzdělávání. Dne 5. května 1943 nastoupil učitel Jaroslav Veselý, který byl po 10 dnech povolán úřadem práce v Třeboni k nastoupení služby jako pomocný dělník.

Nově se začalo s vykazováním žáků podle třídního původu. Děti dělníků bylo 59, úředníků a zaměstnanců 21, živnostníků a obchodní-

ků 23 a jiných povolání 78, mezi které je nutno počítat děti rolníků. Sníženou známku z chování měli 3 žáci, propadalo 5 žáků a na žních pracovalo 115 žáků. Pro lepší zvládnutí žní byl při „Ochraně matek“ otevřen žňový útulek, který byl 15. srpna uzavřen pro nedostatek dětí.

Na začátku školního roku 1943–1944 měla postupická škola celkem 198 žáků, opět v šesti třídách. Na školu nastoupily učitelky Marie Bernardová (* 24. 10. 1919 v Benešově), která přišla ze školy v Teplýšovicích a Zdenka Zimová (* 1. 5. 1922 v Jindřichově Hradci), předtím v Benešově. Volný čtvrtek byl zrušen a místo něj ustanovena dvě odpolední volna a to ve středu a v sobotu.

Ve dnech 13. a 14. září vybírala 5. a 6. třída místo vyučování brambory u dvora v Jemništicích. Dne 22. září byl nuceně nasazen učitel Jan Adam v Drážďanech a místo něj nastoupila na naši školu učitelka Ludmila Chovančíková z Bořeňovic. Dne 1. října byl nasazen učitel Josef Šrámek do muniční továrny ve Vlašimi jako pomocný dělník a 11. října byla celá škola na sběru šípků, jichž se sebralo 52 kg a byly odeslány do Rokycan firmě „Marilla“. V listopadu odešla na školu v Nebušicích u Prahy Z. Zimová a za ni nastoupila Miluše Černá (* 1. 7. 1922 v Nebřichu okr. Benešov), dosud na škole v Maršovcích.

Od začátku listopadu 1943 počala se do Postupic stěhovat obecná a hlavní (měšťanská) škola z Neveklova, která byla spolu s okolím vystěhována z důvodu zřízení cvičiště zbraní SS. Tak se splnila dávná tužba postupických občanů, aby měli ve své obci měšťanskou školu, i když za okolností, kterých si určitě nepřáli. Povozy a auty se vozil školní inventář a ukládal se v budovách farního úřadu. Při zápisu do hlavní (měšťanské) školy přihlásilo se dne 16. prosince 105 žáků do čtyř ročníků.

Od 12. ledna 1944 se začalo učit polodenně od 8.00 do 12.10 a odpoledne od 13.00 do

17.10, přičemž se obecná škola střídala se školou hlavní (měšťanskou). Vyučování zahájeno proslovem ředitele hlavní školy Emanuela Rybáka za přítomnosti starosty Františka Střelky. Na hlavní škole učili: Emanuel Rybák, Josef Vlček, Jan Jankovský, Karel Šíp a Ladislav Kotek.

Téhož dne nastoupili do národní školy noví učitelé. Jaroslav Víšek, Bohuslav Jiříčko, Marie Jiříčková a Jan Procházka. Učitel Doležal přešel na školu do Třebče u Borovan a učitelky Chovančíková a Černá se odstěhovaly.

Dne 7. srpna 1944 byla školní budova zabavena a vyklizena!

Do nového školního roku 1944–1945, poznamenaného tím, že škola přišla o svoji budovu a tím, že válečná mašinérie hitlerovského Německa stále, i když marně, vzdorovala úderům spojenců, jak na východě, tak na západě, nastoupilo 89 děvčat a 95 hochů, jak se uvádí všichni protektorátní státní příslušnosti a české národnosti. Paní učitelka Bernardová odešla do Benešova. Dne 23. listopadu byl totálně nasazen učitel Jiříčko, jako pomocný dělník na stavbu úzkokolejné dráhy v Křemži u Českých Budějovic.

Od 20. až do 28. listopadu, kdy nastoupila učitelka Chovančíková, učili na škole pouze řídící Stejskal a učitel Víšek, všech šest tříd střídavě. Dne 6. ledna přišla zpráva, že učitel zdejší školy Jan Adam byl dne 23. prosince 1944 zasypán při výbuchu bomby na západní frontě u Prümü, kde byl na kopání zákopů.

Od 1. března 1945 byla školní budova zabrána uprchlíky z Horního Slezska (dnes v Polsku). Úkoly byly dávány žákům v sále biografu v sokolovně. V dubnu se vyučoval 1. a 2. ročník v sokolovně, 3. ročník v milovanickém hostinci a 4. a 5. ročník v hostinci v Mladovicích.

Ve škole bylo ubytováno 43 rodin o 135 lidech. Byli to samí Němci od Vratislavi (Wrocław). Dne 24. dubna bylo zastaveno vyučování. Stalo se to pro množství se hloubkové nálety a čekal se konec války.

Do služby už 7. května se hlásí Jan Kopecký, který byl jako legionář penzionován a Josef Šrámek, který pracoval v „Kapslovně“ ve Vlašimi i Bohumil Jiříčko, který pracoval jako lesní dělník.

Prvého června pořádána slavnost znovuo-
tevření školy, kterého se zúčastnili i zástupci
posádky Rudé armády. Počet žáků klesl
z původních 184 v lednu na 135 z důvodu
vystěhování celých rodin do pohraničí. Škol-
ní rok skončil 19. července. Stav žactva: 135,
hochů 76, děvčat 59, české národnosti 133,
slovenské 2, dětí dělníků 45, úředníků
a zaměstnanců 18, živnostníků a obchodníků
19 a jiných 53. Podle vyznání 118 katolické-
ho, 9 československého, 5 československého
a 3 bez vyznání.

Škola v letech 1946–1959

O prázdninách 1945 bylo zavedeno do
všech tříd elektrické světlo. Protože se školník
Josef Skalický odstěhoval do pohraničí, je
nutno školu uklízet svépomocí žáků a učitelů.

Za učitele byli ustanoveni maturanti střed-
ních škol po absolvování
prázdninového kurzu: Jarmila
Danielová, rozená Straňáková
z Postupic čp. 117, dcera
Františka Straňáka, výborného
truhláře a hudebníka a Jiří Hos-
touš z Bořeňovic. Na vojnu ode-
šli učitelé Víšek, Jiříčko a Pro-
cházká.

1. třídu učil Stejskal, 2. třídu
Kopecký, 3. třídu Velebilová-
Hocková, 4. třídu Danielová a 5.
třídu Hostouš. 6. až 8. postupný
ročník na škole nebyl, protože
všichni schopní žáci navštěvo-
vali měšťanskou školu. Z této
školy odešli do pohraničí učite-
lé Karel Šíp (Doksy) a Marie

Kliková (Štětí). Ještě v září se hlavní škola
vrátila do Neveklova. Hlavní škola ale
v Postupicích zůstala. V listopadu nastoupil
penzionovaný učitel František Potůček
a Marie Janurová. O místo ředitele hlavní
školy se ucházeli Josef Vlček a Ladislav Kotek.

Ladislav Kotek (*13. dubna 1912 v Roudnici
nad Labem) učil též v Turzovce na Sloven-
sku. Marie Janurová (*13. dubna 1913
v Praze–Královských Vinohradech) navštěvo-
vala střední školy na Podkarpatské Rusi
v Chustu a v Trnovu učitelský ústav.

Dne 14. září 1945 byl zaveden do školy tele-
fon, který zde byl jako polní linka již od revo-
luce. V říjnu nastoupil vojenskou službu učitel
Josef Hostouš a za něho začal učit František
Dvořák. V prosinci byl učitel Jan Kopecký
ustanoven učitelem československého nábo-
ženství na zdejší škole a ve škole v Popovi-
cích. První schůze místní školní rady po válce
se konala 20. ledna 1946. Novým předsedou
byl zvolen pan Václav Pech, správce velko-
statku, jednatelem řídící učitel Stejskal,
pokladníkem učitel Kopecký a členy za obce:
Postupice pan Valdman, hostinský z čp. 42, za
Milovanice pan Černický, hostinský z čp. 32
a za Pozov pan Řezníček z čp. 18. Od 1. ledna

*Učitelský sbor v r. 1945. Zleva: J. Danielová, farář Kopecký, L. Kotek ?,
B. Vlček, B. Jiříčko, F. Potůček a M. Janurová*

1946 odešel učitel Víšek jako řídící učitel do Václavic a učitel Jiříčko spolu s učitelkou Danielovou přešli na měšťanskou školu.

Dne 21. února 1946 oslavila škola 100. výročí narození Svatopluka Čecha, žáka zdejší školy.

V březnu předal správu školy řídícímu učiteli Janu Kopeckému řídící učitel Stejskal a vrátil se na školu do Chlístova, odkud byl nucen za války odejít z důvodu zřízení vojenského cvičiště. V červnu odešel na školu v Neveklově učitel Procházka. Předseda školní rady Václav Pech se odstěhoval do Prahy a na jeho místo byl zvolen Jan Valdman. Za Postupice se stal členem rady Karel Walter z čp. 76.

Stěhování do pohraničí pokračovalo a tím citelně klesal počet žáků. Na konci roku to bylo pouze 56 hochů a 46 dívek, celkem 102.

O prázdninách 1946 bylo vyměněno 27 oken u školní budovy, které zhotovil místní truhlář pan František Čadek. Zasklení provedla firma Kula z Benešova.

Z Ohrazenic u Pardubic se po letech vrátil na školu Jan Maršíček a později se i s rodinou do Postupic trvale přestěhoval. Na zdejší škole působil již v letech 1919-1926 a předtím ještě na školách ve Velíši, Louňovicích pod Bláníkem, Tehově a Křížově.

1. třídu učil Kopecký, 2. a 3. třídu Dvořák a 4. a 5. třídu Maršíček. Třídy byly spojeny pro nedostatek žáků. Správou mateřské školy byla pověřena slečna Marie Chramostová (* 29. října 1928 v Milevsku).

Na schůzi Rodičovského sdružení dne 1. prosince 1946 byl předsedou zvolen Antonín Boháček, poštovní zřízenec z Postupic a místopředsedou Josef Král, lesmistr z Postupic. Žáci navštívili 25. ledna 1947 v místní sokolovně divadelní přestavení žáků zdejší měšťanky, a to pohádku o pěti dějstvích se zpěvy a tanci od V. Sokolové „Kouzelné kvítí“.

Kanadský červený kříž věnoval postupické škole 35 kg kakaa. Vařilo se dětem k dopolední svačině a posílalo se i do mateřské školy.

Pro nedostatek žactva uzavřela od září 1947 Zemská školní rada 4. a 5. třídu. 100 žáků učil v 1. třídě řídící učitel Kopecký, v 2. třídě učitel Dvořák a v 3. třídě učitelka Jiříčková. Ručním pracím učila Libuše Nusková. Učitel Maršíček byl nemocen.

Od 17. listopadu 1947 navštěvují postupickou školu na žádost rodičů žáci z obce Čelivo, dosud docházející do školy ve Velíši.

Pan Karel Starosta, majitel fotolaboratoře v Praze-Dejvicích, zaslal škole dar 2000,- Kčs na školní potřeby. Svůj darovací dopis doprovodil vděčnou vzpomínkou na zdejší školu a učitele.

V únoru uzavřeny 1. a 2. třída pro onemocnění spalničkami. Na tuberkulózní zánět mozkových blan zemřela žákyně 2. ročníku měšťanské školy Ludmila Málková z Jemništ. Dobrovolná sbírka mezi žactvem a učiteli vynesla skoro 2 000,- Kčs a byla dána matce na uhrazení pohřebních výloh. Hudebníci z Čeliva, stejně jako pan farář a zpěváci účinkovali při pohřbu zdarma. Pohřbu dne 10. února 1948 se zúčastnilo všechno žactvo s učiteli. Zemská školní rada zamítla žádost obce Čelivo o přeškolení do Postupic.

V sobotu 10. a v neděli 11. dubna bylo provedeno zaměření a v sobotu 15. května 1948 položil předseda MNV Karel Waltr základní kámen pro stavbu nové školy.

Dne 19. května se vypravili žáci ze všech tříd na školní výlet do Prahy. Účast byla 72 dětí a tři učitelé. Odjezd z Postupic byl v pět hodin ráno a návrat o jedenácté hodině v noci. V Praze podnikli okružní jízdu autobusu „Čedoku“ s návštěvou Staroměstské radnice, Valdštejnského paláce a Pražského hradu. Potom navštívili ZOO a Slovanskou zemědělskou výstavu. Pan učitel Jan Maršíček byl celý školní rok nemocen a byl dán od června 1948 do trvalé výslužby.

Od 1. září 1948 se změnila obecná škola na školu národní, kterou zřizoval místo obce stát. Řídící učitel se změnil na ředitele národní školy.

Měšťanská škola v Postupicích se od začátku školního roku 1948-1949 změnila na střední školu. Na základní odborné zemědělské škole se vyučovalo ve čtvrtek, kdy má národní i střední škola volno, a to ve třech ročnících.

Ředitel střední školy Vlček provedl v pátek 10. prosince poklep na základní kámen stavby ředitelského domku.

Dne 13. září 1948 byla v sokolovně uctěna veřejně památka zesnulého prezidenta Edvarda Beneše, který zemřel 3. září 1948.

Žákyně 2. třídy Marie Hrstková zemřela po dlouhé srdeční chorobě a byla dne 4. května 1949 doprovozena při pohřbu z Lísku na hřbitov, kde se s ní rozloučili žáci písní „Letěla bělounká holubička“.

Dne 23. května 1949 v odpoledních hodinách spadl do obecního rybníčka pětiletý Jiříček Šesták a počal tonout. Na pomoc mu přispěchali žáci zdejší školy Josef Vlček z 2. třídy a Jiří Ren z 1. třídy. Společným úsilím se jim podařilo tonoucího zachránit. Za svou obětavost a duchapřítomnost byli malí hrdinové veřejně pochváleni a obdarováni knihami s věnováním. V pátek 1. července 1949 byla dokončena hrubá stavba nové školní budovy.

Dne 25. září se konala na Blaníku Národní pouť. V neděli 2. října 1949 byl ve dvě hodiny v noci zaveden zimní čas. Téhož dne odpoledne účastnila se škola slavnostního odhalení pomníku Rudé armády u Dobříčkova, kde měl hlavní projev spisovatel Jan Drda. Ke dni 23. března 1950 se dovídáme ze školní kroniky, že z deseti učitelů působících na obou postupických školách, jich bylo devět členy Komunistické strany.

O prázdninách 1950 byl na střední škole ustanoven ředitelem Ludvík Košumberský, který na zdejší škole působil již v roce 1944. Ředitel Vlček byl přeložen na místo učitele do Neveklova. Zasloužil se nejvíce o stavbu nové školy a před jejím otevřením byl přeložen. Vypadalo to jako v přísloví „Mouření posloužil, mouření může jít“.

Učitelé na národní škole v roce 1950 byli: 1. třída Kopecký, 2. třída Jiříčková a 3. třída Danielová, která přešla ze střední školy a nahradila penzionovaného pana učitele Dvořáka, působícího na zdejší škole s malou válečnou přestávkou od září 1913.

V prosinci 1950 začal jezdit autobus na trati Benešov-Pozov-Kopaniny-Popovice-Postupice, což usnadnilo velice návštěvu školy žákům z Jezvin a Pozova.

Dne 22. února 1951 se konala kolaudace na dokončené stavbě nové střední školy. Kolaudační komise nedovolila zahájit vyučování, protože shledala závady. Školní vyučování bylo v nové budově zahájeno 28. března 1951 i přes to, že kolaudační komise dala souhlas s užíváním až 20. července 1951.

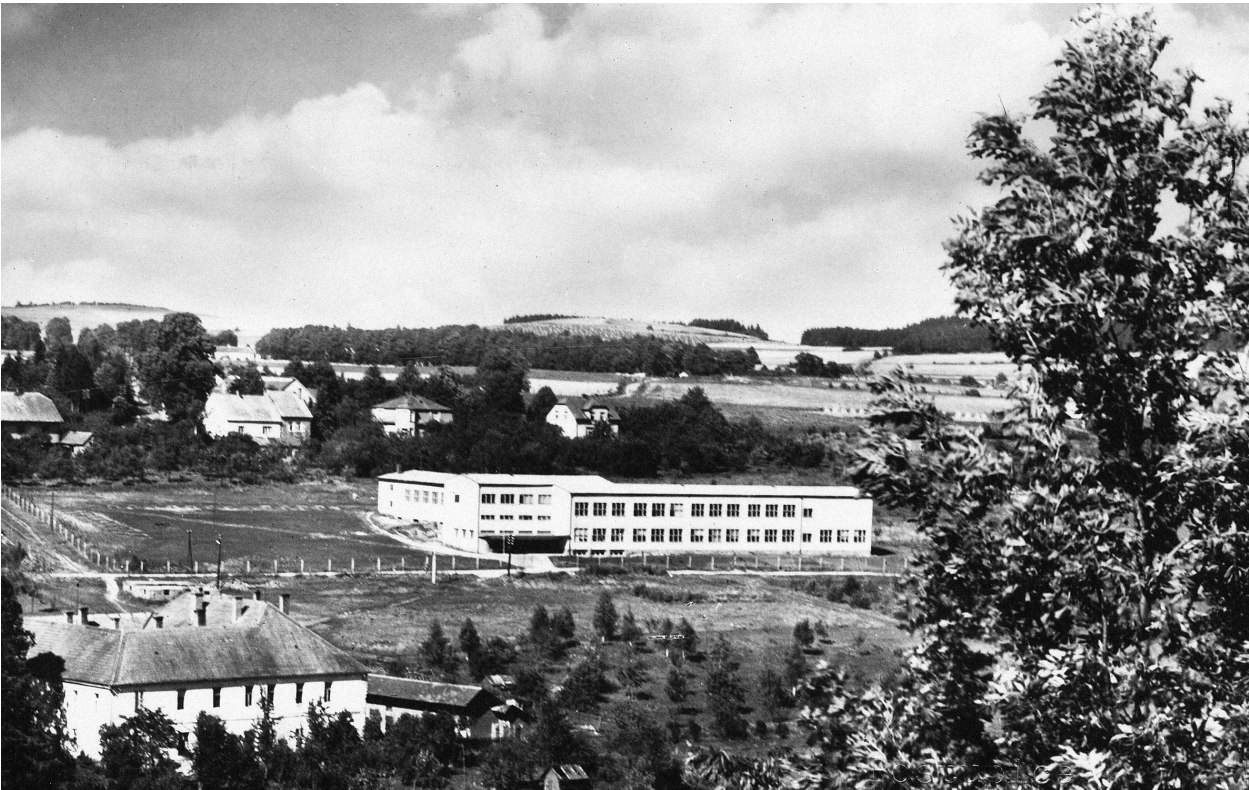
V březnu 1951 byla zrušena zdejší Základní odborná zemědělská škola (bývalá Lidová škola hospodářská), která byla v činnosti od roku 1922. Poslední ředitelkou byla Marie Janurová.

Poprvé se dočítáme ve školní kronice o pochvalách žáků. Za velmi dobrý prospěch a svědomité konání povinností byla ředitelem školy udělena veřejná pochvala těmto žákům: Z 1. třídy Martě Blažkové, Jaroslavě Buckové, Jaroslavě Pěkné a Marii Pěkné. Z 2. třídy Janě Drábkové, Jaroslavu Pěknému a z 3. třídy Anně Kůstkové.

Na podzim 1951 na zdejší školu nastoupily učitelky Hana Zieglerová (* 22. července 1931 v Německém Brodě), která působila na mateřské škole v Neveklově a Marie Šeredová (* 8. července 1915 ve Zbilidech okr. Humolec), dosud učící v Benešově.

V prosinci bylo zahájeno vyvažování ve školní kuchyni. Kuchařkami se staly paní Antonie Matoušková a paní Rénová.

Na konci školního roku dostali veřejnou pochvalu tyto žáci: z 1. třídy Jiří Jiříčko a Ludmila Fojtů, ze 2. třídy Jaroslava Bucková, Jaroslava Pěkná, Antonín Boháček, Bohumil Daniel a Jaroslav Pěkný, ze 3. třídy Marie Prokopová a Marie Říhová a ze 4. třídy Miro-

Nová postupická škola kolem roku 1960.

slav Helige a Helena Opatrná. Žáci obdrželi knižní odměny.

Na střední škole zahájila provoz 3. ledna 1952 školní jídelna při počtu 75 se stravujících žáků. Na konci roku byl odvolán ředitel Jiříčko, jak sám uvádí zásluhou školníka, na jehož pracovní morálku si stěžoval. Byl poslán jako učitel do Netvořic.

Závěrečnou zkoušku složilo 33 žáků, z toho pět s vyznamenáním. Na hornictví se přihlásili tři žáci, na hutnictví jeden. Na studium povolen vstup čtyřem žákům.

Ve věku 66 let zemřel dne 21. srpna 1952 učitel v.v. Jan Maršíček. Byl výborným řečníkem a spisovatelem knih pro mládež.

O prázdninách v létě 1952 odešly učitelky Hana Zieglerová provdaná Hamrová, do školy v Kozmicích a učitelka Šeredová do Soběhrd. Na zdejší školu přišla Svatava Kolářová (* 27. června 1925 v Bernarticích okr. Milevsko), dosud učící na škole v Neveklově.

Ve školním roce 1952–1953 bylo na národní škole žáků celkem 107, z toho 51 hochů

a 56 děvčat, podle náboženského vyznání 101 katolického, 4 československého a 2 československého Náboženství se stalo předmětem nepovinným a zapsáni byli žáci, které rodiče přihlásili na předepsaných formulářích. Přihlásilo se 99 katolíků, dva z církve československé a dva z církve československé.

Kritická situace, která podle pamětníků dosud nikdy nenastala, postihla školu na jaře 1953. Učitelka Jiříčková byla od 23. února do 24. května nemocná. Ředitel Kopecký vyučoval 1. a 2. třídu (46 dětí) a učitelka Kolářová 3., 4. a 5. třídu (61 dětí). Dne 4. dubna dostal ředitel Kopecký zápal plic a byl nemocen do 28. května. V této době byla učitelka Kolářová na škole sama a musela učit střídavě. Na pomoc byla vyslána učitelka Šeredová, ale i ta byla od 28. dubna do 4. května nemocná.

Na střední škole bylo 148 žáků, 75 chlapců a 73 dívek. Ředitelem byl Ludvík Košumberský. Učitelé Josef Fulín, František Bronec, Jarmila Danielová, Jarmila Růžičková, Marie Jelenecká, která přišla ze školy v Kozmicích

a novoučitelka Věra Kramolišová z Tábora, která byla od 1. března 1953 přeložena do Týnce nad Sázavou.

Podle nového školského zákona byly národní (dříve obecná) škola a střední (dříve hlavní a předtím měšťanská) škola sloučeny v jednu osmiletou střední školu. V září 1953 do nově vzniklé osmileté střední školy nastoupilo 229 žáků, 112 hochů a 117 dívek.

Ředitelem byl Ludvík Košumberský, učitelé František Bronec, Josef Fulín, Jarmila Daniellová, Marie Janurová - Walterová. Odešla Marie Jelenecká do Bystřice. Z bývalé národní školy přibyli Jan Kopecký, Svatava Kolářová a nově ustanovená Anna Vrzalová z národní školy v Neveklově, kam odešla Marie Jiříčková.

Do naší školy nastoupil v roce 1954 Josef Vlček ze školy v Neveklově a učitelka Svatava Kolářová byla přeložena do Votic.

Od září 1955 nastoupila nová učitelka Alena Němcová z Kozmic. O prázdninách 1956 hostila škola letní tábor 180 dětí z Avie Letňany.

Ve školním roce 1956–1957 byly pro malý počet dětí sloučeny 1. a 2. ročník. Z 254 žáků jich bylo 180 přespolních. Odešla učitelka Němcová, provdaná Sládková. Učitel Jan Kopecký odešel do výslužby. O prázdninách byl ve škole letní tábor dětí ze školy v Praze - Dejvicích.

Ve školním roce 1957–1958 měla škola opět devět tříd, do kterých nastoupilo 239 žáků, z toho 158 přespolních. Přišly nové učitelky Eva Vilímková z Bystřice, Jaroslava Brabencová z Popovic a Květa Slabá. Ve staré škole na náměstí byly umístěny 4. a 5. ročník. Dále měl v budově MNV úřadovnu, zasedací síň a byla zde umístěna obecní knihovna. Areál nové školy se dočkal svého oplocení.

Ve školní roce 1958–1959 škola měla v devíti třídách 237 žáků. Přiškolené obce byly Jemniště, Roubíčková Lhota, Pozov, Nová Ves, Popovice, Milovanice, Čelivo, Nesperry, a Městečko. Po zřízení autobusové linky

přes Chotýšany do Vlašimi přešly děti z Chotýšan do Vlašimi a do Postupic nadále chodily pouze děti z Křemení. Na škole učili ředitel Košumberský, jeho zástupce Fulín, Daniellová, Vlček a Walterová, všichni z Postupic, Bronec a Brabencová z Popovic, Slabá, provdaná Petrásková a Zemanová z Benešova, Vilímková provdaná Hedviková z Bystřice a nově nastoupila Hana Fulínová z Pařezí.

Po třech letech opět otevřena mateřská škola jako důsledek založení JZD. O prázdninách zde byly na táboře již potřetí děti z dějvické školy v Praze.

V následujícím roce 1959–1960 navštěvovalo naši školu 248 žáků. Škola měla deset tříd. Oddělení A a B měl 6. a 7. postupný ročník. Nastoupilo šest nových učitelů. Jiří Šulda z Mšece u Nového Strašecí, Eva Konzeltová z Benešova, Jana Renová z Trhového Štěpánova, Alena Vopolková a Jaroslava Mistolerovalá z Bystřice a Božena Dvořáková z Popovic. Do invalidního důchodu odešla Marie Walterová.

V Bystřici u Benešova 21. června 1960 uspořádána okresní spartakiáda, na které cvičilo i 158 žáků zdejší školy. Na 2. celostátní spartakiádě v Praze cvičilo 56 žáků zdejší školy. V létě v naší škole trávilo na dětském táboře 120 dětí z firmy Vodní stavby.

Škola v letech 1960–1989

V školním roce 1960-1961 byl zaveden devátý postupný ročník. Ve dvanácti třídách se učilo 259 dětí. Oddělení A a B měly 6. až 8. postupný ročník. Začaly se přidělovat osobní školní pomůcky zdarma. Na postupické škole se tak dělo již od roku 1921, kdy obecní zastupitelstvo rozhodlo, že žákům bude pomůcky hradit obec ze svého rozpočtu.

Nastoupily nové učitelky Věra Bartošová z Chrástán, Drahomíra Hrášková z Poříčí nad Sázavou, Marie Rothbauerová z Benešova

a Jarmila Novotná z Postupic. Učitelka Mistorelová se provdala a přijala příjmení Janichová.

Dne 13. června zemřel učitel Josef Vlček. O prázdninách byl ve škole opět tábor Vodních staveb.

Škola od září 1961 změnila svůj název z osmileté střední školy na základní devítiletou školu. Žáků bylo 223. Ze školy odešla Jiřina Hrášková a na její místo nastoupil Jaroslav Vodička. Učitelka Novotná se provdala a přijala příjmení Zvaričová. Klasifikace žáků byla nadále pololetní a ne čtvrtletní jako doposud. O prázdninách byl ve škole letní tábor dětí zaměstnanců Ministerstva zemědělství.

V školním roce 1962–1963 měla škola 266 žáků. Z učitelů odešli Jiří Šulda do Českých Budějovic, Marie Rothbauerová do Benešova, Jaroslava Janichová do Chocerad a Jarmila Zvaričová do Prahy. Přišli Bedřich Vlček z Netvořic, manželé Tomáš a Marie Duškovi z Vlašimi, Pavla Pomahačová z Konopiště a Věra Kosinová z Vejprt.

Ve staré škole byly umístěny 3. až 5. třída. Učitelka Vopolková se vdala a přijala příjmení Radová, učitelka Brabencová příjmení Doktorová a učitelka Pomahačová příjmení Juhásová. Mateřskou dovolenou absolvovaly v tomto školním roce učitelky Švimberská, Kosinová a Juhásová. Během roku byla do Vlašimi přeložena Libuše Dvořáková.

Pololetní prázdniny byly prodlouženy do 10. února, protože byl nedostatek uhlí. V létě zde byl opět tábor dětí z Vodních staveb Praha.

V září 1963 odešli Jaroslav Vodička do Divišova, Eva Švimberská do Benešova, Jaroslava Doktorová do Krhanic a Pavla Juhásová na Slovensko. Nastoupila Jana Voříšková, rozená Broncová z Popovic.

V září 1964 nastoupila učitelka Marie Fremutová z Maršovic. Ve staré škole se učila 3. a 4. třída. Dne 9. května 1965 se konala v Postupicích slavnost s veřejným vystoupením žáků škol z Popovic, Ouběnic, Benešova a z naší školy v tělovýchovných skladbách

3. spartakiády. Účastnilo se jich celkem 400 cvičenců. Okresní spartakiády v Benešově se zúčastnilo 136 žáků zdejší školy.

Na začátku školního roku 1965–1966 měla škola 237 žáků a na konci roku 241 žáků, protože sem byla převedena 5. třída z Popovic. Odešly učitelky Alena Radová a Věra Bartošová do Benešova a Jiří Procházka do Louňovic. Ve staré škole se učili žáci 2. a 3. třídy. Dne 23. dubna 1966 zemřel bývalý učitel postupické školy František Potůček.

V roce 1966 nastoupily nové učitelky Růžena Komendová z Benešova a Marie Dvořáková z Miličína.

Každoročně bylo narušováno vyučování účastí žáků na vybírání brambor v místním JZD. Tato výpomoc byla tohoto roku omezena na tři hodiny týdně. V druhém pololetí byly na školách zavedeny volné soboty, a to jedenkrát za 14 dní.

Ve staré škole byly ve školním roce 1967–1968 umístěny 2., 3. a 4. třída. Ze školy odešla Věra Novotná a přišel František Bronec. V druhém pololetí nastoupila na zdejší školu Marie Šestáková, dosud působící ve Vlašimi.

Počet žáků byl ve školním roce 1969–1970 celkem 191. Odešla učitelka Marie Fremutová do Bystřice a Marie Dvořáková do Benešova. Přišla Růžena Juklová ze školy v Krhanicích. Na závěr školního roku odešla do důchodu Marie Walterová. Dne 3. června 1970 zemřel na následky autohavárie ve věku 53 let ředitel zdejší školy Ludvík Košumberský.

Novým ředitelem školy se stal dosavadní zástupce Josef Fulín a jeho zástupcem se stala Jarmila Danielová. Učitelka Růžena Černá odešla do Vlašimi a na školu přišla Jaroslava Jirásková z Benešova. Členů KSČ na škole bylo pět a vedla je Jarmila Danielová. Předsedou Revolučního odborového hnutí (ROH) na škole byl Bedřich Vlček.

Ve školním roce 1971–1972 celkem 177 žáků učili v 1. třídě B. Dvořáková, ve 2. třídě

Učitelký sbor v roce 1975. Zleva stojící: Josef Fulín, Věra Boháčová, Milena Kunešová, Věra Kosinová, Eva Machová, Jaroslava Netušilová a František Bronec. Sedící: Jana Voříšková, Marie Šestáková, Jaroslava Hrušková, Tomáš Dušek a Jarmila Danielová.

R. Kortánová, ve 3. třídě E. Vránová, ve 4. třídě M. Šestáková, v 5. třídě V. Kosinová, v 6. třídě J. Jirásková, v 7. třídě T. Dušek, v 8. třídě B. Vlček a 9. třídě byl třídním učitelem F. Bronec. Dále vyučovala J. Voříšková, ředitel J. Fulín a jeho zástupce J. Danielová.

Ze školy odešla Marie Dušková do Vlašimi a na mateřské dovolené byla Jaroslava Zamrzlová. Ve staré škole byly umístěny 3. a 4. třída. Vyučování začínalo v 8.30 hodin, kvůli dopravní obslužnosti.

Ze školy ve školním roce 1972–1973 odešla učitelka Jaroslava Jirásková do Benešova. Ve staré škole na náměstí byly umístěny 2. a 3. třída a školní dílna pro pracovní vyučování. Na nepovinný předmět náboženství bylo přihlášeno 25 žáků.

V září 1973 nastoupilo do školy 166 dětí. Nově na školu přišly učitelky Milena Kožíšková a Drahomíra Vyhnalová. Odešla Eva Vránová. Většina učitelů dojížděla, a to z Popovic

Bronec, Voříšková a Dvořáková, z Vlašimi Dušek a Kortánová, z Dobříčkova Kosinová, z Mysliče Vlček, z Mokré Lhoty Kožíšková a z Votic Vyhnalová. Nepohodlí a ztráta času z dojíždění do školy bylo vykompenzováno tím, že se tito učitelé nemuseli tolik účastnit mimoškolní činnosti, jako učitelé bydlící v obci. Na náboženství se přihlásilo 35 žáků.

Do důchodu odešel 30. července 1974 ředitel školy Josef Fulín a na jeho místo nastoupila nově přišlá Jaroslava Hrušková. Dále na školu nastoupila učitelka Věra Boháčová.

V dubnu 1976 po náhlém úmrtí ředitele malotřídní školy v Popovicích Klenovce, přešlo 19 žáků na naši školu a škola v Popovicích byla uzavřena. Učitel Bedřich Vlček odešel o prázdninách 1975 do důchodu a v únoru 1976 ho následoval František Bronec. Odešly učitelky Drahomíra Vyhnalová do Miličína a Růžena Kortánová do Zdislavic. Nově nastoupily učitelky Milena Kunešová a Eva Machová.

Učitelský sbor v roce 1986. Stojící: Jaroslava Netušilová, Růžena Juhová, Věra Kosinová, Ivan Matoušek, Pavel Fulín a Josef Hanzal. Sedící: Milena Kunešová, Petr Voříšek, Marie Šestáková, Alena Vondrašová a Eva Hanzalová.

O prázdninách 1976 předala správu školy ředitelka Hrušková novému řediteli Tomáši Duškovi.

Počet žáků školy se ve školním roce 1976–1977 zvýšil na 184. Po třech letech oprav se opět žákům otevřela školní tělocvična. Zástupcem nového ředitele se stala Jana Voříšková. Žáky 7. třídy učil bývalý žák naší školy Pavel Fulín.

Školu začalo v září 1977 navštěvovat 189 žáků, kteří byli posíleni od ledna 1978 devíti žáky z Velíše, kde byla zrušena škola. Na školu přišla učitelka Jana Sládková. V okresní střelecké soutěži obsadilo první místo družstvo žáků naší školy pod vedením Jaroslavy Netušilové. Dne 29. dubna 1978 zemřel bývalý učitel naší školy František Bronec z Popovic.

Novým ředitelem školy se stal v roce 1979

Miroslav Kroutilík. Dosavadní ředitel Tomáš Dušek odešel jako učitel na zvláštní školu do Vlašimi. V okresní spartakiádě 1980 zvítězila naše škola ve střeleckých soutěžích.

Ve škole se v roce 1980 učilo 183 žáků. Zástupkyně ředitele Jana Voříšková odešla do Benešova a zástupkyní se prozatímně stala Věra Kosinová. Z učitelů odešla v roce 1980 Eva Machová a přišla Miroslava Holbová.

Počet žáků zdejší školy ve školním roce 1982–1983 byl 172. Všechny třídy byly umístěny v budově nové školy, až na 9. třídu, která byla převedena do Benešova. Ředitelem byl Kroutilík, zástupkyní ředitele Šestáková a dále učili Dvořáková, Kosinová, Klusoňová, Vilímková, Černý, Hruška, Kunešová, Doubová a Fulín.

Ve školním roce 1984-85 měla škola 178 žáků. Nastoupila učitelka Vašáková. Chlapci

5. a 6. třídy nacvičili spartakiádní skladbu pro starší žáky a vystoupili s ní ve Voticích a v Benešově.

Ve školním roce 1985–1986 ředitel Kroutilík odešel do základní školy Komenského do Vlašimi jako zástupce ředitele a novým ředitelem se stal Petr Voříšek, který přišel ze školy v Divišově. Zástupkyní zůstala Marie Šestáková, dále učili Věra Kosinová, Milada Fejtková, Marie Kadlečková, Lada Vašáková, Růžena Juhová, Jaroslav Hruška, Milena Kunešová, Josef Hanzal, Pavel Fulín a Ivan Matoušek.

V září 1986 se stal v Německu mistrem světa ve střelbě ze vzduchové pušky na běžící terč bývalý žák naší školy Luboš Račanský.

Školu navštěvovalo v roce 1987 celkem 202 žáků. Ředitelem nadále zůstával Voříšek, zástupkyní Šestáková, a třídními učители Kosinová, Hanzalová, Vilímková, Juhová, Hanzal, Hruška, Kunešová a Fulín.

Škola v letech 1990–2004

V září 1990 měla postupická škola celkem 171 žáků. Do první třídy nastoupilo celkem 15 dětí.

Počet dětí navštěvujících zdejší školu klesl v školním roce 1992–1993 na počet 166.

Do 1. třídy nastoupilo 19 dětí. První stupeň navštěvovalo celkem 74 žáků a druhý stupeň 92 žáků. Nepovinný předmět náboženství vyučoval P. František Štětina.

Školní rok 1993–1994 zahájen s celkovým počtem 156 žáků. Do 1. třídy nastoupilo 21 dětí. Do důchodu odešla paní učitelka Božena Dvořáková a do Benešova odešly učitelky Lucie Švarcová a Milena Kunešová. Nově nastoupily učitelky Marcela Vališová, Miroslava Ottlová a Miluše Voříšková.

V školním roce 1994–1995 navštěvovalo školu 151 žáků. Prvňáčků bylo patnáct.

V následujícím školním roce 1995–1996 do

školy nastoupilo celkem 132 žáků, z toho do první třídy 12 dětí. Učitelský sbor tvořil ředitel Petr Voříšek, zástupkyně Marie Šestáková a učitelé Milada Vilímková, Věra Kosinová, Eva Martínková, Marcela Vališová, Růžena Juhová, Jana Loulová, Pavel Fulín a Josef Hanzal.

V měsících říjnu a listopadu byla provedena generální oprava kotelny a rozvodu vytápění. Kombinace parního a teplovodního vytápění předělána na teplovodní systém vytápění budovy školy. Po celý rok pracoval pedagogický sbor ve stejném složení.

V školním roce 1996–1997 se stav žáků na naší škole přechodně zvýšil z důvodu opětného zavedení 9. třídy, na počet 150 žáků. Na konci roku odešla do Bystřice u Benešova paní učitelka Vališová. Došlo k tomu z důvodu slučování tříd. Toto opatření bylo vyvolané nedostatkem žáků.

Zdejší škola přestala být od školního roku 1997–1998 školou úplnou a nadále má pouze 8 tříd. Byly spojeny 1. třída s 13 žáky a 3. třída s 12 žáky. Třídní učitelkou byla paní učitelka Hanzalová. Celkem školu navštěvovalo 144 dětí.

V školním roce 1998–1999 navštěvovalo školu 135 žáků. Do první třídy nastoupilo 16 dětí.

V září 1999 byl celkový stav žáků 137, z toho 64 dívek a 73 chlapců. Do první třídy nastoupilo 17 žáků. Tento počet je i průměrem na každou třídu a pokud klesne na menší počet, bude muset obec žádat o výjimku, aby škola mohla existovat v dnešní podobě.

Ve školním roce 2000–2001 do první třídy nastoupilo pouze devět dětí. Celkem měla škola 135 žáků. V učitelském sboru nedošlo ke změnám.

Školní docházku ukončilo v roce 2001 18 žáků a do 1. třídy jich nastoupilo pouze 12.

Ve školním roce 2001–2002 došlo k personálním změnám. 1. třídu vyučovala paní učitelka Vilímková, 2. a 5. třídu paní učitelka Hanzalová, 3. třídu paní učitelka Martínková

*Učitelský sbor v roce 2001. Stojící: Fulín, Juhová, Kosinová, Ottlová, Martínková a Vilímková.
Sedící: Hanzal, Šestáková, Nová, Voříšek, Voříšková a Hanzalová.*

a 4. třídu paní učitelka Kosinová jako zástup za paní Voříškovou. Na druhém stupni stejné složení jako v minulých letech.

Škola zápasila s nedostatečným počtem žáků a obec musela již každoročně žádat o výjimku z minimálního počtu žáků navštěvujících školu. V školním roce 2002–2003 měla škola celkem jen 116 žáků, z nichž bylo 13 prvňáčků. Pro nadbytečnost odešla ze školy paní učitelka Juhová a paní učitelka Šestáková začala učit na polovinu úvazku.

V školním roce 2003–2004 došlo k zásadní změně ve vedení postupické školy. Na konci minulého školního roku odešel na školu do Neveklova ředitel školy Petr Voříšek a následovala ho i jeho manželka. Novou ředitelkou školy se stala dosavadní zástupkyně ředitele Miroslava Ottlová. Zástupkyní ředitelky se stala Eva Hanzalová. Nastoupily nové učitel-

ky M. Orlovská a I. Krákorová. Složení pedagogického sboru bylo následující:

1. třída	E. Hanzalová	12 žáků
6. třída	P. Fulín	16 žáků
2.+ 4. třída	M. Vilímková	12+9 žáků
7. třída	J. Hanzal	11 žáků
3. třída	M. Orlovská	13 žáků
8. třída	J. Bučinský	14 žáků
5. třída	E. Martínková	19 žáků
9. třída	M. Ottlová	13 žáků

Bez třídnictví učily M. Šestáková a I. Krákorová.

V tomto školním roce uspořádala postupická škola mimo vyučování pro žáky naší školy neuvěřitelných více jak sto akcí! Nová paní ředitelka to vzala, jak se říká, „za správný konec“ a můžeme jí jen přát, aby toto tempo spolu se svými spolupracovníky vydržela i v budoucnu.

Postupická papírna

Nejstarší zprávy o papírně v Postupicích jsou v příznávací tabele z roku 1713, podle níž měl papírník „polí orných jeden kus „K Pozovu“ o velikosti 6 strychů (asi 1,7 ha) a „Na Návoze“ 2 strychy (asi 0,56 ha)“. Papírna zřejmě vznikla kolem tohoto roku, neboť zatím nebyly nalezeny žádné starší zprávy. Dne 31. ledna 1713 byl zapsán v matrice jako kmotr Ondřej Till, alias Kopr, papírník z Postupic a kmotrem byl ještě několikrát v tomto roce, naposledy roku 1715. Jeho nástupce Jan Jiří Keisler nechává se svou manželkou Barborou pokřtít svoji dceru Marii Viktorii dne 4. dubna 1717. Manželka Barbora Brigita zemřela 19. dubna ve stáří 25 let a dcera Viktorie ji následovala 5. září téhož roku. J. J. Keisler křtí 3. listopadu 1718 s druhou manželkou Ludmilou syna Jana Martina, 19. února 1720 syna Hanse Josefa. Dále následuje dcera Anna Marie 11. ledna 1722, která zemřela ještě toho roku 22. září, opět dcera Anna Marie narozená 11. srpna 1723, další dcera Marie Magdalena, narozená dne 12. června 1727 a 19. září 1729 dcera Kateřina.

V těchto a následujících letech, až do r. 1759, se stává Jan Jiří (Hans Gyrk) kmotrem častěji, což bylo tenkrát běžné u zámožnějších lidí, mezi které papírníci jistě patřili. Jeho manželka byla též často kmotrou až do 31. srpna 1751, kdy ve věku 54 let zemřela. Jan Jiří ji přečkal o 12 let a ve stáří 94 let zemřel dne 9. března 1763.

Za Jana Jiřího Keislera se před rokem 1746 vyrobilo za rok na 10 stoupách 780 rysů (78 balíků) různého papíru, který se vyvážel do Prahy. Zřejmě se mu dařilo, o čemž svědčí kupní smlouva z 31. května 1726, kdy koupil od řezníka Václava Pokorného domek v Postupicích i s poli, loukami a zahradami. „Dílec pole od kahounovského gruntu „pod panským polem“ 3 strychy 1 věrtel (asi 0,90

ha), nad dolejším klenem 1 strych 1 věrtel (asi 0,35 ha), zahradu 1 strych 2 věrtel (asi 0,42 ha), dílec havlovského gruntu „mezi panskýma polema“ 1 strych (asi 0,28 ha), louku na jeden vůz sena, to vše za 100 zlatých rýnských.“ Cena byla zaplacená hotově. Činže do panského důchodu platil papírník 124 zlatých 41 krejcarů.

Při zápisu v matrice 6. prosince 1744, kde je Josef Keisler kmotrem, je poznamenáno, že jest synem Jana Jiřího, zřejmě toho co se narodil v roce 1720. Tomu se narodil 22. března 1750 syn František Benedikt s první manželkou Kateřinou a později 24. listopadu 1751 dcera Kateřina a 16. února 1758 syn Josef s druhou manželkou Josefou.

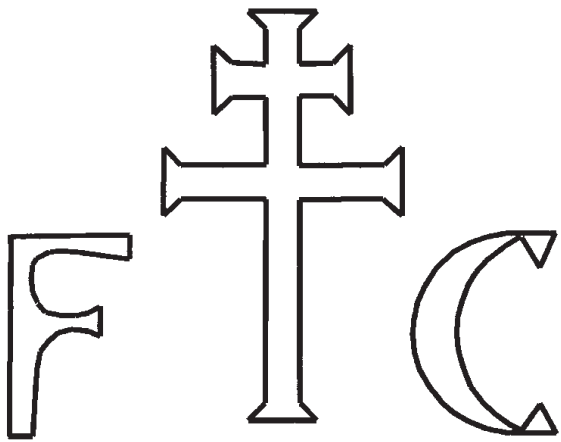
Josef se svým bratrem Ondřejem se ujali papírny po otci. Ondřej Geisler, papírník, zemřel 17. listopadu 1763 ve věku 48 let. Po jeho smrti je papírníkem František Geisler, dle jména jistě příbuzný, ale neví se v jakém příbuzenském poměru. Tento koupil 17. října 1767 od majitele panství Josefa Václava z Trautmannsdorfu postupickou papírnu s pozemky k ní náležejícími za 550 zlatých. Zavázal se do panského důchodu platit čtvrtletně 39 zlatých 15 krejcarů. K papírně patřily pozemky pole „U Kříže“ a v „Kopaných lukách“, louka u „Pozovské cesty“ a zahrada pod hrází rybníka Papírníka.

Tento František Geisler si často půjčoval a je s podivem, co lidí bylo ochotno mu svěřit peníze, protože není dost možné, že by okolí nevědělo, kolika lidem je dlužen. Nejspíše sliboval velké úroky, větší než bylo tenkrát slušné a dovolené. Od 1. ledna 1768 měl půjčeno z postupické farní pokladny 100 zlatých a z farní pokladny okrouhlické 150 zlatých. Z bedřichovické filiální pokladny 50 zlatých. Tyto dluhy splatil jen za cenu další půjčky 300 zlatých tentokrát z jemništské pokladny dne

12. prosince 1772. Anně Švimberské, mlynářce pod Postupicemi (dnes pila v Chalupách) dlužil od 1. ledna 1769 50 zlatých, papírníku v Kácově Alexandru Wiesnerovi dlužil 100 zlatých. Papírník Josef Antonín Heller z Altenberku (dnes Staré Hory, část Jihlavy) půjčil Geisleru 175 zlatých. Mezi věřiteli byl i otec bývalého faráře Printz, Matěj Blažejovský z Postupic, zdejší žid Jáchym Kinspurg, Jan Slepíčka, František Bauer (247 zlatých), postupický žid Mojžíš Frank (816 zlatých), popovický žid (226 zlatých), Josef Švimberský, kovář z Nové Vsi, Magdaléna Štolbová z Milovanic, František Jíša ze Sušice, Bedřich Roubíček z Popovic, Anna Zavřelová z Jankova a jiní. Dlužil i mzdy za práci. Tak Václavu Švimberskému 53 zlatých, Janu Gürthovi, papírenskému tovaryši 43 zlatých 49 krejcarů, Tomáši Jíšovi z Milovanic 18 zlatých 20 krejcarů, Vojtěchu Rozsypalovi 4 zlaté 30 krejcarů, zámečníku Josefu Procházkovi, Alžbětě Pekařové 5 zlatých 15 krejcarů, Alžbětě Riplové 12 zlatých, Josefu Průchovi 62 zlatých, Jakubu Polzerovi 32 zlatých, Josefu Pokornému 74 zlatých 19 krejcarů atd.

Dluhů přibývalo a na konci jeho působení v roce 1793 bylo jeho dlužníků celkem 37 a dlužná částka vyšplhala na 2 496 zlatých 20 krejcarů.

Zní to v dnešní době „reálného kapitalismu“ jako pohádka, ale všichni věřitelé byli uspokojeni v plné výši. Manžel majitelky panství hrabě Jindřich z Rottenhanu se rozhodl, že založí v Postupicích továrnu na kartouny, po vzoru svých továren v Rothenhausu (dnes Červený Hrádek u Jirkova v býv. okr. Chomutov). Geisler prodal roku 1793 jemništské

Jeden z mnoha filigránů, používaný Františkem Václavem Geislerem v postupické papírně, možná inspirovaný dvojramenným křížem na věži postupického kostela sv. Martina.

vrchnosti papírnu i s pozemky za 5 000 zlatých rýnských. Smlouva byla podepsána majitelkou panství Gabrielou z Rottenhanu ve Vídni dne 24. října 1793. Porovnáme-li cenu, za kterou papírnu před 25 lety od stejného majitele koupil (550 zlatých), lze usoudit, že vypůjčené peníze investoval v papírně. I dnes se můžeme setkat s podnikateli, jež chybně odhadnou situaci a špatně investují. Podle kupní smlouvy bylo dáno Františku Geislerovi hotově 1 000 zlatých, aby mohl jinde zahájit činnost, což se také stalo. Po vyplacení všech věřitelů byl zbytek kupní ceny Františku Geislerovi vyplacen, což stvrdil podpisem na zámku v Jemništi dne 19. února 1799.

Geisler založil novou papírnu v Konopišti čp. 23, která od r. 1840 patří katastrem k Jar-kovicům, a proto později zvána papírnou jar-kovicickou. Zde zemřel 26. července 1836 ve věku 92 let.

Postupická továrna

V Postupicích, stejně jako v okolních obcích, bylo odedávna rozšířeno předení a tkaní podomácku. Při předení byl používán přeslen později kolovrátek, ke tkaní tkalcovský stav, který se od primitivní podoby postupně zdokonaloval. Po povýšení Postupic na městečko v roce 1711 nastala potřeba, aby se výroba organizovala a podléhala pravidlům, která by zajišťovala kvalitu výroby, odbyt výrobků a pod. Proto byl založen po roce 1728 mimo jiných i cech tkalcovský a mezulánický.

Ve státním okresním archivu v Benešově je uložen manuál (příruční kniha) postupického cechu z roku 1747. Cechovní zřízení mělo význam hlavně ve středověku a v 18. století se na ně hledělo již jako na překonanou věc a brzdu pokroku. Proto bylo reskriptem z 22. února 1755 prohlášeno domácké tkalcovství za necechovní řemeslo. To byl impuls pro rozmach přadláctví a tkalcovství. Důkazem rozmachu jsou počty osob zabývajících se předením bavlny. V roce 1785 jich bylo v Čechách 9 076, v roce 1788 již 28 747 a v roce 1792 stoupl počet osob na 34 348. Pak přišly stroje a lidí žijících se předením začalo ubývat, až to bylo v roce 1825 pouze 5 391 osob.

Tovární domek v Hůře z roku 1794. Fotografie z první poloviny 20. století.

Po smrti Jana Václava z Trautmannsdorfu roku 1769 a jeho syna v roce 1771 se vdova Gabriela rozená Černínová roku 1773 znovu provdala za hraběte Jindřicha z Rottenhanu majitele panství Rothenhaus (Červený Hrádek u Chomutova). Tento muž byl znám jako úspěšný podnikatel a uznávaný ekonom své doby. Bylo tedy jen otázkou, kdy přesvědčí svoji manželku, aby na svém jemništském panství dovolila založit textilní manufakturu a později továrnu. Jediná využitelná energie v té době byla vodní síla. Proto byly k vybudování podniku určeny Postupice ležící na Chotýšance.

Jako první byla postavena na Podlesí v roce 1780 valcha na úpravu výrobků soukeníků. V Postupicích samých jich bylo pět.

V roce 1793 bylo rozhodnuto založit v Postupicích textilní podnik. Vhodnou budovu poskytla zrušená papírna koupená od posledního papírníka Františka Geislera. Práce řídil Andreas Niederhofer z Červeného Hrádku. Pro rozvoj podniku byl potřeba prostor, a to hlavně mezi farou a potokem Chotýšankou pod hrází rybníka Papírníka, který patřil faře. Proto byla uzavřena dne 11. října

1794 smlouva mezi farářem Jiljím Pokorným a Gabrielou z Rottenhanu o postoupení majetku vrchnosti za roční náhradu.

Pro zajištění dostatku stavebního materiálu byla otevřena cihelna, v místě nynějších čp. 88 a 89 na do té doby velikém, od dnešního čp. 32 až po kostel sv. Martina se rozprostírajícím, postupickém náměstí. Cihelna zásobovala svými výrobky výstavbu tovární budovy na místě bývalé papírny a stavbu

Podleská přádelna ve své původní velikosti okolo roku 1895.

dodnes stojící budovy školy. Výstavba byla dokončena v roce 1795.

V seznamu budov a příslušenství z roku 1817 jsou jmenovány tyto tovární budovy: úpravna s obytnou částí (obytná část byla původně papírna, ke které byla na východní straně přistavěna budova úpravny – pozdější mlýn), pseudogotická dřevěná budova sušárny pod hrází Papírníka (její zbytek vzal za své při povodni v roce 1906), valcha (u budovy pivovaru), barvírna, bělidlo („Pejchovna“ stála v místě za brankou fotbalového hřiště na dnešní cestě k čistírně odpadních vod), vzorkárna (později hostinec čp.13) a správní budova a sklad (dnešní čp. 81 „Důchod“).

V roce 1801 bylo úředně zjištěno, že se v Postupicích užívá nejmodernějších anglických strojů na spřádání bavlny. Náklady na vybudování tohoto podniku společně s podnikem v nedalekých Popovicích se do roku 1799 vyšplhaly na 130 000 zlatých.

Vedoucí zaměstnanci a odborníci přišli do Postupic z Červeného Hrádku. Byli německé

národnosti a někteří, původem ze Saska, protestantského vyznání. Tito měli za povinnost zaučít pracovníky z řad místních poddaných.

Z vedoucích pracovníků je znám Johann Rössler, ředitel v letech 1798 – 1803 a Andreas Niederhofer, který tuto funkci zastával v letech 1806 – 1809.

Rozmach podnikání si vynutil rozšíření postupické továrny. Když Jindřich z Rottenhanu zrušil v Červeném Hrádku přádelnu, převedl výrobu příze do nově postavené přádelny (dnes čp.103) v údolí u Postupic na místě zvaném „Podlesí“. Postavena byla v letech 1803 – 1804. Na počest zakladatele se údolí začalo zvat Jindřichodol, německy „Heinrichsthal“. Tento název vydržel jenom po dobu trvání výroby a po jejím skončení a odchodu německých obyvatel, nebo jejich počestění, zanikl úplně a dnes se používá jen názvu „Podlesí“.

Zařízení nové továrny bylo jedno z nejmodernějších v Čechách. Jindřich z Rottenhanu byl za zásluhy o rozvoj domácího průmyslu pochválen samotným císařem Františkem I.

Pro zajištění bydlení pracovníků v továrně vznikla kolonie dělnických domků v „Hůře“, kde se dva domky dochovaly až do dnešní doby (čp. 64 a 77), později i ve „Veselce“ ležící tehdy v milovanickém katastru. Této kolonii se dostalo časem názvu „V Chalupách“. Pokusy o název Nové Postupice nebo Podpostupice se neujaly.

Pro samé Postupice znamenala tato podnikatelská činnost období rozkvětu. Počet domů se od začátku průmyslové výroby zdvojnásobil a počet obyvatel během jednoho století (1712 – 1817) vzrostl skoro osmkrát, z 97 na 738 osob.

Po smrti majitelky panství Gabriely v roce 1806 přešly podniky na Postupicku v majetek Jindřicha z Rottenhanu a po jeho smrti v roce 1809 byl majetek rozdělen mezi dvě dcery. Prvá Marie Isabela, provdaná za hraběte Jana Rudolfa Chotka, dostala Jemniště, druhá Marie Gabriela, provdaná za hraběte Jiřího Buquoye, dostala Červený Hrádek. Toto rozdělení majetku znamenalo bohužel i rozdělení podniků. Přestala kooperace mezi Postupicemi a Červeným Hrádkem, což muselo poškodit oba provozy. V postupické továrně

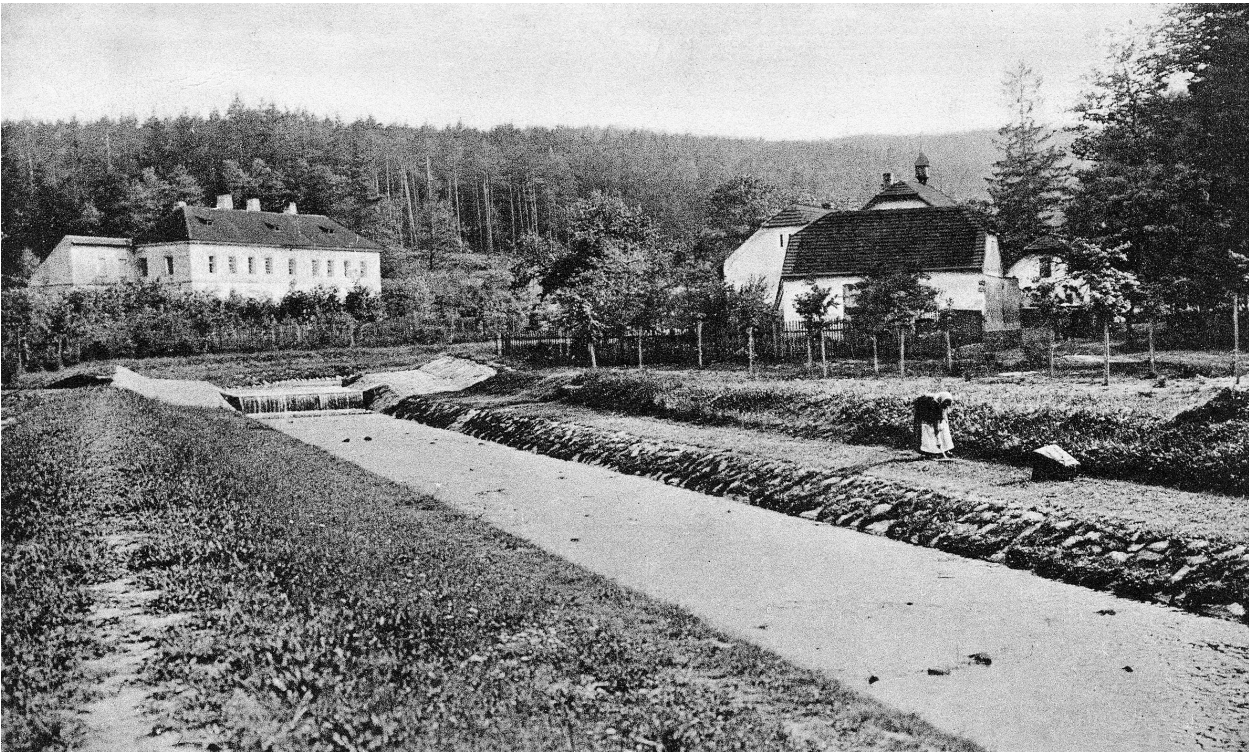
se již netiskly látky dovážené z Červeného Hrádku a z přádelny na Podlesí se již nevozlala příze opačným směrem.

O podniky na jemništském panství se začal starat, bohužel ne dostatečně, manžel majitelky Jan Rudolf Chotek. Trvalo celých osm let, než, a jak to bývá i v dnešní době zřejmě pozdě, došlo k spojení majetku pod jedním vlastníkem, když roku 1817 koupil hrabě Buquoy podniky v Postupicích a Popovicích. Přesto musel z důvodu, že se podniky nevyplácely zastavit v nich provoz už následujícího roku 17. dubna 1818. Dr. Jiří Tywoniak ve své práci o zaniklém průmyslu na Postupicku uvádí i dvě z mnoha příčin tohoto stavu. Za prvé je to „*velká zpronevěra inspektora Poeschla (70 000 zl. ve stříbře) – závazky jím uzavřené zaplatil po Poeschlově sebevraždě hrabě Buquoy*“, za druhé „*otřesení důvěry odběratelů v jakost popovických kartounů, když byly dány do prodeje i zmetky, 500 kusů, popálených při úpravě běličem Povolným*“.

Co znamenalo pro Postupice a okolí zastavení práce, je možno si jen těžko představit. Dnes také dochází k situacím, kdy zastaví výrobu podnik, který má dominantní posta-

Podlesí kolem roku 1895. Vlevo budova továrny a v popředí tovární náhon.

Regulovaná Chotýšanka po povodni v roce 1906. Vlevo tovární budova se zbouranými bočními křídly a vpravo novostavba hospody Na Podlesí. Foto okolo roku 1915.

vení při poskytování pracovních míst v určité lokalitě. Tehdy ale chyběla dnešní sociální síť. Mnoho dělníků odešlo, stoupla majetková kriminalita a mnoho rodin nemajíce dosti půdy, která by jim zajišťovala základní živobytí, upadlo do bídy.

Po překonání krize v bavlnářském průmyslu se okolo roku 1822 rozeběhla výroba na Podlesí i v Postupicích, ale roku 1828 vše opět stálo.

V tomto roce si najal budovu přádelny na Podlesí pražský obchodník Karel Otto. Nakoupil nové stroje a přibral společníka rovněž pražského obchodníka Františka Linkeho. Dne 23. září 1829 uzavřeli nájemní smlouvu na dvacet let. Výroba kartounů přešla na tkalce v okolí (při domácím tkaní bylo zaměstnáno až 1 200 osob). Přádelna vyráběla bavlněnou přízi, kterou faktoři rozdělávali jednotlivým tkalcům a zhotovené tkaniny pak procházely závěrečnou úpravou a bělením v Postupicích. Týdně se vyplácelo na mzdách až 1 400 zlatých. V roce 1850 pře-

šla přádelna opět do vlastní režie majitele knížete Verianda z Windischgrätzu. Situace se stále zhoršovala, projevovala se nepříznivě i závislost na nestálé vodní síle. Vážným nedostatkem bylo špatné silniční spojení a příliš vzdálená ložiska uhlí, které bylo potřebí pro náhradu vodní síly za parní energii. V roce 1863, když se začala zvyšovat cena bavlny, zůstal v provozu už jen „Vlk“, zařízení na výrobu vaty z bavlněných odpadků. Válka Severu proti Jihu a vzniklý nedostatek a zdražení suroviny udělaly tečku za tímto podnikáním v Postupicích.

Obec ihned pocítila důsledek zastavení činnosti. Odrazilo se to i v počtu obyvatel. Zatímco v roce 1859 měly Postupice 1 126 obyvatel, klesl jejich počet během jednoho roku na 1 054 osob, v roce 1868 na 938 a stačily pouhé dva roky, aby počet obyvatel byl jen 766.

Když v roce 1867 koupil bývalé jemništské panství hrabě Zdenko ze Sternberga, bylo mu navrhováno, aby se pokusil zavedením parního pohonu obnovit zdejší tovární výrobu. Ten

Tovární budova po přestavbě na zámek v roce 1928.

to odmítal a byl za to často kritizován. Zdá se však, že věděl, co dělá. Jako majitel bývalého radnického panství, kde v té době prosperovaly uhelné doly, měl jistě mnoho příkladů, kdy odběratelé uhlí z radnické pánve měli tak velké potíže s jeho dopravou a s náklady na ni, že se jim jejich podnikání přestávalo vyplácet a přestávali být odběrateli uhlí.

Nakonec v Radnicích samých se potýkali se stejným problémem. Na železniční trať Praha – Plzeň, na které byl zahájen provoz v roce 1862, se i z Radnic muselo uhlí dopravovat 15 km do Chrástu, kde byla nejbližší železniční stanice. Železniční doprava do Radnic byla zavedena až v roce 1893.

V letech po roce 1865 bylo učiněno několik pokusů nájemců o podnikání, které však neměly úspěch.

Například v letech 1872 – 1874 byla

v tovární budově (dnes mlýn čp. 14) výrobná doutníků. V budově na Podlesí velkostatek sušil semena lesních stromů a jeden čas zde byla panská pila na výrobu šindele. To však byla jen „labutí píseň“ průmyslových podniků na Postupicku. Budovy po bývalé továrně bylo nutno, pokud možno, racionálně využít.

Tovární budova (čp.14) byla přestavěna roku 1878 na mlýn, sušárna pod hrází Papírnicka, která v roce 1874 přišla o své pseudogotické patro, byla povodní v r. 1906 smetena. Z dlouhé budovy továrního skladiště zbyla po ubourání pouze stodola mlýna a ta byla v třicátých letech 20. století po požáru zbourána a na jejím místě postaven velký obytný dům pro mlýn. Z druhé dlouhé budovy u silnice do Milovanic byla zřízena panská hospoda (čp. 13) a správní budova se stala sídlem správy velkostatku (čp. 81). Budova původního bělidla „Pejchovna“ byla přeměněna na činžovní dům a po vážném poškození povodní v roce 1906 byla stržena. Velkou tovární budovu na Podlesí zastihla výše zmíněná povodeň ve velmi zchátralém stavu a během chvíle dokončila to, na čem zub času pracoval po dobu třiceti let. Budova (čp. 103) byla po povodni zbourána až na střední trakt, ze kterého později zřízena obytná budova, kterou při troše fantazie a shovívavosti můžeme nazvat zámekem.

Posledním domácí tkalcem byl jakýsi Piša v čp. 9, jenž tkal až asi do roku 1895 z bavlny a lnu pro faktora v Divišově.

Tolik o textilním průmyslu v Postupicích. Byla to bezesporu nejdůležitější etapa v životě obce za všechna ta staletí. Čtenáři, který o tuto etapu historie naší obce projeví hlubší zájem, doporučuji práci Dr. Jiřího Tywoniaka: Zaniklý textilní průmysl na Postupicku (1778 – 1877) publikovanou ve Středočeském sborníku historickém v roce 1958, ze kterého jsem jako z hlavního pramene čerpal.

Sbor dobrovolných hasičů

Sbor dobrovolných hasičů v Postupicích byl založen 27. prosince 1885. Účel spolku tkvěl v ochraně osob a majetku bližního při nebezpečí požáru a povodně a v šíření vzdělání osvětovou prací. Sbor měl na počátku své činnosti 54 členů.

Byl to čin mimořádného významu pro obec i její nejbližší okolí, neboť v té době v blízkém okolí žádný sbor neexistoval.

Dne 26. října 1885 projednala obecní rada žádost podnikatelů o založení hasičského sboru. Zájem o založení sboru dobrovolných hasičů byl jistě podpořen množstvím zhoubných požárů v posledních letech a špatnou či vůbec žádnou koordinací při jejich hašení. Například požár domku čp. 10 dne 28. prosince 1883, který ohrozil sousední budovu školy. Na Hromnice 2. února 1884 vypukl požár u hrnčáře Antonína Waltra (čp. 5), kde shoře-

la stodola a chlév. Na svátek sv. Josefa téhož roku hořelo u Baráška v Hůře, kde shořela velká zásoba sena. Dne 15. září 1884 zapálil Václav Procházka, desetiletý chlapec ze sušírny, stodolu pana Cezemského z čp. 29, která naplněna nevymláceným obilím a spolu se sousedním čp. 30 lehla popelem.

Denní ostrahu obce konal obecní policajt a noční pak ponocný, který měl za povinnost každou noční hodinu odpískat, aby se dalo zkontrolovat, zda nespí. V případě vypuknutí požáru vyrozuměl trubače sboru, starostu a četníky. Odedávna se požár ohlašoval zvoněním na kostelní zvony. Při požáru v obci zvonem sv. Martinem, v okolí sv. Kateřinou. Od roku 1940 sirénou, která byla původně koupěna pro signalizaci leteckých náletů.

Spolek měl na začátku své činnosti v roce 1886 zakládající členy, kteří dali jednou pro-

Pozvánka na hasičský ples z roku 1888.

Postupičtí hasiči se stříkačkou v roce 1924.

vždy 10 zlatých. Byli to: Josef Meloun, farář, Prokop Polák, nájemce dvora, Vilém Mootz, poštovník, Antonín Paur, starosta, František Paur, mlynář, Moric Frank, obchodník a Karel Kaňkovský, hostinský.

Příspěvajících členů bylo celkem 21 a ročně přispívali po 1 zlatém, později po 2 korunách. Do roku 1912 se jejich počet měnil a nejvíce dosáhl počtu 35. Šlo nejen o osoby fyzické, ale i o obec Postupice a okolní obce. Postupice přispívaly ročně 20 korun, Milovanice do doby vzniku vlastního sboru dvě koruny, Roubíčková Lhota a Jemniště po čtyřech korunách.

Činných členů bylo v roce 1886 celkem 24. Velitelem byl Vilém Moc, podvelitelem Karel Kaňkovský, cvičitelem Josef Vondrák, četaři Antonín Jenšík a Vojtěch Skočdopole a trubači Eduard Cihelna a František Cezemský. Nejmladším byl dvacetiletý Josef Petr z čp. 60 a nejstarším pětáctyřicetiletý Jan Soukup z čp. 69.

Od začátku činnosti sbor pořádal každý rok v lednu spolkový ples, jehož výtěžek sloužil mimo členské příspěvky jako jeden z hlavních zdrojů příjmů. Například v roce 1887 to bylo 12 zlatých 80 krejcarů, roku 1896 23 zlatých a roku 1899 dokonce 39 zlatých.

Dne 26. června 1887 se ve Vlašimi konal

výroční sjezd První hasičské jednoty kraje Táborského. Přítomno bylo 323 členů z 20 sborů. Z Postupic se zúčastnilo 20 členů. Na sjezdu bylo domluveno rozdělení župy na menší celky. Ve schůzi dne 7. srpna 1887 konané v Benešově povstala Hasičská župní jednotka Podblanická (č. 44). Této schůzi se za postupické hasiče zúčastnili V. Moc, K. Kaňkovský a J. Chudlášský. Nová župa byla složena ze sborů Divišov, Domašín, Neveklov, Netvořice, Radošovice, Postupice, Trhový Štěpánov, Vlašim a Zdislavice. Členem výboru se stal také pan Karel Kaňkovský z Postupic.

Dne 6. a 8. května 1888 po 21. hodině zasahovali hasiči z Postupic u úmyslně založených požárů v Popovicích. Zemský výbor království českého přidělil v roce 1888 subvenci pro hasičský sbor v Postupicích ve výši 70 zlatých.

První valný sjezd konala Podblanická župa 29. července 1888 v Netvořicích. Ve 12 sborech bylo organizováno 625 mužů, z toho v postupickém 25. Členem výboru župy se také stal pan Vojtěch Skočdopole z Postupic. Druhý sjezd se konal o rok později v Divišově a třetí 17. srpna 1890 v Neveklově. Ve dnech 14. až 16. srpna 1891 byl v Praze konán Vše-slovanský sjezd hasičský při příležitosti první jubilejní výstavy v Praze. Podblanická župa zde obdržela dva čestné diplomy.

Razítko sboru používané okolo roku 1895.

V roce 1894 dne 24. června se konal župní sjezd v Trhovém Štěpánově, roku 1895 v Radošovicích, roku 1896 v Domašíně a k výročí desetileté činnosti pořádán župní sjezd v neděli 25. července 1897 v Louňovicích pod Bláníkem.

V roce 1889 se naplnila největší tužba postupických hasičů. Sbor zakoupil vozovou stříkačku od firmy „Smékal-vdova“ v Čechách pod Kosířem. Její cena byla 688 zlatých. Na stříkačku přispěl hrabě Sternberg 50 zlatých, Zemský výbor 70 zlatých a obec Postupice 100 zlatých. Hotově bylo zapláceno 220 zlatých a zbytek se sbor zavázal zaplatit do dvou let.

Slavnost posvěcení stříkačky spojená s veřejným cvičením se konala 10. června 1889. Při slavnosti vyhrávala hudba z Čeliva.

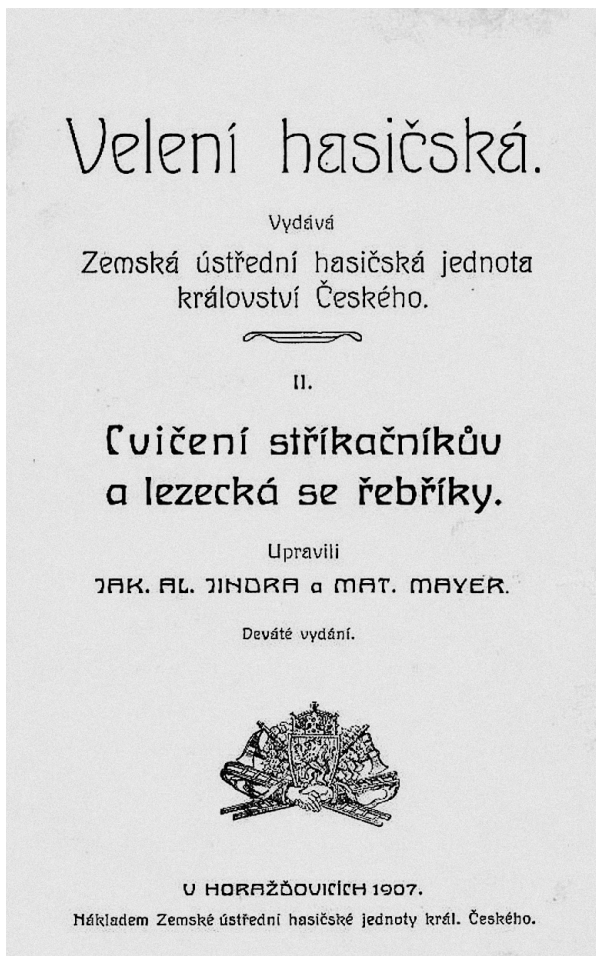
Vlastnictví sborové stříkačky přineslo i starost, jak sehnat peníze na uhrazení dluhu. Proto byly okolní obce vyzvány, aby řádně platily příspěvky, protože jinak by při vypuknutí požáru zůstali postupičtí hasiči se stříkačkou doma.

Sbor odbýval 5. ledna 1896 valnou hromadu. Do čela byl povolán jeho dlouholetý starosta pan Antonín Paur, náměstkem se opět stal pan Vilém Mootz, poštovní. Do výboru byli zvoleni: Jan Ptáčník, lékař, Alois Melichar, nadlesní, František Kubín, kaplan, Michael Vaněk, učitel, Konstantin Bucek, měšťan a Moric Frank, obchodník. Dne 12. ledna pořádal sbor spolkový ples. Zisk činil 23 zlatých po odečtení velkých nákladů spojených s jeho uspořádáním. Oslavovalo se 10 let trvání sboru, který čítal k tomuto výročí 53 členů.

V neděli 28. září 1897 se postupičtí hasiči zúčastnili, spolu se sbory z Vlašimi a Radošovic, svěcení nové stříkačky v Chotýšanech.

Hasičská župa „Podblanická“, vyznamenaná na jubilejní výstavě v r. 1891 v Praze diplomem uznání a na Národopisné výstavě československé diplomem uznání za spolupráci, pořádala dne 7. srpna 1898 v Postupicích 11. valný sjezd s tímto programem:

1. Budíček
2. 9 hod. uvítání sborů a deputací

Instruktažní knížka z roku 1907.

3. 10 hod. mše svatá v místním chrámu sv. Martina
4. 11 hod. valná hromada ve škole
5. 13 hod. společný oběd
6. 14.30 hod. veřejné cvičení místního sboru
7. defilé místního sboru s nářadím
8. volná zábava

Celkem se zúčastnilo 146 hasičů z 12 sborů. Na náměstí je s občany a 16 družičkami přivítal Dr. Ptáčník a starosta postupického sboru Antonín Paur. Po vyčerpání programu se odebrali mnozí na Podlesí ku koncertu v zahradní místnosti hostince. Čilá zábava trvala až do rána.

Dne 5. srpna 1900 přivítaly župní sjezd Zdislavice, 14. června 1903 Vracovice a roku 1904 Načeradec. Valnou hromadu župy v roce 1905 hostily v neděli 12. června Chotýšany a o rok později dne 8. srpna 1906

Věřejné cvičení hasičů v roce 1924.

Tichonice. V roce 1906 měla župa celkem 16 sborů s 589 činnými členy, z toho v Postupicích 20.

Na valné hromadě Sboru dobrovolných hasičů v Postupicích, která se odbyvala 20. ledna 1907 za přítomnosti 23 členů, byl starostou sboru zvolen Dr. Jan Ptáčník, místostarostou Michael Kneschk, jednatelem Václav Pavlát a pokladníkem František Morgner. Odstupujícímu starostovi Antonínu Paurovi bylo poděkováno za dvacetileté nepřetržité starostování. Dále bylo usneseno zaopatřit všem členům nový oblek, výstroj a výzbroj, pojištění při zásazích a založit spolkovou knihovnu.

Dne 21. července 1907 bylo Podblanickou hasičskou župou uspořádáno v Postupicích veřejné okrskové cvičení s tímto programem. Cvičení začalo schůzkou v hostinci pana Rettycha (čp.3). Následoval pochod na náměstí, kde uvítal účastníky cvičení starosta místního sboru. Následovalo cvičení s náradím a útok. Poté začala volná zábava. Cvičení se zúčastnilo 161 uniformovaných členů ze sborů z Vlašimi, Domašína, Popovic, Čeliva, Chotýšan, Milovanic a Postupic.

V roce 1908 bylo činných členů 21. Velitelem byl Emanuel Jíša, podvelitelem Hubert Dvořák, cvičitelem Václav Pavlát, četaři Fran-

tišek Biskup a Václav Kužela a trubači Josef Bucek a Josef Cacák.

Dne 16. srpna 1908 se odbyval župní sjezd v Trhovém Štěpánově, roku 1909 v Milovanicích a v červenci 1910 v Domašíně. Dne 16. července 1911 ve Zdislavicích, 21. července 1912 v Louňovicích a poslední sjezd před první světovou válkou se uskutečnil ve Vracovicích 13. července 1914.

V roce 1911 oslavil postupický sbor 25. výročí svého založení stavbou hasičské zbrojnice.

Stavbou byl pověřen stavitel Šimůnek z Táboru. Hrabě Filip ze Sternberga poskytl pozemek na 20 let za symbolický roční nájem 20 haléřů a dal na veškerý stavební materiál nakupovaný od jeho velkostatku slevu 20%. Obec Postupice věnovala 500 korun a dalších 1 000 korun poskytla jako bezúročnou půjčku se splatností do 20 let. Majitelé potahů v Postupicích a okolních obcích dali k dispozici bezplatně své potahy pro dovoz materiálu. Celkový náklad na stavbu zbrojnice byl 1 549 korun 57 haléřů.

Sbor se v tomto roce 1911 skládal ze 3 členů zakládajících, 38 přispívajících a 23 činných. Předsedou spolku byl Jan Kopecký, mlynář, náměstkem Klement Liewald, lesmistr, jednatelem MUDr. Jan Stejskal a pokladníkem P. František Valášek, farář. Velitelem byl Antonín Jíša, kovář a podvelitelem Hubert Dvořák, domkář.

Od roku 1912 chybí jakékoli přímé záznamy o činnosti postupického sboru. Nadále máme k dispozici pouze útržkovité zprávy z jiných pramenů.

První známý župní sjezd po první světové válce se konal roku 1923 v Chotýšanech.

V této době byla zřízena v Postupicích hasičská „sanitní škola“ zajišťující výcvik členstva v poskytování první pomoci.

Roku 1924 vystoupily ze župy č. 44 sbory v Postupicích, Čelivu a Milovanicích z důvodu, že patří územně do benešovského okresu a staly se členy župy č. 41.

V nové župě zvané Benešovské – Poloprudského č. 41, kam od roku 1924 patřil i postupický sbor se župní sjezdy, pokud se dochovaly záznamy, konaly v roce 1926 ve Čtyřkolech, 17. července 1927 v Nesvačilech, 7. července 1929 v Soběhrdech, 8. června 1930 v Přestavlkách, v roce 1931 v Bukovanech, dne 17. července 1932 v Postupicích, jehož se zúčastnilo přes 300 hasičů v krojích a mnoho obecnstva, 16. července 1933 v Bedřči, 15. července 1934 ve Střížkově, roku 1935 v Kozmicích, 26. července 1936 v Bystřici, 27. června 1937 v Úročnici a valná hromada Okresní hasičské jednoty za německé okupace se konala dne 21. dubna 1940 v Benešově.

Dne 5. května 1934 vypukl požár v čp. 26.

Díky 13 hasičským sborům a tomu, že bylo bezvětrí, podařilo se oheň omezit na tuto jedinou budovu.

Hasiči oslavili 14. června 1936 50 let trvání. Za tu dobu hasili 52 požárů, z toho 12 v Postupicích samých. Ve funkcích se vystřídalo 6 starostů, 9 jednatelů, 11 pokladníků a 6 velitelů. V roce 1938 zemřel pan Emanuel Jíša z čp. 84, kovář a lidový zvěrolékař známý a uznávaný po celém okolí, který byl mnohaletým velitelem místních hasičů. V tomto roce měl postupický sbor 17 členů.

V letech okupace 1939 – 1942 vnučenou reorganizací se změnila Hasičská župa Benešovská č. 41 v Okresní hasičskou jednotu dělící se na dva obvody. Postupice patřily do I. obvodu a v něm zastával funkci jednatele postupický člen Jiří Bucek z čp. 20. V roce 1942 zakoupila obec pro místní hasičský sbor motorovou stříkačku.

Postupičtí hasiči v Popovicích 23. května 1987. Nahoře: Kahouh Josef, Macháček Josef z čp. 184, Patrák Václav, Mareš Roman, Děd Jan, Zeman Miroslav, Hůrka Václav, Macháček Josef z čp. 202, Tampier Václav, Daněk Antonín, Vojta Stanislav a Daněk Jiří. Dole: Červenka Jaroslav, Hrbek Josef, Vyhnal Antonín, Říha Tomáš, Červenka Milan a Macháček Luboš.

V roce 1951 měl požární sbor dvě devítičlenná družstva a jedno družstvo náhradní. Velitelem sboru byl místním národním výborem jmenován Jindřich Chudláský a jeho zástupcem Josef Cacák ml. Požární sbor neměl vlastní automobil a byl odkázán na příležitostnou dopravu. Tak se stalo, že při požáru v Chotýšanech zůstal sbor doma. V roce 1956 získal požární sbor nákladní automobil.

Sbor požárníků zasahoval 9. srpna 1967 při požáru v mísírně krmiv a při požáru domku v Mladovicích. K ohni přijeli včas, ale stříkačku se jim nepodařilo uvést do chodu. O závadě se vědělo a tak zbyla jen ostuda.

Předsedou požárníků byl v roce 1968 František Nepraš, jednatelem František Fojtů a pokladníkem Josef Kahoun. Sbor měl 52 členů a zasahoval při lesním požáru u Lísence.

V roce 1973 měl sbor 57 členů, z toho jednu ženu. Zemřel dlouholetý velitel František Zvíhal. Zásah provedl sbor při požáru u Brychtů v Mladovicích. Na valné hromadě konané 13. ledna 1974 byla schválena výstavba nové požární zbrojnice. V tomto roce byl předsedou sboru Jaroslav Zvíhal, velitelem Václav Svatek, jednatelem František Fojtů a pokladníkem Josef Kahoun.

Dne 30. května 1976 slavnostně otevřena nová požární zbrojnice. Stavba byla vybudována svépomocí v akci „Z“. Při této příležitosti dostali významení zasloužilí členové

sboru V. Svatek, V. Šplíchal, J. Benák st., Fr. Tůma, Fr. Fojtů, Fr. Nepraš, J. Vobecký a J. Franc.

Předsedou sboru dobrovolných požárníků se stal v roce 1985 místo Jaroslava Zvíhala Josef Kahoun. Sbor měl 52 členů.

Dne 21. června 1986 se slavilo 100. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Postupicích. Oslav se zúčastnily i sbory Chotýšan, Popovic a Nové Vsi. Dva bělouši táhli starou ruční stříkačku. Na ní seděli hasiči v historických uniformách. Oslavy na hřišti Na Plajchách trvaly až do noci.

V roce 1999 měla členská základna sboru dobrovolných hasičů v Postupicích 44 členů, z toho jednu ženu a šest mladých hasičů. Výbor sboru se skládal:

starosta Josef Kahoun, velitel Antonín Daněk, strojníci Luboš Bucek a Tomáš Říha, referent prevence Josef Macháček, jednatel Václav Svatek, hospodář Zdeněk Nádvorník, referent materiálně technické základny Václav Patrák, členové výboru Josef Macháček, Antonín Bartůněk, Miroslav Zeman, předseda kontrolní a revizní komise Jan Zeman, členové komise Antonín Vyhnal a Josef Brabeneč. V květnu 1999 proběhla na hřišti oblastní soutěž hasičských družstev. Dne 24. listopadu 1999 nově jmenována a zastupitelstvem obce schválena Jednotka sboru dobrovolných hasičů. Velitelem byl ustanoven Luboš Bucek.

Čtenářský spolek

Jistě jednu z nejvýznamnějších rolí při osvětě a vzdělávání obyvatel Postupic a jejich nejbližšího okolí sehrál Čtenářský spolek. Byl založen v roce 1893. Náplň jeho činnosti spočívala v pořádání osvětových přednášek, nastudování a veřejné představení divadelních her, organizování veřejných sbírek apod. Pro své členy založil spolkovou knihovnu. V roce 1919 měla spolková knihovna 285 svazků, z nichž 208 se jich později stalo základem veřejné knihovny v Postupicích, již spolek daroval svoji knihovnu i se skříní. Knihovna byla umístěna v čp. 8. V roce 1911 postavil spolek dřevěnou plovárnu na rybníku Papírnick. Pro své členy předplácel několik časopisů, které kolovaly mezi členy podle pořadníku.

Z počátku činnosti spolku se mi podařilo zjistit jenom několik zpráv v soudobém tisku, konkrétně v Hlasech od Blaníka bylo v letech 1895 – 1907 zveřejněno těchto několik zpráv.

„V neděli 18. února 1894 uspořádal zdejší Čtenářský spolek večírek na rozloučenou s P. Josefem Kučerou, který se stal farářem v Lukavci. Při této příležitosti vybráno na ústřední matici školskou 3 zlaté 30 krejcarů“.

„Tak jako loni se i letos loučil Čtenářský spolek se starým rokem. Večer 31. prosince 1894 se sešlo občanstvo do hostince pana Rettycha (čp. 3). Hudební zábavu zajistili pánové Kačer a Kovář (housle a klavír). Též přednesen dramatický žert „Lap, Klap, Chňap“, pro tři mužské hlasy (pánové Kovář, Vaněk a Skočdopole).“

„Spolek uspořádal dne 16. června 1895 odpolední výlet do blízkého lesního zátiší „Na Podlesí“. Výbor spolku se postaral o zábavu a výlet byl zakončen v hostinci p. Kaňkovského (čp. 3)“.

„Dne 6. ledna 1896 konal spolek valnou hromadu, na které byla zažehnána hrozba jeho rozpuštění“.

„Dne 26. prosince 1900 sehráli členové spolku Šamberkovu frašku „Kulatý svět“.

„ Spolek uspořádal v neděli 3. prosince 1905 v sále hostince p. Kneška (čp. 3) divadelní představení. Hrála se hra o 3 dějstvích od Boženy Vikové – Kunětické „Přítež.“

„Čtenářský spolek sehrál 8. září 1907 v sále hostince p. Kneschka (čp. 3) veselohru o 3 dějstvích „Cop“ od Boženy Vikové – Kunětické. Výnos představení byl věnován knihovně spolku“.

„Při zábavě pořádané spolkem v hostinci „Na Podlesí“ dne 8. prosince 1907 bylo vybráno 9 korun 28 haléřů ve prospěch „Národní jednoty pošumavské.“

Spolek sehrál roku 1918 hru „Hrobčický z Hrobčic“ od Ladislava Stroupežnického a 26. prosince 1918 při příležitosti oslav 25. výročí svého založení divadelní hru „Lešetínský kovář“ od Svatopluka Čecha.

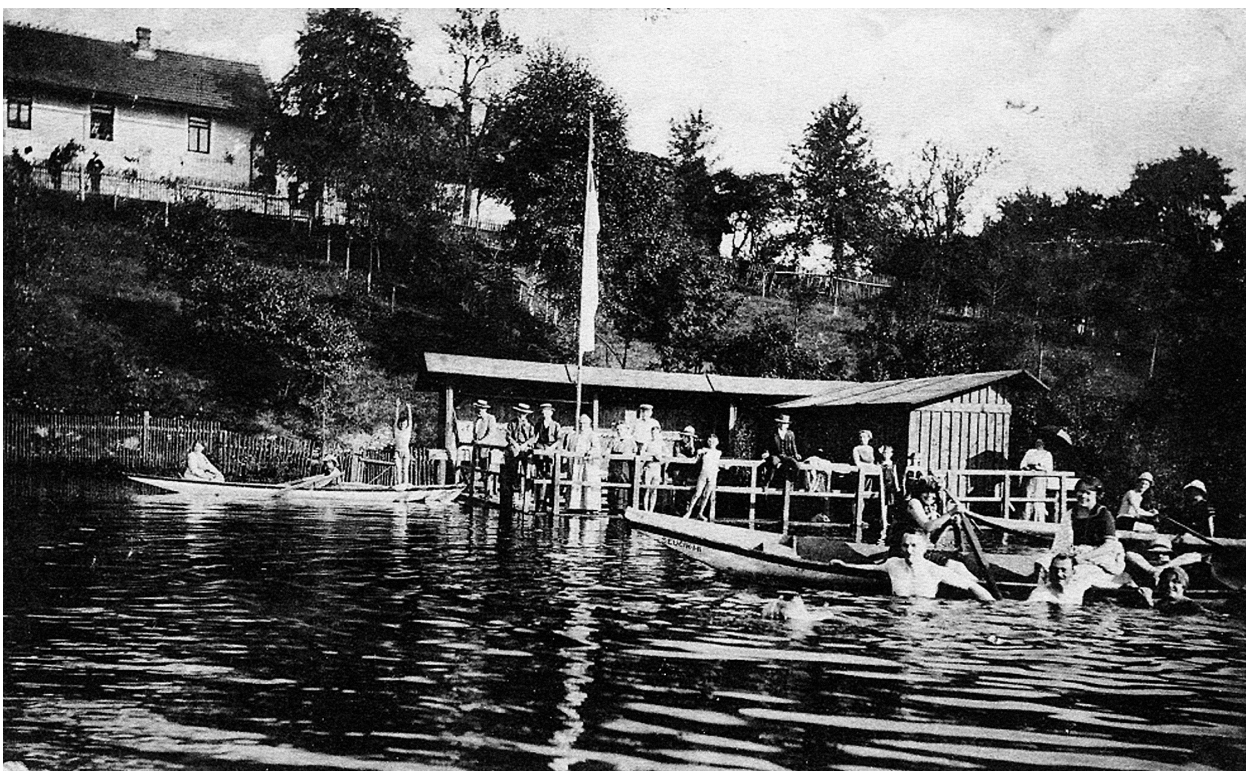
Do našich dnů se zachovala kniha zápisů ze schůzí spolku od roku 1919 a od tohoto roku proto můžeme sledovat podrobněji jeho činnost až do jeho zániku.

Na spolkové schůzi pořádané dne 14. března 1919 v hostinci pana Paura (čp. 118) usneseno, aby členové každý časopis, po třech dnech, nechali kolovati dále. Předsedou se stal učitel Vaněk a jednatelem učitel Andršt. Novými členy spolku se stali pánové Vilibald Hek a Jan Koukal. Počet členů se zvýšil na 22. Byly odebírány časopisy Zvon, Zlatá Praha, Československý svět, Humory a Šťastný domov. Měsíční členský příspěvek byl 1 Kč. Ceny na spolkové plovárně v roce 1920:

lodka na 1 hod.	50 hal.
koupel domácí	20 hal.
koupel cizí	40 hal.
sezónní lístek domácí	2 Kč
sezónní lístek cizí	4 Kč

Cvičícím členům Sokola se poskytovala 50% sleva.

V roce 1920 po vydání zákona o obecních knihovnách splynula spolková knihovna

Plovárna čtenářského spolku na Papírníku kolem roku 1925.

s knihovnou obecní. Spolek půjčoval své vlastní jeviště o několika proměnách Sokolu a Spolku péče o dítě.

Jednatelkou se stala slečna Josefa Mootzová a za člena přijat důchodní Kumštýř. Členský příspěvek zvýšen pro příští rok na 2 Kč měsíčně.

V následujícím roce 1921 se stal jednatelem učitel Potůček a za člena byl přijat Bohumil Matoušek, František Straňák a studující Josef Kuliš.

Rok 1922 byl rokem, kdy se spolek musel vypořádat s novými poměry, které nastaly po vzniku Československé republiky. Od počátku práce spolku měl hlavní slovo v něm, pro úroveň své vzdělanosti, učitelský sbor zdejší školy. Po převratu v roce 1918 vzniklo uprostřed spolku napětí pramenící ze změn na společenské scéně. Rozpory byly hlavně v otázce, jaké časopisy pro členstvo odebírat. Zvítězil názor pokrokařů a na protest vystoupili členové Valášek, Straňák, Matoušek a Zeman. Nahradilo je však oka-

mžitě šest nových a počet členů tak v tomto roce byl 24.

Příjem spolku v roce 1922 činil 3 004 Kč a vydání 1 292. Na vkladních knížkách měl spolek uloženo 13 039 Kč.

Nový, čerstvý spolkový duch znamenal i pohyb v cenách za používání plovárny. Sezónní lístek pro zdejší občany byl zvýšen z 2 Kč na 40 Kč a pro cizí ze 4 Kč na 50 Kč.

I dnes jsme svědky „zkvalitnění“ služeb obyvatelstvu pouze tím, že zvýšíme bezdůvodně ceny, a jsme přesvědčeni, že budou obecně akceptovány. Nestává se tak dnes a nestalo se tak ani v roce 1922. Koupání chtivé osoby začaly vyhledávat přírodní koupaliště na farské louce nebo na hrázi Papírníka. Po tomto poznání hned v následujícím roce 1923 byly ceny sezónních lístků sníženy na 20 Kč pro cizí, 10 Kč pro místní a pro členy zůstala cena 5 Kč. Zároveň byla pořízena druhá loďka pro projíždky po rybníku.

Předsedou spolku se stal učitel Jan Maršíček. Časopisy, které byly v tomto roce odebírány:

Zlatá Praha, Humory, Šťastný domov, Zvon, Světozor, Pramen, Nová epocha a Volné směry.

V roce 1924 se předsedou spolku stal správce velkostatku Přistoupil a jednatelkou byla nadále slečna Mootzová. Spolek se zadlužil opravou plovárny, která stála 6 962 Kč. Aby bylo možno zaplatit pohledávky, bylo vydáno 31 úpisů po 50 Kč, které si členové, až na dva, koupili. Členové sehráli dvě divadelní hry, a to „Když služebnictvo stávkuje“ a „Kříž u potoka“.

Příjem v tomto roce byl 4 157 Kč a vydání 2 863 Kč.

Spolek v následujících letech skomírá a skoro nevyvíjí žádnou činnost. V roce 1925 byla provedena opět změna v osobě předsedy, když se jím opět stává učitel Vaněk a kdy ze spolku vystupuje paní Mixová a pan Hek.

V následujícím roce 1926 se stává předsedou MUDr. Ptáčník, jednatelkou slečna Kneschková a ze spolku vystupuje učitel Potůček. Počet členů klesá na 18. Příjem toho roku je 2 086 Kč a vydání 2 007 Kč.

V roce 1927 opět předsedou učitel Vaněk. Roční členský příspěvek byl zvýšen z 24 na 30 korun.

O cenách, za které spolek půjčoval své jeviště, se dozvídáme ze zápisu schůze konané dne 30. března 1928. Sdružení katolické mládeže žádalo o zapůjčení jeviště na divadlo a toto bylo půjčeno za poplatek 50 Kč. V tomto roce ze spolku vystoupil pan Semotán.

Příjem v roce 1928 činil 1 629 Kč a vydání 1 622 Kč. Největší vydání bylo za provoz plovárny, a to 492 Kč. Odebíraly se časopisy: Jas, Humory, Zvon, Šťastný domov a Zlatá Praha. Snaha zlepšit výnos plovárny vedla na schůzi spolku dne 7. září 1928 k tomuto prohlášení: *„S povděkem bylo vzato na vědomí, že správa velkostatku zamezí v příštím roce koupání na nevhodných místech, čímž pravděpodobně se výnos z plovárny zvýší.“* Čáru přes toto očekávání udělalo úmrtí člena spolku a správce velkostatku pana Liewalda. Za členky byly přijaty slečny Kocourková a Jankovská.

Ceny sezónních lístků na plovárnu sníženy na 10 Kč pro cizí, 6 Kč pro místní a 3 Kč pro člena. Jednotlivé koupele pro místní 30 a pro cizí 50 haléřů.

Časopis „Zlatá Praha“ přestal v roce 1929 vycházet a nakladatelství Otto zaslalo na zkoušku časopis „Světozor“.

Na schůzi valné hromady 17. ledna 1930 vzpomenu na zemřelé členy paní Ptáčnickovou a pana Liewalda. Ze spolku vystoupili Josef Bucek a Josef Franc. Přijati byli pánové Follprecht a Král. Činnost spolku se omezovala na provoz plovárny a půjčování loděk a jeviště. Byly vyplaceny dlužní úpisy. Tím zapraven dluh z roku 1924 a spolek se vymaňil z dluhů.

Sledovat, jak se toto malé společenství postavilo čelem ke svým závazkům, jak vyřešilo okamžitě své pohledávky a způsob, jakým splatilo pohledávky ke svým členům, je zářným příkladem pro naši dobu. Jen se obávám, že mezi sebou již dnes nenajdeme dostatek lidí, kteří by chtěli poctivě spravovat naše společné jmění, například penzijní fondy. V těch nepůjde o tisíce, ale o miliardy, poctivosti však ale bude stačit stejně. Příjem v roce 1929 činil 888 Kč a vydání 424 Kč. Výnos z plovárny byl 243 Kč.

Na valné hromadě 18. února 1930 přijati za členy pan Fulín a paní Čumpelíková, Cihelková a Papežová. Usneseno zároveň pořádat v létě vycházky se zábavným programem a požádán pan Miloš Skočdopole, aby opravil kulisy. Dne 23. srpna hráli letní hosté ve prospěch spolku divadlo. Příjem z představení byl 788 korun. Režie stála 520 korun a spolku odevzdáno 268 korun čistého výtěžku. Panu Zemanovi spolek platil za úschovu jeviště 80 korun ročně.

V lednu 1931 se členové usnesli na zřízení nových kulis, jednoho pokoje a jedné selské světnice, a jejich malba byla zadána panu Lenhartovi. V květnu téhož roku jednáno o prodeji plovárny a za člena byl přijat řídicí učitel Remta.

Na valné hromadě dne 5. ledna 1932 bylo konstatováno, že spolek na nově zřízeném jevišti pořádal pouze jedno divadelní představení, a to ještě se schodkem. Zřejmě se tu projevila tehdejší hospodářská krize a nástup zvukového filmu, kterému divadelní ochotníci nemohli úspěšně konkurovat. Příjem v předšlém roce činil 1 839 Kč a vydání 1 747 Kč, zbylo tedy 92 korun. Dluh za obnovu jeviště, které stálo 1 500 korun, byl 566 Kč. Dlouholetý správce plovárny a člen spolku pan František Střelka hlásí naprostý úpadek plovárny, a protože plovárna niče nevnáší, bylo rozhodnuto, aby se plovárna prodala panu Střelkovi za 100 Kč.

Na srpnové schůzi přijat za člena MUDr. Mrázek. Z divadelního představení pořádaného dne 28. února zbyl výtěžek pouhých 32 korun 50 haléřů.

Valná hromada ze dne 24. listopadu 1932 odmítla návrh hasičů z Čeliva na koupi jeviště spolku. Předsedou zůstal učitel Vaněk. Výbor dále tvořili pánové Dvořák, Vacek, paní Stejskalová a slečny Mootzová a Knešková.

Od tohoto data se spolek schází pouze jednou do roka. Předtím schůzoval častěji, v roce 1919 se sešel šestkrát, v roce 1920 sedmkrát a v roce 1921, kdy probíhal zápas o další směřování spolku, dokonce patnáctkrát.

Na valné hromadě dne 21. prosince 1934, za přítomnosti pěti členů z 15, bylo usneseno prodat jeviště a prodejem byli pověřeni pánové Dvořák a Vacek. Nejnižší cena byla stanovena na 800 Kč. Příjem spolku za tento rok činil 533 Kč, vydání 429 Kč a zbylo 104 Kč.

Na valné hromadě 20. ledna 1936 bylo konstatováno, že spolek prodal jeviště postupickému sboru dobrovolných hasičů za 600 Kč. Kupní cena má být zaplacená do 4 let. Příjem spolku za rok 1935 činil 583 Kč,

vydání 555 Kč a zbylo 28 Kč. Spolek čítal již jen osm členů.

Slečny Mootzová a Knešková šlechetně odpustily spolku své pohledávky, každá po 100 Kč. Byl zaplacen dluh pánům Kolářovi a Přistoupilovi. Spolek dlužil ještě paní Stejskalové, paní Malimánkové a panu Vaňkovi po 100 korunách a panu Dvořákovi 66 Kč.

Další valná hromada konaná dne 18. ledna 1937 rozhodla zaplatit paní Malimánkové a panu Vaňkovi po 50 korunách a panu Dvořákovi 16 Kč. Dlužil tedy nyní všem po 50 Kč. Předsedou byl zvolen p. Follprecht a výbor s ním tvořili Dvořák, Mootzová, Knešková, Lenhartová, Vaněk a Král, což byli vlastně všichni členové spolku. Sbor dobrovolných hasičů zatím do tohoto dne zaplatil za jeviště 450 Kč a dlužil tedy ještě 150 Kč. Odebíraly se čtyři časopisy a to Zvon, Lípa, Jas a Ilustrovaný zpravodaj. Příjem v roce 1936 činil 481 Kč, vydání 385 Kč a zbylo 96 Kč.

V roce následujícím byl příjem 282 Kč, vydání 190 Kč a zbylo 92 Kč. Z toho placeno předplatné na rok 1938, poštovné a v pokladně spolku zbyla 1 koruna a 20 haléřů.

Valná hromada konaná už za německé okupace dne 30. září 1941, již musela být povolena okresními úřady. Z celkového počtu osmi členů se jí zúčastnili pan Follprecht, pan Dvořák, slečna Mootzová a slečna Kneschková. Neomluveni byli paní Lenhartová, pan Vaněk, pan Král a pan Pech.

Pohled na účty v době druhé světové války byl takovýto:

zůstatek z r. 1939	58 K	převedeno	99 K
příspěvky na r. 1940	192 K	příspěvky za r. 1941	168 K
celkem	250 K	celkem	267 K
předplatné	-154 K	předplatné	-113 K
zbývá k 1. 1. 1940	96 K	poštovné	-25 K
Příjem v r. 1940	191 K	zbývá k 1. 1. 1942	129 K
celkem	287 K	předplatné	-62 K*
předplatné	-188 K	poštovné	-16 K
zůstatek k 1. 1. 1941	99 K	zbývá	51 K

* vycházel už pouze Zpravodaj

Časopis Jas přestal v létě 1941 vycházet. Napříště byly odebírány pouze Zvon a Ilustrovaný zpravodaj. Příspěvek byl nadále 24 K ročně.

K této sumě se připočítal dlužný členský příspěvek ve výši 24 K, takže jmění spolku před valnou hromadou na konci roku 1942 činilo 75 K.

Na poslední valné hromadě spolku dne 4. listopadu 1942 byla uctěna památka zesnulého člena pana učitele Vaňka. Bylo usneseno, že vzhledem k tomu, že vychází z dříve objednaných časopisů jen Zpravodaj, jehož předplatné činí 62 K, nebudou se za rok 1942 vybírat členské příspěvky. Po zaplacení předplatného hotovost a tím i jmění spolku činilo 13 K.

Po této valné hromadě byl spolek, jako

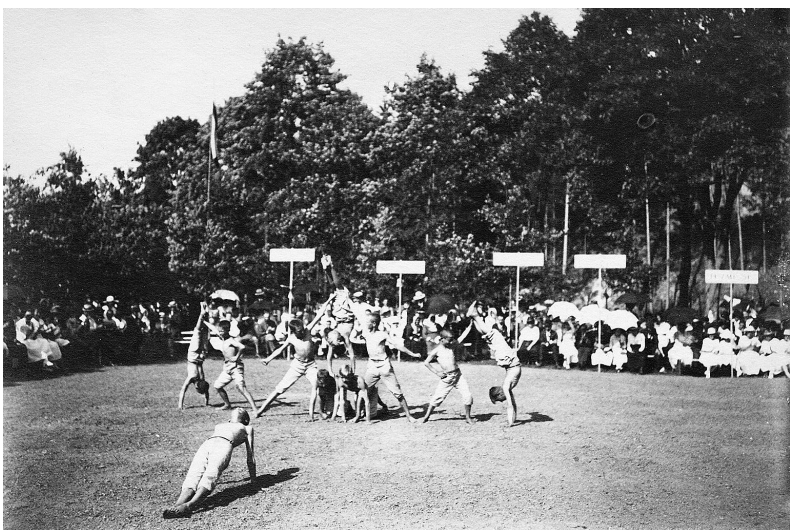
všechny spolky na území Protektorátu, mimo dobrovolných hasičů, úředně zrušen a po válce se již neobnovil.

Snažil jsem se na tomto příkladu ukázat vývoj spolkové činnosti na našem venkově. Čtenářský spolek v Postupicích vznikl z potřeby usnadnit občanům přístup k četbě časopisů v době, kdy jejich cena byla pro jednotlivce příliš vysoká. V průběhu času, kdy hlavně po první světové válce došlo ke zlevnění tiskovin a film, rozhlas a později i zvukový film začaly ovládat zájem obyvatel o informace a zábavu. Tím o organizované půjčování časopisů, po jeho splnění jistě velmi záslužné činnosti, přestal být mezi obyvatelstvem zájem.

Napsal jsem tuto zprávu o čtenářském spolku, abych alespoň málem vzdal čest a poděkování za jeho záslužnou činnost.

Postupický Sokol

Jako důsledek společenských změn po rozpadu Rakousko-uherské monarchie a vzniku Československa se v Postupicích zrodilo nadšení pro založení sokolské tělovýchovné jednoty, a proto se 30. března 1919 v hostin-

Sokolská akademie Na Podlesí.

ci U Hrabánků konala ustavující schůze postupického Sokola.

Na ustavující valné hromadě dne 18. května 1919 za přítomnosti 35 členů byli zvoleni: starostou Michael Vaněk, místostarostou Josef Přistoupil, náčelníkem Josef Mixa a vzdělavatelem Václav Andršt. V době valné hromady měla jednota 53 členů z toho dva zakládající, 30 činných a 21 přispívajících.

Vlastní tělovýchovnou činnost zahájili postupičtí sokolové následující rok. Mimo jiné uspořádali dne 15. srpna 1920 veřejné cvičení. Tělocvičnu si zřídili v sále hostince U Hrabánků a letní cvičiště před bývalou přádelnou Na Podlesí. Dne 8. srpna 1926 uspořádala Na

Podlesí jednota akademii za účasti cvičenců z Postupic, Benešova, Vlašimi, Bystřice, Popovic a Jankova.

V následujícím roce dostali sokolové výpořád' z podleského cvičiště, neboť budovu bývalé fabriky začal velkostatek přestavovat pro obytné účely. Proto bylo vybudováno letní cvičiště na místě dnešního tenisového kurtu u sokolovny. Tělocvičnu si sokolové zřídili v sále hostince U Zemanů (čp. 3). Stálé potíže s tělocvičnými prostory vedly členy Sokola k úvahám o postavení vlastního tělovýchovného stánku - sokolovny.

S přípravou stavby se začalo 6. března 1932. Bylo vydáno svolání k občanům, aby přispěli k výstavbě sokolovny.

Bylo sebráno 25 500 Kč. Mezi

největší mecenáše patřil majitel velkostatku pan Jiří Sternberg, který poskytl slevu na materiál v hodnotě 8 600 Kč, bývalá učitelka na postupické škole slečna Hellerová z Benešova s příspěvkem 3 000 Kč a mnoho dalších.

Sokolské ženy při cvičení.

Postupická sokolovna jako novostavba v roce 1933.

Základní kámen ke stavbě sokolovny byl položen 27. května 1932 a k státnímu svátku 28. října 1932 byla budova slavnostně otevřena divadelním představením. Dne 17. listopadu se zde konala první schůze výboru jednoty.

Stavba sokolovny dlouhodobě finančně značně zatížila hospodaření jednoty, neboť mimo finanční dary si vypůjčila na stavbu 99 000 Kč a ještě v roce 1948 zbývalo splatit částku 7 000 Kč.

Svému hlavnímu účelu sloužila postupická sokolovna v letech 1933 až 1939 a 1946 až 1950. Za druhé světové války sloužila jako kinosál a od roku 1951, kdy otevřením tělocvičny v nové škole ztratil sál svůj význam jako tělocvična, se zde spolu s promítáním filmů pořádaly taneční zábavy, plesy a shromáždění k různým politickým příležitostem. Od roku 1992 pronajímá tělovýchovná jednota sál k pořádání diskoték a tanečních zábav.

V roce 1934 provedl místní rodák Vojtěch Skočdopole malbu nad jevištěm se sokolskou tematikou. Další úprava byla provedena

v roce 1940, kdy byla upravena promítací kabina. V roce 1960 bylo přikročeno k realizaci přístavby, protože sokolovna již svou velikostí a vybaveností nepostačovala potřebám pořádání kulturních akcí. V roce 1962 byla hotova hrubá stavba a dokončení přístavby se protáhlo hlavně pro nedostatek finančních prostředků až do roku 1966.

Na jaře 1968 se přikročilo k další přístavbě, tentokrát na západní straně sokolovny. Hrubá stavba byla hotova v roce 1970 a dokončena byla v roce 1972.

Mimo cvičení, jako hlavní náplní činnosti, pořádal zdejší Sokol i přednášky, asistenci při národních slavnostech, státních svátcích a velmi bohatá byla činnost divadelní. Jedním z nejobětavějších členů jednoty, hlavně pokud se týká divadelní činnosti, byl pan Bohumil Matoušek z čp. 142.

Přednášky se konaly především u příležitosti narozenin pana prezidenta Masaryka, k výročí upálení Mistra Jana Husa, u příležitosti svátku 28. října apod. Také byly odebírány časopisy se sokolskou tematikou a jednota

Postupická sokolovna v původní podobě od západu.

vlastnila i knihovnu, která měla v roce 1936 celkem 304 svazky.

Sokolům nebylo dopřáno těšit se z nového stánku příliš dlouho. Po osmi letech od postavení sokolovny byla za německé okupace 11. září 1941 rozpuštěna organizace Sokola. Budova potom až do roku 1945 sloužila jako kinosál.

Sokolové obnovili svoji činnost na ustavující schůzi výboru dne 15. června 1945. Ke konci tohoto roku měla sokolská jednota 85 členů z toho 31 žen.

Po poválečném nadšení přišla doba další společenské změny. Sokolskému hnutí, až příliš ideově spjatému s první republikou, nebylo dopřáno dalšího rozvoje. Posledním vzepětím sil byl XI. Vsesokolský slet v roce 1948, na kterém vystoupili z postupické jednoty 3 muži, 6 žen, 4 dorostenky a 6 žáků.

V prosinci 1948 dochází z nařízení ústředního akčního výboru ke sloučení Sportovního klubu Postupice s tělocvičnou jednotou Sokol Postupice. Jednota v nejbližších letech po roce 1948 jen živořila. Obrat k lepšímu nastal

v roce 1954, kdy výroční členská schůze 23. října 1953 rozhodla o ustavení oddílů všeobecné průpravy, stolního tenisu a odbíjené. Cvičení žactva se ujímají Ivan Matoušek, Jarmila Novotná a Marie Čadková. Činnost zahájil i oddíl kopané, který v roce 1955 vyhrál okresní soutěž a postoupil do okresního přeboru. V tomto roce se I. Celostátní spartakiády zúčastnili z Postupic Jiří Bucek, Jiří Franc, Ludvík Košumberský a Ivan Matoušek.

V roce 1957 byly zrušeny všechny dosavadní tělocvičné organizace a byla vytvořena jednotná celostátní organizace Československý svaz tělesné výchovy (ČSTV). Postupická organizace přijala název Tělovýchovná jednota Sokol Postupice. Při nové registraci měla tato organizace 83 členů, z toho 36 žáků. V roce 1960 se konala II. Celostátní spartakiáda, kdy na oblastní spartakiádě v Benešově cvičily postupické dorostenky.

Fotbalové družstvo žáků vyhrálo v roce 1962 okresní soutěž a postoupilo do okresní žákovské ligy. V roce 1963 se oddíl kopané

umístil na 1. místě ve III. třídě. O vedení mužstva se tehdy dělili František Vondráček a Jaroslav Mádl. Cvičení žactva se věnovali v té době Karel Opička a Vlasta Cacáková. Ženy cvičila Jarmila Novotná.

V roce 1965 se pořádala III. Celostátní spartakiáda. V Postupicích se dne 9. května uskutečnila místní spartakiáda na cvičišti za školou. Cvičení se mimo postupických zúčastnili i cvičenci z Benešova, Jankova, Ouběnic a Popovic.

Jaro 1968 přineslo naději, že se opět vzkříší myšlenky sokolského hnutí, ale 21. srpen znamenal konec všem nadějím. Přesto se připravoval všesokolský slet i celostátní spartakiáda, ale nakonec se nekonal ani slet, ani spartakiáda.

V roce 1971 byl založen oddíl volejbalu. V prvním roce své činnosti obsadil oddíl 5. místo v okresním přeboru. V roce 1973 postoupil do krajské soutěže II. třídy a v roce 1975 usiloval o postup do krajského přeboru.

V roce 1975 a 1980 se ženy pod vedením Jaroslavy Netušilové zúčastnily okresních spartakiád. Nové nápady přinesl do jednoty v osmdesátých letech Bedřich Píkl. V roce 1984 se začal hrát turnaj v bleskovém šachu jako memoriál P. Kunce. Ve stejném roce vznikl dnes již tradiční Běh kolem Paperáku.

V roce 1987 měla tělovýchovná jednota celkem 183 členů, z toho 69 mužů, 24 žen, 24 dorostenců, 10 dorostenek, 18 žáků a 38 žákyň.

Tělovýchovná jednota po delší době uspořádala dne 17. ledna 1987 Sokolský ples. Dodnes vzpomínanou akcí bylo přátelské

Místní spartakiáda v Postupicích 9. května 1965.

utkání mezi místním „Botafogem“ (fotbalová „stará garda“) a jedenáctkou bývalých hráčů Sparty Praha dne 9. května 1987.

Politická změna po 17. listopadu 1989 se promítla i do života tělovýchovné jednoty Sokol Postupice. Na výroční členské schůzi dne 26. února 1990 se střetly dva proudy. Mladší, kterým sokolské ideály již nic neříkaly, a starší členové, kteří viděli příležitost k obnovení Sokola jako takového. Na schůzi výboru dne 28. dubna 1990 za účasti Václava Svatka, Josefa Opatrného, Jiřího Šestáka, Zdeňka Jurníčka, Antonína Mašína, Pavla Formana, Ladislava Pěkného a Josefa Benáka se rozhodlo o přechodu tělovýchovné jednoty pod nástupnickou organizaci ČSTV Český svaz tělesné výchovy (ČeSTV).

Na konci roku 1990 měla tělovýchovná jednota 174 členů, z toho 69 mužů, 18 žen, 26 dorostenců, 16 dorostenek, 27 žáků a 18 žákyň.

Na závěr této kapitoly bych chtěl poděkovat panu Pavlu Formanovi za poskytnuté údaje a popřát Tělovýchovné jednotě Sokol Postupice do dalších let vše nejlepší a mnoho úspěchů.

Postupické divadlo

Slavná éra hraní divadla v Postupicích měla své začátky kolem poloviny devatenáctého století.

Karel Mixa ve své knize „Městečko Postupice“ uvádí, že Ochotnický divadelní spolek byl založen asi v letech 1855 – 1860. Nejstarší zprávu o jeho činnosti jsem našel v projevu předneseném při příležitosti odhalení pamětní desky Svatopluku Čechovi v roce 1930, v němž zaznělo mimo jiné, „sehráno bylo divadelní představení „Divotvorný klobouk“ od V. K. Klicpery místními ochotníky, památné tím, že v něm 2. dubna 1866 poprvé a naposled účinkoval jako ochotník Svatopluk Čech v roli Karla, myslivcevého mládence“. V Hlasech od Blaníka v ročníku 1887 se dovídáme, že divadelní ochotníci v Postupicích sehráli na začátku tohoto roku veselohru od Stroupežnického „Pan Měsíček obchodník“. O Vánocích 1906 sehráli ochotníci spolu s žáky postupické školy hru od Jindřicha Šimona Baara „Cizinci o štědrém večeru“. Další hru sehráli 5. prosince 1909. Byla to veselohra F. Šamberka „Ravugiollo, loupežník z Apenin“.

Učitelství sbor a Podpurný školský spolek v Postupicích uvedly dne 26. a 29. prosince 1912 divadelní hru o 3 dějstvích „Zlatá husa“ od V.B. Plumlovské a na začátku školního roku 1917-1918 sehráli žáci divadelní hru „Honza pán“.

Dne 28. listopadu 1920 uctěna, na popud místní osvětové komise, Čtenářským spolkem památka 250. výročí úmrtí J.A. Komenského provedením hry A. Jiráka „Otec“. Památku 100. výročí narození K. H. Borovského vzpomněla dne 28. listopadu 1921 místní osvětová komise provedením hry „Mučedník brixenský“ od Františka Karase v hostinci „U Hrabánků“ (čp.13). Dne 9. září 1928 byla místními ochotníky sehrána „Na Podlesí“ Jiráskova „Vojnarka“. Tolik zjištěné předsta-

vení našich ochotníků. Jistě jich bylo mnohem víc a možná, že se v budoucnu některých z nich ještě dopátráme.

Éra ochotnického divadla v Postupicích vyvrcholila v třicátých letech 20. století. Jedním ze dvou hlavních aktérů na postupických „prknech znamenajících svět“ v té době byl, vedle již zesnulého pana Bohumila Matouška (z čp.142), herec Déda Papež z Prahy, jezdící od svého dětství do rodinné vily v „Hůře“ (čp.116). Byl tak laskavý, že na projevené přání, aby napsal pár řádek vzpomínek na tuto dobu, odpověděl tímto dopisem.

Milí přátelé,

Byl jsem požádán o pár slov, která bych napsal o postupickém divadle. Pokusím se o to. Ale začnu písničkou

*Postupice městysi,
nejkrásnější z měst ty jsi,
nejkrásnější z měst ty jsi!*

Tuto písničku napsal herec Vinohradského divadla pan Josef Vošahlík, který jedny prázdniny se svým bratrem trávil v Postupicích. Kde bydleli, už nevím, ale pamatuji se, že rádi chodili na kuželky do hospody na Podlesí, která patřila Skočdopolovům. My jsme tam jako kluci ty kuželky stavěli. Měli jsme pětikorunu za odpoledne. To byly tenkrát velké peníze. A tam jsem vlastně poznal první postupické divadelníky.

Původně se divadlo hrálo v hospodě U Zemanů (nyní U Šplíchalů) v prvním patře. Tam byl malý taneční nebo také společenský sál. Postavily se tam podstavce a na ně jeviště. Hrál se Charleyova teta Thomase Brandouna. V této hře hráli také moji rodiče. Já si vzpomínám, že herec, který hrál lorda Baberleyho, byl velmi dobrý. Hlavně když se převlékl za tetu. V jeho projevu nebyly žádné obhroub-

losti ani nic nepřijemného. Měl skvělý hlas a cit. Na diváky včetně mne působil výborně. Dozvěděl jsem se, že se jmenuje Bohouš Matoušek. Seznámili jsme se a potom jsme spolu dělali v Postupicích divadlo až do roku 1938. Začínali jsme v roce 1934, když byla postavena sokolovna.

První, co jsme hráli, bylo několik aktovek. Mezi tím byly také moje dva dramatické pokusy – *Pes baskervilský* podle A. C. Doylea a veršovaná groteska nazvaná „Blázen“. Tu režíroval můj tatínek.

Následoval Gogolův „Revizor“. Mojí první partnerkou byla Eva Hertingová. Byli to naši sousedé, její maminka pocházela z lužickosrbské rodiny Knešků. Po první světové válce se rodina natrvalo přestěhovala do Prahy a do Postupic jezdila na prázdniny. Eva mluvila překrásnou češtinou a byla pohledná, takže obecenstvo bylo spokojeno. Mou partnerkou zůstala ještě v dalších letech.

Po maturitě mi můj kamarád Miloš Procházka navrhl, že bychom měli pro Postupice na prázdniny připravit něco zvláštního a shodli jsme se, že to bude opereta. Dostala název „Už táhnou“. Libreto a texty písní napsal Miloš Procházka a na mně bylo složit muziku. Nebyl jsem špatný klavírista a tak jsem ji nakonec napsal. Bylo to něco mezi Karlem Hašlerem, Jaroslavem Ježkem a Járou Benešem. Melodie jsem „kradl“, kde jsem mohl, ale jedna se mi povedla. Byla to melodie ústřední písničky „Jede eskadrona“. Salonní orchestr pana Zváry z Vlašimi mě požádal, abych jim dal noty a on ji zařadil do jejich repertoáru. Takže se hrála ještě asi dva roky v okolí Vlašimi a Benešova. Samozřejmě, že v operetě nesmí chybět balet. S bratrancem Milošem Frühaufem jsme vybrali děvčata. Víím, že první byla Květa Brodinová z Postupic, velice pohledná dívka. Příští rok tančila její sestra, dále Mařenka Šestáková, Růža Bucková a poslední, jako nejmenší, Věra Střelková (Vystrčilová).

Hráli s námi dva Buckové. Jeden byl veterinář, ale nepamatuji se, jestli s námi také hrál, nebo jen zkoušel. Druhý Bucek s námi hrál. Dále to byl pan Hanáške, Ludvík Mootz a bratr Bohouše Matouška Jarada, který hrával milovníky. Vždycky se trochu červenal, když měl obejmout partnerku, ale jinak byl vždy první, kdo uměl svou roli zpaměti. Ludvík

Mootz byl kupcem. Měl koloniální obchod na náměstí, tehdy se tomu říkalo hokynářství. Byla to již třetí generace kupců Mootzů. Vyučil se v Hamburku a nastoupil do krámu po svém dědovi a otci. Jeho sestra, myslím, že se jmenovala Pepička, byla poštmistrem a někdy dělala nápovědu. Později nám napovídala paní Knešková, příbuzná paní Hertingové, které jsme říkali Bleška. Samozřejmě s námi hrál pan učitel Remta a „pan otec“ ze mlýna, pan Kolář. Pamatuji se také na jednoho chlapce, jmenoval se Svoboda a hezky zpíval v naší operetě. Vystupovala s námi také Mařenka Dvořáková a Jarmila Straňáková a dále dvě Plzeňačky – paní Lichtenberková a paní Kurlová, která pracovala v plzeňském divadle. Byly to neteře pana Lenharta, postupického malíře pokojů. Pak to byl pan Vladimír Zelenka, Pražák, který jezdil s rodinou do Postupic na prázdniny. Bydleli u Šestáků. Pan Zelenka byl dobrým přítelem malíře Karla Kupky (žáka Kalvodova), který se do Postupic přišel. Vzal si za manželku Andulku Šestákovou. Oba s námi hráli divadlo.

Tady bych měl takovou malou vzpomínku, malý veselý příběh. Pan Kupka byl výborný, měl rád legraci, při zkouškách byl k neudržení. V červenci 1937 jsme hráli *Bílou nemoc*. Manželé Kupkovi hráli otce a matku. Je tam jeden obraz, který končí výstrahou před bílou nemocí. Matka sejme z krku šátek, otec k ní přistoupí a říká: „Proboha, maminko, vždyť ty máš na krku bílou skvrnu“. A opona jde dolů. Na zkouškách bylo všechno v pořádku. Přišla premiéra. Kupka byl trémista, zapomínal text a vždy hledal nějaké podobné slovo. Hrála se zmiňovaná scéna. Kupka přistoupil ke své partnerce a říká: „Maminko, ty máš na krku bílého...“. Teď si uvědomil, že nemůže říct „skvrnu“, tak chvíli přemýšlel a pak ze sebe vyrazil: „Vždyť máš na krku bílého kaňoura!“ Dovedete si představit, co dělalo obecenstvo. Chechtali se všichni, ale hru jsme dohráli.

Vzpomínám, že v *Bílé nemoci* hrál také můj tatínek – dvorního radu Sibelia. Já jsem hrál maršála a chyběla maršálova dcera. Zelenkovi, kteří do Postupic jezdili, měli dceru Líbu. Ta již hrála předtím v operetě *U bílého konička* takovou docela maličkou roličku. Já jsem měl na druhé straně

dueto se svou partnerkou paní Berkovou. Byla to pohledná dívka, pocházela z velice početné dívčí rodiny Jirkalů. Zelenkovic dceruška se zakoukala na milostnou scénu a zapomněla odejít, až ji někdo chytil vzadu za sukni a z jeviště ji odtáhl. Pan Zelenka řekl: „Vyzkoušejte si tu naši Líbu“. Já jsem si ji skutečně vyzkoušel. Poprvé Líba Zelenková hrála maršálovu dceru a hrála ji velmi dobře. Potom jsme hráli Obrácení Ferdyše Pištory, kde hrála sestru Terezu. Jejím partnerem byl pan učitel Remta, který hrál důstojníka Armády spásy.

V srpnu 1938 jsme v R.U.R. hráli ústřední dvojici a v posledním jednání robota Prima a robotku Helenu. Když jsem u této hry, musím si vzpomenout na chlapce, který se, myslím, jmenoval Mračno. Hrál robota Damona. V posledním jednání, když už je na celém světě lidstvo vybito a jsou jenom roboti, rozhodnou se, že musí zjistiti, jak byli sestrogeni. Je třeba rozebrat jednoho robota, aby se vědělo, jaké má v sobě lidské prvky. Nabídne se právě robot Damon. Odejdou ze scény, je slyšet jen výkřik „Tak řežte“. Chvilku pauza a pak výkřiky, bolestné výkřiky, volání o pomoc, žal, pláč. A proto vám to popisuji. Ty výkřiky a pláč zůstaly ve mně dodnes, protože to bylo tak autentické, tak pravdivé, že na to nemohu nikdy zapomenout.

V R.U.R. hrál s námi také Zdeněk Oppenheimer, syn lékaře z Prahy-Nuslí, rodáka z Postupic, který si zde postavil vilu (čp. 143), kterou si ale moc neužil. Zdeněk měl postiženého bratra Jarouška. Oba šli s prvním transportem v roce 1939 do koncentráku. Jejich otec měl sloužit nacistům, ale raději dobrovolně ukončil svůj život na spojovací trati mezi Vršoviciemi a Braníkem. V roce 1945 se oba bratři vraceli, ale Zdeněk zemřel cestou na úplavici. Jaroušek žil léta v domově důchodců Polom v Mari-

ánských Lázních, kde jsme se s ním při jednom z našich pořadů v osmdesátých letech, s Líbou Zelenkovou setkali. Jaroušek nás poznal a až do konce jeho života jsme spolu korespondovali.

Po R.U.R. následovala již poslední hra, kterou jsme hráli v Postupicích. Bylo to v srpnu 1938 a to Langerova veselohra Grandhotel Nevada. Děj se odehrává v horách. Mají tam dřevěný srub. S Bohoušem Matouškem a Líbou Zelenkovou jsme ho dávali dohromady. Bylo tam tolik hřebíků, že tam stál ještě příští prázdniny, dokud ho někdo nerozebral.

V roce 1939 již v Postupicích hrálo Dramatické studio Čin, ale za hojně účasti postupických ochotníků.

Mé vzpomínky na Postupice jsou velice bohaté a pro můj celý život velice důležité. Vždyť právě Postupice způsobily to, že jsem šel k profesionálnímu divadlu.

Přátelé, v roce 2005 oslavíme 800 let trvání obce, která byla nazvána Postupicemi. Byli jsme s Líbou pozváni. Slíbili jsme, že pokud budeme živi a zdraví, tak přijedeme a těšíme se nato.

Do dalších staletí přeji Postupicím hodně zdaru, práce a hodně dobrých divadelních ochotníků. Končím opět písničkou herce pana Vošahlíka:

Postupice, městysi,
Nejkrásnější z měst ty jsi... A zůstaň jím!

Váš
Děda Papež

Praha, listopad 2004.

(zkráceno a upraveno)

Povodeň 1906

V červnu 1906 se povodí Chotýšanky a s ním i Postupice dostaly na první stránky denního tisku. Stalo se tak v důsledku katastrofální povodně, jaká neměla pamětníků. Zahynulo při ní celkem 19 lidí. Docela smeteno bylo 13 objektů, hlavně mlýnů, a skoro 30 objektů bylo silně poškozeno. Velké škody vznikly i na hospodářských zvířatech a na polích a lukách.

Jak se dočteme v tehdejších novinách, předcházely dni katastrofy 17. červnu 1906 dlouhé deštivé dny, což mělo za následek, že zem byla naplavena a ztratila možnost, aby alespoň z části pohltila množství srážek, které dopadly v osudný den na zemský povrch. V tuto neděli kolem půl sedmé večer se v prostoru mezi Jankovem, Jankovskou Lhotou, Vojslavicemi, Miroslaví, Novou Vsí a Popovicemi srazily dva obrovské bouřkové mraky a nastala průtrž mračen vylila na zemský povrch obrovské množství vody, a to ve velmi krátkém čase. Jako první nevydržel nápor vod Jankovský rybník. Voda, která se přelila přes hráz, způsobila protržení hráze, strhla s sebou i škrobárnu pod hrází a živel, posílený vodou z rybníka, se vydal vykonat dílo zkázy dále po proudu potoka změněného, z jindy tak klidného a nepatrného v období sucha, v mohutnou běsnící řeku.

V Pičíně proud odnesl zařízení mlýna a velké množství sena z luk, spolu s mnoha vyvrácenými stromy. Nápor vod udeřil poté v Popovicích, kde voda přelítá přes korunu hráze zdejšího rybníka začala ohrožovat mlýn, ve kterém se marně pokusili zachraňovat dobytek, tak i chalupu čtyřiašedesátiletého Václava Brodiny, o jehož záchranu se marně snažil velitel

hasičů František Dvořák. V 19.20 hodin, kdy voda zaplavila i domky na náměstí a hostinec pana Kouby, se protrhla při pravé straně hráze popovického rybníka o šíři asi 20 metrů a obrovská vlna rázem smetla chalupu Václava Brodiny i s hospodářem. Velitel hasičů Dvořák si zachránil život tím, že vyšplhal na strom vedle chalupy a setrval na něm celé dvě hodiny ve strachu, aby strom nebyl podemlet a vyvrácen. Strom naštěstí vydržel a hrdinný hasič byl po opadnutí vody zachráněn. Hrdinně se zachoval i pan učitel Jan Čížek, když s nasazením vlastního života zachránil rodinu Červovu.

Dvacetiletá Marie, jediná dcera chalupníka Dvořáka, neuposlechla své rodiče, aby s nimi opustila chalupu, zůstala v ní a následně i s chalupou byla unášena k Mladovicům, kde byla potom také nalezena její potlučená mrtvola. V Popovicích zahynuli také pětádesátiletý Václav Mládek z čp. 56, osmašedesátiletý Jan Zdvihal z čp. 46 a pětádesátiletá hokynářka Barbora Bachová z čp.73, jejíž tělo bylo nalezeno až v Městečku a pochováno na hřbitově v Chotýšanech.

Na druhé straně se mnohým podařilo zachránit až zázračným způsobem. Například

Silnice do Milovanic odnesená vodním živlem.

Hostinec Na Podlesí po povodni.

popovický obecní strážník, který bydlel vedle mlýna, již ležel v posteli a byl s ní vyzdvížen až do stropu, kde máje pouze 10 centimetrů vzduchu přežil ve zdraví. Celkem v Popovicích voda smetla 11 stavení (čp. 10, 14, 15, 16, 17, 45, 47, 51, 55, 56 a 73). Velmi poškozeno jich bylo dalších 20.

Pokračující dále po proudu valila se ohromná spousta vody posílená o vodu z protržených rybníků, Mladovický nevyjímaje, aby udeřila celou svou silou na Podlesí, známé jako častý cíl turistů z Benešova a Vlašimi.

Dravý proud strhl s sebou budovu drůbežárny i s rodinou vdovy po hajném pětáctiletou Annou Koukalovou a jejími dětmi desetiletou Annou, devítiletým Františkem, sedmiletou Marií a pětiletou Anežkou a unášel je i s budovou do rybníka Papírnicka. Jediná desetiletá Anna se zachránila. Ostatní našli smrt v Postupicích pod hrází. Anna našla útočiště u své tety Lukšové v Milovanicích a poté byla zásluhou paní hraběnky Sternbergové umístěna do ústavu u sv. Anny v Praze v Ječné ulici.

V o 150 metrů níže položeném hostinci musela rodina majitele pana učitele Skočdopoleho spolu s hosty utéci před vodou na půdu, kde ve smrtelných úzkostech pozorovali, jak ničivý živel podemílá a bortí budovu. Na stráni vzdálené sotva 15 metrů stáli lidé v dešti snažící se marně pomoci. Slyšeli pouze

slova modliteb a loučení. Bohudík vydržel ostatek stavení a všichni se zachránili. Všechny hospodářské budovy byly smeteny a s nimi i zvířata. Jenom jako zázrakem krávy s krky nataženými, aby mohly dýchat, setrvaly po celou dobu ve vodě a zůstaly naživu.

V Postupicích samých se protrhla hráz rybníka Papírnick a voda napáchala mnoho škod mlynáři panu Kopeckému. Strhla kamenný most a vážně

poškodila budovu „Pejchovny“. Dále po proudu nevydržela hráz Dolejšího rybníka a pod ním ležící Paurův mlýn přišel řáděním živlů o jeden roh budovy. Zde byli ve velikém nebezpečí čeledín s děvečkou, které překvapila voda v ratejně. Zachytili se kruhu v kluntém stropě, kde ve vzduchové kapse přečkali nejhorší. Rodina mlynáře Františka Paura našla útočiště ve mlýně pana Kopeckého. Také v níže položeném Městečku byly oběti, a to dvě děti rodiny Marešovy. Hráz obrovského rybníka Smykov (tehdejší rozloha 55 ha) také nevydržela a v mlýně pod hrází našla smrt mlynářka Seibertová s dvěma vnoučaty. V chotýšanském mlýně zahynula mlynářka Váňová se třemi dětmi. Na několika místech byla přervána státní silnice do Vlašimi a poškozen byl i železniční most u Lhotky blízko dnešní železniční zastávky Městečko u Benešova.

Aby si čtenář mohl udělat co možná nejvěrnější obrázek o tom, co se stalo v osudný den, uvádím dále dvě popsání této katastrofy od očitých svědků. Popsání povodně v roce 1906, zapsané ve školní kronice řídícím učitelem Josefem Martínkem.

„Kritickým dnem prvního řádu pro Postupice a obce položené u potoka jankovského byl 17. června 1906.

Nikdo by si byl téhož dne ještě dopoledne nemyslel, že za několik hodin voda, jindy tak klidná,

Stavba provizorního přemostění Chotýšanky.

malá, zpustoší na mnoho kilometrů délky krajinu. A přece se tak stalo. Dne 17. června bylo krásně, příjemně se odpočívalo ve stínu stromů v zahradách a sadech. To trvalo asi do půl šesté. Tou dobou ukázal se černý mrak na straně západní. Mrak na obloze stále stoupal. Avšak nezůstal osamělým. Proti němu jako naprostý nepřítel vyrostl na straně jihovýchodní jiný mrak. Z černých oblak, brzy tu, brzy tam vyšlehl blesk a počaly padat kapky dešťové. Blesků ohnivých, dunění hromového a deště stále přibývalo. Nejprudší liják nastal po půl sedmé a trval asi do 8. hodiny večer. Potom chvílemi ještě dosti pršelo, ale přece již mohlo se venku pohlížeti na spousty vod, jež se od Podlesí rybníkem Papírníkem a dále celým údolím postupickým valily k Paurovu mlýnu. Hukot a jakot vody a praskot dřev byl hrůzný. Dravý živel odnášel s sebou vše, co mu bylo v cestě: krovky, střechy, dříví, prkna, besídky, různý nábytek, přelámané nebo vyvrácené stromy. Nesmírné množství sena z luk, ba i kamení a písek. Není tudíž divu, že nárazům toho všeho nemohly odolati budovy

v cestě vodě stojící. Vody úžasnou měrou přibývalo. Nejen že v rybníku nestačila stavidla všecko to množství pojmouti, ale i hráze nemohly odolati, trhaly se a to nejvíc na vnější straně, jelikož vody přibýlo někde na kolik metrů nad hrázi a ta z výšky pustošila. Avšak co se to náhle děje? Vody nápadně v rybníce ubývá. Což přestává ji od Popovic přibývati? Nikoliv. Příčina toho zjevu jest jiná. Hráz „Papírníku“ v délce asi 30 m se protrhla a tím voda měla volný odtok. Kdož pozorovali to strašné divadlo, nemohli bez hrůzy a obav ani pomysleti na obyvatelstvo, které jednak bydlelo na Podlesí, nebo se tam zdrželo v hostinci. Podobné obavy pronášely se k Paurovu mlýnu o osobách v něm. Následky povodně mohly se přehlédnouti teprve druhého dne.

Celé pořičí jankovského potoka od Jankova až k řece Blanici, ba i dále až k ústí této do Sázavy, bylo strašně zpustošeno. Tisíce stromů ovocných i lesních bylo rozlámáno nebo vyvráceno, všechny přechody odplaveny (mosty, lávky), u osmi rybníků hráze roztrhány a odplaveny na 30-50 m délky,

mlýny buď úplně zničeny se všemi stroji a hospodářskými budovami anebo mnoho poškozeny, prst z polí byla odnesena, louky na metr i více pískem a kamením (místy i celými balvany) zaneseny, dobytka se velmi mnoho kusů utopilo, podobně i drůbeže. Lidí při tom přišlo o život sedmnáct, z nichž bylo z Popovic 5 a z Podlesí 4.

Na Podlesí bydlela se svými dětmi vdova po hajném Koukalová v hraběcí drůbežárně, která stála blízko býv. továrny směrem k Mladovicům. Drůbežárna, chatrnější to chaloupka, byla povodní úplně smetena z povrchu zemského. Dnes pouze kříž naznačuje místo, kde stála chaloupka, v níž bydlela opatrovnice drůbeže. V rozbouřených vodách zahynula Koukalová se třemi dětmi, z nichž dvě byly žáky postupické školy (František ze 3.tř. a Marie z 1.tř.). Anna žákyně 4.tř. šťastnou náhodou zachytila se plovoucím dřevem, které ji zaneslo k jednomu stromu na kraji lesa pod továrnou. Dívce se podařilo udržeti se na stromě asi do třetí hodiny ranní, kdy ji zpozoroval jistý občan a vynesl ji celou zkrehlou a pouze mokrou košílkou oděnou do Hůry.

Vdova Koukalová nalezena byla po povodni s jedním dítětem u Městečka, jedno dítě se nalezlo pod Postupicemi a jedno až na Hrádku (u Libže).

Na Podlesí bydlel před povodní učitel školy postupické pan Vojtěch Skočdopole se svojí rodinou, v hostinci postaveném na levém břehu potoka proti bývalé továrně. Povodeň také na majetku pana učitele Skočdopole úžasně řádila. Zahradu zničila, dvě zdi od pokoje pobořila, hospodářská stavení zbořila a odplavila, téměř vše co v příbytku, ve stodole a na dvoře bylo. Pan učitel Skočdopole se svou rodinou stěží životy zachránili, museli v největším spěchu na půdu utéci a tam již stropy se pod nimi prohýbaly. V smrtelných úzkostech (plačice a modlice se) museli v ohroženém stavení setrvati do tří hodin ráno. V zoufalém jejich postavení myslí jim dodávali dva četníci místní, a to strážmistr a zvláště mladý četník, který teprve prvně na Podlesí byl. Oba totiž, když spustil se velký déšť, domnívali se, že předrží snadno liják uvnitř hostince. Ale velmi se zmýlili, neboť nebylo ani pomyslení na odchod z Podlesí. Museli tak snášeti osud společně s rodinou pana Skočdopole až do rána“.

Plajchy po povodni. Vpravo bývalá Pejchovna.

Tolik zapsal řídící Martínek do školní kroniky o povodni. Byl očitým svědkem a podle jeho vyprávění je zřejmé, že povodeň sledoval z oken školy, odkud je výhled na celé údolí Chotýšanky protékající Postupicemi.

Dalším kdo byl svědkem události a zanechal nám o tom písemnou vzpomínku, byl pan Josef Matějka, holič z Postupic, jehož zápisky našla na půdě jeho vnučka J. Pavlíčková a poskytla je k zveřejnění v Benešovském kulturním kalendáři v roce 1996.

„Jednu neděli 15. června 1906 (správně 17. pozn. autora) jsme ani nepozorovali, že od Jankova vystupuje černý hrozivý mrak. Rychle jsme se s Anežkou rozloučili a pospíchali domů. Já utíkal přes les k Podlesí, počítaje, že se tam schovám, kdyby pršelo. Protože mraky postupovaly pomalu, šel jsem až do Postupic. Sotva jsem doběhl k Hrabánkoviům, tak se setmělo, že bylo jako v noci a jen blesky a hrozné burácení byly předzvěstí průtrže mračen. A již zde byla. Voda lila se jako z konve, že kanály nestačily a voda šla po silnici. Díváme se z okna na tu spoušť a najednou vidíme, že „Plajchy“ se plní vodou a tato se přelévá přes silnici k Milovanicům. Bez ohledu na to, že promokneme, běželi jsme ku Kopeckého mlýnu, který ležel pod velkým rybníkem „Papírníkem“, abychom pomohli zachraňovat. Ale tam jsme se již nedostali, neboť přes hráz šlo přes metr vody. Na rybníce plavalo plno dříví, ba i celých střech.

V tom okamžiku se hráz „Papírníku“ protrhla a voda odnášela vše, co bylo pod hrází. Nově postavená pila plula v celosti jako dětská hračka. Most na silnici byl stržen. Hluk vody byl tak velký, že nebylo slyšet zvony zvonící na poplach. A voda neustávala, třeba již byla docela tma. Tu někdo vykřikl „Rychle na Podlesí, kde jsou lidé na půdě“. Hasiči byli již připraveni s fakulemi a tak nehledě na stálý déšť, utíkali jsme vodou k lesu a lesem na místo, kde jsme na stráni proti restauraci zůstali

Práce na opravě hráze Papírníku.

stát. Trubač hasičů začal troubiti a byli jsme zvědaví, zda je tam někdo živ. Za nějakou chvíli bylo vidět, jak se na půdě rozsvítilo, což bylo známkou, že tam jsou hosté a rodina Skočdopolova. Pokud bylo lze od fakule rozpoznati, byl štít stržen a střecha visela jen na jedné straně zdi. Veliký smrček, který stál proti domu, rozděloval proud vody na dvě strany a tímto se stalo, že domek nebyl stržen celý. Uvažovalo se, jak tyto zajatce z nebezpečné a zoufalé situace vysvoboditi. Dobrá rada byla drahá. Nápad aby se podřízl velký smrček, po kterém by se lidé přenesli, byl zamítnut, neboť smrček mohl střechu pobořiti i se stropem a tak osazenstvo pohřbíti ve vlnách vody.

Nezbývalo než čekat. Ke třetí hodině ráno počala voda klesat a tu se rozhodl nějaký Cacák z Lísku, když jej uváží na dlouhý provaz, že se pokusí k zajatcům dostat. Hasiči měli s sebou nějaká lana, tak jeden konec přivázali Cacákovi přes prsa a ten se vydal do dravých vln. Sotva udělal pár kroků, padl do vymleté jámy a musel být přitážen zpět. Po několika pokusech podařilo se mu dostat na druhou stranu a přenést starou babičku. Zjistil, že jest tam 16 osob, mezi nimi dva četníci. Již se rozednívalo, když se vydal do dalšího zachraňování. Voda pomalu opadávala, ale přesto jí bylo kolem sedmdesáti centimetrů. Konečně v šest ráno byl zachráněn poslední občan, zato Cacák byl tak vyčerpan, že

klesl a musel být do Postupic donesen. Přivolaný lékař zařídil potřebné, aby byl zachránce brzo pozdraven. Pláč a nářek těch rodin, které měly někoho na Podlesí, změnil se v jáсот a radost. Byli Cacák za zachránění nějakým způsobem odměněn se nepamatují. Druhý den přišlo vojsko z Benešova, aby udělalo přechody přes potok, zákopníci pak zhotovili provizorní most na silnici k Milovanicům. Mlýnská strouha a vymleté jámy byly plné ryb živých i utlučených. Nejvíce je lovili vojáci, ale i lidé z městečka nosili jich plné vany, ba i pytle. Příklad neděle přijelo, nebo přišlo z daleka tolik lidstva, že byly Postupice vyjedeny a vypity. Také v pokladničkách pro postižené bylo vybráno hodně peněz, které pak potřebným byly rozděleny“.

(zkráceno)

Tolik zápisky pana Josefa Matějky. Další popsání povodně je možno si přečíst v Mixově kronice, ale to vzniklo ze vzpomínek pamětníků až v letech 1923-1924.

Spojení okresní silnice z Postupic do Načeradce přes Chotýšanku bylo prozatímně zajištěno provizorním mostem a v úseku odplavené silnice během jediného týdne pionýry (ženisty) pod vedením setníka Varsnera. V neděli 8. července dlel návštěvou na jemništském zámku u pana hraběte Filipa arcivé-

voda František Ferdinand d'Este s manželkou Žofií. Zavítali do Postupic, aby shlédli pohromu. Výklad jim podal nadlesní Alois Melichar.

Okresní zastupitelstvo na mimořádné schůzi dne 25. června 1906 konstatovalo, že škody na majetku okresu (zbořené mosty v Postupicích a u Novoveského rybníka, splavené úseky a vymleté jízdní dráhy na silnici Sušice – Postupice – Čelivo) budou potřebovat nákladu 117 – 125 tisíc korun.

O velikosti této přírodní katastrofy svědčí údaje prezentované panem inženýrem V. Jánským na přednášce pronesené ve schůzi Sdružení českých zemědělců konané dne 16. prosince 1906. Uvedl, že následkem velkého množství spadlých srážek nemohly rybníky zajistit svoji zadržovací schopnost, neboli retenci. Například největší rybník zvaný Paurův, dnes Dolejší měl výměru 13 ha a obsah nádrže 156 000 m³. Kdyby byl úplně prázdný, potřeboval by pro své naplnění pouze necelých 6 minut (346 sekund).

To znamená, že průtok byl asi 450 m³/s. Rybník Papírník měl 9,7 ha a obsah nádrže 100 000 m³. Jeho naplnění by trvalo méně než 4 minuty (233 sekund) při průtoku kolem 430 m³/s.

Po povodni se zvedla vlna solidarity a pomoc přicházela ze všech koutů vlasti. Například císař František Josef I. daroval hned v prvních dnech po povodni částku 6 000 K, hrabě Filip ze Sternbergu v Jemništích 1 000 K a jeho choť Karolina 800 K. Známý francouzský slavista a přítel českého národa profesor Louis Leger, který byl na návštěvě Prahy uspořádal přednášku ve prospěch postižených povodní. Benešovský profesor Votýpka napsal příležitostnou báseň, jejíž veškerý náklad 600 výtisků zdarma vytiskla tiskár-

Protržená hráz Dolejšího rybníka s pobořeným Paurovým mlýnem, dnes pilou v Chalupách. (Muzeum Podblanicka Vlašim)

na A. Müllerové a ta se prodávala v Postupicích po 20 haléřích hojným návštěvníkům provozujícím „povodňovou turistiku“. Je vidět, že tento jev není nic nového, jak jsem se domníval po povodních v letech 1997 a 2002.

Ke dni 18. srpna 1906 bylo obecnímu úřadu v Postupicích, na pomoc postižených povodní, zasláno 392 korun 22 haléřů a farnímu úřadu 709 korun 23 haléřů.

Přestavba povodní poškozeného železničního mostu přes Chotýšanku u Lhotky byla c. a k. ředitelstvím státních drah svěřena stavební firmě Emanuela Vrzala z Votic a práce byly zahájeny dne 27. října 1906.

Jak už to bývá, po počáteční snaze o pomoc postiženým povodní, utichla vlna solidarity a zájem veřejnosti i úřadů se soustředil jinam. Při příležitosti prvního výročí katastrofální povodně na Chotýšance byl svolán tábor lidu do Postupic. Tábor lidu se konal dne 16. června 1907 v 10 hodin za obrovské účasti lidu z Postupic i z okolí. Hlavním řečníkem byl postupický lékař MUDr. Ptáčník, který ve svém projevu poukázal na dosud nezhojené následky loňské povodně a volal po vydatné pomoci a zájmu veřejných činitelů. Hlavně byla požadována regulace vodních toků, a tím zamezení opakování podobné katastrofy. Jistě

mocně na shromážděné zapůsobila jeho slova „Vzpomínám jen matky se třemi dětmi plovoucí z drůbežárny podleské na trámu podél „Hůry“, která zoufale rukama lomila a srdcervoucím hlasem marně pomoci lidské se dovolávala, až šílený pád z jezu ústa její navždy umlčel“. Dále v projevu uvedl, že voda nad hrázemi se vzedmula o 4 metry, místy byla až 6 metrů nad normál, 47 budov bylo zničeno, zahynulo 19 osob a úřední odhad škod byl vyčíslen sumou 1 096 796 korun. Ve stejném smyslu vystoupili pánové Brodina z Popovic, Jindra z Bílkovic, Kubásek z Václavic, Liewald z Postupic a inž. Jánský z Prahy. Všichni poslanci slíbili, že se zasadí o tyto požadavky. Bylo usneseno vyslat deputaci okresních výborů z Benešova, Vlašimi a Votic do zemského výboru království Českého, říšské radě a okresním hejtmanstvím v Benešově a Sedlčanech. Do deputace byli zvoleni starostové Paur z Postupic, Kouba z Popovic, Sysel z Chotýšan, okresní starosta z Vlašimi Šplíchal a nadlesní z Postupic Liewald.

Tato snaha nebyla marná, protože bylo později rozhodnuto, aby se tok Chotýšanky, ležící v okrese Benešov, zreguloval, což se také stalo. O práci na této regulaci pěkně vypráví Karel V. Mixa ve svém díle „Městečko Postupice“.

Osobnosti

Alois Melichar

20. 2. 1841 – 23. 1. 1907

Jednou z nejznámějších osob bydlících a působících v Postupicích na začátku 20. století byl bezesporu pan Alois Melichar, jeden z průkopníků české lesnické literatury, botanik a národopisec. Jeho zájem o národopis, dějiny a místopis našeho kraje a snaha po povznesení odborného lesnického a zemědělského vzdělání na našem venkově o mnoho let předběhla svoji dobu.

Narodil se 20. února 1841 v Rokycanech v rodině úředníka městského zádušního úřadu. Po nabytí základního vzdělání navštěvoval Reálku v Rakovníku, kterou dokončil v roce 1859. Na České škole technické vystudoval geometrii.

Začal pracovat u České západní dráhy jako kreslířský asistent. Roku 1862 se rozhodl pro povolání lesníka a přijal místo ve Zbirohu. Po doplnění odborného vzdělání v oboru lesního hospodářství se osamostatnil a v Nepomuku si založil technickou lesní kancelář. Za dobu činnosti své kanceláře byl zahrnut mnoha uznáními od řady veřejných institucí, tehdejší státní správy i od samotné vlády za potírání kůrovce na Šumavě. Jeho dalším působištěm se stalo Vysoké Mýto, kde pracoval jako nadlesní. Pražská Zemědělská rada ho pověřila, aby jako kočovný učitel seznamoval lesní hospodáře s racionálním způsobem lesnické práce ve vysokomýtském okrese. Alois Melichar se jako důstojník rakouské armády zúčastnil roku 1866 bitvy u Hradce Králové a byl v ní raněn. Na pozvání knížete Romana Sanguszky se v roce 1879 pokoušel pozvednout hospodaření na jeho panství v Kamionce na Ukrajině. Dožil se však zklamání a vrátil se domů. Po návratu se usadil v Benešově u Prahy a otevřel si zde soukromou lesní, technickou a geometrickou kancelář.

Alois Melichar

Zároveň se věnoval práci v oboru lesního hospodářství a přispíval do odborných časopisů Háj, Spolkový časopis České lesnické jednoty a Les a lov. Důležitá byla jeho studie Družstva lesní (Spolkový časopis 1885), kde dvacet let před ostatními doporučuje zakládat lesní družstva. Jeho odborných kvalit se rozhodl využít hrabě Zdeněk ze Sternbergu a ustanovil jej jako nadlesního pro panství Jemniště. Roku 1904 převzal řízení velkostatků v Českém Šternberku, Jemništích a Chotýšanech.

Jeho záliba v historii a národopisu ho přivedla k tomu, aby přispěl svým dílem ke zdaru Národopisné výstavy v Praze namalováním souboru asi 40 akvarelů lidových krojů na Podblanicku a sedmi historických map, zachycujících držbu pozemkového majetku v jednotlivých stoletích na Benešovsku. Tato díla věnoval po skončení výstavy muzeu v Benešově.

Pan nadlesní Melichar na objíždce.

Zemřel náhle dne 23. ledna 1907 raněn mrtvicí ve věku nedožitých 66 let.

V „Hlasech od Blaníka“ vyšel na konci ledna 1907 článek, v němž se popisuje jeho pohřeb:

„Výkrop tělesné schránky všude oblíbě se těšícího pana nadlesního Melichara konal se v lesním úřadě postupickém dne 26. ledna po 3. hodině odpolední za účasti příbuzných a Vysokorodé rodiny pánů hrabat ze Sternbergů ; kolem rakve hojně věnci okrášlené tvořili špalír hraběcí hajní a šaržanti c. a k. pěšího pluku čís. 102 čestnou stráž. Zvěčnělý sice sám na žádnou pompu si nepotrpěl, nicméně však úcta k zesnulému při pohřbu přece tak projevena, jak čest a důstojnost „starého pána“ toho vyžadovala a plnou měrou si zasluhovala. – Průvod zahájen škol. mládeží a čestnou setninou c. a k. pěšího pluku čís. 102. Rakev nesena do polovice vojskem, dále pak až na zdejší hřbitov hraběcími hajnými, kolem rakve tvořilo pohyblivé špalír vojsko nesoucí věnce střídavě s hajnými a hasičstvem; za rakví ubírali se mimo nejbližší příbuzné a přátele, Vysokorodý pan Filip hrabě ze Sternbergů s pí. Karolinou urozenou hraběnkou ze Sternbergů–Thurnů, úřednictvo hraběcí, deputace úředníků lesnických, hospodářských, důchodenských a z vůkolních velkostatků, deputace c. a k. důstojníků pěšího pluku čís. 102 a pluku zemské obrany č. 28 z Benešova, nájemnictvo hraběcí, zemský a říšský poslanec pan Loula, zástupcové státních

a samosprávných úřadů z Benešova a Vlašimě, učitelstvo, spolek hasičů postupických a nesčítané množství obyvatelstva nejen z Postupic, ale i ze všech okolních obcí. – Na hřbitově vypálena byla při spouštění rakve do hrobu, jedlovou chvojí vyloženého, salva čestnou setninou a lid opouštěl se slzami v očích hrob úctyhodného pana nadlesního, jehož účinnost jak lesnická tak i agronomická nejen pro velkostatek, ale i pro veřejnost vzpomínku čestnou a vděčnou i po drahných letech zde zanechá.“

Nejbližšími pozůstalými byli vdova Hermína Melicharová, rozená Tlapáková a synové Rudolf a Otto.

Karel Kupka

4. 7. 1905 – 25. 4. 1971

Postupice se staly na dobu téměř dvaceti let domovem pro akademického malíře Karla Kupku. Rodák z Manětína u Plzně se stal

Karel Kupka s manželkou Annou.

v letech 1926 – 1929 žákem Aloise Kalvody. Na jeho zámečku v Běhařově u Klatov strávil několik letních sezon v úzkém styku s přírodou. V zimě pracoval v Kalvodově ateliéru v Mánesově ulici v Praze na Vinohradech. V létě 1929 tvořil ve Vysokých Tatrách. Ve své tvorbě se hlavně zabýval akvarelem a v tomto oboru malířské tvorby dosáhl velkého mistrovství.

O jeho pobytu v Postupicích nám zanechal vzpomínku pan Bohumil Matoušek, který nám osobu Karla Kupky více přiblíží:

„Narodil se v Manětíně u Plzně. Nebyl tedy postupický rodák, ale když sobě za manželku vzal Aničku Šestákovou, zdejší rodačku a sem se také v roce 1932 nastěhovali, to už bylo přece jen něco jiného. Ač jako „cizák“ po našem říkajíc, tady zakotvil, sbratřil se s námi místními rodáky nadmíru záhy. My jsme ho mezi sebe přijali jako nejlepšího přítele.

Jeho usměvavá tvář, srdce otevřené, poctivost a upřímnost se nám líbila a když i on nás za takové přijal, vzniklo mezi námi nezapomenutelné krásné přátelství.

Když nakonec se tady na rodném gruntě Šestáku – chaloupka podle Alše – usadil a s Václavem přistavěli na domek patro, v němž Karel měl svůj ateliér, bylo jasno, že si náš podblanický kraj zamiloval a že se tu miní usadit na delší dobu.

Jejich manželské štěstí bylo dovršeno, když se jim tady narodil synek po otci Karlík a dcerka Eva.

Osobně jsem býval častým hostem jeho ateliéru, a tak jsme se spolu velmi sblížili, že se mi dokonce podařilo jeho i Aničku získati pro spolupráci v sokolském divadelním kroužku, který měl za sebou už úspěšný kus práce. Rád hrál, měl k divadlu lásku, ale býval hrozný trémista. Pro Sokol udělal hezký kus práce – namaloval zadní oponu a mnoho obrazů při příležitosti pořádání Šibřinek, které měly svůj zvuk.

Miloval humor a sám dovedl přímo hýřit vtípem. Miloval dobrou společnost a dobré víno od Ludvíka Mootze. Při návštěvách jeho pražských přátel jsme se scházivali „U Valdmanů“ k příjemným besedám.

V manželství volil Karel jistě dobře, a to i proto, že to co on ve své pílí namaloval – jeho oleje jsem měl rád – Anička dobře prodala, neboť byla talent na pořádání výstav, které měly vždycky úspěch. Vzpomínám, jak jednou přišla s nápadem uspořádat v Postupicích výstavu. Zrazovali jsme ji od toho, že Postupice jsou malé na takovou akci, ale prosadila svou a o prázdninách v místní škole obrazy Karlovy vystavila. Výstava měla všestranně mimořádný úspěch, z kterého jsme měli všichni radost.

Těžko nám bylo za doby nacistické okupace. Občas jsme se nenápadně scházeli a vzájemně posilovali. Válka nakonec skončila a Karla cosi táhlo na sever Čech – do Teplic, které znal už od svého mládí.

V roce 1947 se i s rodinou stěhuje a nachází v Teplicích nový domov. Přechází z oleje na akvarel a dociluje v něm velkých úspěchů. Osud mu však nedopřává dlouhého věku a ve věku 66 let umírá. Pohřben je v Jižních Čechách, které tolik miloval. Nám po něm v srdcích zůstává vřelá a trvalá vzpomínka.“

Tolik tedy vzpomínání pana Bohumila Matouška na malíře Karla Kupku. Jeho syn Karel se také stal malířem. Zdobí pravidelně postupickou kroniku svými akvarelovými obrázky, z nichž jeden z roku 1996 můžeme vidět na obálce této knihy.

Jiří Frank

12. 7. 1913 - 8. 3. 1943

Narodil se v Postupicích (čp. 88) v rodině židovského obchodníka. Rodina se v roce 1931 odstěhovala do Benešova, kde koupila obchodní dům. Zde také v roce 1932 maturoval. Jeho otec Otto spáchal sebevraždu, protože se mu obchodně nevedlo a šel k úpadku. Matka se po otcově smrti vyrovnala s věřiteli a obchod zachránila.

Její snažení bylo marné. Za německé okupace se stala spolu s mladším synem Ottou obětí holocaustu. Staršímu synu Jiřímu se podařilo uprchnout do Polska.

V roce 1939 překročil hranice u Petřvaldu a odešel do tehdejšího Sovětského svazu, kde

pracoval ve Stalingradské oblasti jako traktorista. Do rodící se jednotky československého vojska v Buzuluku byl přijat 10. února 1942.

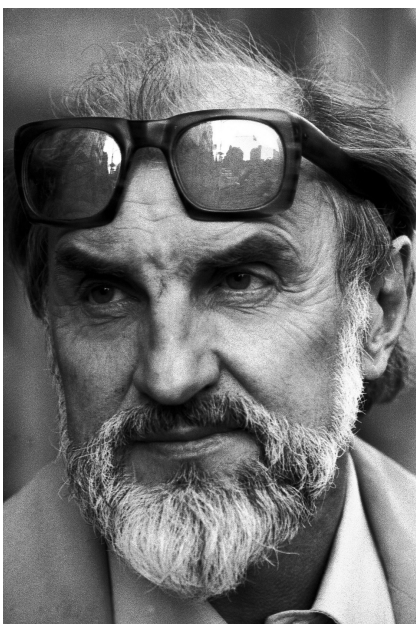
Dne 30. ledna 1943 odchází na frontu s 1. čsl. samostatným praporem a 3. března 1943 s ním nastupuje do bitvy u Sokolova.

Jako podporučík byl velitelem čety 45 mm kanónů a padl v bitvě u Sokolova 8. března 1943. Byl vyznamenán řádem Velké vlastenecké války II. stupně. V roce 1946 byl in memoriam povýšen na kapitána a v roce 1968 mu byl udělen in memoriam řád Rudé hvězdy. Jeho velitel, pozdější prezident Ludvík Svoboda, o něm píše ve své knize „Z Buzuluku do Prahy“. V Postupicích bylo jeho jménem pojmenováno malé náměstí.

Vlastimil Maršíček

14. 11. 1923 – 11. 8. 2000

V naší obci se 14. listopadu 1923 narodil v rodině učitele postupické školy Jana Maršíčka syn Vlastimil. Rodina se roku 1926 z Postupic odstěhovala, když se otec Jan stal správcem jednotřídky v Hrádku u Bohdanče. Po skončení druhé světové války se Jan Maršíček vrátil do Postupic, kde také později i zemřel.

Vlastimil Maršíček

Pamětní deska Jiřího Franka v budově benešovského gymnázia.

Vlastimil maturoval v roce 1942 na reálném gymnáziu v Pardubicích a začal v Praze navštěvovat obchodní školu. Po skončení války nastoupil jako kulturní redaktor do nového deníku *Práce*, kde se v roce 1949 stal zástupcem šéfredaktora. Po roce musel redakci opustit a po krátkém angažmá u Československého státního filmu začal pracovat v sekretariátě Svazu československých spisovatelů.

Po roce 1968 se spolu s nástupem normalizace rozpadl spisovatelský svaz a Vlastimil Maršíček se stal novinářem na volné noze a překladatelem. Překládal nejvíce z bulharštiny a španělštiny jako například:

Mártí José, *Prosté verše* (1953) a *Moje Amerika* (1985)

Asturias Miguel Ángel, *Na vějíři vláha slunce* (1977)

Liliev Nikolaj, *A mlčky piji zapomnění* (1977)

Antoliak Julius, *Panna a smrt* (1984)

Nesmíme také zapomenout na jeho podíl při založení poetické vinárny Viola a na scénaristickou spolupráci s Lyrou Pragensis.

Jeho literární činnost začala v padesátých letech, kdy vydal několik sbírek pro děti. Vedle toho oslavoval přítomný život v novém společenském řádu poezií určenou pro dospělé čtenáře například ve sbírkách České jaro a Lípy. V roce 1960 vydal poému Rybář a sen. V roce 1967 napsal literární cestopis Před volantem Itálie a v roce 1970 vydal novelu Než sestoupí noc. Ve dvacetiletí 1971 – 1991 napsal pro děti tři knihy básniček

V roce 1989 odešel do důchodu a po roce 1990 ještě napsal Necenzurovaný slovník spisovatelů, volný cyklus portrétů těch autorů, které během své tajemnické práce ve Svazu spisovatelů měl možnost osobně poznat, například Holana, Nezvala a Seiferta.

Zemřel v roce 2000 a jeho popel je uložen na postupickém hřbitově.

Miroslav Januš

* 9. 8. 1972

Narodil se dne 9. srpna roku 1972 rodičům Miroslavovi Janušovi a Vlastě rozené Cacákové z čp. 27. Na zdejší škole nabyl základního vzdělání a začal zde navštěvovat střelecký kroužek vedený paní Jaroslavou Netušilovou. Dodnes, jak sám říká, je jí vděčný za to, že ho přivedla ke sportovní střelbě a dala mu základy jeho pozdějších úspěchů. Po ukončení základní školy odešel do zemědělského učiliště v Kladrubech u Vlašimi. Zároveň se stal členem oddílu sportovní střelby Střediska vrcholového sportu ve Vlašimi.

Odtud odešel do Dukly Plzeň, kde se jeho talent naplno rozvinul. První zlatou medaili z mistrovství Evropy juniorů získal ve vzduchovce v roce 1989 v Kodani a přispěl i k zisku zlaté medaile pro družstvo. Zlatým se stal i na mistrovství světa v Sarajevu. Celkem v juniorských soutěžích získal 23 medailí,

z toho třináct zlatých. Mezi seniory získal první zlatou na mistrovství světa v roce 1991. Jeho královskou disciplínou je střelba vzduchovou puškou na běžící terč 30 + 30 ran na 10 m. „Umí“ to ale též s malorážkou. Celkem získal (do roku 2003) devět zlatých, dvě stříbrné a jednu bronzovou medaili z mistrovství světa, dvacet jedna zlatých, čtrnáct stříbrných a třináct bronzových medailí z mistrovství Evropy.

Mezi jeho největší úspěchy jistě patří i bronzová olympijská medaile z olympijských her 1996 v Atlantě.

Dnes žije Miroslav Januš v Plzni, je ženatý a má se svou manželkou Vendulou dvě děti.

Miroslav Januš

Seznam použité literatury

- Benešovský kulturní kalendář, všechny ročníky
 Borový Klement: Dějiny pražské diecéze , Praha 1874
 Friedrich Gustav: Kodex diplomatic. et epistolar. regni Bohemiae II., Praha 1912 str. 382
 Hassová Marie: Berní rula 18, kraj Kouřimský, Praha 1952
 Hlasy od Blaníka, všechny ročníky
 Jiříčko Bohumil: Postupice, Státní okresní archiv v Benešově, rukopis, 1946 (F 101)
 Hasičská kronika okresu Benešov, Benešov 1999
 Hrady, zámky a tvrze v Čech., na Mor. a ve Slez., III.-VII. díl, Praha 1984-88
 Umělecké památky Čech, III. díl, str. 142, Praha 1980
 Tereziánský katastr český, Praha 1966
 Krajina podblanická, výbor, Muzeum Benešov 1995
 Kolektiv autorů: Velké dějiny zemí Koruny české, X. díl., Praha 2001
 Mixa Karel: Městečko Postupice, Obecní úřad Postupice 2004
 Profous Antonín: Místní jména v Čechách III. díl, Praha 1951
 Podlaha Antonín: Soupis památek hist. a uměl. XXXV., okres Benešovský, Praha 1911
 Podlaha Antonín: Posvátná místa království českého díl II. Praha 1908
 Ottův slovník naučný Praha 1888 – 1909
 Pod Blaníkem, všechny ročníky
 Příbyl-Liška: Znaký a pečetě středočeských měst Praha 1975
 Riegrův slovník naučný, III. díl, str. 803, Praha 1863
 Sborník vlastivědných prací z Podblanicka, všechny ročníky
 Středočeský sborník historický, všechny ročníky
 Sedláček August: Hrady zámky a tvrze Království českého, XV., Kouřimsko Praha 1927
 Toman Prokop: Nový slovník československých výtvarných umělců, Praha 1936
 Tywoniak Jiří: Zaniklý textilní průmysl na Postupicku, Praha 1958
 V jednom společenství, Řím 1980
 Vlasák Antonín Norbert: Nástin statisticko-historický Okres benešovský 1874
 Zuman František: Posázavské papírny Praha 1936

Podrobný seznam všech odkazů na prameny byl uložen
 v elektronické podobě na obecním úřadu v Postupicích.

